

STORTINGET

Dokument 15:11

(2023–2024)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

**Spørsmål nr. 1501–1650
08.03.–03.04.2024**

Innhold

1501. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. veiprising, besvart av samferdselsminister	11
1502. Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. Baumann-rapporten, besvart av justis- og beredskapsminister.....	12
1503. Fra stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde, vedr. håndtere avfall, besvart av klima- og miljøminister	13
1504. Fra stortingsrepresentant Mudassar Kapur, vedr. trafikkanalyser, besvart av samferdselsminister	14
1505. Fra stortingsrepresentant Trond Helleland, vedr. Ring 1, besvart av samferdselsminister.....	15
1506. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. krafteksporten til Europa, besvart av energiminister	15
1507. Fra stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland, vedr. byråkratiet for næringslivet, besvart av næringsminister.....	16
1508. Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. utbyggingen av Kolbotn togstasjon, besvart av samferdselsminister.....	19
1509. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. behandlingsbehovet til pasienter med Dravets syndrom eller Lennox-Gastauts syndrom, besvart av helse- og omsorgsminister.....	20
1510. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. redusere utslippene av nitrogen til Oslofjorden, besvart av klima- og miljøminister.....	21
1511. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. sprøyting av avlinger ved hjelp av droner, besvart av landbruks- og matminister	23
1512. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. rensing av nitrogenutslipp, besvart av klima- og miljøminister	24
1513. Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. bistandsbudsjettet, besvart av utviklingsminister	25
1514. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. utvikling av saksbehandlingstid for søknader om AAP og uføretrygd, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	25
1515. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. alternative bruksområder for Kjevik, besvart av forsvarsminister	27
1516. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. RV19 gjennom Moss i NTP, besvart av samferdselsminister	27
1517. Fra stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland, vedr. omleggingen fra kronetoll til prosenttoll på enkelte jordbruksvarer, besvart av landbruks- og matminister	28
1518. Fra stortingsrepresentant Irene Ojala, vedr. PCI-tilbudet i Bodø, besvart av helse- og omsorgsminister	29
1519. Fra stortingsrepresentant Irene Ojala, vedr. Pasientreisere praksis, besvart av helse- og omsorgsminister	30
1520. Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. politiårsverk, besvart av justis- og beredskapsminister	31
1521. Fra stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand, vedr. grunnrenteskatter, besvart av finansminister	32
1522. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. det økende hatet mot jøder i det norske samfunn, besvart av kultur- og likestillingsminister	33
1523. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. hendelser med hhv pistol eller kniv på norske skoler, besvart av kunnskapsminister	34
1524. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. Voldtekstutvalgets kritikk av den nye voldserstatningsloven, besvart av justis- og beredskapsminister.....	35
1525. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. statsstøtte, besvart av barne- og familieminister	36
1526. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. assistert utreise for personer i Gaza i regi av norske myndigheter, besvart av justis- og beredskapsminister	37
1527. Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. den nye asyl og migrasjonspakta frå EU, besvart av justis- og beredskapsminister	38
1528. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. folkemordsak mot Israel, besvart av utenriksminister	39
1529. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. de økonomiske virkemidlene i statsbudsjettet for 2025 rettet mot energieffektivisering og lokal energiproduksjon, besvart av finansminister	40
1530. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. rekruttering av helsepersonell og tverrfaglig helsekartlegging av barn som flyttes ut av hjemmet, besvart av helse- og omsorgsminister	41
1531. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. unntak fra EØS-avtalens konkurranseregler for leveranse av tørrmat til forsvaret, besvart av forsvarsminister	42
1532. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. tilnærmet nullutslipp for varedistribusjonen i de største bysentra, besvart av samferdselsminister	43

1533. Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. implementere Baumann-utvalget, besvart av justis- og beredskapsminister.....	44
1534. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. varslingsordning fra UDI til kommunene ved familiegjenforening av barn, besvart av justis- og beredskapsminister.....	44
1535. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. Åndalsnes sentrum og Bane Nor, besvart av samferdselsminister.....	45
1536. Fra stortingsrepresentant Irene Heng Lauvsnes, vedr. bomprosjekter, besvart av samferdselsminister.....	46
1537. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. trafikkavviklingen på Jærbanen, besvart av samferdselsminister.....	46
1538. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. bompengar påein veg på Ålesundstunellane, besvart av samferdselsminister.....	47
1539. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. foreldelse etter foreldelsesloven § 9, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	48
1540. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. Politihøgskolens avlysning av etterutdanning innen IP3, etterretning og skjulte etterforskningsmetoder grunnet manglende finansiering, besvart av justis- og beredskapsminister.....	49
1541. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. pasientreiser, besvart av helse- og omsorgsminister.....	50
1542. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. følgeevalueringen av innføring av innleieregulverket, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	51
1543. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. levetidsforlengelsen av Bell 412-helikoptrene, besvart av forsvarsminister	52
1544. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. den amerikanske vurderingen av at TikTok er en sikkerhetstrussel, besvart av justis- og beredskapsminister	52
1545. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. flykntingers bosetting og sekundærflytting, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	53
1546. Fra stortingsrepresentant Ingjerd Schie Schou, vedr. Chemring Nobesl tillatelse til å slippe ut ca. 200 tonn nitrogen i Oslofjorden, besvart av klima- og miljøminister.....	53
1547. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. den kritiske situasjonen innen alderspsykiatrien, besvart av helse- og omsorgsminister	54
1548. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. antallet mistenkte, siktede eller domfelte under 18 år i tilknytning til politistasjonene i hhv. Ski, Lillestrøm, Asker og Bærum i 2022 og i 2023, besvart av justis- og beredskapsminister.....	56
1549. Fra stortingsrepresentant Irene Heng Lauvsnes, vedr. tilskudd til reduserte bompenger utenfor byområdene, besvart av samferdselsminister.....	56
1550. Fra stortingsrepresentant Gisle Meininger Saudland, vedr. Sørlandet sykehus, besvart av helse- og omsorgsminister.....	57
1551. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. ny trafo-stasjon i Trondheim, besvart av energiminister	58
1552. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. nytt sikkerhetspsykiatrisk sykehus på Ila i Bærum, besvart av klima- og miljøminister.....	59
1553. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. taushetsklausul, besvart av forsvarsminister.....	60
1554. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. regelverket om pressestøtte, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	60
1555. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. myndighetens arbeid med dispensasjonssøknader, besvart av samferdselsminister	61
1556. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. sikkerhet og ledebiler, besvart av samferdselsminister	62
1557. Fra stortingsrepresentant Carl I. Hagen, vedr. § 32 i reindriftsloven, besvart av landbruks- og matminister.....	63
1558. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. strømbruk, besvart av energiminister	64
1559. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. hvilke oljefelt som henholdsvis har godkjent tilknytning til nettet for kraft fra land, besvart av energiminister	64
1560. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. bompenger, besvart av samferdselsminister	66
1561. Fra stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe, vedr. utfordringen med lang reisevei til barnehus i Nord-Norge, besvart av justis- og beredskapsminister	66

1562. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. ansettelsespraksis i det heleide statlige selskapet Vinmonopolet, besvart av helse- og omsorgsminister	67
1563. Fra stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe, vedr. direkteanskaffelse fra Drytech til Forsvaret, besvart av forsvarsminister	68
1564. Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. fagskoleutdanning, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	69
1565. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. UNFCCC, besvart av klima- og miljøminister	70
1566. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. flytting av Luftforsvarets skolesenter Kjevik til Værnes, besvart av forsvarsminister	70
1567. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. planlegging av E39 - Hordfast, besvart av samferdselsminister.....	71
1568. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. statlige retningslinjer, besvart av kommunal- og distriktsminister	72
1569. Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. Fosendommen, besvart av energiminister	72
1570. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. detaljreguleringsplan for Aksla steinbrot i Bremanger, besvart av klima- og miljøminister	73
1571. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. oppdaterte tal på arbeidsledige fordelt på yrkesbakgrunn, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	74
1572. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. manuellterapeuter, besvart av helse- og omsorgsminister.....	76
1573. Fra stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland, vedr. kjønns sammensetning i styret, besvart av næringsminister.....	77
1574. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. dialog mellom norske myndigheter og houthiene, besvart av utenriksminister	77
1575. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. ulovlig strømming av sport, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	78
1576. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. arbeids- og bomarkedet i Vestfold, besvart av samferdselsminister.....	79
1577. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. at Helse Midt-Norge avvikler avtaler med private som fører til økt ventetid, besvart av helse- og omsorgsminister.....	80
1578. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. forebyggende avsnitt hos Indre Østfold politistasjon, besvart av justis- og beredskapsminister	81
1579. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. produksjon og/eller deling av KI-genererte bilder, besvart av justis- og beredskapsminister	82
1580. Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. ABLU-ordningen, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	83
1581. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. innføringen av Helseplattformen, besvart av helse- og omsorgsminister.....	84
1582. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. kunnskapsgrunnlag om støy, besvart av energiminister	86
1583. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. pensjonsordninger, besvart av finansminister.....	87
1584. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. asylanter som hevder å ha fått arbeid koordinert av NAV, besvart av justis- og beredskapsminister.....	88
1585. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. endringer i straffeloven, retten til bistandsadvokat og ressursituasjonen i politiet, besvart av justis- og beredskapsminister	88
1586. Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. offentliggjøringen, besvart av næringsminister.....	90
1587. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. nedgangen i politiårsverk, besvart av justis- og beredskapsminister.....	90
1588. Fra stortingsrepresentant Ine Eriksen Søreide, vedr. offentlig tilgang til Barents Observers arkiver, besvart av utenriksminister	91
1589. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. metylkvikksølvskader, besvart av helse- og omsorgsminister.....	92
1590. Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. at statlige etater reduserer antall tilbydere i en konkurranse, besvart av samferdselsminister	94

1591. Fra stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen, vedr. at det er stor forskjell på de formelle og reelle skattesatsene på selskapsoverskudd, besvart av finansminister	95
1592. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. handlingsrommet til kommunen som arealmyndighet, besvart av kommunal- og distriktsminister	97
1593. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. lavterskeltilbudene for rus- og psykiatri, besvart av helse- og omsorgsminister	98
1594. Fra stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen, vedr. skatteplikt, besvart av finansminister	99
1595. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. utbedringsstrekningen i Valdres, besvart av samferdselsminister	100
1596. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. oversikt og status for tunellvedlikeholdsbehovet på riks og fylkesveg, besvart av samferdselsminister	101
1597. Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. ansvar har spesialisthelsetjenesten og kommunene for å gjøre sine rehabiliteringstilbud synlige og oversiktlige, besvart av helse- og omsorgsminister	102
1598. Fra stortingsrepresentant Hilde Marie Gaebpie Danielsen, vedr. lengeværende asylsøkere, besvart av justis- og beredskapsminister	103
1599. Fra stortingsrepresentant Hilde Marie Gaebpie Danielsen, vedr. forvaltningen av Tanavassdraget, besvart av klima- og miljøminister	104
1600. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. bompengeretakster, besvart av samferdselsminister	106
1601. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. biodrivstoff, besvart av klima- og miljøminister	108
1602. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. å innføre sanksjoner i forhold til ekstremistiske bosettere på Vestbredden, besvart av utenriksminister	109
1603. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. statistikk for skolebibliotekene, besvart av kunnskapsminister	109
1604. Fra stortingsrepresentant Irene Ojala, vedr. reisevei til fødeavdeling, besvart av helse- og omsorgsminister	110
1605. Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. arealer til sykehusskoler i forbindelse med nye sykehusprosjekter, besvart av helse- og omsorgsminister	111
1606. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. Østfoldbedriften Pronofa i Fredrikstad, besvart av fiskeri- og havminister	112
1607. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. at kostnaden for fristbrudd i det offentlige helsevesenet har skutt i været, besvart av helse- og omsorgsminister	113
1608. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. om Ukraina har brukt antipersonellminer, besvart av utenriksminister	114
1609. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. oppgradering av ERMTS, besvart av samferdselsminister	115
1610. Fra stortingsrepresentant Tuva Moflag, vedr. driftskostnadene ved et obligatorisk pliktår for norske ungdommer, besvart av finansminister	115
1611. Fra stortingsrepresentant Irene Heng Lauvsnes, vedr. EETS direktivet og implementering av dette i norsk rett, besvart av samferdselsminister	117
1612. Fra stortingsrepresentant Henrik Asheim, vedr. tjenestesamhandling, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	118
1613. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. økonomirådstelefon, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	119
1614. Fra stortingsrepresentant Henrik Asheim, vedr. fremdrift av Prosjekt 4 i IKT-moderniseringen i Nav, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	119
1615. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. saksbehandlingstid, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	120
1616. Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. krigsammunisjon, besvart av forsvarsminister	121
1617. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. opprettholde krigføringen, besvart av utenriksminister	122
1618. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. klimafond, besvart av klima- og miljøminister	123
1619. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. havvindutbygging, besvart av energiminister	124
1620. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. antall politiansatte, besvart av justis- og beredskapsminister	125
1621. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. antall årsverk per lensmannskontor/politistasjon/tjenestested/tjenesteenhet, besvart av justis- og beredskapsminister	126

1622. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. anerkjennelse av Palestina som selvstendig stat, besvart av utenriksminister	132
1623. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. sultkatastrofe i Sudan, besvart av utviklingsminister	133
1624. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. Tvangslovutvalget, besvart av helse- og omsorgsminister.....	134
1625. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. psykiatrisk behandling, besvart av helse- og omsorgsminister.....	135
1626. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. bemanningsforetak, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	136
1627. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. formueskatt på arbeidende kapital, besvart av næringsminister.....	138
1628. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. orgel- og kirkemusikken, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	139
1629. Fra stortingsrepresentant Margret Hagerup, vedr. WorldSkills, besvart av kunnskapsminister	140
1630. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. evaluering av Kulturtanken» fra Oxford Research, besvart av kultur- og likestillingsminister	141
1631. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. automatisk trafikkontroll, besvart av samferdselsminister.....	142
1632. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. samarbeidsprosjektet mellom Statens vegvesen og Oslo kommune, besvart av samferdselsminister.....	143
1633. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. rekrutteringsutfordringene og økende frustrasjon blant helsepersonell, besvart av helse- og omsorgsminister	144
1634. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. palestinsk skolepensum, besvart av utenriksminister	145
1635. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. døgnåpen telefontjeneste der nybakte mødre kan få hjelp fra ammekyndig personell, besvart av helse- og omsorgsminister.....	146
1636. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. tilfeller der norske borgere eller andre med oppholdstillatelse i Norge har reist til Afrika for å tilslutte seg til IS, besvart av justis- og beredskapsminister	147
1637. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. folkemord, besvart av utenriksminister.....	148
1638. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. norskprodusert korn, besvart av landbruks- og matminister	149
1639. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. Europower, besvart av energiminister.....	150
1640. Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. rabattordninger, besvart av næringsminister	151
1641. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. Advokatforeningen, besvart av justis- og beredskapsminister.....	153
1642. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. praktiseringen av dispensasjonsadgangen fra Elektronisk Fangstrapporing, besvart av fiskeri- og havminister.....	154
1643. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. etterforska Israels angrep på Shifa-sjukehuset i Gaza, besvart av utenriksminister	155
1644. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. økt kraftforbruk, besvart av energiminister.....	156
1645. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. våpenkomponenter, besvart av utenriksminister	157
1646. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. Sørlandsbanen, besvart av samferdselsminister	157
1647. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. infrastrukturprosjekter, besvart av samferdselsminister.....	158
1648. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. hyttebygging, besvart av kommunal- og distriktsminister ...	159
1649. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. bompengefinansiert bypakke, besvart av samferdselsminister.....	160
1650. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. innstramminger i våpenloven, besvart av justis- og beredskapsminister.....	161

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (1501 - 1650) for sesjonen 2023-2024**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet

H Høyre

MDG Miljøpartiet De Grønne

Sp Senterpartiet

V Venstre

FrP Fremskrittspartiet

KrF Kristelig Folkeparti

R Rødt

SV Sosialistisk Venstreparti

PF Pasientfokus

Almeland, Grunde (V)	1554
Amundsen, Per-Willy (FrP)	1540, 1543, 1587
Asheim, Henrik (H)	1612, 1614
Aydar, Seher (R)	1541, 1607
Bastholm, Une (MDG)	1551, 1552
Berg, Lan Marie Nguyen (MDG)	1529, 1602, 1637
Bergstø, Kirsti (SV)	1508
Bjørlo, Alfred Jens (V)	1570, 1571, 1618, 1619, 1626, 1627, 1648
Bollestad, Olaug Vervik (KrF)	1584
Bøe, Erlend Svardal (H)	1561, 1563
Danielsen, Hilde Marie Gaebpie (SV)	1598, 1599
Elvestuen, Ola (V)	1510
Eskeland, Liv Kari (H)	1532
Farahmand, Mahmoud (H)	1521
Fiskaa, Ingrid (SV)	1528, 1553, 1608, 1643
Gulati, Himanshu (FrP)	1523, 1548
Hagen, Carl I. (FrP)	1557
Hagerup, Margret (H)	1629
Haltbrekken, Lars (SV)	1512
Hansson, Rasmus (MDG)	1501, 1601, 1617, 1638
Helleland, Trond (H)	1505
Helleland, Linda Hofstad (H)	1507, 1517, 1573
Hjemdal, Silje (FrP)	1522, 1585
Hoksrud, Bård (FrP)	1509, 1547, 1589, 1593, 1633
Hussein, Marian (SV)	1597, 1605
Jønnes, Kari-Anne (H)	1520, 1580
Jørgensen, Geir (R)	1531
Kapur, Mudassar (H)	1504
Kaski, Kari Elisabeth (SV)	1631, 1632
Kjerstad, Birgit Oline (SV)	1502, 1527, 1569
Kristjánsson, Mímir (R)	1562, 1583
Larsen, Erlend (H)	1576, 1609
Lauvsnes, Irene Heng (H)	1536, 1549, 1611
Limi, Hans Andreas (FrP)	1539
Listhaug, Sylvi (FrP)	1574, 1581, 1634
Lund, Tobias Drevland (R)	1526, 1565, 1646, 1647
Lønseth, Mari Holm (H)	1534, 1577
Marhaug, Sofie (R)	1558, 1559, 1582
Martinussen, Marie Sneve (R)	1591, 1594
Melby, Guri (V)	1622, 1623
Moflag, Tuva (A)	1610
Molberg, Anna (H)	1514, 1542, 1615
Moxnes, Bjørnar (R)	1645

Nilsen, Marius Arion (FrP)	1506, 1566, 1639
Njåstad, Helge André (FrP)	1567, 1568, 1620, 1621
Nyholt, Hege Bae (R)	1603
Ojala, Irene (PF)	1518, 1519, 1604
Olsen, Dagfinn Henrik (FrP)	1642
Pettersen, Tage (H)	1516, 1530, 1575, 1628, 1630
Raja, Abid (V)	1525
Ropstad, Kjell Ingolf (KrF)	1544, 1579, 1644
Rotevatn, Sveinung (V)	1511
Saudland, Gisle Meininger (FrP)	1550
Schou, Ingjerd Schie (H)	1546
Skjelstad, André N. (V)	1537
Steffensen, Roy (FrP)	1590
Stensland, Sveinung (H)	1650
Stokkebø, Aleksander (H)	1600, 1613
Stordalen, Morten (FrP)	1555, 1556, 1595, 1649
Sve, Frank Edvard (FrP)	1535, 1538, 1592, 1596
Søreide, Ine Eriksen (H)	1588
Thorsvik, Ingvild Wetrhus (V)	1515, 1572, 1624, 1625
Trellevik, Ove (H)	1616
Tybring-Gjedde, Mathilde (H)	1503
Ulstein, Dag-Inge (KrF)	1513, 1533
Unneland, Andreas Sjalg (SV)	1524, 1641
Westgaard-Halle, Lene (H)	1586, 1640
Wiborg, Erlend (FrP)	1545, 1560, 1578, 1606, 1635, 1636
Wold, Grete (SV)	1564

STORTINGET

Dokument 15:11

(2023–2024)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 1501

Innlevert 8. mars 2024 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 14. mars 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Veipricing er et virkemiddel som kan oppleves mer rettferdig enn bompenger, men likevel bidra til samme klima- og miljøeffekt. Trondheim har testet ut veipricing, og byrådet i Oslo mener i likhet med MDG at det bør innføres i hovedstaden.

Vil regjeringen gi de kommunene som ønsker det mulighet til å innføre veipricing, og hva er eventuelt begrunnelsen for ikke å gjøre det?

Svar:

Skatteetaten og Statens vegvesen har på oppdrag fra Finansdepartementet og Samferdselsdepartementet gjennomført en konseptvalgutredning for et mulig nytt system for fastsettelse og innkreving av veibruksavgift og bompenger. Utredningen har vært på offentlig høring, og er kvalitetssikret i henhold til statens prosjektmodell. Det er foreløpig ikke besluttet hvordan konseptvalgutredningen skal følges opp.

Jeg vil påpeke at det allerede er åpnet for å ha et fleksibelt takstsystem med både tids- og miljødifferensierte takster innenfor dagens bompengordning i byområdene. Dette gir lokale myndigheter en mulighet til å fastsette takster som også har trafikkregulerende virkning og som vil bidra til oppfyllelse av nullvekstmålet. Her ligger det et potensiale i flere byer. Muligheten for et slikt fleksibelt takstsystem innenfor bompengordningen var noe som kom på plass i 2017 etter et ønske fra lokale myndigheter. Tidligere fantes det et regelverk for veipricing/køprising i vegtrafikkloven, men dette ble ikke tatt i bruk.

Dette regelverket ble derfor opphevet som følge av at det ble åpnet for at bompenger også kunne brukes som trafikkregulerende virkemiddel gjennom et fleksibelt takstsystem i byområdene, jf. veglova § 27 annet ledd.

En videreutvikling av bompengordningen og bompengeteknologien kan gi økte muligheter for trafikkstyring, og kan også åpne opp for muligheter for mer dynamisk fastsettelse av bompengetakstene. Jeg vil også vise til forslaget til Nasjonal transportplan som vil legges frem for Stortinget fredag 22. mars.

SPØRSMÅL NR. 1502**Innlevert 8. mars 2024 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad****Besvart 14. mars 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Vil statsråd sikre at foreldre til born som fell inn under Baumannrapporten sitt samla utvalg si tilråding om eit alternativ til utvisning for brot på utlendingelova ikke blir sendt ut av landet medan arbeidet med å iverksette stortingsvedtak nr. 71 Innst. 2 S (2023-2024) vert gjennomført?

GRUNNGJEVING:

Utlendingelova §70 slår fast at barns beste skal vere eit grunnleggande omsyn i saker som berører barn. Det er gjort vedtak i Stortinget om at praksisen med utvisning av foreldr på grunn av brot på utlendingelova skal endrast i løpet av 2024, i tråd med Baumannsutvalet sin rapport. No har SV imidlertid fått vite at fleire lengeverande frå Etiopia er henta inn og transportert til Trandum for rask tvangsutsending. Minst to av desse kjem inn under gruppa som SV i budsjettavtalen med regjeringspartia vart enige om at som hovudregel skulle få tilleggstid i staden for utvisningsvedtak av omsyna til borna deira som bor i Norge.

I Arbeiderpartiet sitt partiprogram står det fylgjande:

«I saker hvor foreldre utvises fra Norge for brudd på utlendingsloven mener Arbeiderpartiet det bør åpnes for økt bruk av alternative sanksjonsformer for å hindre at barn og foreldre må skilles».

I eit landsstyrevedtak i Arbeiderpartiet frå 2023 heiter det i tillegg:

«Norge skal være en pådriver for at rettigheter for barn på flukt ivaretas, både nasjonalt og internasjonalt. I saker hvor foreldre utvises fra Norge for brudd på utlendingsloven mener Arbeiderpartiet det bør åpnes for økt bruk av alternative sanksjonsformer for å hindre at barn og foreldre må skilles, herunder krav til lengre botid i Norge for å kunne få permanent oppholdstillatelse. Regjeringen mottok i fjor en rapport fra en arbeidsgruppe som har sett på terskelen for utvisning i saker som berører barn. I rapporten fremmes det flere konkrete forslag til justeringer av regelverk og praksis for å ivareta barnets beste på en bedre måte. Arbeiderpartiet mener forslagene som en samlet arbeidsgruppe står bak må følges opp, slik at barnets beste kan ivaretas i større grad i denne typen saker.»

Lengeverande utlendinger med barn i Norge som står i fare for å bli utvist på grunn av at utlendingemyndighetene har funne det som kan vere feil i saka deira langt tilbake i tid, er ikkje ei svært stor gruppe. For borna kan det vere ei stor påkjenning at foreldra står i fare for å bli sendt ut av landet, med all den usikkerheita det medfører.

Svar:

Som jeg påpekte i mitt svar 19. februar i år på spørsmål nr. 1164 - også det fra representanten Kjerstad - pågår det et arbeid i departementet med å følge opp Stortingets anmodningsvedtak nr. 71 (2023-2024).

Oppfølgingspunktet innebærer at det skal utarbeides en hovedregel om bruk av tilleggstid som et alternativ til utvisning i tilfeller hvor utlendingen vurderes utvist for brudd på utlendingsloven og har barn i Norge, og hvor det ikke er noen reell mulighet til å videreføre familielivet i utlendingens hjemland.

Oppfølgingen krever at departementet definerer nærmere hvordan innholdet i en slik hovedregel skal avgrenses og formuleres inn i en instruks eller lov- eller forskriftsbestemmelse. En del av vurderingen er hvordan dette kan gjøres på en måte som samtidig ivaretar en god balanse mot regelverket for øvrig og nødvendig innvandringsregulering.

Stortinget har selv satt en frist for dette oppfølgingsarbeidet ut året.

Jeg vil understreke at det regelverket vi har i dag, fullt ut ivaretar våre folkerettslige forpliktelser, herunder de som følger av den europeiske menneskerettighetskonvensjon og barnekonvensjonen. Det er sentralt i regelverk og praksis at det alltid skal foretas en forholdsmessighetsvurdering, og at hensynet til barnets beste vurderes som et grunnleggende hensyn.

Som ledd i arbeidet med å trygge vurderingene av barnets beste enda bedre enn i dag, ga departementet i fjor sommer en instruks om metoden for å vurdere hensynet til barnets beste i de aktuelle sakene, GI-12/2023.

Inntil arbeidet med å avklare hvordan rammene for den nasjonale praksisen kan justeres slik Stortinget har anmodet om, vil utlendingsforvaltningen og domstolene avgjøre saker etter det regelverket som gjelder.

Jeg vil samtidig understreke at departementet vil følge opp det aktuelle anmodningsvedtaket så raskt som mulig innenfor den fristen Stortinget har satt.

SPØRSMÅL NR. 1503**Innlevert 9. mars 2024 av stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde****Besvart 18. mars 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Vil klima- og miljøministeren sikre kommunene dekning av alle nødvendige kostnader kommunene har med å håndtere avfall, i tråd med rammedirektivet for avfall, og vil statsråden vurdere en annen og uavhengig måte å beregne hva som er «nødvendige kostnader» på?

BEGRUNNELSE:

I dag er det innført ordninger for utvidet produsentansvar for 7 produkttyper, regulert i avfallsforskriften. Miljødirektoratet har nylig sendt forslag til nytt kapittel 6 og 7 i avfallsforskriften, der de foreslår at kostnaden for innsamling og sortering er noe som skal forhandles om mellom kommunene (kommunale avfallsselskaper) og returselskapet (på vegne av produsentene). Samtidig har ikke returselskapene ansvar for å hente all den avfallet kommunene utsorterer.

I rammedirektivet fra EU følger det at alle «nødvendige kostnader» ved utsortering, altså selvkost, skal dekkes. Men Miljødirektoratet foreslår ikke at de, eller en annen uavhengig part, skal beregne hva de nødvendige kostnadene for kommunene er. Dette skal som nevnt bero på en forhandling.

Kommunene vil få tøffere utsorteringskrav i avfallsforskriften 10a fremover, og de må blant annet investere i ettersorteringsanlegg for å klare kravene. Menon Economics har beregnet kostnadsøkningen til å være mellom 1,2 og 2,2 mrd. kr. De ekstra kostnadene som oppstår, og som ikke dekkes av produsentene gjennom produsentansvaret, vil føre til økt avfallsgebyr for innbyggerne i kommunene. Enkelte påpeker at dette er et brudd på «forurenser betaler-prinsippet» og selvkostprinsippet da innbyggerne både betaler indirekte ved kjøp av produkter som er underlagt produsentansvaret, og må betale mer for utsortering og håndtering av avfall over gebyret. Andre har påpekt at det kan være et mulig brudd på EØS-avtalen om ulovlig statsstøtte dersom kommunen dekker kostnader forbundet med produsentansvarsavfall.

Svar:

I Norge har vi utvidet produsentansvar for flere typer produkter, inkludert emballasje. Dette er et viktig virkemiddel i avfallspolitikken, som gir produsenter ansvar for å fremme materialgjenvinning og forsvarlig avfallshåndtering, og for å dekke nødvendige kostnader knyttet til dette.

Miljødirektoratet har på oppdrag fra Klima- og miljødepartementet vurdert mulige endringer i emballasjeregulverket i Norge. Direktoratet anbefaler blant annet å tydeliggjøre plikten produsentene har til å dekke nødvendige kostnader kommunene har knyttet til innsamling av emballasjeavfall. Miljødirektoratet har videre anbefalt at beregningsgrunnlaget og metodikk verifiseres av en uavhengig tredjepart dersom en av partene mener at det er behov for dette.

Samarbeid mellom kommuner og godkjente returselskap for emballasje er nødvendig for å nå målene for materialgjenvinning i årene framover, og det er viktig med et avklart ansvarsforhold mellom disse aktørene. Det er mange elementer som inngår i et slikt kostnadsbilde og hver enkelt kommune har best innsikt i sine egne kostnader. Jeg har derfor forståelse for at det i enkelte tilfeller kan være behov for en tredjepartsvurdering av kostnadsbildet, noe jeg vil ha med meg når jeg nå vurderer forslagene til endringer i emballasjeregulverket.

SPØRSMÅL NR. 1504**Innlevert 10. mars 2024 av stortingsrepresentant Mudassar Kapur****Besvart 18. mars 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Det er i forbindelse med stengingen av Ring 1 utført to trafikkanalyser, en av Sweco og en av Statens vegvesen. Sweco anslår at det samlede trafikkarbeidet vil øke i anleggsperioden, mens Statens vegvesen sier at «det vil være et behov for å redusere trafikken med minst 30 % i hele modellområdet rundt Ring 1 for å opprettholde dagens trafikkavvikling».

Hvilke tiltak settes inn for å sikre en reduksjon på 30 % og hva skjer dersom trafikken ikke reduseres?

BEGRUNNELSE:

Statens vegvesen stenger Ring 1 mellom Oslo Spektrum og St. Olavsgate for all biltrafikk i tre år fra 1. juli 2024 i forbindelse med oppgraderingen av Hammersborgtunnelen og Vaterlandstunnelen. Ring 1 skal bygges om for å tilfredsstille sikkerhetskravene i nytt regjeringskvartal.

Stengingen vil få store konsekvenser for bilister i Oslo, men som Statens vegvesen selv skriver, vil også trafikken langt utenfor Oslo sentrum berøres som følge av opphopning av trafikk og kø. Det vil bli trangt om plassen i et allerede presset vegnett i Oslo sentrum. Det vil rett og slett ikke være plass til alle som i dag kjører.

Statens vegvesen mener trafikken må reduseres med 30 %, spørsmålet er hvilke tiltak som skal sikre en slik reduksjon, og hva resultatet blir dersom trafikken ikke reduseres.

Svar:

Hovedformålet med Ring 1-prosjektet er å tilfredsstille sikkerhetskravene i nytt regjeringskvartal. Prosjektet finansieres over Digitaliserings- og forvaltningsdepartementets budsjett, og gjennomføres av Statens vegvesen i nært samarbeid med Statsbygg.

Statens vegvesen har gjennomført trafikkmodellberegninger som viser omfordeling av trafikk ved midlertidig stenging av Ring 1. Det går ca. 17 400 kjøretøy i døgnet i Hammersborgtunnelen i dag, og modellen viser at om lag 8-10 000 av disse vil bli overført til Operatunnelen, og om lag 3-5 000 til bygatene nord for Ring 1, når tunnelen stenges. Statens vegvesen opplyser videre at modellberegningen som viser at det er behov for en reduksjon på ca. 30 prosent av trafikknivået i sentrum for å opprettholde dagens trafikkavvikling, kun er en følsomhets- og konsekvensvurdering – ikke et konkret mål for trafikkreduksjon.

Operatunnelen har i dag en trafikkbelastning som er på kapasitetsgrensen. Statens vegvesen mener det er nødvendig å begrense trafikken til sentrum for å kunne ta imot den økte trafikken i tunnelen ved midlertidig stenging av Ring 1. Dette vil bli gjort ved å gjennomføre en samlet «Løsningspakke» med tilfartsregulering til Operatunnelen, fjerning av adgang for elbiler i kollektivfeltene på riks- og europaveier i Oslo og Akershus, samt utvidelse av kollektivfelt. Samlet vil disse tiltakene gi økte køer på innfartsårene, men samtidig bidra til bedre fremkommelighet for busstrafikken og få flere privatbilister til å reise kollektivt, sykle eller gå. Det er imidlertid vanskelig å anslå eksakt prosentvis effekt av disse tiltakene på trafikknivået i sentrum før selve stengingen gjennomføres.

SPØRSMÅL NR. 1505**Innlevert 10. mars 2024 av stortingsrepresentant Trond Helleland****Besvart 18. mars 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Når Ring 1 stenger vil man ikke lenger kunne krysse Ring 1 som gående, på samme måte som i dag. Statens vegvesen jobber med løsninger for å krysse Ring 1, det ser imidlertid ut som at det vil bli utfordrende for syklende og mennesker med funksjonsvariasjon.

Er det vurdert alternativer som kan åpne delstrekninger for gående og syklende gjennom etappevis stenging av veianlegget?

BEGRUNNELSE:

Statens vegvesen stenger Ring 1 mellom Oslo Spektrum og St. Olavsgate for all biltrafikk i tre år fra 1. juli 2024 i forbindelse med oppgraderingen av Hammersborgtunnelen og Vaterlandstunnelen. Ring 1 skal bygges om for å tilfredsstille sikkerhetskravene i nytt regjeringskvartal.

Svar:

Hovedformålet med Ring 1-prosjektet er å tilfredsstille sikkerhetskravene i nytt regjeringskvartal. Prosjektet fi-

nansieres over Digitaliserings- og forvaltningsdepartementets budsjett, og gjennomføres av Statens vegvesen i nært samarbeid med Statsbygg.

Statens vegvesen signerte kontrakt med Veidekke entreprenør AS 14. august 2023. Planlegging/prosjektering av arbeidene startet umiddelbart etter dette. Tilrettelegging for myke trafikanter har høy prioritet, og det gjennomføres nødvendige midlertidige tiltak i anleggsperioden både for fotgjengere og syklistene.

Statens vegvesen opplyser at de foreløpig ikke har besluttet endelig løsning for kryssing av Pilestredet for myke trafikanter. Det vurderes å etablere en midlertidig gangbru, og kombinere den med kryssing i plan når det ikke pågår anleggsarbeid i lengre perioder. Etaten arbeider i dialog med berørte interesseorganisasjoner med å vurdere alternative løsninger og utforme en anbefalt løsning som best mulig ivaretar bevegelseshemmedes krav sammen med andre hensyn, herunder sikkerheten (HMS) til både anleggsarbeidere og publikum.

SPØRSMÅL NR. 1506**Innlevert 10. mars 2024 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 18. mars 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Under en NRK Debatten sending om Ukraina-krigen, energikrise, strømpriskrise og mer, så uttalte statsminister Jonas Gahr Støre at et Norge som begrenset krafteksporten til Europa, det ville ikke han være statsminister i, og at vi måtte vise solidaritet med Europa.

I lys av EUs energikommisærs Simsons klare beskjed og trusler mot Norge hvis man ikke innfører 4. energimarkedspakke, undrer jeg på om regjeringen også har gitt EU tydelig beskjed om at EU har ansvar for egen forsyningsikkerhet og kraftproduksjon, ikke Norge?

BEGRUNNELSE:

Samtidig som blant annet Tyskland stengte ned velfungerende kjernekraft med årsproduksjon på 34TWH i starte av strømpriskrisen, så var det flere debatter hvor krafteksport ble diskutert. Norges normalt 15 TWH i krafteksport ble diskutert, hvor på Statsminister Støre uttalte at et Norge som i større grad tenker på seg selv, og begrenser krafteksporten, var et land Statsministeren ikke ønsket å være statsminister i.

Dette samtidig som blant annet Tyskland stengte ned store velfungerende kjernekraftverk med mer enn dobbelt så stor kraftproduksjon som Norges eksport, og

flere andre EU land også stengte ned velfungerende regul-
erbar kraftproduksjon.

Den korttenkte og kontraproduktive symbolpoli-
tikken har ikke avtatt, og EU har kurs mot et uregulerbart,
uforutsigbart energisystem.

Svar:

Norge har i flere tiår vært del av det nordiske kraftmarke-
det, som igjen er en del av det europeiske kraftmarkedet.
Hovedgrepene i EU-landenes regulering av kraftmark-
edene og krafthandel mellom land er langt på vei sam-
menfallende med prinsippene i det norske og nordiske
kraftmarkedet.

Mulighetene for krafthandel med landene rundt
oss har gitt bedre forsyningsikkerhet i år med lav fyllings-
grad i vannkraftmagasinene. Handelen har gitt inntek-
ter til eierne av kraftselskapene som er fylkeskommun-
er, kommuner og staten, som igjen benyttes til viktige
velferdsoppgaver.

Tilknytningen til energisystemene i våre europe-
iske naboland, gjør at vi blir påvirket av forholdene der.
Dette har blitt enda mer synlig i lys av den energikrisen

Europa har opplevd etter Russlands fullskala angrep på
Ukraina.

Dersom Norge kun skal eksportere kraft når norske
myndigheter ønsker det, vil det ha en rekke konsekvenser,
og kan blant annet medføre manglende tilgang på kraft-
import når vi virkelig trenger det, for eksempel i en kald
vinter hvor det også er svært lav magasinifylling. Dette vil
også i praksis medføre at Norge ikke lenger er en del av
det sammenkoblede europeiske kraftmarkedet slik dette
fungerer i dag.

De grunnleggende elementene i norsk energipoli-
tikk ligger fast. Regjeringen vil føre en politikk som sik-
rer fortsatt full kontroll over alle avgjørelser som har be-
tydning for energisikkerheten i Norge, for utbyggingen
av norsk kraft og infrastrukturen knyttet til dette og for
norsk energimiks. Det offentlige eierskapet til vannkraf-
tressursene i Norge ligger også fast. Beslutninger om even-
tuelle nye mellomlandsforbindelser til utlandet skal fort-
satt fattes av norske myndigheter alene, og Statnett skal
eie og drive alle mellomlandsforbindelser. Det blir ikke
gitt konsesjon til nye mellomlandsforbindelser i denne
regjeringsperioden.

SPØRSMÅL NR. 1507

Innlevert 11. mars 2024 av stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland

Besvart 4. april 2024 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan statsråden gi en detaljert oversikt over hvilke tiltak
som regjeringen har gjort for å redusere byråkratiet for
næringslivet, og hvilke av regjeringens tiltak som har
medført økte økonomiske byrder for bedrifter og selskap-
er, og basert på det gi et anslag for den samlede nettokost-
naden for næringslivet?

BEGRUNNELSE:

Viser til statsrådets svar på spørsmål 210 (2023-2024)
hvor det opplyses om at regjeringen jobber med en over-
sikt over tiltak som har medført, eller vil medføre, vesent-
lig merarbeid for næringslivet. I samme svar skriver stats-
råden også, at av 279 forslag som Regelrådet vurderte i
2022, innebar kun 58 en netto besparelse.

I Hurdalsplattformen lover regjeringen å redusere
byråkrati med 11 milliarder kroner gjennom forenklinger
for næringslivet. Næringsministeren har uttalt at det er et

krevende mål, men at regjeringen over halvveis i perioden
har redusert næringslivets utgifter med i underkant av 2
milliarder kroner.

NHO har i en medlemsundersøkelse fått tilbake-
melding om at kun 0,3 % av deres medlemmer opplever
å ha fått redusert byråkrati byrde i perioden. Mens 63 %
oppgir at de nå opplever en økt byråkrati byrde.

Svar:

Forenkling i regelverk og digitalisering frigjør ressurser og
gir økt konkurransekraft for norske bedrifter. Derfor har
regjeringen satt et ambisiøst mål om at forenklinger skal
spare næringslivet for 11 milliarder kroner innen 2025.

Mange tiltak har et langt utviklingsløp. Det kan
også ta tid etter lansering før gevinstene kommer. Ulike
regjeringer må derfor normalt dele på æren for forenk-
linger og ansvaret for nytt regelverk som øker rapporter-
ingsbyrden. Flere tiltak som medfører merarbeid og økte

økonomiske byrder for virksomhetene i denne stortingsperioden, er kjennetegnet ved at arbeidet ble igangsatt av den forrige regjeringen. Tilsvarende er det mange forenklingstiltak som ferdigstilles under denne regjeringen, der arbeidet ble startet av den forrige regjeringen.

Forenklingstiltak

Nærings- og fiskeridepartementet fører en oversikt over ulike myndigheters forenklingstiltak. Tabell 1 i vedlegget viser 28 tiltak som er gjennomført eller som er i prosess, og der forenklingsgevinsten for næringslivet er estimert. Vi har så langt identifisert forenklingstiltak som, på usikkert grunnlag, kan gi om lag 3,6 mrd. kroner i årlige besparelser. Når det gjelder tiltak i prosess, er det kun tatt med tiltak som helt eller delvis kan ferdigstilles i denne stortingsperioden, og der gevinster etter planen senest kommer i 2026. Men her må jeg ta forbehold om at for enkelte av tiltakene kan det vise seg at gevinstrealiseringen skjer senere. Forenklings-regnskapet, dvs. hvilke tiltak som inngår og estimerer på disse, oppdateres løpende frem mot 2026 etter hvert som informasjons- og erfaringsgrunnlaget blir bedre.

I tillegg har departementet så langt, med stort og smått, registrert 75 andre forenklingstiltak som er gjennomført, i prosess eller er under vurdering. En del av disse vil bli estimert.

Nye byrder

Tabell 2 i vedlegget viser en oversikt over tiltak som antas å medføre økte økonomiske byrder av en viss størrelse for berørte virksomheter. Listen er utarbeidet av departementet i samarbeid med Regelrådet, og rådet har avgitt uttalelser til de fleste av disse tiltakene. Det er tale om tiltak som er gjennomført eller som er under behandling etter høring. En del av tiltakene er bransjespesifikke, som taksonomiforordningen, og en del gjelder kun for store virksomheter, som bærekraftsdirektivet. Listen vil neppe oppfattes som uttømmende. Spesielt vil det kunne

være en del sektorspesifikt regelverk som ikke er fanget opp. Det er videre et betydelig innslag av skjønn når man setter opp en slik liste.

De nye reglene om kjønns sammensetning i styrever (endringslov til foretakslovgivningen mv., i kraft 1.1.2024) vil – som de fleste nye regler – kunne medføre noe merarbeid for en del, i alle fall første gang som reglene må etterleves. Aktsomhetsdirektivet (direktivforslag 23.2.2022) er ikke tatt med siden det for tiden er usikkert om, og i så fall når, det vil bli innført. Ser vi på tiden før denne stortingsperioden, kan hvitvaskingsloven (2018), personopplysningsloven (2018), reglene om aktivitets- og redegjøringsplikten i likestillings- og diskrimineringsloven (2020) og åpenhetsloven (2021) nevnes som eksempler på tiltak som medfører merarbeid og økte økonomiske byrder for næringslivet.

Om begrepet «nettokostnad for næringslivet»

Regelverk og rapportering er etablert for å ivareta sentrale samfunnshensyn. Arbeidet med forenkling dreier seg om å fjerne unødvendige byrder, for eksempel rapportering som kan gjøres enklere uten at det går ut over måloppnåelsen. Når Stortinget har vedtatt, kanskje enstemmig eller med et bredt flertall, at det er nødvendig med ny rapportering for å oppnå målet med ny regulering av samfunnsmessig stor nytteverdi, kan jeg ikke se at rapporteringskostnadene skal trekkes fra i et forenklingsregnskap; det er ikke tale om unødvendig rapportering.

Vi har ingen tallfesting av kostnader for næringslivet ved hvert enkelt foreslått eller vedtatt regelverk. Tabell 2 må imidlertid kunne anses som en oversikt og synliggjøring av tiltak som har medført, eller vil medføre, vesentlig merarbeid og/eller økte økonomiske byrder for berørt næringsliv. En slik oversikt omtalte jeg som kjent i mitt svar på spørsmål nr. 210 (2023–2024) som det vises til i begrunnelsen for spørsmålet fra representanten Hofstad Helleland.

Vedlegg

Tabell 1: Oversikt over estimerte forenklingstiltak per 20. mars 2024. Estimat i mill. kroner.

Nr.	Tiltak	Dep.*	Status**	Estimat***
1	Rapportering om felt og funn til Sakkeldirektoratet – digitalisering av RNB-prosessen	ED	4	35
2	Økt grense for direkte utgiftsføring	FIN	8	21
3	Skattemeldingen – ny digital løsning for næringsdrivende, lønsmottagere og pensjonister	FIN	7	342
4	Digital grensepasseringsløsning	FIN	7	300
5	Fremtidens innkreving	FIN	7	100
6	Nytt system for oppstart og registrering av merverdiavgift (Memo)	FIN	7	62

7	Forenklingstiltak i Statistisk sentralbyrå	FIN	7	3
8	Endring av størrelsesgrenser i regnskapsloven	FIN	6	48
9	Ny ordning med ett utleggstrekk - avvikling av manuell håndtering	FIN	5	528
10	Oppbevaring av regnskapsmateriale i utlandet	FIN	4	10
11	Digitale anmeldelser	JD	4	15
12	Oppdatering av matrikkelen – mer fullstendig og bedre tilgang til eiendomsinformasjon, samhandling med IKT-systemer	KDD	7	100
13	Oppgjør etter dødsfall (DSOP Finans)	DFD	7	70
14	Leverandørportal til tilgjengelighetserklæringen	DFD	4	40
15	Landbrukslån – søknad og innvilgelse digitaliseres etter mønster av samtykkebasert privatlån (OPS landbruk)	LMD	7	45
16	Bondens dashboard – digital helhetlig beslutningsstøtte for bonden og hans samarbeidspartnere via Altinn (OPS Landbruk)	LMD	4	100
17	En enklere og mer effektiv eiendomsoverdragelse - digitalisering av egen-erklæringskjema etter konsesjonsloven ved eiendomstransaksjoner	LMD	4	66
18	Økte terskelverdier for revisjonsplikt	NFD	8	160
19	Sjøfartsdirektoratet - forenklingstiltak	NFD	8	6
20	Ny registerplattform for Brønnøysundregistrene (BR-SYS) - inkl. digitalt løsreregister	NFD	7	232
21	Digitale helsesertifikater fra Mattilsynet	NFD	7	85
22	Virkemiddelapparatet 2.0 – Én vei inn	NFD	7	39
23	Utvidet innsyn i Enhetsregisteret og Foretaksregisteret - søkbarhet på fødselsnummer og d-nummer	NFD	6	100
24	Brukervennlige registertjenester (BVR)	NFD	4	143
25	Digitale selskapsendringer (videreføring av Digital selskapsetablering)	NFD	4	67
26	Maskinell rapportering til register for reelle rettighetshavere	NFD	4	20
27	Digitale informasjonstjenester hos Statens vegvesen	SD	8	770
28	Vegportalen - digitalisering av veglister	SD	4	100
	Sum			3 607

* Departementsforkortelser: ED: Energidepartementet, DFD: Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet, FIN: Finansdepartementet, JD: Justis- og beredskapsdepartementet, KDD: Kommunal- og distriktsdepartementet, LMD: Landbruks- og matdepartementet, NFD: Nærings- og fiskeridepartementet, SD: Samferdselsdepartementet.

** Status-kategorier: 4: Under arbeid, 5: Høring, 6: Forslag fremmet, 7: Vedtatt, under gjennomføring, 8: Gjennomført. Det er tatt med tiltak som helt eller delvis kan ferdigstilles i stortingsperioden 2021–2025, og der gevinster etter planen senest kommer i 2026. Det tas forbehold om at for enkelte av tiltakene kan det vise seg at gevinstrealiseringen skjer senere.

*** Enkelte forenklingsgevinster er estimert på usikkert grunnlag. Forenklingsregnskapet, dvs. hvilke tiltak som inngår og estimerer på disse, oppdateres løpende frem mot 2026 etter hvert som informasjons- og erfaringsgrunnlaget blir bedre.

Tabell 2: Tiltak som antas å føre til økte økonomiske byrder for berørte virksomheter

Tiltak	Merknad
Lov om register over reelle rettighetshavere	Kunngjort 1.3.2019. Forskriften kapittel 1 og 2 og § 4-1 første punktum trådte i kraft 1. 11.2021. Øvrige deler av forskriften trer i kraft når departementet bestemmer.
Lov om offentliggjøring av bærekraftsinformasjon i finanssektoren mv. - gjennomføring av offentliggjøringsforordningen og taksonomiforordningen	I kraft 1.1.2023.
Avfallsforskriften - utsortering og materialgjenvinning av bioavfall og plastavfall	I kraft 1.1.2023.
Produktforskriften - omsetningskrav for avansert biodrivstoff til sjøfart og omsetningskravet for ikke-veigående maskiner	I kraft 1.10.2023.
Skjerpede miljøkrav i offentlige anskaffelser	I kraft 1.1.2024.
Regler om global minimumsbeskatning i norsk rett (pilar 2) – innføring av lov om suppleringskatt på underbeskattet inntekt i konsern (suppleringskatteloven)	I kraft 12.01.2024 med virkning fra og med inntektsåret 2024.
Bærekraftsdirektivet	Gjennomføres etter planen i norsk rett i 2024.
Forslag om norske lønns- og arbeidsvilkår på skip i norske farvann og på norsk sokkel	Under behandling.

SPØRSMÅL NR. 1508**Innlevert 11. mars 2024 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø****Besvart 19. mars 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hva er status for arbeidet med utbyggingen av Kolbotn togstasjon slik at stasjonen er tilrettelagt for alle reisende, og hva vil statsråden foreta seg for at det foreligger en konkret tidsplan for prosjektet universelt utformet Kolbotn togstasjon?

BEGRUNNELSE:

Dagens togstasjoner, og særlig kollektivknutepunkt, er ikke godt nok tilrettelagt for alle reisende. Ifølge Bane Nor er det per mai 2023 kun 45 av 336 jernbanestasjoner i Norge universelt utformet, mens totalt 95 115 stasjoner er tilgjengelige (det vil si at de er tilrettelagt for rullestolbrukere). For å øke dette antallet slik at så mange som mulig kan bruke stasjonsområdene - uavhengig av funksjonsevne - må det bygges nytt, bygges om, og tilgjengeliggjøres gjennom heis og ramper.

Akershus fylke har store utfordringer med togstasjoner som ikke er universelt utformet. Alle skal kunne reise kollektivt, og da må vi sørge for at dette faktisk er en reell mulighet.

Et av de største problemene er at togperrongene ikke er tilgjengelige for folk som ikke kan bruke trappene. I ytterste konsekvens må man ta toget til neste stasjon for å bytte til motgående tog og reise samme vei tilbake, slik som på Kolbotn stasjon. I denne sammenheng er Kolbotn togstasjon i en særegenklasse, med en historikk som strekker seg 50 år tilbake i tid. Selv om reguleringsplanen ble vedtatt i 2020, har det ikke skjedd stort siden da. Stasjonen er en av flere i Akershus som skal bygges om innen 2026.

Svar:

Universelt utformede reisekjeder gagnar alle reisende. Kolbotn stasjon er utpekt som et prioritert knutepunkt, og er en stasjon som skal oppgraderes i forbindelse med anskaffelsen av nye lokaltog som skal trafikere Spikkestad-Lillestrøm (L1) og Oslo-Ski (L2). De nye lokaltogene skal innføres på de to linjene i løpet av 2025/2026.

Status for Kolbotn stasjon er at prosjektet er under planlegging. Jernbanedirektoratet opplyser at arbeidet er lagt opp slik at stasjonen vil kunne ferdigstilles i tide til at

de nye lokaltogene skal tas i bruk og at stasjonen får status som universelt utformet

Som stortingsrepresentanten skriver, er det mange stasjoner som ikke er tilgjengelige for personer med funksjonsnedsettelse. I ny NTP (2025-2036) prioriteres derfor stasjoner med mange reisende, og hvor det realistisk og få

til universell utforming innenfor fornuftige økonomiske rammer. Utover Oslo S, vil Nationaltheatret, Skøyen, Asker og Lillestrøm bli prioritert i arbeidet. Dette vil bidra til å øke andelen av- og påstigninger på universelt utformede stasjoner betydelig.

SPØRSMÅL NR. 1509

Innlevert 11. mars 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 18. mars 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hvordan sikrer statsråden at beslutninger i Nye metoder-systemet dekker behandlingsbehovet til pasienter med Dravets syndrom eller Lennox-Gastauts syndrom, uavhengig av om det er kommune eller sykehus som tilbyr tjenestene, slik regjeringens ambisjoner fremkommer i Nasjonal helse- og samhandlingsplan?

BEGRUNNELSE:

I svaret på skriftlig spørsmål fra Helge André Njåstad (FrP) til helse- og omsorgsministeren (Dokument nr. 15:1146 (2023-2024)) henviser statsråden til Meld. 34 (2015-2016) Verdier i pasientens helsetjeneste og Meld. 38 (2020-2021) Nytte, ressursbruk, alvorlighet, og skriver at «Effekter på ressursbruk i den kommunale helse- og omsorgstjenesten utløst av tiltak i spesialisthelsetjenesten skal tas hensyn til i metodevurderinger på gruppenivå».

I Beslutningsforum for Nye metoders møte 12. februar ble det besluttet at behandling med fenfluramin ikke innføres i spesialisthelsetjenesten. Dette er en behandling som bremser eller stopper de degenererende epilepsisykdommene Dravets syndrom eller Lennox-Gastauts syndrom. Barn som ikke får behandling som reduserer eller stopper epilepsianfallene vil utvikle alvorlig hjerneskade. Hjerneskaden medfører at pasientene må ha omfattende, døgkontinuerlig pleie- og omsorg. Dette har hjemstedskommunen plikt til å sørge for. Når spesialisthelsetjenesten ikke innfører en behandling som stopper pasientenes hjerneskade påføres kommunene en ressursbruk som kan unngås om pasientene sykehuse hadde gitt en effektiv behandling.

I Meld. St. 9 (2023–2024) Nasjonal helse- og samhandlingsplan 2024–2027 — Vår felles helsetjeneste står det; «Helse- og omsorgstjenestene skal oppleves som helhetlige og sammenhengende i tråd med den enkeltes

behov – uavhengig av om det er kommune eller sykehus som tilbyr tjenestene.» I planen uttrykker Regjeringen ønske om å prioritere pasientgrupper som har «store og sammensatte behov hvor godt samarbeid mellom kommuner og sykehus er en forutsetning for å kunne yte gode tjenester med best mulig bruk av de samlede ressursene». Pasienter med Dravets syndrom eller Lennox-Gastauts syndrom er en slik pasientgruppe.

Svar:

Jeg deler representanten Hoksruks ønske om at pasienter raskt skal få tilgang til nye og effektive legemidler. Samtidig er vi nødt til å prioritere i fordelingen av fellesskapets begrensede ressurser. System for Nye metoder vurderer innføringen av nye behandlingsmetoder i spesialisthelsetjenesten, og helseregionene skal innrette tjenestetilbudet i tråd med prioriteringskriteriene fastsatt av Stortinget; nytte, ressursbruk og alvorlighet.

I mitt svar til spørsmål nr. 1146 gjorde jeg rede for de gjeldende føringene for prioritering, blant annet om at konsekvenser for ressursbruk i den kommunale helse- og omsorgs-tjenesten utløst av tiltak i spesialisthelsetjenesten også skal hensyntas i metode-vurderingene, i den grad dette er mulig. Jeg påpekte også at denne vurderingen kan variere fra sak til sak, fordi det kan være usikkerhet knyttet til sammenhengen mellom nytten av behandlingen og ressursbruk utløst i andre deler av sektoren. I tillegg viste jeg til ekspertgruppen «perspektiv i prioritering», som blant annet har vurdert hvordan dagens føringer vedrørende helsetjenesteperspektivet operasjonaliseres.

Representanten spør spesifikt om vurdering av legemiddelet fenfluramin for tilstandene Dravets syndrom eller Lennox-Gastauts syndrom. For Dravets syndrom besluttet Beslutningsforum i System for Nye metoder den 12. februar 2024, at fenfluramin ikke innføres. For

Lennox-Gastauts syndrom er det ikke tatt noen beslutning.

Jeg viser videre til metodevurderingen som Direktoratet for medisinske produkter (DMP) har gjennomført av fenfluramin for Dravets syndrom som tilleggsbehandling til andre legemidler mot epilepsi. I januar 2022 ble cannabidiol innført som tilleggsbehandling ved Dravets syndrom. DMP har sammenlignet fenfluramin og cannabidiol og påpeker svakheter ved analysen til legemiddelfirmaet, samt beskjedne tilleggseffekt av fenfluramin. Samtidig er det ingen tvil om at tilstanden er alvorlig, og DMP poengterer at faktorer relatert til livskvalitet og omsorg bør tas hensyn til i en totalvurdering av tiltaket.

Beslutningsforum i System for Nye metoder påpeker i sin beslutning at «det er ønskelig å ta metoden i bruk på denne indikasjonen, men leverandøren har valgt en pris som er altfor høy i forhold til dokumentert klinisk nytte». Beslutningsforum har derfor bedt Sykehusinnkjøp HF om å gjenoppta forhandlingene med leverandøren.

Avslutningsvis viser jeg igjen til rapporten fra ekspertgruppen «perspektiv i prioritering», som er et viktig kunnskapsgrunnlag i arbeidet med ny stortingsmelding om prioritering. Denne rapporten adresserer blant annet problemstillingen som representanten Hoksrud tar opp.

SPØRSMÅL NR. 1510

Innlevert 11. mars 2024 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen

Besvart 18. mars 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Det jobbes bredt med å få på plass tiltak for å redusere utslippene av nitrogen til Oslofjorden.

Hvordan vil departementet sikre at denne nye tillatelsen ikke vil underminere eller motarbeide de pågående miljøtiltakene for å forbedre vannkvaliteten og økosystemene i Oslofjorden, og helt konkret, hvilke tiltak vil statsråden gjennomføre for å redusere mer enn de 200 tonn nitrogentilførselen til Oslofjorden får årlig som følge av den utvidede utslippstillatelsen?

BEGRUNNELSE:

Tilstanden i Oslofjorden er kritisk, hovedsakelig på grunn av forurensing fra landbruk, avløp og industri, overfiske, og bygging i strandnære områder. Disse faktorene bidrar til en for stor tilførsel av næringsstoffene nitrogen og fosfor samt ulike miljøgifter, som igjen påvirker det marine livet og økosystemet negativt.

Reduksjon av nitrogentilførsel er spesielt viktig fordi nitrogen fremmer veksten av hurtigvoksende alger på bekostning av langsommere voksende arter som ålegress, som er essensielle for oppvekstområder for fisk. Når tilførselen av næringssalter overskrider naturens tålegrense, dominerer alger som fortrenger disse viktige habitatene. Ålegresser spiller en kritisk rolle i økosystemet ved å tilby leveområder for en rekke marine arter. Overskudd av nitrogen fører til eutrofiering, som kan resultere i oksygenmangel og død for bunndyr og fisk. Dette har direkte

konsekvenser for biodiversiteten og økosystemets helse i fjorden.

Chemring Nobel i Asker fikk nylig tillatelse til å øke produksjonen av sprengstoffkjemikalier som HMX (High Melting Explosive/oktogen) og NTO (Nitrotriazolone), hvilket medfører en økning i nitrogenutslipp fra 41 tonn til 200 tonn årlig, frem til 1. januar 2028. Denne beslutningen har blitt forklart med behovet for å etterfylle Norges ammunisjonslagre i lys av den pågående krigen i Ukraina.

Svar:

Krigen i Ukraina har gjort det helt nødvendig å øke produksjonen av ammunisjon. Til tross for at miljøfaglige hensyn taler mot å tillate økte utslipp fra Chemring Nobel, har regjeringen vurdert det som riktig å gi bedriften tillatelse til å øke produksjonen i den forsvarspolitiske situasjonen vi står i.

Chemring Nobel har allerede krav til utslippsreducerende tiltak i sin tillatelse til forurensende virksomhet. Virksomheten har en generell plikt til å redusere forurensing så langt det er mulig. Tillatte utslippsnivåer er gitt med utgangspunkt i renseteknologien virksomheten har i dag.

Tillatelsen er basert på en trinnvis produksjonsøkning, hvorav maksimalt produksjonsnivå og tilhørende utslippsnivåer vil skje først i 2027. I tillatelsen ligger det inne en forutsetning om proporsjonalitet mellom produksjon og forurensing som tilsier at bedriften ikke

kan slippe ut maksimalt med mindre det er maksimal produksjon. Det er ikke slik at det maksimale utslippet bedriften har fått tillatelse til er en "kvote" som kan benyttes fritt. Utslipp opp mot maksimalnivået i tillatelsen vil ikke være tillatt før i 2027.

Chemring Nobel har allerede i dag flere trinn med rensing, men det er krevende å finne effektive renseløsninger da det er utfordringer knyttet til sikkerhet ved produksjon av sprengstoff. Det vil ta noe tid før nye renseløsninger kommer på plass. Det er ikke mulig å oppnå en produksjonsøkning på kort sikt uten at det vil føre til noe økte utslipp. Den eneste alternative løsningen til utslippsøkningen på kort sikt ville derfor være å ikke tillate produksjonsøkningen. Siden hensynet til norsk forsvarsevne tilsier at det er nødvendig å øke produksjonen så raskt som mulig, ble det derfor gitt tillatelse til økte utslipp for en avgrenset periode frem til 01.01.2028.

Virksomheten har flere pågående tiltak for å redusere utslippene. De vil blant annet investere i nytt renselanlegg, og de vil også invitere til et samarbeid med Asker og Frogn kommune for å vurdere muligheten for å koble seg på den planlagte sjøledningen til Veas sitt renselanlegg.

I et brev fra Chemring Nobel 8. mars opplyste bedriften at nye teknologivalg knyttet til produksjonsøkningen vil gi betydelig lavere utslipp enn den løsningen som ble lagt til grunn på vedtakstidspunktet. På det høyeste er det forventet at utslippene vil bli 82 tonn nitrogen i 2026, og at de deretter vil kunne reduseres til 29 tonn i 2027 forutsatt at nytt renselanlegg kommer på plass som planlagt. Selv uten dette renselanlegget anslår bedriften nå at utslippene ikke vil overstige 114 tonn nitrogen på det høyeste. Departementet ba derfor i brev den 13. mars i år Miljødirektoratet om å utarbeide et forslag til endret tillatelse, med utgangspunkt i at den økte produksjonen av sprengstoffkjemikalier skal skje innenfor så stramme utslippsgrenser som mulig. Miljødirektoratet skal i vurderingen ha dialog med Chemring Nobel og innhente innspill fra relevante aktører.

Det er satt vilkår om at bedriften årlig rapporterer til Miljødirektoratet om status for utslipp og utslippsreducerende tiltak. Miljødirektoratet vil, med bakgrunn i rapporterte tall i virksomhetens årlige egenkontrollrapport og status for utslippsreducerende tiltak, vurdere og ved behov skjerpe utslippsgrensene som er gitt i tillatelsen.

Chemring har også krav til å ha et måleprogram hvor de til enhver tid har kontroll over sine utslippsnivåer. Dette følges opp av Miljødirektoratet ved egenkontrollrapportering, egne tilsyn og ved krav om å rapportere om framgang i utslippsreducerende tiltak.

Arbeidet med å følge opp Oslofjordplanen er høyt prioritert av denne regjeringen. Vår miljøpolitikk bygger på prinsippet om at forurensere betaler, som innebærer at virksomheter som forurensere selv må rense sine utslipp og dekke kostnadene til dette. Samtidig vil regjeringen

legge til rette for at kommunene gjør smarte og gode investeringer, og vi jobber med virkemidler og insentiver for at bedre avløpsrensing kan komme raskt på plass.

Vi har blant annet etablert en ordning med tilskudd til arbeidet med nitrogenfjerning ved avløpsrenseanlegg i Oslofjordens nedbørsfelt. For at flere kommuner skal komme raskt i gang med nødvendig planlegging og oppgraderinger, har regjeringen i 2024 bevilget 32 millioner kroner i tilskudd til kommuner innenfor Oslofjordens nedbørsfelt for nitrogenfjerning fra avløpsrenseanlegg innenfor Oslofjordens nedbørsfelt.

I tillegg var Oslofjorden høyt prioritert i jordbruksoppkjøret med rekordstore summer til miljøordningene, og 150 mill. kroner øremerket til vannmiljøtiltak rundt Oslofjorden. Det er også innført regionale miljøkrav i jordbruket med bl.a. redusert høstpløying. Redusert høstpløying er et avgjørende tiltak for Oslofjorden. Norske forsøk viser at tap av nitrogen reduseres med rundt 20% hvis bonden venter med å pløye til våren.

Revidert gjødselbeforskrift sendes på høring ila våren. Dette er et viktig grep for vannmiljøet i hele landet, og vil ha betydning også for Oslofjorden.

SPØRSMÅL NR. 1511**Innlevert 11. mars 2024 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn****Besvart 19. mars 2024 av landbruks- og matminister Geir Pollestad****Spørsmål:**

Kva er det EØS-rettslege handlingsrommet for å tillate sprøyting av avlingar ved hjelp av droner, og korleis jobbar regjeringa med å endre regelverket på området?

GRUNNGJEVING:

Sprøyting av frukttrær er tungt, tidkrevjande og dyrt arbeid. Særleg i bratt terreng, som det er mykje av i dei mest frodige fruktområda på Vestlandet, er sprøyting ved bruk av traktor både vanskeleg og tidvis farleg arbeid.

Bruk av store droner til denne typen arbeid blir meir og meir aktuelt, og er ein svært lovande teknologi med tanke på å effektivisere sprøytingsarbeidet. Det blir likevel sagt at dagens EØS-regelverk er til hinder for å ta ein slik teknologi i bruk, då det av sikkerheitssomsyn er svært strenge reglar for å spreie kjemikaliar frå lufta – det vere seg ved bruk av droner eller bemanna luftfartøy.

Spørsmålet er om det finst noko juridisk handlingsrom her som ikkje per dags dato utnytta i Noreg for å tillate dette, slik ein har gjort i Sveits, og om regjeringa har gitt sine innspel til den pågåande prosessen i EU med å revidere regelverket på dette området.

Svar:

Direktiv om berekraftig bruk av plantevernmiddel og forordning om godkjenning av plantevernmiddel er ein del av EØS-avtala, og er gjennomført i norsk rett gjennom forskrift om plantevernmiddel.

Bruk av luftfartøy til spreiring av plantevernmiddel regulerast av dette regelverket. Dronar reknast som luftfartøy. Spreiring av plantevernmiddel frå luftfartøy er i utgangspunktet forbode, men direktivet opnar for at det kan gjerast unntak på visse vilkår, til dømes når det ikkje finns eigna alternativ, eller det inneber klare fordelar i form av redusert verknad på menneskje si helse og miljøet samanlikna med spreiring frå bakken.

I tillegg lyt plantevernmiddel som skal spreiest med drone, vere godkjend til slik bruk. Det er plantevernmidelfirma som søker om godkjenning av eit plantevernmiddel, og som også lyt søkje om og dokumentere trygg bruk av plantevernmiddelet med drone. Mattilsynet opplyser at dei ikkje har motteke slike søknadar om ordinær godkjenning.

Når det ikkje finns plantevernmiddel som har ordinær godkjenning til dronebruk, kan Mattilsynet berre

tillate dronespreiring til forskning og i naudssituasjonar for plantehelsa.

Det er mange ulike dronar på marknaden, og dei har svært ulike teknologiar for spreiring. Mattilsynet syner til at det er behov for meir kunnskap på fleire område, til dømes moglege krav til tekniske spesifikasjonar til spreiedronar.

Norske myndigheiter har vore representert i nokre møter med EU der direktiv om berekraftig bruk har vore diskutert. Dei har då innhenta informasjon om mellom anna tolking av reglar knytt til bruk av dronar og gjeve innspel i diskusjonane. Forslaget til nytt regelverk om berekraftig bruk av plantevernmiddel har vore diskutert i fora der norske myndigheiter ikkje har tilgang.

Eg vil avslutningsvis understreke at det er eit mål å redusere avhengigheita av kjemiske plantevernmiddel og redusere risiko for helse og miljø ved bruk av plantevernmiddel. Når det er naudsynt å nytte plantevernmiddel, er det viktig at midlane blir brukt riktig og at det brukast minst mogleg. Bruk av ny teknologi kan spele ei viktig rolle i dette arbeidet, men som nemnt er det framleis behov for kunnskap knytt til bruk av dronar til spreiring av plantevernmiddel.

SPØRSMÅL NR. 1512**Innlevert 11. mars 2024 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 18. mars 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Sprengstoff fabrikk Chemring Nobel har fått tillatelse til å øke utslippene av nitrogen fra 40 tonn per år til 200 tonn. Dette begrunnes med krigen i Ukraina. Det økte utslippet er svært alvorlig for en fjord som allerede er sterkt belastet av nitrogenforurensing.

Vil statsråden ta initiativ til at Chemring Nobel og andre bedrifter som har utslipp av nitrogen til fjorden, pålegges å sette av penger til et fond, som kan brukes til rensing av nitrogenutslipp andre steder langs fjorden og rehabilitering av fjorden?

Svar:

Krigen i Ukraina har gjort det helt nødvendig å øke produksjonen av ammunisjon. Til tross for at miljøfaglige hensyn taler mot å tillate økte utslipp fra Chemring Nobel, har regjeringen vurdert det som riktig å gi bedriften tillatelse til å øke produksjonen i den forsvarspolitiske situasjonen vi står i.

Chemring Nobel har krav til utslippsreducerende tiltak i sin tillatelse til forurensende virksomhet. Grensen i tillatelsen er en maksimal grense, og virksomheten har en generell plikt til å redusere forurensing så langt det er mulig. Tillatte utslippsnivåer er gitt med utgangspunkt i renseteknologien virksomheten har i dag, og i tillatelsen ligger det inne en forutsetning om proporsjonalitet mellom produksjon og forurensing som tilsier at bedriften ikke kan slippe ut maksimalt med mindre det er maksimal produksjon. Utslipp opp mot maksimalnivået i tillatelsen vil altså ikke være tillatt før i 2027.

Chemring Nobel har allerede i dag flere trinn med rensing, men det er krevende å finne effektive renseløsninger da det er utfordringer knyttet til sikkerhet ved produksjon av sprengstoff. Det vil ta noe tid før nye renseløsninger kommer på plass. Det er ikke mulig å oppnå en produksjonsøkning på kort sikt uten at det vil føre til noe økte utslipp. Siden hensynet til norsk forsvarsevne tilsier at det er nødvendig å øke produksjonen så raskt som mulig, ble det derfor gitt tillatelse til økte utslipp for en avgrenset periode frem til 01.01.2028.

Virksomheten har flere pågående tiltak for å redusere utslippene. I et brev fra Chemring Nobel 8. mars opplyste bedriften at nye teknologivalg knyttet til produksjonsøkningen vil gi betydelig lavere utslipp enn den løsningen som ble lagt til grunn på vedtakstidspunktet. På det høyeste er det forventet at utslippene vil bli 82 tonn nitrogen i 2026, og at de deretter vil kunne reduseres til

29 tonn i 2027 forutsatt at nytt renseanlegg kommer på plass som planlagt. Selv uten dette renseanlegget anslår bedriften nå at utslippene ikke vil overstige 114 tonn nitrogen på det høyeste. Departementet ba derfor i brev den 13. mars i år Miljødirektoratet om å utarbeide et forslag til endret tillatelse, med utgangspunkt i at den økte produksjonen av sprengstoffkjemikalier skal skje innenfor så stramme utslippsgrenser som mulig. Miljødirektoratet skal i vurderingen ha dialog med Chemring Nobel og innhente innspill fra relevante aktører. I forbindelse med vurdering av omgjøring av vedtaket vil vi også vurdere konkret hvilke vilkår som skal stilles.

Arbeidet med å følge opp Oslofjordplanen er høyt prioritert av denne regjeringen. Vår miljøpolitikk bygger på prinsippet om at forurenser betaler, som innebærer at virksomheter som forurenser selv må rense sine utslipp og dekke kostnadene til dette. Samtidig vil regjeringen legge til rette for at kommunene gjør smarte og gode investeringer, og vi jobber med virkemidler og insentiver for at bedre avløpsrensing kan komme raskt på plass.

Vi har blant annet etablert en ordning med tilskudd til arbeidet med nitrogenfjerning ved avløpsrensingsanlegg i Oslofjordens nedbørsfelt. I tillegg var Oslofjorden høyt prioritert i jordbruksoppgjøret med rekordstore summer til miljøordningene, og 150 mill. kroner øremerket til vannmiljøtiltak rundt Oslofjorden.

SPØRSMÅL NR. 1513**Innlevert 11. mars 2024 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein****Besvart 18. mars 2024 av utviklingsminister Anne Beathe Kristiansen Tvinnereim****Spørsmål:**

Kan statsråden gi en oversikt over bakgrunnen for og totalen for omprioriteringer innenfor bistandsbudsjettet hittil i år (Det bes til dette om en kort vurdering av hvilke konsekvenser kutt over flere poster vil få for Norges innsats innenfor de ulike tematiske områdene.)?

BEGRUNNELSE:

Av tildelingsbrevet til Norad for 2024 fremgår det at flere poster er redusert uten at det gis informasjon om dette. I tillegg påpekes det i tildelingsbrevet at ytterligere omprioriteringer i bistandsbudsjettet kan bli nødvendig. Det er godt mulig at omprioriteringer henger sammen med økte forventede kostnader til flyktningtiltak i Norge. Dette vil i så fall være tredje året på rad der den sittende regjeringen foreslår å flytte midler fra flere viktige tematiske satsinger, slik som utdanning, global helse og støtte til sivilsamfunn, for å dekke inn underbudsjetterte kostnader i Norge. Justeringene gjøres til tross for at bistandsbudsjettet heller ikke utgjør 1 % av BNI slik et flertall i Stortinget har vedtatt. I tillegg til konsekvensene for de ulike tematiske innsatsene, kan Norge risikere å fremstå som en uforutsigbar aktør internasjonalt når slike justeringer gjennomføres flere år på rad.

Svar:

Bistandsbudsjettet for 2024 på 52,7 mrd. NOK er det nest største bistandsbudsjettet noensinne. Norge er dermed

fortsatt et foregangsland i å investere i tiltak som kan bidra til en mer stabil verden og jeg er glad for at det er politisk enighet om et høyt norsk bistandsbudsjett.

I arbeidet med statsbudsjettet for 2024 la regjeringen til grunn Utlendingsdirektoratet (UDI) sine anslag fra juni 2023 om at det vil komme 20 000 fordrevne fra Ukraina i år. I oktober 2023 oppdaterte UDI sine prognoser til 30 000 fra Ukraina. Det er vanskelig å vite hvordan Russlands angrepskrig mot Ukraina vil utvikle seg. Prognosene derfor meget usikre. Det gjør det utfordrende å budsjettere for kommende flyktningutgifter og det er nødvendig å gjøre justeringer gjennom året.

Noen utgifter til flyktninger og asylsøkeres opphold det første året i Norge kan klassifiseres som offisiell utviklingsbistand (ODA). Det er langvarig praksis i Norge at disse utgiftene dekkes over bistandsbudsjettet.

For å bidra til å sikre at det er inndekning til å ta imot flyktningene i Norge, avventer regjeringen tildeling av enkelte bistandsmidler. Det betyr ikke at bevilningene som forvaltes av Norad er redusert, men at Norad ikke nødvendigvis er tildelt hele beløpet på alle poster. UDI kommer med oppdaterte prognoser for hvor mange flyktninger og fordrevne regjeringen bør planlegge for i år til RNB 2024. Regjeringens forslag til håndtering av økte flyktningutgifter og andre saker i RNB 2024, inkl. ev. omprioriteringer innenfor bistandsbudsjettet, vil bli lagt frem for Stortinget 14. mai.

SPØRSMÅL NR. 1514**Innlevert 11. mars 2024 av stortingsrepresentant Anna Molberg****Besvart 18. mars 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Hvordan har forventet saksbehandlingstid for søknader om AAP og uføretrygd utviklet seg de siste 10 årene, hva er årsaken til utviklingen det siste året, og hvordan forventer

statsråden at forventet saksbehandlingstid for søknader om AAP og uføretrygd vil utvikle seg i 2024 og 2025?

BEGRUNNELSE:

På Navs nettsider står det at saksbehandlingstid på en søknad om AAP og uføretrygd er forventet til henholdsvis 14 uker og 6 måneder.

Svar:

Først vil jeg si at jeg har stor forståelse for at lang saksbehandlingstid kan være krevende for dem det gjelder. Lang saksbehandlingstid vil kunne sette mange i en usikker og vanskelig situasjon, og ha betydning for velferden til den enkelte. Det stemmer, som representanten har skrevet i bakgrunn for sitt spørsmål, at saksbehandlingstiden er

14 uker for arbeidsavklaringspenger (AAP) og 6 måneder for uføretrygd.

Arbeids- og velferdsetaten har ikke historikk med tanke på forventede saksbehandlingstider som er oppgitt på nettsidene de siste ti årene. Den digitale løsningen er ikke laget for å håndtere historiske data, og etaten har derfor ikke statistikk om forventet saksbehandlingstid i perioden. Arbeids- og velferdsdirektoratet har fremskaffet statistikk for de åtte siste årene som viser faktisk saksbehandlingstid på førstegangsbehandlinger på søknader om AAP og uføretrygd. Merk at saksbehandlingstidene på AAP er delt i to i tabellen, i henholdsvis tid hos Nav-kontoret og hos NAV Arbeid og ytelser. Nav-kontoret vurderer søkerens arbeidsevne etter §11-5 i folketrygdloven. NAV Arbeid og ytelser vurderer de øvrige vilkårene for AAP.

År	Saksbehandlingstid (gjennomsnitt i dager)	Saksbehandlingstid (gjennomsnitt i dager)	
	NAV-kontorets vurdering av ned-satt arbeidsevne	Førstegangsbehandlinger i NAV Arbeid og ytelser	
	AAP	AAP	Uføretrygd
2016	56	13	111
2017	57	13	186
2018	65	17	145
2019	80	16	119
2020	56	13	88
2021	56	13	76
2022	49	17	107
2023	59	22	143

Årsaken til den historiske utviklingen er sammensatt, og er blant annet påvirket av regelverksendringer og koronapandemien. Det siste året har det vært en økning i antall AAP-saker. Økningen har en sammenheng med loven-dringene fra juli 2022, i tillegg til at saker som hadde blitt forlenget som følge av koronapandemien, nådde maksdato. For uføretrygd er arbeid med gjenopptak av feilsaker en viktig årsak til økningen det siste året.

Representanten har videre spurt om mine forventninger til utviklingen i saksbehandlingstidene i 2024 og 2025. Basert på opplysninger fra Arbeids- og velferdsdirektoratet, forventes det at saksbehandlingstidene på søknader om AAP og uføretrygd blir tilsvarende som i 2023. Samtidig er det en ambisjon at søkerne skal få rett ytelse til rett tid, i tråd med oppdraget i tildelingsbrevet til Arbeids- og velferdsdirektoratet. Arbeids- og velferdsdirektoratet har som oppfølging av NOU 2023: 11 «Raskt og riktig – en helhetlig gjennomgang av klage- og ankesystemet i Arbeids- og velferdsetaten og Trygderetten» iverksatt tiltak for å bedre både kvaliteten i saksbehandlingen og saksbehandlingstidene. Jeg forventer derfor en bedring på sikt.

SPØRSMÅL NR. 1515**Innlevert 11. mars 2024 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik****Besvart 18. mars 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Hvilke alternative bruksområder for Kjevik ser forsvarsministeren for seg dersom han går videre med å flytte Luftforsvarets skolesenter til Værnes?

BEGRUNNELSE:

Venstre var imot flyttingen av Luftforsvarets skolesenter til Værnes i 2016, og undertegnede er både svært skeptisk til at nedleggelsen – som ble sagt å være kostnadsbesparende – er blitt dyrere enn antatt med en samlet kostnadsramme på 940 millioner kroner, og svært bekymret for at Forsvarets flytekniske miljø blir svekket av denne beslutningen. Kjevik er imidlertid en godt vedlikeholdt leir. All den tid forsvarsministeren nylig bekreftet på ny at han vil gå videre med nedleggelsen, vil det være interessant å hvilke mulige alternative bruksområder ministeren vurderer for leiren. Det er kjent at Sverige og Finlands NATO-medlemskap innebærer en ny militærstrategisk betydning av Østersjø-området og Sør-Norge, ikke minst for alliert mottak.

Svar:

Stortinget vedtok gjennom behandlingen av Innst. 62 S (2016–2017) til Prop. 151 S (2015–2016) å legge ned For-

svarets virksomhet ved Kjevik og flytte Luftforsvarets skolesenter til Værnes. Beslutningen ble tatt etter anbefaling i forsvarssjefens fagmilitære råd i 2015. Regjeringen følger opp dette vedtaket, og deler av skolesenterets stab og Luftforsvarets spesialistskole er flyttet fra Kjevik til Værnes. I investeringsproposisjonen som ble lagt frem 15. mars 2024 fremmet regjeringen forslag om godkjenning av et investeringsprosjekt for å fullføre flyttingen av Luftforsvarets skolesenter fra Kjevik til Værnes. Den videre flyttingen av resterende deler av Luftforsvarets skolesenter er planlagt innen utgangen av 2026.

I arbeidet med ny langtidsplan vurderer regjeringen Forsvarets fremtidige behov, i lys av den alvorlige sikkerhetssituasjonen i Europa. Regjeringen mener at det er viktig at Forsvaret har et avtrykk på Sørlandet. Kjevik blir derfor foreslått som ny lokasjon for befalsskolen som flyttes fra Sessvollmoen. Regjeringen forslår videre at Agder og Rogaland Heimevernsdistrikt (HV-08) deles og at det opprettes et nytt Heimevernsdistrikt (HV-07) for Agder med standkvarter på Kjevik. Til sammen vil dette sørge for fortsatt militær tilstedeværelse i Agder og bruk av Kjevik leir.

Regjeringen vil legge frem den nye langtidsplanen for forsvarssektoren 5. april.

SPØRSMÅL NR. 1516**Innlevert 12. mars 2024 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 19. mars 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Vil statsråden benytte denne muligheten til å komme med en positiv lekkasje fra nasjonal transportplan, om at RV19 gjennom Moss fortsatt ligger inne i NTP som straks legges frem?

BEGRUNNELSE:

Nasjonal transportplan er varslet fremlagt 22. mars. Men de siste to ukene har vi sett en rekke lekkasjer, fra statsråden og ulike representanter fra regjeringspartiene, om prosjekter over store deler av landet som er inne i den planen som kommer.

Dessverre har vi ikke sett lekkasjer knyttet til utbygging av RV19 gjennom Moss. Det kan jo fort være et illevarslende tegn. Denne strekningen har ligget inne i de

to siste NTPene og det vil være et enormt tilbakeslag om strekningen nå tas ut.

Svar:

Regjeringen vil legge frem en ny Nasjonal transportplan denne våren. Regjeringens prioriteringer vil fremgå av denne planen.

SPØRSMÅL NR. 1517

Innlevert 12. mars 2024 av stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland

Besvart 20. mars 2024 av landbruks- og matminister Geir Pollestad

Spørsmål:

Hvordan vurderer næringsministeren kritikken fra EU kommisjonen som følge av omleggingen fra kronetoll til prosenttoll på enkelte jordbruksvarer, og konsekvensene det kan få for Norges handel og relasjon til vår viktigste handelspartner, EU?

BEGRUNNELSE:

Regjeringspartiene og SV fikk sammen flertall i Stortinget under behandlingen av statsbudsjettet for 2024 å legge om fra kronetoll til prosenttoll for hel issalat, knollselleri, rødbeter, kålrot og potet/potetflak/potetgranulat. Over tid vil det gi høyere toll og pris på de nevnte varene.

I en tid hvor mange står i matkø, og flere familier opplever at maten har blitt dyrere enn før, er det spesielt at regjeringspartiene sammen med SV valgte å gjøre et slikt grep som vil gi folk flest dyrere mat. Omleggingen har samtidig skapt negative reaksjoner hos vår viktigste handelspartner, EU. Noe som på sikt få følger for norske eksportbedrifter som er avhengig av å selge sine produkter og tjenester til det europeiske markedet.

NRK kunne på Søndagsrevyen den 10. mars 2024 melde om advarsler fra EU kommisjonen som reaksjon på at Norge nå endrer til prosenttoll på en rekke landbruksprodukter, og hvordan det påvirker Norges forhold til unionen negativt. Kommisjonen advarer om at dette går helt imot intensjonen om gradvis liberalisering.

Førsteamanuensis i økonomi, Ivar Gaasland, påpekte i samme program at dette forsurer Norges forhold til EU og kan ramme Norges eksport til EU. EU er Norges viktigste handelsområde. Ifølge SSB gikk 58 prosent av total fastlandseksport til EU-land i 2023, tilsvarende 412 milliarder kroner. Regjeringspartiene har i Hurdalsplattformen satt seg som mål å øke norsk fastlandseksport med 50% innen 2030, men det målet har tilsynelatende måtte vike for særinteresser.

Svar:

Spørsmålet er vidaresendt til landbruks- og matministeren fra næringsminister Jan Christian Vestre.

I samband med statsbudsjettet for 2024 vart det bestemt ein overgang frå kronetoll til prosenttoll for heil issalat, kålrot, rødbeter, knollselleri, potet og potetprodukt. Omlegginga skjedde med verknad frå 1. januar 2024. For potet og potetprodukt er det en overgangsperiode fram til 1. september 2024.

Overgang frå kronetoll til prosenttoll er ein rett Noreg har etter WTO-avtala for ei rekkje landbruksvarer. Ein slik overgang er heller ikkje i strid med pliktene våre etter EØS-avtala.

Omlegginga må sjåast i samanheng med regjeringa si nye Meld. St. 11 (2023–2024) «Strategi for auka sjølvforsyning av jordbruksvarer og plan for opptrapping av inntektsmoglegheitene i jordbruket». Matsikkerheit basert på stabil nasjonal matproduksjon er eit sentralt politisk mål for regjeringa. Ein stabil matproduksjon krev ein offensiv landbrukspolitikk og eit velfungerande importvern. Importvernet er heilt avgjerande for konkurransekrafta til matindustrien som, saman med landbruket, er svært viktig for sysselsettinga og verdiskapinga i Noreg, særleg i distrikta. Styrking av tollvernet ved omlegging til prosenttoll er eit viktig verkemiddel for regjeringa for å sikre omsetning av norsk vare og medverke til å oppretthalde norsk produksjon og sjølvforsyningsgrad. Tilsvarande omlegging vart elles gjort frå 1. januar 2013 for ost, storfekjøtt og sauekjøtt med same formål.

Frå EU er det vist til at omlegging til prosenttoll er i strid med intensjonen om ei gradvis liberalisering av handelen i jordbruksprodukt etter EØS-avtala sin artikkel 19. Her er det frå norsk side vist til artikkelen sin ordlyd om at ei eventuell liberalisering av handelen skal skje innanfor ramma av partane sin landbrukspolitikk og på gjensidig fordelaktig basis, og vidare at Noreg følgjer opp sine plikter etter artikkel 19-avtala.

Ved ulike anledningar og av ulike aktørar er det vist til at landbruket sine defensive interesser i forhold til EU kan gå på bekostning av norske eksportinteresser. Eksport av sjømat er ofte brukt som eksempel. Regjeringa legg vekt på å ivareta både defensive og offensive norske interesser i handelssamkvemet vårt med EU. Noreg og EU fornya for nokre månader sidan avtala om marknadstilgong for norsk sjømat. Avtala som gjeld fram til 2028, inneber at fleire tollfrie kvoter for norsk sjømat vert vidareført på det same eller eit høgre nivå. Norsk eksport av sjømat har vist

jamn auke, også i tider der regjeringa har styrka importvernet for viktige norske landbruksvarer.

Representanten Hofstad Helleland definerer i spørsmålet sitt landbruket som ei særinteresse. Eg håpar ikkje at dette reflekterer Høgre sitt syn på næringa. Matproduksjon og matsikkerheit for eiga befolkning er ei felles interesse, og står no høgt på den internasjonale dagsorden i lys av utfordringane verdssamfunnet må handtere. Dette er utfordringer regjeringa tek på høgste alvor.

SPØRSMÅL NR. 1518

Innlevert 12. mars 2024 av stortingsrepresentant Irene Ojala

Besvart 21. mars 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Kan statsråden bekrefte at PCI-tilbudet i Bodø videreføres, eller er det slik at pasienter i Nordland kan stå i fare for å miste sitt nærmeste tilbud?

BEGRUNNELSE:

I 2017 besluttet Helse Nord å opprette PCI tilbud ved Nordlandssykehuset i Bodø. Fram til da hadde et slik tilbud for Nordlands innbyggere blitt gitt ved UNN i Tromsø. Det ble besluttet at det skulle driftes som et dagtilbud kl. 08:00-16:00, inntil evaluering skulle gjøres etter fem år (altså 2022). Senteret er driftet i over fire år etter oppstarten i februar 2020.

PCI-senteret i Bodø har gjort at pasienter og befolkning i Nordland har fått et betydelig bedre helsetilbud. Tilbudet er bedre fordi det gir kortere transporttid til PCI-senter for pasienter fra Nordland med store hjerteinfarkt, og fordi det nå er flere hjerteinfarktpasienter som blir PCI-behandlet innen 72 timer. Norsk hjerteinfarktregister viser at andel pasienter under 85 år med hjerteinfarkt fra Helgelandsykehusene, som blir invasivt utredet innen 72 timer, har økt signifikant fra ca. 65 prosent i 2019 (før PCI i Bodø) til 80-85 prosent i 2021 og 2022.

Etableringen av PCI-senteret i Bodø har ført til god rekruttering av hjertespesialister til regionen, grunnet stimulerende, spennende og komplett faglig arbeidsmiljø. LIS-leger søker seg til Bodø både fra Helgeland og Finnmark.

Komplett kardiologisk utredning og behandling i Bodø gir god læringsarena for medisinstudenter fra UiT, med et komplett faglig læringsmiljø innenfor hjerteme-

disin. UiT er avhengig av robuste og faglig gode læringsarena utenfor UNN, som ikke har pasientgrunnlag og kapasitet til alle studentene.

PCI-tilbudet i Bodø gir altså betydelig gevinst og bedre pasienttilbud i Nordland, i tillegg til at det påvirker UNNs kapasitet og tilbud, også til pasienter fra Finnmark. Det er bekymring for hva som vil skje med Finnmarks pasientgrunnlag på 75 000 dersom PCI-tilbudet i Bodø legges ned, og Nordlands pasientgrunnlag på 240 000 overføres til UNN. Slik det er i dag sendes pasienter fra Finnmark som har/kan ha Angina Pectoris og hjerteinfarkt, svært ofte innom lokalsykehuset i Hammerfest eller Kirkenes. Der blir de i flere dager - når de egentlig skulle vært direkte til UNN i Tromsø, som er Finnmarks hjer-teavdeling. Pasienter fra Kautokeino, Alta, Vardø, Karasjok eller Honningsvåg sendes stadig til Hammerfest på flere dagers opphold – når de egentlig skulle direkte til UNN i Tromsø.

Svar:

Som representanten viser til, vedtok Helse Nord RHF i desember 2017 å opprette et PCI-tilbud ved Nordlandssykehuset Bodø i en senter-satellitt-modell fra det regionale PCI-senteret ved Universitetssykehuset Nord-Norge (UNN) Tromsø, jf. styresak 137-2017. I samme styresak ble det vedtatt at PCI-behandlingen ved Nordlandssykehuset Bodø skulle etableres som dagtilbud med planlagt oppstart i 2019. Det ble forutsatt at etableringen av et PCI-tilbud i Bodø ikke skulle svekke Universitetssykehuset Nord-Norges posisjon som universitetssykehuset i re-

gionen. Videre ba styret administrerende direktør om å gjennomføre en evaluering av tilbudet innen fem år.

Helse Nord RHF opplyser at det nå gjennomføres en evaluering av saken, jf. styresak 106-2023 «Mandat for evaluering av invasiv kardiologi tilbud i Helse Nord». Utredningen og evalueringen utføres av en ekstern ekspertgruppe med medlemmer foreslått av UNN og Nordlandssykehuset.

SPØRSMÅL NR. 1519

Innlevert 12. mars 2024 av stortingsrepresentant Irene Ojala

Besvart 20. mars 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Ser statsråden behovet for at Pasientreisers praksis forbedres, og at Pasientreiser Finnmark utvider sine åpningstider?

BEGRUNNELSE:

Som helse- og omsorgsministeren kjenner til, blir det stadig forsinkelser og innstillinger av flyene i nord, spesielt vinterstid. Folk som bor et stykke unna flyplassene, må gjerne starte sin reise mange timer før flyet har avgangstid. Pasientreiser skal velge «billigste reisemåte», og for pasienter som skal fly fra Alta til behandling i Tromsø, er flyavgangen pr i dag kl. 07.00. Pasienten må da være på flyplassen rundt kl. 06.00. Pasientreisers kontor åpner ikke før kl. 08.00. Dersom flyet er innstilt, må pasienten i dag gjøre vendereis, for pasienten rekker ikke å få ombestilt til neste fly (f.eks. Widerøe som har flere avganger til Tromsø), fordi Pasientreisers kontor ikke er åpent enda.

Når pasienter skal hjem til Alta fra Tromsø, er pr i dag flyet som har avgang rundt kl. 19.30 «billigste reisemåte». Når dette flyet blir innstilt, er Pasientreiser Finnmark stengt, og det er Pasientreiser Finnmark som må ombestille pasientreiser. En pasient får altså ikke ombooket til et annet fly samme kveld, og første mulige fly morgenen etter er så tidlig at Pasientreiser Finnmark ikke har åpnet enda.

For en undersøkelse i Tromsø på en halv time, kan en pasient fra Alta være ute på reise fra kl. 05.30 om morgenen (eller tidligere) til sent neste kveld, altså en reise på over halvannet døgn, grunnet at fly blir innstilt, i kombinasjon med Pasientreisers praksis og Pasientreiser Finnmarks åpningstider.

Helse Nord RHF opplyser videre at de etter planen skal motta evalueringsrapporten 12. april. Basert på evalueringen og egen vurdering av denne, vil det bli lagt frem en beslutningssak for styret i Helse Nord RHF med forslag til hvordan PCI-tilbudet i regionen skal organiseres fremover.

Ved å forbedre Pasientreisers praksis og utvide åpningstidene hos Pasientreiser Finnmark kan man unngå at pasienter blir sittende flere timer enn nødvendig ved innstilte fly. Dersom Pasientreiser Finnmark har åpent minst to timer før og etter at fly til og fra Tromsø som benyttes av pasienter fra Finnmark, har avgangstid, vil de være tilgjengelige for å gjennomføre de nødvendige ombestillingene når det er behov for dem.

Det er en stor nok belastning allerede at alle folk, fra små barn til eldre, syke folk, må være så lenge på reise.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har tatt kontakt med Helse Nord RHF i forbindelse med dette spørsmålet.

Helse Nord RHF har informert om at de jobber for et rutetilbud som gjør det mulig å få pasientene til og fra behandling i løpet av samme dag.

Videre opplyser Helse Nord RHF at pasientreisekontorene i helseforetakene i regionen har hatt samme åpningstid siden 2009. Det ble da besluttet en åpningsstid fra kl. 08:00 – 16:00 alle hverdager. I tiden etterpå har helseforetakene hatt få henvendelser om utvidet åpningstid. Både kartlegginger og erfaringer fra iverkatt utvidet åpningstid ved større ekstraordinære hendelser som flystreik og «askesky», har vist et svært lavt behov utenom ordinær åpningstid.

Når det oppstår ekstraordinære omstendigheter som medfører forsinkelse eller kansellering av avganger, skal passasjerer forholde seg til flyselskapet som reisen er booket hos. Det er flyselskapets ansvar å sørge for at passasjerer kommer frem til bestemmelsesstedet. I slike situasjoner skal flyselskapet tilby passasjerer tre alternativer:

1. Tilbakebetaling av billett-kostnad for reiser som ikke kan benyttes.
2. Booke om reisen hos samme eller annet selskap slik at passasjerer kommer fram så snart som mulig.
3. Booke ny reise på et senere tidspunkt.

Helseforetakene har inngått nasjonal avtale om reisebyrå-tjenester som inkluderer en 24/7-service som kan bistå i slike situasjoner. Utenom åpningstid for pasientreisekontorene er det lagt ut talemelding på telefon 055 15 som opplyser om telefonnummeret til reisebyråets 24-timersservice.

Ved pågående reiser med fly er det flyselskapet som er ansvarlig for reisen, og er nærmest til å håndtere endringer. Det er svært få tilfeller hvor pasientreisekontorene i helseforetakene må involveres ved endringer som oppstår underveis i en reise. Utvidet åpningstid ved pasientreisekontorene er derfor ikke et hensiktsmessig tiltak for å løse helt ekstraordinære hendelser.

Helseforetakene jobber kontinuerlig og i fellesskap for å forbedre tjenestene for pasientene ved rekvirerte reiser, herunder å utvikle nasjonale selvbetjeningsløsninger på helsenorge.no som gjør pasienten til en mer aktiv part i håndteringen av egne pasientreiser.

SPØRSMÅL NR. 1520

Innlevert 12. mars 2024 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes

Besvart 3. april 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Det vises til svar på skriftlig spørsmål nr. 1384.

Tror statsråden at det å binde opp 5 politiårsverk pr. enhet på å sitte i skranken på et kontor i et område med lite folk, lite kriminalitet og svært få besøk bidrar til å håndtere den alvorlige kriminaliteten de selv skriver om i svarbrevet sitt, eller ville det være bedre å bruke politikraften på patrulje og etterforskning i stedet for å sitte å vente på eventuelle anmeldelser slik politiet også selv mener?

Svar:

Representanten henviser ikke til et spesielt sted i sitt spørsmål. Jeg kjenner ikke til noen områder eller polititjenesteheter som fungerer slik representanten beskriver i spørsmålet sitt, og det er derfor krevende å vite hva hun sikter til.

Jeg viser til det nye tjenestestedet i Engerdal som eksempel. I tillegg til de nye stillingene ved Engerdal politistasjon, vil det være felles ressursbruk med Trysil politistasjon – noe som kommer hele distriktet til gode. Dette er store geografiske områder med liten lokalbefolkning, men svært mange tilreisende i helger og sesong. Engerdal har blant annet flere hytter enn innbyggere, og Trysil er Norges største vintersportssted. Ifølge det lokale reiselivet, var det opp mot 60 000 tilreisende enkelte dager i påsken. Dette bidro blant annet til utfordringer med vold, narkotika, ordensforstyrrelser og ulykker hvor det er bra med ekstra beredskap og kapasitet til patrulje og

etterforskning, som de nye stillingene bidrar til. De nye stillingene kan brukes fleksibelt til både å være i kontakt med publikum, betjene politistasjonen og inngå i patruljering og forebyggende arbeid. Mitt inntrykk er at tilmeldingene er gode lokalt.

Jeg vil bemerke (som tidligere) at det er politifolk, og ikke lokaler, som utgjør den vesentlige kostnaden ved nye tjenestestedene. De nye politifolkene løser politioppgaver og inngår i vakt- og beredskapsplaner for hele distriktet.

For å gi trygghet og tilgjengelige tjenester for folk i hele landet, har regjeringen opprettet nye polititjenestesteder i dialog med kommunene og politiet. Politidistriktene har fått spesielle midler til disse etableringene.

SPØRSMÅL NR. 1521

Innlevert 12. mars 2024 av stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand

Besvart 16. mars 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Kan jeg be om en tabell for årene 1980-2024 med sats for alminnelig selskapsskatt, inntekter (mrd. kroner) fra alminnelig selskapsskatt på fastlandet (ikke medregnet grunnrenteskatter og finansskatt), og disse inntektene som andel av trend-BNP på fastlandet?

BEGRUNNELSE:

Det vil være interessant å se hvordan sats og inntekter fra alminnelig selskapsskatt har utviklet seg i perioden. Departementet må gjøre knytte noen kommentarer til utviklingen.

Svar:

Tabell 1 viser utliknet fellesskatt fra etterskuddspliktige eksklusive petroleumssektoren, dvs. inntektsskatt fra etterskuddspliktige eksklusive finansskatt for selskaper, formuesskatt, tonnasjeskatt, grunnrenteskatt og naturressursskatt. Tallserien er i hovedsak basert på publiserte tallserier fra Statistisk sentralbyrå¹.

Inntektene fra fellesskatten for etterskuddspliktige vil, gitt uendret skattesats, variere fra år til år i takt med den økonomiske utviklingen. De høye skatteinntektene i 2021 og 2022 kan dels tilskrives høye strømpriser, som bidro til å trekke opp den ordinære inntektsskatten (fellesskatten) for kraftforetak, men også høye overskudd fra andre næringer.

Tabell 1 Fellesskatt for etterskuddspliktige. Mrd. kroner, andel av trend-BNP Fastlands-Norge og skattesats

	Mrd. kroner	% av Trend-BNP Fastlands-Norge ¹	Skattesats ²
1980	0,2	0,1	
1981	0,2	0,1	50,8
1982	0,2	0,1	50,8
1983	0,2	0,1	50,8
1984	0,3	0,1	50,8
1985	0,3	0,1	50,8
1986	0,4	0,1	50,8
1987	0,4	0,1	50,8
1988	0,4	0,1	50,8
1989	0,5	0,1	50,8
1990	0,5	0,1	50,8
1991	0,4	0,1	50,8
1992	6,4	0,9	28,0
1993	8,8	1,1	28,0
1994	11,1	1,4	28,0
1995	14,7	1,7	28,0
1996	15,7	1,8	28,0
1997	19,5	2,1	28,0
1998	25,5	2,6	28,0
1999	31,3	2,9	28,0
2000	39,2	3,5	28,0
2001	36,7	3,1	28,0
2002	32,1	2,5	28,0

¹ SSB tabell 08580, utliknet skatt for etterskuddspliktige etter fradrag eksklusive petroleumvirksomhet, tonnasjeskatt, formuesskatt, finansskatt lønn. Bokført finansskatt for selskaper er trukket fra. Kilden for denne er statsregnskapet (saldert budsjett for 2024).

2003	28,2	2,1	28,0
2004	38,3	2,7	28,0
2005	41,1	2,7	28,0
2006	56,1	3,4	28,0
2007	63,4	3,7	28,0
2008	57,5	3,1	28,0
2009	66,1	3,4	28,0
2010	70,9	3,4	28,0
2011	65,4	3,0	28,0
2012	68,2	3,0	28,0
2013	65,1	2,7	28,0
2014	61,9	2,5	27,0
2015	64,4	2,5	27,0
2016	77,6	2,9	25,0
2017	71,0	2,5	24,0
2018	70,3	2,4	23,0
2019	83,5	2,7	22,0
2020	70,6	2,2	22,0
2021	98,0	2,9	22,0
2022*	114,8	2,8	22,0
2023**	96,3	2,6	22,0
2024**	104,1	2,6	22,0

1. Trend-BNP for Fastlands-Norge slik som anslått ifm. statsbudsjettet 2024.

2. Datakilden for skattesatser som departementet har brukt for selskapsskattesatser dekker perioden fra og med 1981.

* Basert på tall fra SSBs skatt for selskaper publisert i desember 2023.

** Anslag ifm. statsbudsjettet 2024.

SPØRSMÅL NR. 1522

Innlevert 12. mars 2024 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 19. mars 2024 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Er statsråden bekymret for det økende hatet mot jøder i det norske samfunn, og vil hun sikre retten til å gå med paroler på kvinnedagen til støtte for israelske kvinner som ble voldtatt under Hamas' terrorangrep på Israel, i likhet med de som har andre lovlige paroler?

BEGRUNNELSE:

Vi har sett flere uheldige situasjoner den siste tiden der mennesker som viser støtte til Israel eller det jødiske samfunnet blir utsatt for vold, hets og utestengelse. Bare på 8. mars alene var det flere uheldige hendelser. En mann i 50-årene som holdt et Israelflagg ble i Sandefjord innlagt på sykehus etter å ha bli angrepet av 10-15 unge voksne med minoritetsbakgrunn. I Oslo ble paroler med støtte til israelske kvinner som ble voldtatt under Hamas' terrorangrep fysisk utestengt fra å være med på å markere

kvinnedagen. Til NRK omtaler innsatsleder i Oslopolitiet Tore Barstad situasjonen på følgende måte.

- I dag er det 8. mars og kvinnedagen og det skulle gå et tog med ulike paroler gjennom Oslo sentrum. Det var cirka 6 000 som møtte opp på Youngstorget, og blant dem ei støttegruppe for israelske gisler.
- De ble fysisk hindret av andre deltagere i toget, og de fikk etter hvert beskjed av arrangementskomiteen om at de ikke fikk delta i toget med de parolene som de hadde, opplyser han.
- Nå ble de fysisk hindret i å delta i toget, så sånn sett oppnådde både 8. marskomiteen og de andre som var motstandere det som var formålet. Det er likevel trist for politiet å se at kvinners rettigheter ikke blir ivetlagt, uansett hvem man tilhører.

Det er et demokratisk problem om ikke alle sider kommer til i samfunnsdebatten uten å måtte frykte å utsettes for vold eller hets.

Svar:

Alle har rett til å ytre seg, og vi har demonstrasjonsfrihet i Norge. Alle skal kunne si sin mening, og kjempe for sin sak. Dersom dette medfører hets eller represalier, er det et demokratisk problem.

SPØRSMÅL NR. 1523

Innlevert 12. mars 2024 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 20. mars 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Er statsråden eller departementet kjent med om det har vært hendelser (og evt. hvor mange) med hhv. pistol eller kniv på norske skoler siden hennes tiltredelse, og kan statsråden dele sine synspunkter om hva som kan være passende reaksjoner i tilfeller hvor elever tenner på fyrverkeri inne på en skole?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til det omfattende antall hendelser med vold og trusler i norske skoler, samt tidligere spørsmål om dette temaet.

Regjeringen ser med bekymring på at antisemitismen øker i det norske samfunnet. Jødene er en liten minoritet her i landet på rundt 1500 personer. Krigen i Gaza har påvirket hele det internasjonale samfunnet, også Norge. Regjeringen er opptatt av at konfliktnivået og polariseringen ikke skal øke framover. Utviklingen følges kontinuerlig, og regjeringen har styrket flere ordninger for å legge til rette for tiltak for å dempe polarisering og hets i samfunnet. I nysalderingen for 2023, bevilget vi derfor 10 millioner kroner til tiltak som fremmer dialog og motvirker polarisering og hets.

Regjeringen arbeider med en ny Handlingsplan mot antisemittisme, som er planlagt lagt fram innen utgangen av 2024. I tillegg arbeider regjeringen med en ny Handlingsplan mot diskriminering av og hat mot muslimer og en ny handlingsplan mot samehets. Regjeringen la høsten 2023 fram en overordnet Handlingsplan mot rasisme og diskriminering. Denne omfatter alle grupper som utsettes for rasisme og diskriminering i Norge.

Når det gjelder 8. mars-arrangementer, så avgjøres organiseringen av disse lokalt og er ikke noe som regjeringen kan eller ønsker å ta stilling til. Jeg ønsker likevel å påpeke viktigheten av at vi i alle kriger og konflikter ikke mister av syne at kvinner er særlig utsatt for seksuell vold og annen vold.

Svar:

Skolen skal være et trygt og godt sted for både elever og ansatte. Vi har derfor et helt tydelig regelverk som pålegger skoleeier å sikre elevenes rett til et trygt og godt skolemiljø og ansattes rett til et trygt arbeidsmiljø.

Det er ulovlig å bære kniv eller pistol i det offentlige rom, og det er helt uakseptabelt hvis en elev har med seg våpen på skolen. Hvis dette forekommer legger jeg til grunn at skolen tar kontakt med politi og/eller barnevern. Jeg tar rapporter om våpenbæring og fyrverkeri svært alvorlig. Politiet har et naturlig ansvar i slike saker. Likevel må alle skoler vite hvordan de skal håndtere trusler, og hvordan de skal opptre overfor elever, foresatte og ansatte. Alle skoler skal derfor ha beredskapsplaner for håndtering av alvorlige hendelser som for eksempel skoleskyting eller knivangrep. Utdanningsdirektoratet og Politidirek-

toratet har laget en veileder for arbeid med forebygging og håndtering av alvorlige hendelser i barnehage og skole. Veilederen gir konkret støtte til hvordan skolene kan arbeide med risiko- og sårbarhetsanalyser, beredskapsplaner, øvelser og håndtering av hendelse.

Skolene har mulighet til å vedta ulike sanksjoner for overtredelse av ordensreglementet, for eksempel ved oppskyting av fyrverkeri. Ifølge opplæringsloven kan elever bortvises for brudd på ordensreglementet. I ytterste

konsekvens kan elever bli pålagt å bytte skole og skolene kan også politianmelde elever for voldstilfeller. Elever over 15 år kan også straffes for straffbare forhold. Jeg mener generelt at dette gir skolene gode muligheter til å reagere på ulike former for utagerende adferd.

Utfordringer knyttet til uro og uakseptabel adferd vil variere fra skole til skole. Derfor er det den enkelte skole og skoleeier som er den beste til å vurdere hvilke reaksjoner og tiltak som er nødvendig.

SPØRSMÅL NR. 1524

Innlevert 12. mars 2024 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland

Besvart 18. mars 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Howdan stiller statsråden seg til Voldtektsutvalgets kritikk av den nye voldserstatningsloven, og hva vil statsråden gjøre for å følge opp utvalgets anbefalinger om å endre loven?

BEGRUNNELSE:

Stortinget vedtok en ny lov om erstatning fra staten til voldsutsatte i 2022 som trådte i kraft 1. januar 2023. I behandlingen av saken ønsket SV å sende hele loven tilbake til departementet for ny behandling. Lovforslaget ivaretok ikke voldsutsattes rettigheter og behov for bistand i søknadsprosessen i tilstrekkelig grad, og var for preget av økonomiske hensyn og innsparing. Regjeringen mener det er for tidlig å evaluere loven nå, med henvisning til at «loven må få tid til å virke før det gjøres en vurdering av om loven fungerer etter formålet.»¹

Den 8. mars la Voldtektsutvalget frem NOU 2024: 4 Voldtekt – et uløst samfunnsproblem. Utvalget retter kraftig kritikk mot myndighetenes innsats mot voldtekt. Utvalget var ikke bedt spesifikt om å se på voldserstatningsordningen, men valgte likevel å undersøke endringene og konsekvensene av dem. Utvalget mener at endringene som kom med den nye voldserstatningsloven har innskrenket voldsutsattes rettigheter og at voldsutsatte nå er «langt dårligere stilt enn tidligere»

Utvalget anbefaler at tidsfristene for å søke erstatning etter voldtekt forlenges og at voldsutsatte gis rett til gratis bistandsadvokat ved søknad om voldserstatning. Utvalget anbefaler også at påstått skadevolder ikke gis partsrettigheter i søknadsprosessen.

Justisministeren har tidligere uttalt at innføringen av partsrettigheter til påstått skadevolder «(...) handler om våre forpliktelser til Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK)»

Voldtektsutvalget kan ikke se at Norge er menneskerettslig forpliktet til å gi den påståtte skadevolderen status som part i saken når vedkommende ikke skal pålegges erstatningsansvar (regress), som for eksempel i henlagte saker. Utvalget mener Istanbulkonvensjonen artikkel 30 nr. 2 tilsier at den utsattes trygghet skal veie særlig tungt i slike tilfeller og at dette klart trekker i retning av at den påståtte skadevolder ikke innrømmes partsrettigheter.

Svar:

Voldtektsutvalget leverte forrige uke sin utredning NOU 2024:4 Voldtekt – et uløst samfunnsproblem. Voldtektsutvalget ble opprettet for å utrede problemstillinger knyttet til forebygging av voldtekt, støttetjenester for voldsutsatte og straffeforfølgning av voldtektssaker. Voldtektsutvalget har gjort et viktig arbeid og utredningen vil bli sendt ut på bred høring. Jeg ser frem til å motta gode innspill fra høringen som kan bidra til at arbeidet mot voldtekt får det nødvendige kvalitetsløftet som utvalget anbefaler.

Jeg har registrert at Voldtektsutvalget er kritisk til den nye voldserstatningsloven. Departementet vil se på utvalgets kritikk og deres anbefalinger i NOU 2024:4. Det er imidlertid for tidlig å si noe konkret om oppfølging av anbefalingene. For det første er det naturlig å avvente utfallet av høringen, og før det eventuelt gjøres større endringer i voldserstatningsloven mener jeg dessuten at loven som sådan må evalueres.

Voldserstatningsloven trådte i kraft 1. januar 2023, mens voldserstatningsforskriften trådte i kraft 1. januar 2024. I opptrappingsplanen mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner er det signalisert at loven skal evalueres innen fem år fra ikrafttredelsen. Jeg har forståelse for at enkelte kan være utålmodige med hensyn til tidspunktet for evaluering. Som stortingsrepresentanten viser til mener jeg imidlertid at det er viktig at loven får tid til å virke før evalueringen gjennomføres. Jeg viser i den forbindelse til mitt svar til Stortinget på spørsmål nr. 411 21. november 2023 og spørsmål nr. 467 22. november 2023, hvor det fremgår at det fremdeles er store restanser i saker som skal behandles etter gammel lov, og at det dessuten må ha blitt behandlet langt flere søknader etter ny lov for å kunne foreta en reell evaluering.

Stortingsrepresentanten viser til at forslag til ny voldserstatningslov var preget av økonomiske hensyn og innsparing. Med hensyn til dette vil jeg påpeke at ny voldserstatningslov aldri var ment å være et innsparingstiltak på bekostning av de voldsutsatte. Hensikten var, blant

annet, å sikre en mer effektiv administrativ håndtering av ordningen og redusert saksbehandlingstid. Utbetalingene i voldserstatningssaker i 2023 var de høyeste siden 2013. Det ble i fjor utbetalt 521 mill. kroner i voldserstatning, mot 374 mill. kr i 2022. Ny lov har også hatt effekt på saksbehandlingstiden. For krav i saker som har blitt behandlet i domstolen tar det nå i snitt 19 dager fra den voldsutsatte melder inn kravet til erstatningen er utbetalt.

Målet med loven har vært å få på plass en mer rettssikker og effektiv ordning, med et regelverk som gjør det lettere for voldsutsatte å sette seg inn i rettighetene sine og som legger til rette for at den voldsutsatte kan gjøre seg ferdig med saken raskere.

Jeg følger med på hvordan ny voldserstatningslov virker i praksis, og utelukker ikke at det kan være behov for å gjøre endringer i loven. Jeg mener imidlertid, under henvisning til det som fremkommer ovenfor, at eventuelle lovendringer først bør vurderes i forlengelse av den varslede evalueringen.

SPØRSMÅL NR. 1525

Innlevert 12. mars 2024 av stortingsrepresentant Abid Raja

Besvart 18. mars 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til at det igangsettes undersøkelser av om det er slik at statsstøtte kan ha blitt sendt ut av Norge siden 2019 i perioden frem til menigheten ikke lenger fikk statsstøtte?

BEGRUNNELSE:

Avisen Dagen publiserte nylig en sak som omhandler pengestrømmer ut av Norge og menigheten Jehovas Vitner. Avisen omtaler i saken at 400 millioner har blitt sendt ut av landet siden 2019. Frem til Jehovas vitner mistet statsstøtten fikk menigheten også offentlig støtte til å drive sine trossamfunn. Det betyr at det er mulig at deler av offentlige midler til norske trossamfunn kan ha vært sendt ut av Norge. I saken kan man også lese at det er mangel på åpenhet rundt hvor pengene har tatt veien.

Svar:

Bakgrunnen for spørsmålet fra representanten Raja er ein avisartikkel som Dagen publiserte 12.mars 2024 om at

trossamfunnet Jehovas vitner (JV) har overført 400 millioner kroner til utlandet siden 2019.

Trus- og livssynssamfunn som er registrert etter lov om trus- og livssynssamfunn (trussamfunnslova), som tok til å gjelde 1. januar 2021, kan krevje årlege statstilskot, jf. lova § 5 første ledd. Tilskotet skal nyttast til trus- eller livssynsformål, jf. § 5 andre ledd. Samfunn som får tilskot, skal kvart år sende inn ein rekneskap til statsforvaltar. Rekneskapen skal innehalde ei spesifisert oversikt over trus- eller livssynssamfunnet sine inntekter og utgifter, og vise kva tilskotet er nytta til, jf. lova § 7 tredje ledd og trussamfunnsforskrifta § 13 andre ledd.

JV har førebels ikkje fått noko tilskot etter den nye trussamfunnslova. Krava om tilskot for åra 2021, 2022 og 2023 har anten blitt avslått eller avvist. JV er i dag heller ikkje eit registrert trussamfunn, jf. vedtak 22. desember 2022 frå Statsforvaltaren i Oslo og Viken om avslag på søknad om registrering av JV etter trussamfunnslova. Dermed har JV per i dag ikkje ei plikt til å sende statsforvaltar årsrapport og rekneskap etter reglane i trussamfunnslova og trussamfunnsforskrifta.

Etter den tidlegare trussamfunnslova, lov om trussamfunnslova og ymist anna, var det eit krav at tilskota skulle gå til religiøse formål, og at det skulle sendast inn rekneskap over bruk av tilskota, jf. lova § 19 fjerde ledd. JV fekk statleg og kommunalt tilskot etter denne lova fram til og med tilskotsåret 2020.

Tabellen nedanfor viser kor mykje JV har fått i tilskot etter den tidlegare trussamfunnslova, deira andre inntekter, beløpet dei har gitt i støtte til verksemda i andre land, og eigenkapitalen ifølgje rekneskapane sendt til statsforvaltar for dei fem åra 2016–2020. (Kvart rekneskap er for perioden september til august, dvs. at rekneskapen for 2016 er for perioden september 2015 til august 2016.)

	2016	2017	2018	2019	2020
Tilskot	12 636 227	13 643 065	14 258 332	15 431 545	15 611 270
Andre inntekter	103 544 666	60 977 809	71 159 090	97 753 578	82 686 831
Støtte til utland	90 206 559	57 076 787	58 225 889	92 371 501	83 868 739
Eigenkapital	84 229 827	81 670 679	72 957 362	69 478 696	64 087 629

Tala viser for det første at tilskota etter trussamfunnslova utgjorde ein relativt liten del av inntektene. For det andre var dei andre inntektene enn tilskota etter trussamfunnslova, som for det meste bestod av arv og gåver, kvart år klart høgare enn beløpet dei gav i støtte til verksemda i andre land, med unntak av 2020, då støtta til utlandet var litt høgare enn inntektene dei hadde utanom tilskota. Eigenkapitalen har kvart år blitt redusert for å dekke negative årsresultat.

Ut frå rekneskapstala ovanfor er det ikkje grunn til å tru at JV har overført tilskot etter trussamfunnslova til utlandet.

Eg vil dessutan påpeike at JVs rekneskapar for ovannemnde (og tidlegare år) har blitt revidert av statsautorisert eller registrert revisor, og at statsforvaltar kvart år skal ha kontrollert at JV har brukt tilskot i samsvar med trussamfunnslovas forutsetningar.

SPØRSMÅL NR. 1526

Innlevert 13. mars 2024 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 18. mars 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Er det villet politikk fra statsråden at personer i Gaza med oppholdstillatelse i Norge ikke får assistert utreise i regi av norske myndigheter?

BEGRUNNELSE:

Som følge av den massive bombinga fra Israel er Gaza hermetisk lukket, og det er ikke mulig å forlate Gaza uten assistanse fra myndighetspersoner. I dag har norske statsborgere rett til assistert utreise i regi av norske myndigheter. Justis- og beredskapsdepartementet har instruert Utlendingsdirektoratet (UDI) om å gi innreisevisum til mindreårige barn som er avhengig av sine norske foreldre og foreldre til barn som er norske statsborgere, slik at også de får assistert utreise.

I tillegg er UDI instruert om å prioritere søknader om oppholdstillatelse fra personer som oppholder seg i

Israel eller Palestina, herunder søknader om familieinnvandring. Disse personene har imidlertid ikke rett på assistert utreise selv om de får innvilget opphold i Norge. Til tross for at søknader skal prioriteres og at de kan fremmes fra Norge presiserer UDI at

«en søker som får innvilget en tillatelse etter å ha fremmet en søknad i medhold av denne retningslinjen ikke kan regne med å få bistand til assistert utreise fra norske myndigheter.»

Ettersom man ikke kommer seg ut fra Gaza uten konsulær bistand, er det ikke mulig for de som har rett på opphold å komme seg til Norge.

Svar:

Jeg viser til at jeg tidligere har fått et spørsmål til skriftlig besvarelse om tilsvarende tematikk fra representanten Birgit Oline Kjerstad, og at hun sammen med Marian Hussein og Andreas Sjalg Unneland har fremmet et repre-

sentantforslag knyttet til familiegjenforening med familie i Gaza (Dokument 8:99 S (2023-2024) som jeg har til behandling.

Det følger av utenriktjenesteloven § 1 at én av utenriktjenestens oppgaver er å gi bistand til norske statsborgere i utlandet. Situasjonen i Gaza gir særlige utfordringer når det gjelder mulighetene for å yte konsulær bistand. Norge har hjulpet ut de fleste av de om lag 300 norske borgerne samt enkelte utenlandske statsborgere med tilknytning til Norge. Dette inkluderer utlendinger som har fått en familieinnvandringstillatelse etter søknad fremmet på vanlig måte før krigsutbruddet.

Justis- og beredskapsdepartementet instruerte UDI 16. oktober 2023 om å prioritere allerede fremsatte søknader om oppholdstillatelse fra personer som befinner seg i Israel eller Palestina, jf. GI-14/2023. Instruksen er revidert flere ganger, og gjeldende instruks, GI-19/2023, er fra 14. november 2023. Jeg vil presisere at prioriteringene gjelder søknader fremmet før denne dato.

For å legge til rette for en tryggere reise fra Gaza til Norge for norske barn, har Justis- og beredskapsdepartementet gitt en egen instruks til Utlendingsdirektoratet (UDI) om innreisestillatelse til familiemedlemmer i forbindelse med assistert utreise fra Gaza, jf. GI22/2023. Instruksen innebærer at foreldre og mindreårige søsken til norske barn som befinner seg i Gaza kan gis innreise til Norge, selv om de ikke selv er norske borgere eller har oppholdstillatelse i Norge. Denne gruppen tas på kvoten for overføringsflyktninger.

Det er midlertidig åpnet for at referansepersoner i Norge kan levere inn søknad om familieinnvandring på vegne av søkere som befinner seg i Gaza, da det for tiden ikke er mulig å levere inn slike søknader i Gaza. Det er imidlertid slik at utlendingslovens alminnelige regler for å få en slik tillatelse gjelder uendret, herunder hvilke familiemedlemmer som omfattes. Personer som får innvilget en søknad om familieinnvandring etter denne midlertidige ordningen, informeres om at de ikke kan forvente å

få bistand fra norske myndigheter til assistert utreise fra Gaza.

Det stilles krav om person- og dokumentkontroll av personer som søker oppholdstillatelse i Norge. Normalt gjøres dette på søknadstidspunktet, der søker møter personlig og innleverer reisedokument. Når det gjelder utenlandske statsborgere som har fått oppholdstillatelse etter at et familiemedlem har levert søknad i Norge, er ikke denne kontrollen foretatt, siden søker ikke har møtt personlig. Person- og dokumentkontroll skal i stedet gjennomføres før det kan gis innreisevisum til Norge. Dersom det skulle oppstå avvik eller usikkerhet knyttet til denne kontrollen, vil tillatelsen kunne tilbakekalles. Det er svært viktig at vi har god kontroll på identiteten til de som kommer til Norge. Dette er et sikkerhetsspørsmål hvor vi ikke kan lempe på kravene.

Det er ikke mulig å gjennomføre person- og dokumentkontroll av utenlandske statsborgere i Gaza nå. Identiteten til de som får tillatelse etter søknad fra Norge kan dermed ikke kontrolleres før etter ankomst til Egypt. Et vilkår for å krysse grensen til Egypt er blant annet at Norge må garantere at personene forlater landet innen 72 timer. Dersom norske myndigheter henter personer ut av Gaza som vi ikke kjenner identiteten til, er det vanskelig å garantere at de det gjelder kan reise videre til Norge innen 72 timer. Vi risikerer at personer må returneres til Gaza, eller etterlates i Egypt uten lovlig opphold der.

Det har vært og er svært krevende å få personer fra Gaza over grensen til Egypt. For å krysse grensen kreves tillatelser fra flere lands myndigheter, og det er nødvendig med diplomatisk tilstedeværelse på egyptisk side av grensen når folk skal krysse. I tråd med vårt konsulære ansvar har Norge bistått norske borgere og enkelte utlendinger med tilknytning til Norge med assistert utreise fra Gaza. Norske myndigheter kan dessverre ikke tilby den samme bistanden til utenlandske statsborgere.

Svaret er koordinert med utenriksministeren.

SPØRSMÅL NR. 1527

Innlevert 13. mars 2024 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad

Besvart 18. mars 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

I den nye asyl og migrasjonspakta fra EU har det blitt vedteke ei så kalla "frivillig solidaritetsmekanisme".

Har Norge signert pakta, og i så fall korleis vil Norge delta i fordelinga av asylsøkarar for å dempe presset på dei store mottakerlanda?

GRUNNGJEVING:

I desember 2023 vart det vedtke ein ny asyl og migrasjonspakt mellom EU landa. Avtalen mellom EU-kommisjonen, Europaparlamentet og EUs medlemsland dekker viktige deler av EU-lovgivinga knytt til grenseforvaltning, asylprosedyrer og datainnsamling. I pakta har det blitt vedtek ei "frivillig solidaritetsmekanisme" for å lette trykket på mottakerlanda i Sør-Europa.

Det vert stilt spørsmål om den foreslåtte solidaritetsmekanismen vil bidra tilstrekkeleg til at asylsøkarar og flyktningar i dei store mottakerlanda i sør får den hjelpa dei treng. Bidrag til å dele på byrden mellom landa vil være friviljug, og bidrag til grensekontroll og til å halde tilbake migranter i tredjeland vil også reknast som solidariske tiltak. Denne mekanismen fører til at land vil kunne "kjøpe seg fri" frå å ta imot asylsøkere.

Svar:

Pakten for migrasjon og asyl består av en rekke regelverk. EU har lyktes å komme til enighet om disse, og den formelle vedtakelsesprosessen for de enkelte regelverkene er i gang. Enigheten er en historisk milepæl i samarbeidet på feltet. Håndteringen av ulike kriser har vist at det er helt nødvendig at de europeiske landene samarbeider om migrasjonshåndtering. Pakten er sentral for at Europa skal lykkes med å møte migrasjonsutfordringene fremover. De

nye reglene vil samlet gjøre EUs asylsystem mer effektivt, og styrke kontrollen med yttergrensene. Dette er Norge er tjent med.

Norge omfattes kun av deler av reglene, spesielt de som bygger på dagens system for å avgjøre hvilket land som er ansvarlig for å behandle en asylsøknad (det såkalte Dublin-systemet). Samlet sett er reglene i tråd med Norges ønske om å redusere sekundærbevegelser og misbruk av asylsystemet, samt en mer effektiv saksbehandling. Det er viktig for oss at også resten av Europa har god yttergrensekontroll, effektive asylprosedyrer og gode returordninger, bl.a. for å forebygge sekundærbevegelser og trusler mot indre sikkerhet.

Det har vært mulig å oppnå enighet fordi regelverkene i Pakten skal bidra til en bedre balanse mellom ansvar og solidaritet. Hvis et land opplever migrasjonspress fordi de er ansvarlige for mange asylsøkere, så må andre land bidra solidarisk. I det nye regelverket kan dette som hovedregel enten gjøres ved å relokalisere asylsøkere eller å gi finansielle eller materielle bidrag for å bedre situasjonen. Norge bindes ikke av den obligatoriske solidaritetsmekanismen, men det legges opp til at vi kan delta frivillig. Vi har tidligere bidratt solidarisk ved å relokalisere, og vi kan komme til å vurdere å bidra frivillig i en solidaritetsmekanisme på et senere tidspunkt. Dette må vi komme tilbake til dersom det blir aktuelt.

SPØRSMÅL NR. 1528

Innlevert 13. mars 2024 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa

Besvart 20. mars 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Då Den internasjonale domstolen opna folkemordsak mot Israel starta regjeringa ei intern gransking for å sjå om Noreg på nokon måte kan seiast å vera medskuldig dersom Israel vert dømt for folkemord. Ein månad har gått sidan regjeringa annonserte at dei skulle gjera gjennomgangen.

Kva har kome fram i granskninga så langt, og når vil Stortinget bli informert om funna?

Svar:

Noreg, og andre statspartar til folkemordkonvensjonen, er forplikta til å forhindre folkemord. Dette følgjer av

folkemordkonvensjonen artikkel 1. Terskelen er høg for at ein tredjeparts mangel på handling er å rekna som i strid med folkemordkonvensjonen. Kva som krevst av ein tredjepart varierer mellom anna av nærleiken staten har til gjerningspersonane og statens evne til å påverka handlingane deira.

Sør-Afrika reiste 29. desember 2023 sak ved Den internasjonale domstol (ICJ) mot Israel for brot på folkemordkonvensjonen. Sør-Afrika bad også ICJ ferda ut ei rettsavgjerd om mellombelse tiltak for å få slutt på krigshandlingane, endra vilkåra som forårsakar levkåra i Gaza, og dessutan forhindra og straffe oppmodingar til folkemord. Domstolen avsa 26. januar 2024 ei første avgjerd som pålegg Israel ei rekkje avgrensingar og forplikting-

gar for krigføringa deira i Gaza. Vi har vore veldig tydeleg på at vi forventar at Israel fullt ut respekterer rettsavgjerda til domstolen.

I lys av rettsavgjerda om mellombelse tiltak i saka Sør-Afrika har reist mot Israel, og for å vera på den sikre

sida, har UD sett i gang ei vurdering av kva dette inneber for Noreg. Denne vurderinga er førebels ikkje ferdigstilt. Eg vil fortelja om konklusjonane våre så snart vurderinga er sluttført.

SPØRSMÅL NR. 1529

Innlevert 13. mars 2024 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg

Besvart 21. mars 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Kan finansministeren garantere, på samme måte som han har garantert for å videreføre dagens strømstøtteordning, at de økonomiske virkemidlene i statsbudsjettet for 2025 rettet mot energieffektivisering og lokal energiproduksjon minst vil være på samme nivå som i 2024?

BEGRUNNELSE:

Allerede før regjeringen har gjennomført første budsjettkonferanse gir finansministeren en garanti for at strømstøtten skal videreføres i 2025 med samme innretning som i dag. Dagens innretning av strømstøtten gir ingen insentiver for at husholdninger gjennomfører energieffektiviseringstiltak eller tiltak for lokal energiproduksjon. MDG har derfor flere ganger fremmet forslag om endring av strømstøtteordningen for å sikre en ordning som også stimulerer til energieffektivisering. I mellomtiden er det viktig at dagens støtteordninger videreføres.

Regjeringen la 5. oktober 2023 frem handlingsplan for energieffektivisering i alle deler av norsk økonomi hvor NVE fikk i oppdrag å utrede et mål om 10 TWh redusert strømbruk i hele bygningsmassen innen 2030 sammenlignet med 2015. Det vil kreve en forsterket virkemiddelbruk for å nå dette målet.

Summerer vi opp tiltak som utløses av Energitilskuddsordningen for næringslivet, direkte bevilgninger over statsbudsjettet og midler til energieffektivisering og egenproduksjon fra Enova, Husbanken og Innovasjon Norges sine budsjetter, vil de statlige økonomiske virkemidlene være mellom 3 og 4 milliarder kroner i 2024.

Den politiske viljen til å bidra med midlertidige tiltak i form av strømstøtte til husholdninger, landbruket, idretten og frivillige organisasjoner har vært stor.

Spørsmålet er om finansministeren allerede nå også kan gi en garanti for at regjeringen i statsbudsjettet for 2025 vil hjelpe strømkunder å investere i varige tiltak,

som igjen vil sette dem i bedre stand til å håndtere høyere strømpriser i den omstillingen til lavutslippssamfunnet som vi skal gjennom.

Svar:

Regjeringens har styrket arbeidet med energieffektivisering betydelig, og la i høst frem en handlingsplan for energieffektivisering som setter retning for hvordan myndigheter og andre skal jobbe med energieffektivisering i tiden som kommer. Handlingsplanen presenterer flere virkemidler som vil bidra til å utløse mer energieffektivisering, inkludert særskilte krav og målrettede informasjonstiltak.

Regjeringen har tilrettelagt for energitiltak både i husholdninger, bedrifter og kommunene gjennom bevilgninger til Enova og Husbanken. I statsbudsjettet for 2024 er bevilgningene til Enova økt med 880 mill. kroner for å styrke Enovas satsing på energitiltak. Tilleggsbevilgningen skal i hovedsak styrke Enovas satsing på energitiltak i yrkesbygg og boliger, og kommer i tillegg til Enovas eksisterende satsinger innen energieffektivisering. Enova har i perioden fra 14. oktober 2021 til 30. september 2023 gitt totalt 2,78 mrd. kroner i støtte til energitiltak til husholdninger og næringsliv, fordelt på 734 mill. kroner til husholdninger og 2,05 mrd. kroner til næringslivet. Beløpet inkluderer ikke støtte til elektrifisering av transportmidler og anleggsmaskiner, støtte til infrastruktur for lading eller landstrøm i havneområder og støtte til mulighetsstudier og forprosjekter.

Regjeringen har også videreført og styrket Husbankens tilskuddsordning til energitiltak i kommunale bygg til 300 mill. kroner i 2024. Regjeringen er opptatt av at ordningen gjennom Husbanken bidrar til at blant annet husholdninger med lavere inntekter også kan få mer energieffektive boliger. Husbanken har gjennom tilde-

lingsbrevet fått en føring om at kommunalt eide utleieboliger skal prioriteres i ordningen.

Regjeringen vil også stille krav til de som bruker mest energi i industri og andre store foretak, som krav til energikartlegging og bruk av overskuddsvarme. Vi vil blant annet utrede om flere anlegg skal omfattes av krav om å gjennomføre kost-nytteanalyse av utnyttelse av overskuddsvarme og utrede strengere krav om gjennomføring av lønnsomme tiltak. Videre vil regjeringen forbedre energimerkeordningen for bygg slik at løsninger som samspiller godt med kraftsystemet premieres, og gjennomgå byggt teknisk forskrift.

Regjeringen har blitt enig med partene om en innretning på CO₂-kompensasjonsordningen ut 2030 som bl.a. bidrar til energieffektivisering. Som en del av enigheten inngår et krav om at minst 40 pst. av kompensasjonen skal brukes til klimatiltak og/eller energieffektivisering i bedriften eller bedriftens konsern. Tiltakene skal gjennomføres i Norge.

Regjeringens forslag til statsbudsjettet for 2025 legges fram i oktober. Vurderinger omkring regjeringens forslag om økonomiske virkemidler rettet mot energieffektivisering i statsbudsjettet for 2025 er del av regjeringens interne budsjettforberedelser.

SPØRSMÅL NR. 1530

Innlevert 13. mars 2024 av stortingsrepresentant Tage Pettersen

Besvart 21. mars 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hva vil helseministeren foreta seg på kort sikt for å sikre rekruttering av helsepersonell og at stortingets vedtak om å tilby en tverrfaglig helsekartlegging av barn som flyttes ut av hjemmet etterleves?

BEGRUNNELSE:

Barneombudet adresserer i et skriv datert 4. mars bekymringer knyttet til rekruttering av helsepersonell til tverrfaglig helsekartlegging. Hensikten med Stortingets vedtak om helsekartlegging var jo å sikre barn i barnevernet bedre helsehjelp.

Barneombudet ber i brevet om en konkret plan fra HOD for hvordan departementet vil ta tak i rekrutteringsutfordringene, og hvilke virkemidler de vil benytte for å sikre at den tverrfaglige helsekartleggingen kommer på plass i alle regioner.

Det er nå to år siden Stortinget vedtok en plikt i barnevernsloven for å sikre at alle barn som flyttes ut av hjemmet får en tverrfaglig helsekartlegging. Bestemmelsen i barnevernsloven er gitt utsatt iverksettelse i påvente av at kapasiteten i kartleggingsteamene er tilstrekkelig. For at barneverntjenesten skal kunne oppfylle den lovpålagte plikten, er de avhengig av at helsesektoren bidrar med kompetanse og personer til kartleggingsteamene.

I Barne- ungdoms og familiedirektoratets (Bufdir) andre tertialrapport for 2023 trekkes det frem at:

«Det ligger an til et mindreforbruk på 10 mill. kroner på de øremerkede midlene til tverrfaglig helsekartlegging. Det har vist seg mer krevende enn forutsatt å etablere nye team.»

og at

«betydelig færre barn har mottatt tverrfaglig helsekartlegging i Bufetat enn planlagt. Hovedårsaken er at spesialisthelsetjenesten ikke skaffer til veie tilstrekkelig helseressurser til kartleggingsteamene grunnet kapasitetsutfordringer i spesialisthelsetjenesten. Dersom det ikke iverksettes tiltak som kan bidra til å løse utfordringene knyttet til ressurser fra helse er det risiko for at den nasjonale utrulling av tverrfaglig helsekartlegging vil stoppe opp.»

Det er svært uheldig at de øremerkede midlene til tverrfaglig helsekartlegging ikke brukes opp. I bevilgingen for 2024 er det kun bevilget 5 mill. kroner, noe som er langt lavere enn den progresjonen i finansieringen som full utrulling, innen rimelig tid, vil kreve.

Tematikken er også løftet utallige ganger til barne- og familieministeren.

Svar:

Jeg samarbeider med barne- og familieministeren om etablering av team for kartlegging av barn som skal plasseres utenfor hjemmet og deres behov for blant annet helsehjelp. Formålet er å gi barnevernet et bedre grunnlag for valg av omsorgsbasis. De regionale helseforetakene har fått i oppdrag å bidra med spesialistkompetanse inn i teamene innenfor rammen av de midler som stilles til dis-

posisjon til formålet. Det ble forutsatt gradvis oppstart fra høst 2021.

Det er riktig at det har vært utfordringer med å rekruttere spesialisert helsepersonell til teamene. Jeg har mottatt følgende informasjon om status fra de regionale helseforetakene:

Helse Sør-Øst RHF opplyser at sykehusene i regionen bistår med spesialisthelsetjenester til seks team, og at etablering av et syvende team er under planlegging. Sykehusene bidrar med ressurser i form av pediater og psykologspesialist i halve stillingsbrøker i teamene, men det jobbes ved enkelte sykehus med å øke stillingsbrøkene for å kunne bidra til en økning i antall kartlegginger. De fleste sykehusene har opplevd utfordringer med rekruttering, særlig rekruttering av barneleger.

Helse Midt-Norge RHF opplyser at St. Olavs hospital HF har bidratt med rekruttering av helsepersonell til to team i sin region. Begge teamene har psykologspesialist. Det har vært utfordrende å rekruttere legeressurs, og de har i en periode måtte benytte sykepleieressurs med lege i bakhånd i stedet for å ha lege i teamet. Barne- og ungdomsklinikken har forsøkt å etablere et sosialpediatrisk team, som både på sykepleiesiden og legesiden i større grad vil kunne ivareta de behovene som tverrfaglig helsekartlegging representerer i dag.

I Helse Vest RHF sitt opptaksområde har Bufetat etablert ett team lokalisert i Bergen. Teamet startet opp 1. mars 2024, noe forsinket på grunn av utfordringer med å rekruttere helsepersonell. Helse Vest RHF ga Helse Bergen HF i oppdrag å bidra med lege og psykolog-kompetanse, og det har vært store utfordringer med rekruttering. Helse Bergen HF har lyst ut stillingene ved flere anledninger. Det

er nå ansatt en legespesialist i 50 % stilling som startet opp 1. mars 2024. Stilling som psykolog har vært utlyst og ble besatt fra 11. mars 2024.

Helse Nord RHF opplyser at det er etablert et team i Tromsø der Universitetssykehuset Nord-Norge HF stiller med helsepersonell. Teamet har god legedekning og BUP bidrar med 100% psykologspesialist. Helse Nord RHF opplyser også at det er krevende å sikre tilstrekkelig fagressurser i regionen, men opplyser at de har løst oppdraget og bidrar med høy faglig kvalitet.

Jeg har stor forståelse for at regionene har hatt og har utfordringer med rekruttering av høyt spesialisert personell til denne ordningen. Mitt inntrykk er at alle regioner har iverksatt flere tiltak for å få på plass aktuelt helsepersonell og samarbeidet godt med regionalt barnevern for å bidra inn med personell i teamene. De fleste steder er nå personell på plass i teamene.

Helsedirektoratet har nylig publisert nasjonale faglige retningslinjer som gir anbefalinger om organisering, hvilken kompetanse som er nødvendig for å gjennomføre tverrfaglig helsekartlegging og om innholdet i kartleggingen. Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet har utgitt faglige råd om målgruppe og hvilke barn som skal få slik kartlegging. Samlet gir dette helse- og omsorgstjenestene og barneverntjenesten veiledning i gjennomføring av tverrfaglig helsekartlegging. Vi tror dette vil være et godt bidrag til et tilbud om tverrfaglig helsekartlegging til barn i barnevernet som har behov for dette.

Sammen med barne- og familieministeren følger jeg løpende med på situasjonen slik at vi sammen kan tilby de barna som har behov for det, en god tverrfaglig helsekartlegging.

SPØRSMÅL NR. 1531

Innlevert 13. mars 2024 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen

Besvart 18. mars 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Hva vil statsråden foreta seg for at kontrakten for leveranse av tørrmat til forsvaret kan unntas fra EØS-avtalens konkurranseregler?

BEGRUNNELSE:

FLO (Forsvarets logistikkorganisasjon) er i slutfasen av behandling av kontrakt for leveranse av tørrmat de kommende årene til Forsvaret. Fram til nå har bedriften Dry-

tech as i Tromsø hatt denne kontrakten, men nå har bedriften sett det nødvendig å permittere 18 ansatte. Det er stor risiko for ytterligere reduksjon av virksomheten.

Kontrakten med Forsvaret har bidratt til at bedriften gjennom mange år har hatt en sterk teknologisk utvikling og skapt mange arbeidsplasser. Bedriften har gjennom denne utviklinga blitt en viktig faktor i beredskapsarbeidet i nord. Den strategiske betydninga av dette beredskapsarbeidet har blitt ytterligere forsterka den siste tida.

Svar:

Drytech har vært en viktig leverandør av stridsrasjoner til Forsvaret i flere år. Den siste rammeavtalen med Drytech ble inngått i 2015, med en varighet på tre år fra signingstidspunktet. Avtalen hadde opsjon for forlengelse én eller flere ganger, med en total varighet på inntil syv år. Forsvaret har opplyst at de innledet forhandlinger med Drytech høsten 2023 om ny rammeavtale basert på en vurdering av at selskapet var i en eneleverandørsituasjon. Underveis i forhandlingene ble Forsvaret kjent med at det er andre aktører som kan være i stand til å levere i hen-

hold til Forsvarets krav. I tillegg er det igangsatt en prosess med mulige endringer i Forsvarets forsyningskonsept. Samlet sett innebærer disse forholdene at forhandlingene nå er avsluttet. Forsvaret vil nå igangsette en prosess der flere aktører vil bli gitt anledning til å inngi tilbud på ny rammeavtale for stridsrasjoner. Regjeringen mener det vil være avgjørende at den nye rammeavtalen ivaretar nødvendige krav til forsyningsikkerhet og beredskap. Drytech vil på lik linje med andre leverandører kunne inngi tilbud på den nye rammeavtalen.

SPØRSMÅL NR. 1532

Innlevert 13. mars 2024 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland

Besvart 19. mars 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Viser til mål om at varedistribusjonen i de største bysentra skal være tilnærmet nullutslipp i 2030.

Hvordan ligger vi an på å nå det målet, per 2023?

Andel nullutslippsgodsbiler i de fire største byene

Svar:

Viser til svar på spørsmål nr. 1368 der jeg rapporterte følgende:

	2022 (registrering)	2023 (beregning)
<i>Varebiler</i>		
Oslo	25	27
Stavanger	10	12
Bergen	17	19
Trondheim	19	20
<i>Lastebiler</i>		
Oslo	9	12
Stavanger	4	5
Bergen	3	5
Trondheim	7	7

Andelen nullutslipps varebiler i de største bysentra er ikke mulig å hente ut, hverken fra kjøretøysstatistikk, bomstasjoner eller tellepunkter. På grunn av dette gjorde Statens vegvesen en manuell telling i 2022, som danner utgangspunktet for framskrivningen for 2023.

Den teknologiske utviklingen på elbilområdet er fortsatt rask og det finnes nå el-biler i nær sagt alle segmenter.

På bakgrunn tallene for 2022 og 2023 er jeg optimistisk med tanke på å nå målet om at varedistribusjonen i de største bysentra skal være tilnærmet nullutslipp i 2030.

SPØRSMÅL NR. 1533**Innlevert 13. mars 2024 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein****Besvart 22. mars 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehli****Spørsmål:**

Regjeringens budsjettavtale for 2024 med SV vedtok å implementere Baumann-utvalget sin anbefaling om alternative reaksjoner fremfor utvisning for personer med barn i Norge for å hindre at barn og foreldre må skilles. Det er nå kommet frem at minst 21 etiopiske asylsøkere, flere av de med barn i Norge, har blitt pågrepet og internert.

Hvordan planlegger statsråden å følge opp egne retningslinjer ved slike tilfeller?

BEGRUNNELSE:

De etiopiske asylsøkerne det er snakk om har vært lenge i Norge, alle i over 10 år og den lengste i over 20 år, så langt NOAS erfarer. Deres politiske aktivitet over tid kan ha medført et reelt beskyttelsesbehov. Videre er de bekymret for at det i denne gruppen er personer som kommer fra områder i Etiopia hvor det i dag er en pågående væpnet konflikt og at de derfor kan ha rett til internasjonal beskyttelse. Det er viktig her å se hen til UNHCR sine gjeldende anbefalinger fra 2022 som klart fraråder internflukt. Enkelte av returene vil således kunne innebære brudd på anbefalingene fra UNHCR.

Flere av etiopierne har lang botid, og er godt integrert i Norge og lokalsamfunn som står på for å beholde dem i Norge. Et eksempel er Samuel, kapteinen på gatelaget i Ålesund som har bodd mer enn 15 år i Norge. Lang botid og tilknytningen etiopierne har opparbeidet seg i

Norge, inkludert perioder hvor utreiseplikten deres har vært suspendert og de har oppholdt seg lovlig i Norge, må tillegges vekt i en ny vurdering av om det foreligger sterke menneskelige hensyn i den enkelte sak.

Blant de pågrepne er det også foreldre med barn i Norge som faller innenfor anbefalingene fra det samlede Baumann-utvalget om å gi alternative reaksjoner istedenfor utvisning. Å returnere disse foreldrene vil være stikk i strid med Arbeiderpartiets enstemmige landsmøtevedtak fra i fjor vår som vedtok at Regjeringen må følge opp disse anbefalingene for å hindre at barn og foreldre må skilles og Regjeringens budsjettavtale for 2024 med SV pkt. 12 om å implementere anbefalingen om alternative reaksjoner fremfor utvisning for denne gruppen. Å gjennomføre retur vil innebære en brå og brutal familiesplittelse. Det er barna her som rammes, barn som ikke har andre enn den norske stat til å beskytte sine grunnleggende rettigheter.

Svar:

Jeg viser til mitt svarbrev av 14. mars på skriftlig spørsmål nr. 1502 og mitt svarbrev av 15. februar på skriftlig spørsmål nr. 1164, begge fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad.

Som det fremgår av de tidligere svarbrevene, arbeider departementet med å følge opp Stortingets anmodningsvedtak nr. 71 (2023-2024) så raskt som mulig innenfor den fristen Stortinget selv har satt, og som er ut året, 2024.

SPØRSMÅL NR. 1534**Innlevert 13. mars 2024 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth****Besvart 19. mars 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehli****Spørsmål:**

Når skal regjeringen ta en beslutning på om det skal innføres en varslingsordning fra UDI til kommunene ved familiegjenforening av barn?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til svar på spørsmål nr. 1362 fra undertegnede til justisministeren. Jeg merker med at statsråden nok en gang sier at regjeringen skal vurdere å innføre en varslingsordning ved familiegjenforening. Statsråden svarte også det samme i 2022, og varslet da at regjeringen skulle

vurdere å innføre en slik varslingsordning. Det er viktig at det settes inn tiltak for å sikre at barn som trenger hjelp av kommunen faktisk får det. Det er derfor på tide at regjeringen handler, ikke bruker flere år på å vurdere.

Svar:

Som nevnt i mitt svar 4. mars d.å. på spørsmål nr. 1363 til skriftlig besvarelse, vil departementet se nærmere på

om man kan bruke allerede etablerte kanaler til å oppnå formålet. Den aktuelle kanalen i dette tilfellet vil være Folkeregisteret. Hvorvidt det er mulig eller hensiktsmessig å varsle kommunene gjennom Folkeregisterets systemer, er p.t. ikke avklart, men det vil bli vurdert. På det nåværende tidspunkt er det for tidlig å si når en varslingsordning ev. kan innføres.

SPØRSMÅL NR. 1535

Innlevert 13. mars 2024 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 22. mars 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren gjere greie for korleis Næringslivet og reiselivsnæringa på ein enkel, rask og effektiv måte kan få overta dette arealet frå Bane Nor i Åndalsnes sentrum, slik at arealet faktisk kjem til nytte for samfunnet, og kan samferdselsministeren bidra til at dette kjem på plass raskt?

GRUNNGJEVING:

I Åndalsnes sentrum i Rauma kommune, står store areal som Bane Nor eiger ubrukt og til inga nytte.

Her er store areal med jernbanespor som ikkje blir brukt lenger, og det lokale næringslivet og reiselivsnæringa meiner dette arealet kan nyttast til viktige formål for bygda.

Det har vore kontakt mellom partane, men det framstår som problematisk og byråkratisk å kunne få overta dette området frå Bane Nor.

Svar:

Bane NOR drifter, forvaltar og held ved like jernbaneinfrastruktur etter jernbaneforskrifta. Bane NOR eig samstundes andre areal i nærleiken av jernbanen, som ikkje faller inn under forskriftas verkeområde. Nokre av eigedomane er naudsynte i driftsrelaterte situasjonar i jernbanen. Nokre eigedomar forvaltast på kommersielle vilkår. Når det gjeld dei eigedomane som er naudsynte for avviklinga av trafikk på jernbane, følger fleire krav av jernbaneforskrifta. Som infrastrukturforvaltar følgjar ein plikt til å forvalte jernbaneinfrastruktur og serviceanlegg slik at statens jernbanepolitiske mål nås. For dei kommersielle

eigedomane står Bane NOR friare til å forvalte areala. Her konkurrerer Bane NOR Eigedom i det same marknaden, på dei same vilkåra, som private aktørar.

Når det gjeld bruk av konkrete areal i Åndalsnes, har eg tiltru til at Bane NOR gjer gode vurderingar av eigedomanes nytte for næringsliv, samstundes som dei overheld pliktane som følgjer av krava i jernbaneforskrifta. Samstundes som eg er oppteken av næringsutvikling i heile landet, er Raumabanen ein viktig jernbaneforbinding både for gods-, person- og turisttrafikk. Forsvaret har vidare påpeikt at grunna endringar i tryggingssituasjonen i Europa, er forbindinga mellom sjø og bane viktig. Bane NOR må følgjeleg sjå ei rekke føremål i samanheng. Bane NOR opplyser meg om at dei kan vurdere å avstå grunnareala, men at det må skje i ein planprosess kor viktige samfunnsmessige behov vurderast opp mot ynskja eigedomsutvikling.

SPØRSMÅL NR. 1536**Innlevert 13. mars 2024 av stortingsrepresentant Irene Heng Lauvsnes****Besvart 21. mars 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

I Hurdalplattformen sier Regjeringen at de vil tilby kommunene å øke det statlige bidraget til 70 prosent i prosjektene som i dag finansieres 66/34 av utbyggingskostnadene i store kollektivprosjekter i og rundt de store byene.

Vil regjeringen også tilby å øke det statlige bidraget i bom-prosjekter utenfor byene hvor antall biler er lavere og kollektivtilbudet dårligere, eksempelvis i Ryfast?

BEGRUNNELSE:

Den statlige finansieringen i bomprosjekter variere fra prosjekt til prosjekt. Flere prosjekter utenfor byene har betydelig lavere statlig finansiering enn 66/34.

Svar:

Jeg tolker spørsmålet til å gjelde statlig bidrag til bompengeprosjekter utenfor byområdene.

Siden 2017 er det bevilget om lag 9,5 mrd. kr i statlige midler til reduserte bompengetakster for riksveiprosjekter utenfor byområdene.

Av disse midlene har om lag 4,4 mrd. kr blitt brukt til å redusere bompengetakstene i prosjekter som omfattes av den ordinære tilskuddsordningen fra 2017 som

ble opprettet som en del av bompengereformen. Denne ordningen har resultert i en reduksjon i bompengebelastningen på minst 10 pst. i 41 riksvegprosjekter utenfor byområdene, inkludert Ryfast. Når Rogfast åpner for trafikk, vil det være totalt 42 prosjekter over hele landet som har fått reduserte takster som følge av denne ordningen. I tillegg til å gi redusert bompengetakst, ble tilskuddsordningen også etablert for at de daværende bompengeselskapene skulle gjennomføre bompengereformen gjennom å slutte seg til de regionale bompengeselskapene og legge om til et felles takst- og rabattsystem. Gjennomføring av bompengereformen har blant annet gitt vesentlig lavere innkrevingskostnader i bompengeprojektene enn det ellers ville vært.

Regjeringen viderefører tilskuddsordningen for reduserte bompengetakster utenfor byområdene i 2024, jf. Prop. 1 S (2023–2024) for Samferdselsdepartementet og Innst. 13 S (2023–2024). I 2024 er det bevilget 740 mill. kr til kap. 1320 Statens vegvesen, post 73 Tilskudd for reduserte bompengetakster utenfor byområdene. Denne tilskuddsordningen gjelder i hovedsak bompengeprojekter utenfor de områdene/byene som mottar tilskudd over kap. 1332 Transport i byområder mv., post 66 Tilskudd til byområder.

SPØRSMÅL NR. 1537**Innlevert 14. mars 2024 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad****Besvart 22. mars 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Vil statsråden, i påvente av at dobbeltspor forlenges, ta initiativ til at det iverksettes tiltak som kan effektivisere trafikkavviklingen på Jærbanen?

BEGRUNNELSE:

I 1993 var reisetiden på 56 minutter med lokaltog på Jærbanestrekningen mellom Stavanger og Egersund. I 2024 er reisetiden på denne strekningen 1 time og 15 minutter.

I det samme tidsrommet har antall reisende på Jærbanen økt betraktelig. Fra 2006 til 2023 er antallet passasjerer nær doblet fra 2,6 millioner til 5 millioner.

Den sterke veksten i trafikken på Jærbanen, og for lave investeringer i infrastruktur, har bidratt til at reisetiden har gått opp. Stopp for å vente på møtende tog er en viktig årsak til at punktligheten har gått ned for trafikken på Jærbanen. Videre utbyggingen av dobbeltsporet, vil legge grunnlaget for økt vekst i trafikken og kortere reisetid.

Det er anslått at dobbeltspor mellom Sandnes og Nærbo, som åpner for avganger hvert tiende minutt, vil gi en vekst i antall passasjerer på 35 prosent. Samtidig vil det legge grunnlaget for økt godstrafikk på Jærbanen.

I påvente av denne forlengelsen er det viktig å gjøre tiltak for å effektivisere trafikkavviklingen. Lengre kryssingsspor på noen stasjoner og investering i utstyr som gjør at tog slipper å vente på når de fra hver sin kant skal inn på en stasjon, er eksempel på slike tiltak.

Svar:

Jærbanen har siden 1990-tallet hatt over en dobling i antall daglige avganger på hverdager, eksempelvis fra 33 avganger i 1997 til nærmere 70 avganger hver vei på hverdager i dag. Dette har ført til økt reisetid og langt større utnyttelse av infrastrukturen som igjen har medført punktlighetsutfordringer.

Jernbanedirektoratet, Bane NOR og Go-Ahead ser på og vurderer hvordan punktlighetsutfordringene kan forbedres, herunder vurderes det tiltak for å bedre trafikkavviklingen. Et sentralt tiltak er å bedre driftsstabiliteten på eksisterende tog. Et annet tiltak er å øke antall tog siden fulle rushtidsavganger på Jærbanen medfører lange stasjonsopphold som igjen bidrar til punktlighetsavvik. Tilførsel av 1-2 togsett vil gi mulighet for økt dobbeltsett kjøring i rushtid og en mer robust produksjonsplan. På kort sikt finnes det imidlertid ikke tilgjengelige tog til å øke transportkapasiteten i rushtid. Når nye lokaltog er satt i trafikk i Østlandsområdet, kan det være mulig å tilføre Jærbanen flere togsett.

På lengre sikt vil innføringen av ERTMS gi mulighet for samtidig innkjøring, uten at det nødvendigvis kreves at kryssingsspor forlenges. Dette vil effektivisere trafikkavviklingen ved at tog slipper å vente når de skal inn på stasjonen fra hver sin retning. ERTMS er planlagt innført på Sørlandsbanen mellom Hokksund og Stavanger i 2030.

SPØRSMÅL NR. 1538

Innlevert 14. mars 2024 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 21. mars 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Er det samferdselsministeren og regjeringa som står bak utgreiinga og forslaget om å gjeninnføre bompengar på mellom 150- 200kr ein veg på Ålesundstunellane, eit prosjekt og tuneller som er nedbetalt med bompengar betalt av folket og næringslivet mange gongar, og stiller samferdselsministeren seg bak dette forslaget, og er det dette Arbeidarpartiet meiner med å hevde ein har ein politikk for "vanlege folk", der vanlege folk skal loppast økonomisk i ein tunell dei frå før alt har betalt?

GRUNNGJEVING:

I Sunnmørsposten kom det fram i ein artikkel her om dagen at Statens vegvesen har utgreid og foreslår bompengebetaling på nytt i Ålesundstunellane, som frå før er betalt ned fleire gongar av innbyggjarane og næringslivet i regionen.

At nokon i det heile kan finne på å kome på noko slikt i eit prosjekt som alte er nedbetalt, ja akkurat, av bompengar framstår direkte useriøst og har skapt svært store negative reaksjonar frå befolkninga og næringslivet i heile Møre og Romsdal.

Ålesundstunellane går mellom Ålesund og Giske kommune og er ferdelsåra til hovudflyplassen i regionen ved Ålesund lufthavn Vigra.

Ikkje rart at reaksjonen er så kraftig, når det same Statens vegvesen foreslår å ta heilt ut av NTP til dømes ein av dei verste "dødsvegane" i Norge, Blindheimstunellane med over 22 000 bilar i døgnet og strekninga E-39 Veibust-Blindheim-Moa.

Det same Statens vegvesen vil bruke fleire titals milliardar av kroner på Møreaksen, eit vegprosjekt til mange titals milliard kr som Sunnmøringane frå før er inviterte til å betale store delar av ved bompengar på dei sterkt trafikkerte delane av E-39 på Sunnmørssida av Romsdalsfjorden.

"Ein kunne faktisk bli frista til å mistenke at Statens vegvesen region midt, ville forsøke å delfinansiere Møreaksen ved å innføre på nytt grove takstameter ved nye bompengar på Ålesundstunellane."

Kven som har bestilt denne utgreiinga er uklart, men det vert hevda at dette er bestilt av departementet/vegdirektoratet.

At det går ann å kome med eit slikt framlegg som vil rasere økonomien til folket og næringslivet på nytt i denne regionen med svindyre bompengar, kan umogeleg vere verken rasjonelt eller lovleg.

Svar:

Eg oppfattar det slik at bakgrunnen for spørsmålet er konseptvalutgreiinga (KVU) for vegstrekninga rv. 658 Ålesund-Vigra, som Statens vegvesen for kort tid sida har ferdigstilt og oversendt til Samferdselsdepartementet for vidare handsaming. Alle slike utgreiingar i samferdselssektoren blir gjennomført på oppdrag frå Samferdselsdepartementet, også denne. Samferdselsdepartementet fastsatte mandatet for utgreiinga gjennom brev til Statens vegvesen 1. november 2021. Departementet har ikkje gitt nokre konkrete føringar om at bompengar skal vurderast i dette arbeidet.

Eg vil elles vise til at ein KVU-rapport er ein fagleg og sjølvstendig gjennomgang frå Statens vegvesen mellom

anna basert på dei generelle og overordna føringane som gis gjennom mandatet frå departementet. Utgreiingane byggjer på kjend og standardisert metodikk som Statens vegvesen sjølv har utvikla til dette føremålet. Den såkalla firetrinnsmetodikken tar utgangspunkt i ulike tiltakskategoriar og investeringsomfang for moglege investeringar, kor også mellom anna restriktive tiltak i byområder blir vurdert.

Eg vil understreke at det ikkje naudsynt er slik at Samferdselsdepartementet til slutt vil støtte desse tilrådingane. I tråd med praksis for KVU-saker skal no KVU-rapporten til ekstern kvalitetssikring (KS1), og det skal gjennomførast ei høyring av saka. På bakgrunn av KVU-rapporten, KS1-rapporten og den lokale høyringa vil regjeringa ta stilling til kva for konsept som skal leggast til grunn for vidare utvikling av strekninga rv. 658 Ålesund-Vigra. Dette vil eg kome tilbake til på eit seinare tidspunkt.

SPØRSMÅL NR. 1539

Innlevert 14. mars 2024 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi

Besvart 20. mars 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

I hvor stor grad følger norske kommuner forsiktighetsprinsippet i saker som reiser spørsmål om å påberope foreldelse, og i hvor stor utstrekning er kommunene i dette spørsmålet bundet av sine forsikringsavtaler?

BEGRUNNELSE:

Det vises til Justis- og beredskapsministerens besvarelse av 11.03.24 på mitt skriftlige spørsmål, jf. dokument 15:1437. Tematikken for spørsmålet er det offentlige praksis ved påberopelse av foreldelse etter foreldelsesloven § 9, og det vises herunder til begrunnelsen for spørsmål nr. 1437. Det pekes avslutningsvis i besvarelsen av spørsmålet på Kommunalministerens som korrekt adressat for videre spørsmål om norske kommuners praksis om påberopelse av foreldelse.

Svar:

Kommunane er sjølvstendige rettssubjekt, og kan ta avgjerder etter eige initiativ og ansvar. Det betyr mellom

anna at dei har ansvaret for å tolke regelverk i konkrete saker og for å forvalte og oppfylle avtalar kommunen er bunden av. Kommunane kan ikkje instruerast av eit departement på same måte som eit underliggjande organ i statsforvaltninga.

I svaret til Stortinget 4. mars 2024 frå justis- og beredskapsministeren, er det vist til at kommunane etter gjeldande rett har høve til å fråfalle ei innvending om forelding, og at ein del av dei same omsyna som gjer seg gjeldande når staten vurderer å fråfalle ei innvending om forelding og kan gjere seg gjeldande for ein kommune. I saker om erstatning må kommunane sjølve gjere konkrete vurderingar av om ei innvending om forelding skal fremjast, ut frå ei tolking av regelverket og dei avtalane kommunen er bunden av. Eg kan ikkje uttale meg om kva for praksis kommunane har, og om kommunane i slike spørsmål er bunden av forsikringsavtalane sine.

SPØRSMÅL NR. 1540**Innlevert 14. mars 2024 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 22. mars 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Er statsråden enig med Politiets Fellesforbund i at Politihøgskolens avlysning av etterutdanning innen IP3, etterretning og skjulte etterforskningsmetoder grunnet manglende finansiering, kan få alvorlige konsekvenser for beredskapen og kapasiteten til norsk politi?

BEGRUNNELSE:

Det vises til følgende nettsak av 13.03.24 hos Politiforum: <https://www.politiforum.no/budsjettkrisen-i-politi-et-phs-politibudsjettet-2024/politihogskolen-avlyser-utdanninger-pa-grunn-av-okonomi/258060>

Innledende avsnitt hitsettes:

«Stramme politibudsjetter har ført til at antallet politiårsverk i politidistriktene ble redusert fra 10.242 årsverk i januar i fjor, til 9 895 årsverk i januar i år. Dette er en reduksjon på 347 årsverk.

Men de trange budsjettene får også konsekvenser for muligheten for etter- og videreutdanning ved Politihøgskolen.

Finansieringen av disse kurs- og studietilbudene gjøres både over rammebudsjettet til Politihøgskolen, ekstern finansiering og gjennom belastningsfullmakt fra POD. I et brev til politidistriktene skriver Politihøgskolen nå:

«Utdanninger finansiert over belastningsfullmakten, vil til enhver tid være avhengig av PODs føringer. Belastningsfullmakten for 2024 ble endelig den 28.02.24, og vi ser at vedtatt finansiering dessverre ikke dekker alle tilbud vi ønsket å gi. Derfor ser Politihøgskolen seg nødt til å avlyse eller utsette kurs innenfor både IP3, etterretning og skjulte etterforskningsmetoder.»

Følgende avsnitt hitsettes:

«Ørjan Hjortland, nestleder i Politiets Fellesforbund, mener det er svært uheldig at utdanningene avlyses.

- Jeg må si at jeg er overrasket, og jeg vil påstå at dette kan få alvorlige konsekvenser for beredskapen og kapasiteten til norsk politi. Etter- og videreutdanning er viktig for å videreutvikle politiet, og opprettholde den kompetansen vi trenger, sier Hjortland.

Politiets Fellesforbund har også lenge fått tilbakemeldinger om at flere politidistrikt både på grunn av svak økonomi og på grunn av krevende bemanningssituasjon har sendt færre personell til etter- og videreutdanning de siste årene.

- Vi har vært tydelige på at etter- og videreutdanningene ved Politihøgskolen er viktige. De utdanningene som avlyses

nå, er utdanninger i svært viktig spisskompetanse. Denne fagkunnskapen er viktig, spesielt i den krevende situasjonen vi opplever nå, med blant annet trussel fra profesjonelle, organiserte kriminelle nettverk, og den sikkerhetspolitiske situasjonen vi er i. Så å avlyse og utsette videreutdanning og kurs innenfor disse feltene er kritisk for norsk politi, sier Hjortland.»

Svar:

Det er Politidirektoratets (POD) oppgave å sørge for at politiet har den riktige kompetansen for å kunne løse sitt oppdrag innenfor tildelte rammer, og å disponere ressursene slik de finner det mest hensiktsmessig. Direktoratet har opplyst at beslutningen om å utsette IP3 kurs og etterutdanning innen etterretning og skjult etterforskning er gjort i samråd mellom Politihøgskolen (PHS) og direktoratet. Jeg legger til grunn at de gjør prioriteringer som gir mest mulig trygghet og best mulig tjenester for innbyggerne.

Kompetanseheving av politiets personell skjer på flere måter, ikke bare gjennom etter- og videreutdanning ved Politihøgskolen. I år vil Kripos holde kurs for ansatte i politidistrikter og særorgan for å bidra til å heve kompetansen på etterretning. Politidistriktenes IP3 mannskaper skal gjennomføre 103 treningstimer hvert år for å opprettholde sin IP3 godkjenning. Omtrent 500 IP3 fra politidistriktene trener ved beredskapssenteret hvert år. POD har opplyst at de ikke er bekymret for at en mindre utsettelse av kurs ved PHS for enkelte IP3 mannskaper vil medføre forringet beredskap.

SPØRSMÅL NR. 1541**Innlevert 14. mars 2024 av stortingsrepresentant Seher Aydar****Besvart 20. mars 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Nylig skrev NRK om pasienter som nå må legge ut mange tusen kroner for pasientreise selv etter at anbudet med forhåndsrekvisisjon gikk ut. Dette skaper store forskjeller i tilgangen på helsetjenester, der de som ikke har råd til å legge ut for pasientreisene i verste fall må avlyse behandlinger og avtaler på sykehus.

Mener statsråden at modellen med anbud for pasientreiser sikrer et likeverdig helsetilbud for alle innbyggere og hva vil statsråden gjøre for at det ikke går ut over pasienter at kommuner mangler forhåndsrekvisisjon?

BEGRUNNELSE:

13.03 skrev NRK om at pasienter ved Kongsvinger sykehus nå må legge ut selv for pasientreiser som før ble rekvirert, fordi det ikke har kommet på plass en ny avtale med taxiselskap for kommunene Eidskog, Kongsvinger, Grue, Sør-Odal og Nord-Odal. NRK har snakket med en pasient som nå må legge ut over 10 000 kroner i uka fordi kommunen mangler avtale om forhåndsrekvisisjon. Det at kommuner ikke har avtale med taxiselskap om forhåndsrekvisisjon for reiser til/fra sykehus rammer spesielt pasienter med dårlig råd, slik som uføre.

Hvis pasienter med dårlig råd lar være å reise til sykehuset på grunn av at det er for kostbart å legge ut for reisen, så kan dette føre til at man velger å avlyse eller utsette nødvendige behandlinger og undersøkelser. Dette kan igjen føre til at sykdomsperioden i verste fall forlenges.

Svar:

Jeg vil innledningsvis nevne at jeg har mottatt to spørsmål fra Stortingets president om denne saken. Det andre spørsmålet er spørsmål nr. 1480 fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud.

Helse- og omsorgsdepartementet har kontaktet Helse Sør-Øst RHF i forbindelse med denne saken, og de har innhentet nærmere informasjon fra Oslo universitetssykehus HF.

Pasientreise- og syketransportavdelingen ved Oslo universitetssykehus HF har ansvaret for gjennomføringen og koordineringen av reiser på rekvisisjon i Oslo, store deler av Akershus og noen kommuner i Innlandet fylke.

Pasienter som skal til behandling i spesialisthelsetjenesten har rett til dekning av utgifter i forbindelse med reise til og fra behandling. Helseforetakene kan som et

alternativ tilby transport, hvoretter retten til dekning av reiseutgifter bortfaller. De fleste helseforetak velger å tilby slik transport gjennom avtaler med lokale taxiselskap eller annen tilrettelagt transport ved spesielle behov.

I Glåmdalsregionen har Oslo universitetssykehus HF ikke kommet til enighet med taxiselskap om avtale om pasienttransport, da taxiselskap som la inn tilbud på slik avtale oversteg makspris i anbudet.

Økning av makspris i anbudet har ikke vært aktuelt da det vil få konsekvens for annet tilbud innen prehospitaltjenester under Oslo universitetssykehus HF sitt ansvarsområde.

Bakgrunnen for at Oslo universitetssykehus HF ikke kunne forlenge den eksisterende avtalen de hadde med Taxi 03650, var at Oslo universitetssykehus HF har tatt ut alle opsjonsmulighetene som lå i rammeavtalen. Avtalen som var gyldig frem til 1. mars d.å., ga dermed ingen andre hjemler for ytterligere forlengelser.

Rettskildene gir uttrykk for at enhver slik forlengelse av kontrakten vil utgjøre en ny kontrakt i anskaffelsesregelverkets forstand. I tillegg ville en forlengelse på bare en måned i dette tilfellet medføre en overskridelse av EØS-terskelverdien som uten videre vil bli ansett som en ulovlig direkteanskaffelse.

For å ivareta tilbudet til spesielt sårbare pasientgrupper er det etablert tilbud med minibusser som betjener regionen på dagtid i ukedagene. Prehospital klinikk ved Oslo universitetssykehus HF arbeider videre med andre tiltak for å kompensere for manglende avtale med taxiselskap, herunder transport i egen regi.

Det er viktig å understreke at manglende avtale kun berører transport fra hjemsted til behandlingstilbud, og transport fra behandlingstilbud i Glåmdalsregionen til hjemsted.

Avdeling for pasientreiser og syketransport har mulighet til å bistå pasienter i å planlegge transport til behandlingstilbud utenfor Glåmdalsregionen slik at egenuttlegg reduseres. For eksempel kan det organiseres møtende transport på møtepunkt utenfor Glåmdalsregionen hvis pasienten selv kan ta seg fra hjemsted til slikt møtepunkt.

Hjemreise fra behandlingstilbud utenfor Glåmdalsregionen til hjemsted ivaretas som tidligere av avtaler med taxiselskap i kommunene hvor behandlingstilbudet befinner seg. Transport fra f.eks. Oslo universitetssykehus HF til hjemsted i Glåmdalsregionen ivaretas av taxiavtaler i Oslo. Pasienter som ønsker hjelp til å planlegge reise til behandlingstilbud kan ta kontakt med avdeling for pasientreiser og syketransport på telefon 05515.

Oslo universitetssykehus HF vil arbeide videre med å finne en bedre løsning for pasientene fra Glåmdalsregionen.

SPØRSMÅL NR. 1542

Innlevert 14. mars 2024 av stortingsrepresentant Anna Molberg

Besvart 19. mars 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hvilke emner skal statsråden dekke i følgeevalueringen av innføring av innleieregelverket, og hvilke aktører blir inkludert til å gi innspill i arbeidet med evalueringen?

BEGRUNNELSE:

I Prop. 1 S på side 87 skriver Arbeids- og inkluderingsdepartementet følgende:

"I Utviklingen i bruken av andre tilknytningsformer enn fast ansettelse følges tett, bl.a. gjennom et pågående FoU-prosjekt. For å belyse konsekvensene av nytt regelverk om innleie fra bemanningsforetak har departementet bl.a. etter dialog med partene i arbeidslivet satt i gang en følgeevaluering. Det legges fram en første delrapport mot slutten av 2024."

Svar:

Departementet har etter dialog med partene i arbeidslivet satt i gang et FoU-prosjekt for å følge utviklingen i forbindelse med innføringen av nye regler for innleie av arbeidskraft fra bemanningsforetak. I samsvar med oppdraget skal det blant annet belyses i hvilken grad det skjer endringer i bruken av faste ansettelser i virksomhetene der det er blitt benyttet innleie, om det skjer endringer i de berørte arbeidstakernes arbeidsvilkår, om det skjer endringer i virksomhetenes bruk av ulike tilknytningsformer, rekrutteringsstrategier og investeringer i kompetanse, samt om det skjer endringer i organisering og utbredelse av tariffavtaler.

Prosjektet ble tildelt Fafo. I gjennomføringen av oppdraget vil de legge særlig vekt på å se på virkningene for virksomhetene i de bransjene hvor bruken av innleie fra bemanningsforetak har vært størst. Deres innsamling av data vil innebære intervjuer med partene i arbeidslivet, virksomheter, både innleiebedrifter og bemanningsselskap, byggherrer og tillitsvalgte, i tillegg til mer bredt anlagte spørreundersøkelser til virksomheter og tillitsvalgte, og analyser av registerstatistikk.

I forbindelse med disse kartleggingene vil Fafo også se på undersøkelser som gjennomføres av partene i arbeidslivet og andre forskningsmiljøer. Det blir lagt fram delrapporter mot slutten av 2024 og 2025. Sluttrapporten fra dette prosjektet kommer høsten 2026.

Departementet har over tid fått gjennomført flere forskningsprosjekter om hvordan bruken av de ulike tilknytningsformene i arbeidslivet utvikler seg. På denne måten er det bygd opp kunnskap både om bruken av ut- og innleie av arbeidskraft fra bemanningsforetak og andre tilknytningsformer.

Departementet har en løpende dialog med hovedorganisasjonene i arbeidslivet om slike forskningsprosjekter på arbeidslivsfeltet. Den siste tiårsperioden har det vært en fast referansegruppe som møtes flere ganger årlig. Her presenteres også aktuelle kartlegginger som partene selv er ansvarlige for. Også tilsynsmyndighetene og Statens arbeidsmiljøinstitutt deltar i denne gruppen.

Ut over de nevnte kartleggingsprosjektene som departementet er oppdragsgiver for gjennomføres det også flere andre tiltak for å øke kunnskapen på dette feltet. Statistisk sentralbyrå publiserer jevnlig statistikk og analyser om sysselsettingsutviklingen i bemanningsbransjen. Organisasjonene både på arbeidstaker- og arbeidsgiversiden gjennomfører egne kartlegginger. Erfaringer fra tilsyn i ulike næringer gir også viktig informasjon. Departementet vil videreføre arbeidet med kunnskapsutvikling om innleie og andre tilknytningsformer i arbeidslivet. Det er det samlede kunnskapstilfanget som vil danne grunnlag for vurdering og evaluering av de nye innleiereglene. Stortinget vil bli holdt orientert om resultatene.

SPØRSMÅL NR. 1543**Innlevert 14. mars 2024 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 20. mars 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Kan forsvarsministeren opplyse om når levetidsforlengelsen av Bell 412-helikoptrene starter, hvor lang tid det anslås at levetidsforlengelsen vil ta og om fordelingen av helikoptrene vil skje før eller etter levetidsforlengelsen?

BEGRUNNELSE:

Spørsmålsstiller er svært interessert i å vite hvordan fremtidig fordeling av levetidsforlengede Bell 412 vil se ut, hvor

stor andel som vil plasseres i Troms, men også hvor arbeidet med levetidsforlengelsen vil finne sted.

Svar:

I tråd med regjeringens beslutning våren 2023 gjennomføres det nå et forprosjekt for oppgradering av Bell 412. Detaljer knyttet til når oppgraderingen kan påbegynnes, hvor lang tid det vil ta å gjennomføre den, og hvordan fordelingen av helikopter vil være i etterkant av en oppgradering, er grunnlag for avklaring gjennom forprosjektet. En anbefaling fra Forsvaret er forventet før sommeren.

SPØRSMÅL NR. 1544**Innlevert 14. mars 2024 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 22. mars 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Er statsråden uenig med den amerikanske vurderingen av at TikTok er en sikkerhetstrussel, gitt at hun ikke tar til orde for forbud i Norge, men heller bruker TikTok aktivt selv?

BEGRUNNELSE:

Representantenes hus i USA har vedtatt å forby Tik Tok, hvis selskapet ikke blir heleid av ikke-kinesiske eiere. Årsaken er en frykt for at selskapet, som er eid av det kinesiske selskapet ByteDance, kan dele sensitiv brukerinformasjon, som stedsinformasjon, med kinesiske myndigheter. Kinesiske lover tillater kinesiske myndigheter underhånden å kreve data fra kinesiske selskaper og borgere for etterretningsformål.

Amerikanske lovgivere er også bekymret for at Kina kan bruke TikToks innholdsanbefalinger til å spre desinformasjon. Bekymringen har tiltatt i USA under Israel-Hamas-krigen, og flere peker på at TikTok har bidratt til å spre antisemittisme.

Svar:

Som tidligere opplyst til Stortinget har jeg fått Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) til å gjøre en vurdering av om det burde innføres tiltak eller gis råd eller retningslinjer i Norge knyttet til TikTok, Telegram og andre særskilte apper eller eierselskaper av disse. Etter å ha mottatt NSMs faglige sikkerhetsvurdering, fraråder Justis- og beredskapsdepartementet å ha TikTok og Telegram på tjenestetelefoner i departementene. Dersom det er tjenstlig behov for å ha appene, er anbefalingen fra NSM at de installeres på en egen enhet. NSMs vurderinger er offentlig tilgjengelig på deres nettsider.

SPØRSMÅL NR. 1545**Innlevert 14. mars 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 22. mars 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Kan statsråden gi en oversikt over antall flyktninger fordelt etter botid, bosetting og sekundærflytting (bosatt her vs. flyttet hit) slik som i IMDIs bosettingsstatistikk på deres nettside, fordelt etter alle kommuner (ev. bydeler) og fylker for 2022- og 2023- årgangen, og tall for hvor mange flyktninger hver kommune har bosatt de siste 10 årene fram til 2024, inkludert bosatte som andel av befolkningen (Tallene ønskes i excelformat)?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med bosetting av et rekordstort antall flyktninger er det stor politisk interesse for bosetting og sekundærflytting blant norske kommuner.

Svar:

Tallene representanten ber om er i stor grad tilgjengelige på IMDIs nettsider om statistikk og nøkkeltall, under temaene «Befolkning og flytting» og «Bosetting». Tallene for botid og sekundærflytting i IMDIs bosettingsstatistikk viser antall flyktninger som bor i kommunene, og det skiller mellom hvorvidt personer har nåværende bosted som sin første bostedskommune eller ikke. Det skiller mellom kort botid (0 til 4 år) og lang botid (5 år eller mer). Tallene fremgår i vedlagte tabeller til dette brevet.

Tallene kan også lastes ned direkte fra Tall og statistikk over innvandring og integrering | IMDi. Ved å velge «Last ned som» og deretter «Alle kommuner i Norge (.csv)» får man tallene på kommunenivå (se eksempel i bildet under). Nærmere beskrivelse av tallene finner man ved å trykke på «Om statistikken» under figurene.

Vedlegg:

<https://www.stortinget.no/dok15-202324-1545-vedlegg>

SPØRSMÅL NR. 1546**Innlevert 14. mars 2024 av stortingsrepresentant Ingjerd Schie Schou****Besvart 21. mars 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

I Dagens næringsliv 9.mars omtales at våpenprodusent Chemring Nobel har fått tillatelse til å slippe ut ca. 200 tonn nitrogen i Oslofjorden. Begrunnelsen oppgis å være krigen i Ukraina. Den kan vare lenge. Kommuner langs Oslofjorden har pålegg om å redusere fosfor- og nitrogenutslipp i Oslofjorden. Det medfører økte avgifter for innbyggerne.

Vil regjeringen kompensere kommunene det gjelder for kostnadene for rensing av utslipp?

Svar:

Krigen i Ukraina har gjort det helt nødvendig å øke produksjonen av ammunisjon, og sprengstoffprodusenten Chemring Nobel fikk tillatelse til å øke sin produksjon.

Til tross for at miljøfaglige hensyn taler mot å tillate økte utslipp fra bedriften, vurderte regjeringen det som riktig å gi tillatelse til å øke produksjonen i den forsvarspolitiske situasjonen vi står i. Tillatelsen stiller krav til utslippsreducerende tiltak, og virksomheten har en generell plikt til å redusere forurensing så langt det er mulig. Utslippsgrensene i tillatelsen er en maksimal grense, og tillatelsen forutsetter at det er proporsjonalitet mellom produksjon og forurensing, noe som tilsier at bedriften ikke kan slippe ut maksimalt med mindre det er maksimal produksjon.

Chemring Nobel har allerede i dag flere trinn med rensing, og har også flere pågående tiltak for å redusere utslippene. Det vil ta noe tid før nye rensiltak kommer på plass, og på kort sikt er det ikke mulig å oppnå en produksjonsøkning uten noe økte utslipp. Hensynet til norsk forsvarsevne tilsier at det er nødvendig å øke produksjonen så raskt som mulig, og det ble derfor gitt tillatelse til

økte utslipp, men da for en avgrenset periode frem til 1. januar 2028.

I et brev 8. mars opplyste bedriften at den reelle økningen i utslipp er forventet å være vesentlig lavere enn det var søkt om og at nye teknologivalg knyttet til produksjonsøkningen vil gi betydelig lavere utslipp enn den løsningen som ble lagt til grunn på vedtakstidspunktet. På det høyeste er det forventet at utslippene vil bli 82 tonn nitrogen i 2026, og at de deretter vil kunne reduseres til 29 tonn i 2027 forutsatt at nytt renseanlegg kommer på plass som planlagt. Selv uten dette renseanlegget anslår bedriften nå at utslippene ikke vil overstige 114 tonn nitrogen på det høyeste. På bakgrunn av de nye anslagene ba departementet om en anbefaling fra Miljødirektoratet om endret tillatelse, med utgangspunkt i at produksjonsøkningen skal skje innenfor så stramme utslippsgrenser som mulig.

Arbeidet med å følge opp Oslofjordplanen er høyt prioritert av denne regjeringen. Avløpssektoren er en av de største påvirkerne på vannkvaliteten i Norge, og tiltak på avløpsområdet er avgjørende for at vi skal nå mil-

jømålene våre. Vi har et betydelig vedlikeholdsetterslep i vann- og avløpssektoren og mange av renseanleggene er gamle og overholder ikke dagens rensekraft. Dermed er det behov for store investeringer i avløpssektoren og en rekke norske kommuner og anleggseiere står foran

kostnadskrevende oppgraderinger av avløpsanlegg. Vår miljøpolitikk bygger på prinsippet om at forurenser betaler, som innebærer at virksomheter som forurenser selv må rense sine utslipp og dekke kostnadene til dette. Det er ingen tvil om at investeringer på dette området må prioriteres høyere i kommunene i årene fremover. Samtidig vil regjeringen legge til rette for at kommunene gjør smarte og gode investeringer, og vi jobber med virkemidler og insentiver for at bedre avløpsrensing kan komme raskt på plass. Vi har blant annet etablert en ordning med tilskudd til arbeidet med nitrogenfjerning ved avløpsrensianlegg i Oslofjordens nedbørsfelt. I tillegg var Oslofjorden høyt prioritert i jordbruksoppkjøret med rekordstore summer til miljøordningene, og 150 mill. kroner øremerket til vannmiljøtiltak rundt Oslofjorden.

SPØRSMÅL NR. 1547

Innlevert 14. mars 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 25. mars 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Med bakgrunn i den kritiske situasjonen innen alderspsykiatrien, hvor kommunehelsetjenesten stadig oftere må ta ansvar for alvorlig syke pasienter som tidligere ville vært ivaretatt i spesialisthelsetjenesten, ønsker jeg å stille følgende spørsmål til helseministeren:

Kan ministeren opplyse om det nøyaktige antallet alderspsykiatriske døgnplasser som er tilgjengelige per i dag, samt gi en historisk oversikt over antallet slike plasser de siste ti årene?

BEGRUNNELSE:

Alderspsykiatrien er et kritisk felt innen spesialisthelsetjenesten, rettet mot behandling av psykiske lidelser hos personer over 65 år. Disse lidelsene spenner fra angst og depresjon til psykose og demens. Behovet for alderspsykiatriske tjenester er betydelig, gitt Norges aldrende befolkning. Likevel rapporterer kommunehelsetjenesten om en økende utfordring: en høyere terskel for tilgang til spesialisthelsetjenesten og en nedbygging av tilgjengelige døgnplasser. Dette har resultert i at mange pasienter, som

krever intensiv behandling for alvorlige psykiske lidelser, overlates til kommunene uten adekvate ressurser.

Det er et presserende behov for å styrke alderspsykiatrien for å sikre bedre beslutninger og behandling på riktig nivå. Problematikken rundt samtykkevilkår som øker terskelen for tvungent vern, noe som ofte fører til at pasienter skrives ut for tidlig og blir kommunenes ansvar. Dette har ført til gjentatte akutt- og tvangsinnleggelse, en belastning både for pasienten og for det offentlige helsevesenet.

Pasienter som faller mellom to stoler på grunn av uklare ansvarsforhold mellom spesialist- og kommunehelsetjenesten. Dette etterlyser en gjennomgang av lovgivning, finansieringsmodeller og samarbeidsavtaler for å adressere manglene i tilbudet til alderspsykiatriske pasienter. Det er et rop om handling for å endre dagens praksis, forbedre samarbeidet på tvers av behandlingsnivåer, og sikre at eldre med psykiske lidelser får den hjelpen de trenger og fortjener.

Man er nødt til å ta innover seg omfanget av nedbyggingen innen alderspsykiatrien, og hvilken effekt dette

har hatt på tilgjengeligheten av nødvendig helsehjelp for vår aldrende befolkning.

Svar:

Representantens spørsmål om døgnplasser innen alderspsykiatri i helseforetakene må ses i sammenheng med det øvrige tilbudet i spesialisthelsetjenesten og i kommunene. Dersom psykisk sykdom har oppstått etter fylte 65 år og det er behov for spesialisert utredning eller behandling foregår det ofte i alderspsykiatriske enheter. For eldre, særlig personer med demens, er ofte selve forflytningen en påkjenning. Det beste er derfor ofte å få helsehjelpen der pasienten er så lenge dette er forsvarlig. Tverrfaglig tilnærming og godt samarbeid på tvers av kommune og spesialisthelsetjeneste gjør det mulig å ivareta hele mennesket og gi et tilbud tilpasset den enkeltes behov. Derfor får de fleste eldre i alderspsykiatrien poliklinisk eller ambulans behandling, som kan innebære at helsepersonell drar ut til sykehjem eller vurderer pasientene der de bor, samt gir råd og veiledning til kollegaer. Selv om målet er at vi i økende grad skal løse oppgavene i den enkeltes opprinnelige hjem, kan ikke alt løses der. For noen vil sykehus eller et annet botilbud eller sykehjem være nødvendig for å ivareta den enkeltes trygghet. Derfor har vi i Bo trygt hjemme-reformen vært tydelige på at sykehjem og heldøgns omsorgsplasser fortsatt skal være en del av løsningen. Hvis helsemessige og/eller praktiske forhold tilsier at man må legges inn på alderspsykiatrisk sengepost, vil utredningen og behandlingen foregå der.

Tilbakemeldinger fra de regionale helseforetakene viser at døgntilbudet innen alderspsykiatri har vært relativt stabilt.

Helse Vest RHF oppgir følgende:

«Helse Vest har totalt 54 døgnplasser. En historisk oversikt over antallet de siste 10 årene viser en svak økning. I tillegg til en økning i døgnplasser så har også det polikliniske tilbudet blitt bedre og kommunene i vår region har bygget ut sine tilbud, det er dermed grunn til å tro at det totale tilbudet til målgruppen er styrket gjennom de siste årene».

Helse Midt-Norge RHF opplyser om følgende:

«Helse Midt-Norge har i dag totalt 33 alderspsykiatriske senger, fordelt på fire i Helse Nord-Trøndelag, 12 i Helse Møre og Romsdal og 17 ved St. Olavs Hospital. Dette tallet har vært relativt stabilt de siste ti årene. Helse Nord-Trøndelag har hatt samme antall de siste ti årene, men planlegger å øke fra fire til seks senger i løpet av 2024. Helse Møre og Romsdal hadde 14 senger før pandemien, men reduserte med to i løpet av pandemien etter tjenesteutvikling av ambulante funksjoner. St. Olavs Hospital har hatt samme antall senger siden 2019, før dette var det 18 senger (lenger enn ti år tilbake fra i dag). Reduksjon av én plass ved St. Olavs hospital skyldes omgjøring fra dobbeltrom til enkeltrom i 2019».

Fra Helse Nord RHF har departementet fått følgende opplysninger:

«Helse Nord erfarer ingen kritisk situasjon i alderspsykiatrien og det fremkommer heller ikke som en stor utfordring i samhandling med kommunene. Helse Nord har i dag 22 alderspsykiatriske døgnplasser i regi av egne HF. Det er 14 plasser ved Universitetssykehuset Nord-Norge og 8 plasser ved Nordlandssykehuset. Finnmarkssykehuset og Helgelandssykehuset har ikke dedikerte døgnplasser for alderspsykiatri. Vår gjennomgang viser at Helse Nord også for 10 år siden hadde 22 alderspsykiatriske døgnplasser. I tillegg har Helse Nord en avtale med NKS Kløveråsen. Institusjonen utfører utredning og diagnostisering ved alderspsykiatrisk poliklinikk og sengepost. Sengeposten har 4 plasser. Kapasiteten i denne avtalen har ikke endret seg de siste 10 årene».

Og Helse Sør-Øst RHF oppgir følgende:

«Helse Sør-Øst RHF har ikke oversikt over nøyaktig antall sengeplasser i dedikerte alderspsykiatriske enheter siden dette ikke er data som det rapporteres på i dag. Det vil være noe ulik indikasjon for innleggelse på de ulike alderspsykiatriske enhetene, slik at det er hensiktsmessig å ta utgangspunkt i volumet av liggedøgn på sykehusene for denne pasientgruppen. Alderspsykiatriske pasienter som innlegges akutt, vil innlegges på akutteneheter. Tabellen under viser utvikling av liggedøgn i psykisk helsevern og peker på en stabil kapasitet i perioden. Det var en nedgang i liggedøgn under pandemien».

Ifølge Helse Sør-Øst RHF finnes data tilbake til 2016, men disse dataene krever noe mer kvalitetssikring for å kunne brukes.

Utvikling av liggedøgn ved helseforetak/sykehus i Helse Sør-Øst 67 år og eldre		
År	Individer	Liggedøgn
2018	1 709	60 665
2019	1 649	56 966
2020	1 628	52 794
2021	1 718	56 230
2022	1 708	57 339
2023	1 734	59 658

SPØRSMÅL NR. 1548**Innlevert 14. mars 2024 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati****Besvart 22. mars 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hva var antallet mistenkte, siktede eller domfelte under 18 år i tilknytning til politistasjonene i hhv. Ski, Lillestrøm, Asker og Bærum i 2022 og i 2023?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til den alarmerende situasjonen rundt ungdomskriminalitet i Norge.

Svar:

Antall unike individer under 18 år som var siktet, mistenkt eller domfelt i 2022 og 2023 med gjerningssted i Asker

kommune var 141 i 2022 og 128 i 2023. For lovbrudd der gjerningsstedet var Bærum kommune var det registret 254 unike individ i 2022 og 342 unike individ i 2023. I Lillestrøm kommune var det registret 262 unike individ 2022 og 294 i 2023. For gjerningssted Ski baserer tallene seg på relevante politisoner, i 2022 var det registeret 54 unike individ mens det i 2023 var registret 70 unike individ.

Tallene tar utgangspunkt i gjerningssted, uavhengig av gjerningspersonens bosted. Tallene for Asker, Bærum og Lillestrøm viser forhold tilknyttet de korresponderende gjerningskommunene, mens tall for Ski er basert på politisionene Ski sør, Ski vest og Ski øst.

SPØRSMÅL NR. 1549**Innlevert 14. mars 2024 av stortingsrepresentant Irene Heng Lauvsnes****Besvart 20. mars 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Viser til post 73 Tilskudd til reduserte bompenger utenfor byområdene, der det for 2024 er satt av 562 mill. kroner til å følge opp den opprinnelige tilskuddsordningen fra 2017.

Kan jeg be om en oversikt over prosjektene som får midler i 2024, fordelingen per prosjekt og bompengandelen i det enkelte prosjekt?

Svar:

Tabellen under viser oversikt over prosjektene som mottar midler (mill. kr) fra kap. 1320, post 73 Tilskudd for reduserte bompenger utenfor byområdene i 2024, samt bompengandelen fra finansieringsplanen i prosjektenes bompengeproposisjon.

I noen tilfeller vil den faktiske bompengandelen være noe lavere enn det som ligger til grunn i proposisjonen. Dette som følge av at enkelte prosjekter har mottatt engangsstøtte for en permanent reduksjon av takstnivå (f.eks. Hålogalandsbrua og E18 Tvedestrand - Arendal).

I tillegg til bevilgingen på 562 mill. kr til å videreføre den opprinnelige tilskuddsordningen fra 2024, er det satt av 178 mill. kr i ekstraordinære tilskudd til de to siste prosjektene i tabellen for å kompensere tapte inntekter som følge av hhv. fritak for innkreving på sidevei for E6 Koloemoen-Moelv og halv takst på hovedvei og fritak på sidevei for Rv. 3/25 Ommangsvollen-Grundset/Basthjørnet.

Prosjekt	Selskapsnavn	Ordinert tilskudd	Bompengeandel
Bypakke Bodø	BPS Nord - Bypakke Bodø AS	25,1	76 %
Vegpakke Harstad	BPS Nord - Bypakke Harstad AS	13,8	63 %
E6 Korgen - Bolna (Helgeland nord)	BPS Nord - E6 Helgeland AS	5,0	20 %
E6 Nord-Trøndelag grense - Korgen (Helgeland sør)	BPS Nord - E6 Helgeland AS	7,5	13 %
E6 Hålogalandsbrua og E10 Trældal - Leirvik	BPS Nord - Hålogalandsbrua AS	10,1	35 %
Fv 7/rv 13 Hardangerbrua	Ferde AS	11,3	66 %
Haugalandspakken	Ferde AS	23,9	70 %
Førdepakken	Ferde AS	12,6	60 %
E18 Tvedestrand - Arendal	Ferde AS	22,6	38 %
Rv13 Ryfast	Ferde AS	52,8	93 %
E39 Svegatjørn - Rådal	Ferde AS	27,7	40 %
E134 Damåsen - Saggrenda	Vegfinans E134 Buskerud AS	30,2	57 %
E16 Kongsvinger - Slomarka	Vegfinans E16 Kongsvingervegen AS	13,8	58 %
E16 Fønhus - Bagn	Vegfinans E16 Oppland AS	3,8	24 %
E16 Bagn - Bjørge	Vegfinans E16 Oppland AS	6,3	24 %
E18 Rugtvedt - Dørdal	Vegfinans E18 Telemark AS	20,1	39 %
E18 Langåker-Bommestad	Vegfinans E18 Vestfold AS	8,8	68 %
E18 Sky-Langangen	Vegfinans E18 Vestfold AS	8,8	68 %
E18 Gulli - Langåker	Vegfinans E18 Vestfold AS	31,4	68 %
E18 Bommestad - Sky	Vegfinans E18 Vestfold AS	41,5	68 %
E6 Dal-Boksrud, Boksrud-Minnesund	Vegfinans E6 Gardermoen - Moelv AS	21,4	70 %
E6 Minnesund - Skaberud	Vegfinans E6 Gardermoen - Moelv AS	18,9	70 %
E6 Kolomoen - Moelv	Vegfinans E6 Gardermoen - Moelv AS	50,3	52 %
E6 Øyer-Tretten	Vegfinans E6 Oppland AS	7,5	44 %
E6 Ringeby-Otta, strekningen Frya - Sjoa	Vegfinans E6 Ringeby-Otta AS	32,7	57 %
Rv7 Sokna - Ørgenvika	Vegfinans Hallingporten AS	10,1	53 %
Rv 3/rv 25 Ommangsvollen – Grundset/Basthjørnet	Vegfinans Rv3 og Rv25 Hamar-Elverum AS	22,6	62 %
Rv 36 Slåttekås - Årnes	Vegfinans Rv36 Telemark AS	3,8	85 %
Rv 4 Lunner grense - Jaren og Lygna sør	Vegfinans Rv4 Oppland AS	17,6	80 %
		562,0	
Rv 3/rv 25 Ommangsvollen – Grundset/Basthjørnet		120,0	62 %
E6 Kolomoen - Moelv		58,0	52 %
		740,0	

SPØRSMÅL NR. 1550

Innlevert 14. mars 2024 av stortingsrepresentant Gisle Meininger Saudland

Besvart 25. mars 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Var statsråden informert om muligheten for at styret i Sørlandet sykehus ville stoppe rekrutteringsarbeidet til akuttkirurgi og traume på Flekkefjord sykehus som Stortinget og befolkningen ønsket og trodde skulle opprettholdes, og støtter statsråden beslutningen som Sørlandet sykehuset har tatt?

BEGRUNNELSE:

I 2017 bestemte daværende helseminister Bent Høie og regjeringspartiene H/FrP å beholde sykehuset i Flekkefjord som et fullverdig akutt sykehus samtidig som flere oppgaver kunne tilføres sykehuset slik at lokalsykehusets posisjon og tilbud kunne styrkes.

Akuttkirurgien har i ettertid blitt midlertidig stengt gjennom administrative vedtak i Sørlandet sykehus og

Sørlandet sykehus v sykehusdirektør argumenterer for at det er vanskelig å rekruttere kvalifiserte fagfolk for å opprettholde tilbudet for innbyggerne.

At man ikke makter å rekruttere livsviktig personell til et sykehus i verdens rikeste land i 2024 er mildt sagt uforståelig, og at innbyggerne mister sin akuttberedskap som følge av manglende rekruttering er like uforståelig.

Sykehusledelsen har ytret at de ønsker tilføre flere funksjoner til Sykehuset i Flekkefjord. Noe som ville vært en «vinn-vinn» situasjon ettersom Sykehuset i Flekkefjord kan ha kapasitet der andre sykehus ikke har det, og man kan bedre samkjøre sykehusdriften og utnytte den ledige kapasiteten.

For at det skal være mulig kan ikke sykehuset i Flekkefjord til stadighet miste funksjoner som til slutt gjør at en god sykehusdrift blir vanskelig. Man oppnår da en negativ spiral hvor alle piler peker mot utarming og nedleggelse til tross for politiske føringer om at sykehuset skal opprettholdes. Det er i seg selv et demokratisk problem at beslutninger som er livsviktig for innbyggerne ikke tas av politikere som står til ansvar ovenfor velgerne men av et helseforetak som kun rapporterer til statsråd.

Som folkevalgt stortingsrepresentant så stiller jeg meg undrende til hvordan man kan stenge funksjoner på et sykehus som de ansvarlige folkevalgte politikerne har bedt om skal opprettholdes, med mindre et slikt vedtak bifalles av statsråden.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har i forbindelse med spørsmålet fra stortingsrepresentant Saudland bedt Helse

Sør-Øst RHF om informasjon knyttet til saken. De har opplyst departementet om at Sørlandet sykehus HF har hatt rekrutteringsutfordringer innen flere fag og klinikker, deriblant generell kirurgi ved Sørlandet sykehus Flekkefjord. Dette medførte at akutt kirurgi og traumemottak ble midlertidig stengt høsten 2022. Rekruttering av legespesialister til Sørlandet sykehus Flekkefjord er generelt utfordrende, men er et arbeid som pågår kontinuerlig.

I styremøte 1. mars i år tok styret ved Sørlandet sykehus HF til orientering at administrerende direktør ba klinikkledelsen i en periode konsentrere innsatsen om å ivareta nåværende akuttfunksjoner med øyeblikkelig hjelp og døgnvakt innenfor fagområdene indremedisin, kirurgi (ortopedi, gynekologi), fødselshjelp og anestesi, samt å bygge opp et spesialisert senter for planlagt kirurgi og styrke prehospitale tjenester.

Fra den aktuelle styreprotokollen fremgår følgende: «Styret ønsker informasjon om hvor SSF er i prosessen med overføring innen elektiv kirurgi og å bli holdt orientert om situasjonen for rekruttering ved sykehuset i Flekkefjord. Styret understreket at hvis det blir endringer i markedet som skulle tilsi at det er muligheter for rekruttere personell til sykehuset i Flekkefjord, er det viktig at dette arbeidet blir prioritert.»

Dette er en sak jeg ikke har vært informert om forut for styremøtet 1. mars i år. Uavhengig av det mener jeg at slike prioriteringsspørsmål må ligge til helseforetakene. Det er helseforetakene som må sørge for at deres virksomhet drives på en forsvarlig måte, og som må gjøre løpende vurderinger av tiltak som understøtter dette.

SPØRSMÅL NR. 1551

Innlevert 15. mars 2024 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 20. mars 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

I Trondheim har Statnett planlagt ny trafostasjon og oppgradering av nettet gjennom Strindamarka. Alternativ 1a og b vil føre til store og synlige inngrep i naturen, og det som er et populært tur- og rekreasjonsområde for lokalbefolkningen. Alternativ 2 som går ut på å bygge anlegget inne i en fjellhall ved Kastbrekka er langt mindre synlig, og er klart å foretrekke for ta vare på natur og friluftsliv.

Vil statsråden be NVE om å vektlegge natur- og friluftslivsinteresser og legge bort alternativ 1a og b i søknaden fra Statnett?

BEGRUNNELSE:

Statnett og det lokale nettselskapet Tensio har foreslått alternative plasseringer for ny trafo-stasjon i Trondheim, et som går ut på å utvide et eksisterende anlegg og et som går ut på å bygge det inne i fjellhall ved den gamle iskrem-

fabrikken ved Kastbrekka. Anleggsstart er antydnet 2026 og anlegget skal stå ferdig i 2030. Prosjektet er i en tidlig fase og er ikke ennå sendt ut på høring. Trondheim kommune er kun høringsinstans, og skal besluttes endelig av NVE.

Svar:

Konsesjonsbehandling etter energiloven er underlagt de alminnelige bestemmelsene i naturmangfoldloven om

bærekraftig bruk og forvaltning av natur, og NVE trekker inn prinsippene i naturmangfoldloven i sine vurderinger i konsesjonsbehandlingen av enkeltprosjekter. Energidepartementet er klageinstans for vedtak fattet av NVE. Jeg ber om forståelse for at jeg som energiminister ikke kan instruere NVE om behandlingen av enkeltsaker i forkant av en eventuell klagebehandling i mitt departement.

SPØRSMÅL NR. 1552

Innlevert 15. mars 2024 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 22. mars 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Det bygges nå nytt sikkerhetspsykiatrisk sykehus på Ila i Bærum, planlagt ferdig i 2026. Sykehuset plasseres innenfor markagrensa, og medfører nedbygging av store naturarealer. Statsråden har selv tatt til orde for at norske kommuner bør følge prinsippet om arealnøytralitet, senest overfor Bergen.

Vil regjeringen innføre arealnøytralitet i statlige prosjekter og begynne med å sørge for at staten kompenserer for naturen som ødelegges i Bærumsmarka ved å gjenopprette like mye natur et annet sted i Bærum?

Svar:

I fremtiden må vi ha en mer arealgjerrig bruk av landet. Bit-for-bit-nedbygging er av de sentrale truslene mot miljøet, og noe vi i fellesskap må gjøre noe med. Jeg oppfatter at det er en økende forståelse av utfordringene med nedbygging av natur. Jeg mener det er stor oppslutning om å ta vare på naturen og stadig flere kommuner setter seg nå høye mål og gjennomfører planer og tiltak for å ta vare på naturen i kommunen.

Vi må styre arealforvaltningen i landet i en mer bærekraftig retning. Arealnøytralitet er et mye brukt, men ikke entydig definert, mål for nedbygging av naturarealer. Klimautvalget 2050 definerer det som «å stanse tap av natur og restaurere like mye natur som bygges ned». Det kan også defineres som «null netto tap av natur». I praksis handler det om å gjenbruke og fortette allerede utbygde arealer fremfor å bygge ut mer natur, og å restaurere natur som allerede er bygd ned. For at vi skal få til dette, må

både stat, fylkeskommuner og kommuner samarbeide om dette.

Til høsten skal Regjeringen legge frem en stortingsmelding hvor vi presenterer en ny handlingsplan for naturen i Norge og hvordan regjeringen vil følge opp den globale naturavtalen. Her vil vi vurdere tiltak og virkemidler for å sikre en helhetlig forvaltning av naturen. Hvordan vi i fellesskap, stat, fylkeskommuner, kommuner og private, forvalter arealene, er sentralt i dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 1553**Innlevert 15. mars 2024 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa****Besvart 22. mars 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Forsvarsmaterielle (FMA) har inngått ein avtale med tausheitsklausul.

Er det særlege årsaker til at FMA nyttar seg av ein slik klausul i dette tilfellet, og kva er desse årsakene i så fall?

GRUNNGJEVING:

Forsvarets forum hadde nyleg ei sak om at Forsvarsmateriell (FMA) har inngått ein forliksavtale med bedrifta NorArm, som ønska å produsera ein kamuflasje som liknar den Forsvaret bruker.

Avtalen inneheld ein tausheitsklausul, som gjer at partane ikkje kan uttala seg om avtalen. FMA må samtidig følgja offentleglova, og på spørsmål gav dei innsyn i forliksavtalen - men først etter tre veker. FMA har ikkje svart på spørsmål om kvifor avtalen inneheld ein slik klausul, eller kven som tok initiativet til tausheitsplikt. NorArm kan ikkje uttala seg.

Openheit om avtalar inngått mellom offentlege aktørar og andre er ein føresetnad for ein opplyst offentlig debatt. Om ein statleg aktør nyttar seg av avtalar dekka av tausheitsplikt bør det vera sterke grunnar til det.

Svar:

Eg vil innleiingsvis understreka viktigheita av at det blir utvist openheit rundt inngåing av forliksavtalar der staten er part. Folk har ei særleg interesse i å få tilgang til innhaldet i forliksavtalar for å gjera seg kjend med korleis offentlege midlar blir disponerte.

Forliksavtalar er omfatta av retten til innsyn etter offentleglovas føresegner. I den aktuelle forliksavtalen Forsvarsmateriell (FMA) inngjekk, vart det teke inn ein klausul som påla partane teieplikt med dei avgrensingar som følgjar av offentleglova. FMA opplysa om at dei ønska ein slik klausul for å unngå deling av opplysningar om særtrekk ved uniformer, og den rettslege argumentasjon og forhandlingsposisjonen til staten. Dette av omsyn til potensielle liknande saker mot andre tredjepartar. Ein slik klausul er uansett ikkje til hinder for innsynsretten etter offentleglova.

Forsvarets forum bad om innsyn i forliksavtalen den 8. januar 2024. I behandlinga av innsynskravet vart det konkludert med at opplysningar i avtalen ikkje var teiepliktige forretningsløyndommar til selskapet. Det vart gjeve fullt innsyn 2. februar 2024.

Eg vil til slutt understreka betydninga av openheit for å sikra at borgarane får tilstrekkeleg, relevant og god informasjon om saker som blir behandla og avgjorde av styresmaktene.

SPØRSMÅL NR. 1554**Innlevert 15. mars 2024 av stortingsrepresentant Grunde Almeland****Besvart 22. mars 2024 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery****Spørsmål:**

Kan statsråden gjøre rede for hennes intensjoner med regelverket om pressestøtte, og om hun vil foreta seg noe for å gjøre det lettere for små, frittstående medier å overleve?

BEGRUNNELSE:

Danby Choi, sjefredaktør i Subjekt, skrev i forrige uke en kommentar i egen avis, hvor han advarte mot maktkon-

sentrasjon i mediebransjen. Bakteppet var at både motemagasinet Melk og honning og det feministiske magasinet Altså nylig har gått konkurs. I sin kommentar viser Choi til at de tre største mediekonsernene i landet – Amedia, Schibsted og Polaris – kontrollerer 71 prosent av det norske avisopplaget. Choi mener konsekvensene av dette er likere journalistikk, mer deling av stoff og mindre konkurranse mellom avisene.

En gjennomgang Klassekampen har gjort, viser at to tredjedeler av pressestøtten i 2023 havnet i konserneide medier. Redaktører for flere frittstående medier har denne uken etterspurt endringer i pressestøtten. Den mener at dagens offentlige støtteordning i for liten grad tilgodeser medier som har valgt å stå utenfor de store konsernene. Tirsdag tok Subjekt-redaktør Danby Choi til orde for en egen tilskuddskategori for frittstående medier.

I onsdagens Klassekampen blir Hallingdølen omtalt som «djerve døler». Hallingdølen hadde tidligere en partnerskapsavtale med Polaris, som de nå har mistet. Hallingdølen prøver nå å klare seg som frittstående avis, men får ingen pressestøtte. Med et opplag på over 6 000 eksemplarer er lokalavisen «for stor» til å få pressestøtte etter dagens kriterier. De bekoster dermed alt selv, fra utvikling og innovasjon til digital teknologi.

Lillian Holden, avisas redaktør, mener at Danby Choi er «spot on» når han setter fingeren på utfordringen. Hun tar til orde for en behovsprøvd tilskuddsordning og en pott man kan søke penger fra i tøffe tider.

Svar:

Intensjonen med regelverket om produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier, er å sikre til et bredt og sterkt mediemangfold i hele Norge. Norge har et betydelig mangfold av lokale, regionale og nasjonale medier. Staten bruker flere milliarder hvert år på å opprettholde dette mangfoldet gjennom direkte mediestøtte, indirekte

mediestøtte gjennom momsfritak, avtalen med TV 2 som kommersiell allmennkringkaster og finansieringen av NRK.

Det er allerede elementer i dagens produksjonstilskuddsordning som skal sikre etableringsmuligheter for mindre aktører, blant annet får medier et ekstra tilskudd det første året de kommer inn i ordningen. Videre har regjeringen de siste årene styrket satsingen på lokalavisene. Forskriften om produksjonstilskudd ble revidert i fjor, og vi har åpnet for at flere mindre lokalaviser kan få tilskudd.

Representanten spør meg om jeg vil foreta meg noe for å gjøre det lettere for små, frittstående medier å overleve. Dersom han med dette sikter til at det bør etableres en egen tilskuddsordning for frittstående medier, så har jeg ikke intensjoner om det. Regelverket for produksjonstilskudd bør ikke diskriminere mellom ulike medier på grunnlag av eierskap. Det finnes mange gode grunner for at medier knytter seg til et konsern, eksempelvis samarbeid om tekniske løsninger for digital publisering og annonsering.

Mediebildet er stadig i endring, hvilket gjør at en alltid må vurdere hvorvidt regelverket bidrar til en treffsikker ordning. Forskriften om produksjonstilskudd for nyhets- og aktualitetsmedier var nylig gjennom en omfattende revisjon. Jeg mener dette regelverket bør få virke en stund og ser det ikke som aktuelt med en større gjennomgang nå.

SPØRSMÅL NR. 1555

Innlevert 15. mars 2024 av stortingsrepresentant Morten Stordalen

Besvart 22. mars 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil statsråden ta grep og bidra til at man får koordinert myndighetens arbeid med dispensasjonssøknader samt sikre raskere svartid til transportbransjen?

BEGRUNNELSE:

Tidvis fraktes overdimensjonerte maskiner og utstyr på veinettet. Det kan være at de er bredere og/eller tyngre enn normale regler tillater. Transportbransjen har mye erfaring med å håndtere slike laster, og alle er enige om at det er viktig å unngå at slik transport skaper farlige situasjoner i trafikk og unngår at de ødelegger selve veien. Der-

for er det krav om at slike overdimensjonerte transport må søke dispensasjon. Problemet er at dispensasjonssøknader ofte tar veldig lang tid og det oppfattes at utfallet tidvis er tilfeldig. Ekstra utfordrende blir det når man har transport som må kjøre på både riksvei, fylkesvei og kommunal vei, siden ulike forvaltningsnivå ikke virker å ha koordinert saksbehandlingen og veglistene. Dette har kostnader både for transportselskapene, men ikke minst for anleggsbedrifter og industrianlegg som rammes av at maskiner og utstyr kan bli stående i ukesvis og vente.

I magasinet Energiteknikk belyses problemstillingen i en artikkel 12/1-24. Det påpekes både særnorske restriksjoner og en oppsplittet struktur rundt godkjen-

ning av dispensasjoner. En representant fra Vegvesenet antydte sterkt at regelverket bør justeres, men at det er utenfor hans mandat. Statsråden har derimot et slikt mandat.

Svar:

Det er veiens eier som avgjør hvilke vekter og dimensjoner som skal kunne tillates på veien. For fylkesvei er dette fylkeskommunene og for kommunal vei kommunen. De melder selv inn klassifisering til Statens vegvesen, og dette tas inn i veilistene. Gjennom dette har de forhåndsgod-

kjent hvilke vekter det kan gis dispensasjon for på sine veier.

Dersom det søkes om tillatelse for høyere vekter enn dette, har Statens vegvesen ikke myndighet til å innvilge dispensasjon med mindre veieier gir tilsagn til dette, selv om myndigheten til å fatte vedtak om dispensasjon for overdimensjonert transport ligger til Statens vegvesen, også der fylkeskommunen og kommunen er veieier.

Når en transportør har behov for å kjøre med høyere vekt enn veilistene tillater, er dispensasjonsvedtak derfor avhengig av et tilsagn som nevnt fra veieier.

Dette er en viktig del av veimyndighetenes råderett over eget veinett.

SPØRSMÅL NR. 1556

Innlevert 15. mars 2024 av stortingsrepresentant Morten Stordalen

Besvart 22. mars 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil statsråden se på dagens praksis, og hvordan man kan ivareta sikkerhetsaspektet samtidig som man spiller bedre på lag med transportbransjen?

BEGRUNNELSE:

Ved tung eller bred transport på veiene, så må man ved kryssing av bruer bestille såkalt «brufølge» fra Statens vegvesen. Hensikten er å sikre at man ikke skader bruene ved å kjøre for tunge laster over dem. Dagens praksis tilsier at Statens Vegvesen må stille med observatører fysisk til stede på bruene som krysses. Dette til tross for at transportøren har med ledebilen som varsler om bred last. Praksisen fremstår etter undertegnes syn unødvendig tungvint og kostnadsdrivende – både for transportør men også for Vegvesenet. Det burde være mulig å sikre at lastebiler forholder seg til vektregler og dispensasjoner ved kjøring over broer, for eksempel gjennom digitale hjelpemidler, videokamera og sertifisering av ledebilene som allerede følger transporten.

Svar:

Statens vegvesen opplyser at når særlig tunge spesialtransporter overskrider gitte vekter, er det ikke lenger mulig å passere brua på vanlig måte uten å påføre den en større belastning enn den er beregnet for. For slike transportere kan det derfor kreves at brua passerer sakte og sentrisk,

og at transporten skal ha følge av enten Statens vegvesen eller politiet. I praksis utføres følget som oftest av Statens vegvesen.

Brufølget ved slike transportere har tre formål. For det første skal den som utfører brufølget vite hvilke bruer som har restriksjoner og i så fall hvilke restriksjoner som gjelder, og instruere sjåføren om hvordan vogntoget skal kjøres over brua. For det andre skal brufølger påse at brua faktisk passerer i henhold til instruksjonene. For det tredje skal brufølger regulere annen trafikk, typisk ved å stenge brua, slik at andre trafikanter ikke kommer i konflikt med transporten når denne passerer brua.

Statens vegvesen opplyser at de er i gang med et arbeid for å se på ulike tiltak som kan bidra til at brufølgetjenesten (også kalt ledsagertjenesten) kan driftes på en mer hensiktsmessig og effektiv måte for å utføre tjenesten raskere og mer smidig, og samtidig holde gebyrsatsene så lave som mulig. Dette arbeidet ventes fullført i løpet av året. I arbeidet vil det også være naturlig å vurdere om formålet med brufølge kan ivaretas minst like godt ved hjelp av blant annet teknologiske løsninger. Når dette er avklart, må det deretter vurderes hvilke eventuelle tiltak som kan gjennomføres innenfor rammene av gjeldende forskrift om bruk av kjøretøy kapittel 5, og eventuelt behov for ytterligere regelverksendringer. Eventuelle nødvendige lov- og forskriftsendringer vil måtte følge de alminnelige prosedyrene for slike endringer.

SPØRSMÅL NR. 1557**Innlevert 15. mars 2024 av stortingsrepresentant Carl I. Hagen****Besvart 22. mars 2024 av landbruks- og matminister Geir Pollestad****Spørsmål:**

Er § 32 i reindriftsloven en rasediskriminerende bestemmelse som strider mot innholdet i en rekke menneskerettighetskonvensjoner som Norge har ratifisert og følgelig også mot Grunnloven?

BEGRUNNELSE:

Innholdet i reindriftsloven §32 innebærer at en må være av reindriftsamisk ætt for å kunne få tildelt reinmerke og dermed ha lov til å drive med på med reindrift i området fra deler av Dovre til grensen mot Russland.

Denne bestemmelse betyr en permanent lovfestet diskriminering på avstammingsrelatert grunnlag ikke bare av den ikke-samiske befolkningen i Norge, men også av alle de samene som ikke er av reindriftsamisk ætt.

Norge har ratifisert en rekke menneskerettighetskonvensjoner som forbyr permanent forskjellsbehandling på etnisk- og avstammingsrelatert grunnlag.

Det kan vises til:

Artikkel 1.1 i FN-konvensjonen mot alle former for rasediskriminering. (CERD)

Artikkel 26 i FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter.

Artikkel 2.2 i FN-konvensjonen om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter.

Artikkel 14 i Den europeiske menneskerettighetskonvensjon.

Alle disse er inkorporert i Grunnloven.

Det bes redegjort for hvilke utredninger som foreligger for de mange lover og regler som medfører forskjellsbehandling mellom samer og ikke samer i det norske samfunnet og forholdet til bestemmelser i de nevnte konvensjoner og Grunnloven.

Svar:

Spørsmålet er vidaresendt til landbruks- og matministeren fra justis- og beredskapsminister Emilie Enger Mehl.

Reindrifta er ein særskild og tradisjonell samisk næring og kulturform som byggjer på sedvane og alders tids bruk. Reindrifta har eit særskilt rettsleg vern, jf. Grunnlova § 108 og reglane i folkeretten om urbefolkningar og minoritetar.

I Noreg har reindrifta sitt opphav hos den samiske befolkninga. Samisk reindrift utøvast i hovudsak innen for det samiske reinbeiteområdet i fjell- og utmarksområda i Troms, Finnmark, Nordland, Trøndelag og Innlandet.

I tillegg utøves samisk reindrift i deler av Møre og Romsdal (Trollheimen).

I følgje reindriftslova § 9 er det berre personar med rett til reinmerke etter § 32 som har rett til å eige rein innanfor det samiske reinbeiteområdet. Eit grunnleggande vilkår for rett til reinmerke er at vedkommande er av samisk ætt. Det følgjar av reindriftslova § 4 at det berre er den samiske befolkning på grunnlag av alders tids bruk, som har rett til å utøve reindrift innanfor det samiske reinbeiteområdet. Reindrift er såleis ei spesifikk samisk næring.

Hovudregelen om samisk avstamning som eit vilkår for utøving av reindrift i reindriftslova § 32 er i stor grad ei vidareføring av reindriftslova av 1978 § 3 første ledd, som igjen er ei vidareføring av reindriftslova av 1933 § 1, jf. § 2.

For konvensjonane representanten Hagen visar til i sitt brev er det oppretta konvensjonsorgan som skal overvake statspartane sin etterleving av dei forpliktingar dei har påtatt seg. FN sin rasediskrimineringskomité førar tilsyn med at FN sin konvensjon om avskaffing av alle former for rasediskriminering etterlevast. Noreg rapporterer jamleg til komiteen. I avsluttande merknader til Noreg sin 23. og 24. rapport, offentliggjort 2. januar 2019, anbefaler rasediskrimineringskomiteen mellom anna at dei rettslege rammene for samane sine reindriftsrettigheter må styrkast.

SPØRSMÅL NR. 1558**Innlevert 15. mars 2024 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 21. mars 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Regjeringen har nå mottatt NVE sin utredning om konsekvensene av et mål om 10 TWh redusert strømbruk i hele bygningsmassen innen 2030 sammenlignet med 2015.

Kan statsråden stadfeste at regjeringen nå har et vedtatt mål om at strømbruk i hele bygningsmassen i 2030 ikke skal overstige 55,6 TWh, og at regjeringen vil rapportere årlig mot måloppnåelse?

BEGRUNNELSE:

NVE skriver i notatet «Mål om 10 TWh mindre strømforbruk i bygninger innen 2030» fra 19. februar 2024:

«I 2030 skal strømforbruket i bygningsmassen i Norge være 55,6 TWh

Strømbruken i bygningsmassen i 2015 var ca. 65,6 TWh, og i 2022 ca. 62,8 TWh. En reduksjon på 10 TWh i hele bygningsmassen innebærer at målet for 2030 blir 55,6 TWh, dvs. en nedgang på ca. 11 % fra i dag. I NVEs langsiktige kraftmarkedsanalyse anslås kraftbruken i bygningsmassen til om lag 62,2 TWh i 2030, gitt eksisterende politikk og virkemidler.

Et omformulert mål der man vil redusere strømforbruket fra 2015 med 10 TWh i bygningsmassen til 2030 betyr en økt ambisjon for energieffektivisering i Norge. Ambisjonen styrkes både ved at man går fra å se på energibruk til strømbruk, og ved at man går fra å se på den eksisterende bygningsmassen i 2015 til hele bygningsmassen. NVEs vurdering av dette målet er at det er ambisiøst, men mulig.»

SPØRSMÅL NR. 1559**Innlevert 15. mars 2024 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 22. mars 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Kan statsråden gi en oppdatert oversikt over hvilke oljefelt som henholdsvis har godkjent tilknytning til nettet for kraft fra land, eller som har søkt om tilknytning til nettet for kraft fra land, uten at tiltaket er i drift ennå?

NVE skriver i samme notat om rapportering på dette målet:

«NVE foreslår en rapporteringsordning der målet for 2030 vises, og forbruk år for år synliggjøres, slik at utvikling mot måloppnåelse er transparent og tydelig. Målet for 2030 på 55,6 TWh er beregnet ved å trekke 10 TWh fra strømbruken i 2015. Årlig strømbruk beregnes med utgangspunkt i statistisk forbruk i husholdningene og tjenesteytende sektor, men med noen justeringer på statistikken fra SSB.»

Svar:

Arbeidet med energieffektivisering i bygg står høyt på regjeringens agenda. Enovas arbeid med energieffektivisering og utbygging av solenergi er styrket med 880 millioner kroner. Husbankens tilskuddsordning til energiltak i kommunale bygg videreføres og er styrket til 300 millioner kroner. Det er også satt i gang en gjennomgang av byggt teknisk forskrift (TEK) og byggesaksforskriften for å utrede mulige endringer som kan legge til rette for energieffektivitet, energifleksibilitet og lokal energiproduksjon i nye og eksisterende bygg.

Energidepartementet har innhentet et underlag fra NVE for å belyse konsekvensene av et mål om å redusere strømforbruket med 10 TWh i hele bygningsmassen innen 2030 sammenlignet med 2015. Regjeringen tar sikte på å ta stilling til et mål før sommeren, og vil orientere Stortinget om arbeidet på et egnet måte.

BEGRUNNELSE:

Jeg ber også om oversikt over hvilken effekt det er søkt om, og hva som er anslått årlig strømforbruk, for prosjektene.

Svar:

Tabellen under gir en oversikt over felt og innretninger på kontinentalsokkelen som i dag helt eller delvis drives med kraft fra nettet (i tillegg er undervannsutbyggingene på Ormen Lange og Snøhvit forsynt med energi knyttet til sine respektive landanlegg på Nyhamna og Melkøya):

Felt og innretninger	Effekt (MW)
Valhall (inkl. Hod)	78 MW
Utsirahøyden (Johan Sverdrup, Edvard Grieg, Ivar Aasen, Gina Krog, Sleipner Øst, og tilhørende satellittfelt)	300 MW
Martin Linge	65 MW
Gjøa (inkl. Vega, Nova, Duva)	42 MW
Troll A	218 MW
Goliat	75 MW

Følgende løsninger med kraft fra nettet på land er godkjent og under utbygging:

Felt og innretninger	Effekt (MW)
Fenris (tilknyttet Valhallfeltet)	20 MW
Yggdrasil	150 MW
Oseberg feltsenter og Oseberg Sør	105 MW
Troll B og C (inkl. Fram og Byrding)	116 MW
Draugen og Njord (inkl. Hyme, Fenja, Bauge)	80 MW

Det er også økt kraftbehov knyttet til økt utvinningsprosjekter på Ormen Lange- og Snøhvitfeltet.

I tillegg til ovennevnte felt og innretninger drives landanlegg på Melkøya, Nyhamna, Kollsnes og Kårstø helt eller delvis med kraft fra nettet.

Følgende felt og innretninger har sendt melding for nettanlegg til NVE. Krav om melding gjelder der det skal søkes om anleggskonsesjon etter energiloven for kraftledninger med spenning 132 kV eller høyere og lengde på mer enn 15 km i ny trasé.

Felt og innretninger	Effekt (MW)
Balder og Grane	140 MW
Tampen-området	180 MW
Halten-området	90-150 MW

Oppgitt effekt er kapasitet i relevante anlegg. Faktisk kraftforbruk kan variere både på kort og lengre sikt, avhengig av aktivitetsnivå. Ifølge NVEs langsiktige kraftmarkedsprognose for 2023 var det totale kraftforbruket i petroleumssektoren 8,9 TWh i 2022. Ifølge NVEs prognose forventes kraftforbruket i sektoren å øke til 12,6 TWh i 2030.

SPØRSMÅL NR. 1560**Innlevert 15. mars 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 22. mars 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Er det lov å innføre differensiering av nivået på bompenger basert på kriterier som privatøkonomi, hvor en bor etc.?

BEGRUNNELSE:

Bompenger er etter Fremskrittspartiet sitt syn en særdeles usosial beskatning som rammer de med svak økonomi hardest. Derfor jobber FrP mot bompenger. Enkelte har den senere tid mens at de sosiale utfordringene knyttet til bompenger kan løses ved at personer med en inntekt under visse nivåer kan få lavere bompengesats enn øvrige og enkelte har også tatt til orde for at personer som bor i visse områder skal slippe/få lavere bompengesatser basert på bosted mens andre som passerer den samme bomstasjonen skal måtte betale da de bor et annet sted. Spørsmålet handler derfor om slik differensiering er lovlig.

Svar:

Innkrevning av bompenger på offentlig vei skal skje i samsvar med veglova § 27 og Stortingets vedtak av takst- og rabattsystem for bompengeprojektet.

I dagens takstsystem differensieres bompenger ut fra kjøretøyets egenskaper. Det benyttes to takstgrupper basert på kjøretøyets tillatte totalvekt – tunge og lette kjøretøy (dvs. over eller under 3501 kg). I byområder kan bompenger være et sentralt trafikkregulerende tiltak, og det er åpnet for at bompengetakstene kan fastsettes på

bakgrunn av kjøretøyets miljøegenskaper og tid på døgnet, jf. veglova § 27 andre ledd. Det kan også i en viss utstrekning settes en øvre grense for antall passeringer per kjøretøy det skal betales for innen én time (timesregel), noe som primært gjelder bompengefinansierte byparker. Videre kan det fastsettes en øvre grense for antall passeringer som skal betales innenfor en kalendermåned (passeringstak).

Det er i dag altså ikke adgang til å differensiere bompengetakster basert på privatøkonomi eller bostedsadresse. Bompengennektering bygger på nytteprinsippet, som innebærer at de som har nytte av det bompengefinansierte prosjektet, skal være med å betale. På samme måte skal de som betaler bompenger, ha nytte av prosjektet bompengene finansierer. Å differensiere ut fra bosted eller privatøkonomi vil ikke samsvare med dette prinsippet. Det er riktignok i enkelte særlige tilfeller gitt fritak for betaling av bompenger pga. bosted, men dette er rent unntaksvis.

En differensiering av bompenger basert på privatøkonomi vil også være i strid med bompengeselskaperens adgang til å behandle personopplysninger. Selskapene har kun lov til å behandle personopplysninger knyttet til registrering og fakturering av kjøretøyets passering av et innkrevingspunkt, jf. veglova § 27 femte og sjette ledd.

Lokale myndigheter vil imidlertid kunne stå fritt til å etablere ulike støtteordninger for å utjevne ev. økonomiske konsekvenser av bompenger. Dette er jeg kjent med at Tromsø kommune skal ha iverksatt.

SPØRSMÅL NR. 1561**Innlevert 15. mars 2024 av stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe****Besvart 22. mars 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hva har statsråden gjort av konkrete tiltak det siste året for å løse utfordringen med lang reisevei til barnehus i Nord-Norge?

BEGRUNNELSE:

For litt over ett år siden debatterte Stortinget oppfølgingen av NOVAs barnehusevaluering som kom i 2021. Evalueringen slår fast at det fremdeles er områder i landet der lang reisevei til barnehus er en stor utfordring. Det gjør

tilbudet mindre tilgjengelig og øker risikoen for at det utvikles ad-hoc løsninger som på sikt undergraver barnehusmodellen. I barnehusevalueringen trekkes Nord-Norge fram spesielt. Solberg-regjeringen bestemte i 2021 at det skulle etableres barnehus i Finnmark.

Da Stortinget debatterte evalueringen og lange reiseavstander til barnehus i Nord-Norge i fjor, uttalte statsråden følgende i debatten:

«Jeg mener det er naturlig å vurdere om det er riktig å etablere enten flere barnehus eller andre modeller for å gjøre barnehusene tilgjengelig for flere barn. Vi vet i dag at mange har opp til flere timers reisevei. Det kan være krevende for et barn med den reiseveien på en dag hvor man også skal gjennom noe som for den enkelte kan være veldig belastende. Det mener jeg er viktig at vi har med oss videre».

Denne uttalelsen ble altså gjort etter at etableringen av nytt barnehus i Finnmark ble bestemt av Solberg-regjeringen i 2021, og statsråden erkjente med det et videre behov for å få ned lange reiseavstander i Nord-Norge.

I januar 2023 opprettet Statens barnehus Tromsø sammen med Troms politidistrikt en midlertidig underavdeling i Harstad, blant annet fordi det er svært vanskelig å frakte barn fra Harstad til barnehuset i Tromsø, særlig i saker der barn ikke kan følges av egne foreldre (aksjonsaker), og derfor må hentes ut av skole og barnehage på avhørsdagen. Denne underavdelingen er nå avviklet, selv om det var et stort behov for den. Jeg utfordret statsråden på videreføring av underavdelingen i september, men det var ingen vilje til å sikre underavdelingen videre. Her fra spørsmålet i september: <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Sporsmal/Skriftlige-sporsmal-og-svar/Skriftlig-sporsmal/?qid=95369>

Jeg er opptatt av at vi får ned reiseavstandene. Det vil sikre et mer tilgjengelig og et mer likeverdig barnevernstilbud for barn og unge som står i en sårbar og vanskelig situasjon, også i Nord-Norge.

Svar:

Statens barnehus står sentralt i arbeidet for å sikre at barns rettsikkerhet ivaretas og at hjelpen til barn som vitne til eller utsatt for vold og seksuelle overgrep er godt koordinert. Jeg er helt enig i at tilgjengeligheten til et barnehus må være god for at tilbudet skal være reelt.

I evalueringen av Statens barnehus ble det vist til at det særlig er i Nord-Norge reiseavstandene for barn er størst, og hvor det kan være behov for å etablere et nytt barnehusstilbud. Som oppfølging av regjeringens opptrappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner som ble lagt frem før jul, vil vi gjennomføre en utredning av behov for etablering av ytterligere barnehusstilbud der lang reiseavstand er en utfordring. Oppstart av dette arbeidet finner sted når etableringen av Statens barnehus i Finnmark er gjennomført.

Barnehusene er bygget på en helhetlig modell der det tilrettelegges for avhør, gjennomføres medisinske undersøkelser og tilbys behandling og oppfølging av barn og psykisk utviklingshemmede. En etablering av nye barnehus krever derfor et tett samarbeid mellom særlig justis- og helsesektoren for å sikre at de nødvendige tjenestene kan tilbys. Det er viktig at nyetableringer ikke forhastes og at alle berørte gis mulighet til å sørge for riktig dimensjonering av sine tjenester inn i barnehusene. Vi kan ikke risikere at barnehusmodellen uthules som det helhetlige tilbudet til volds- og overgrepsutsatte barn.

SPØRSMÅL NR. 1562

Innlevert 15. mars 2024 av stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson

Besvart 21. mars 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hva vil ministeren gjøre for å rydde opp i dette, og sikre at statlig eide selskaper har en ansettelsespraksis som er i tråd med regjeringens uttalte mål om at flest mulig skal ha rett på hele og faste stillinger?

BEGRUNNELSE:

Viser til oppslag på NRK 13. mars, og tidligere oppslag, om kritikkverdig ansettelsespraksis i det heleide statlige selskapet Vinmonopolet. Saken fra 13. mars handler om en deltidsansatt som har jobbet langt flere timer enn avtalen hans tilsa. Vedkommende ba om et opprykk til en 65-prosentstilling og om å få full stilling da han fikk vite at det skulle foretas en nyansettelse. Vedkommende fikk

avslag på søknaden om høyere stillingsbrøk og ble aldri kalt inn til intervju til den hele faste stillingen som ble lyst ut.

Svar:

Jeg kan ikke gå inn i enkeltsaker og vil derfor ikke kommentere den konkrete saken som det vises til.

Generelt forventer jeg at Vinmonopolet følger de lover og regler som gjelder i arbeidslivet, og at selskapets ledelse har god dialog med tillitsvalgte. Jeg forventer også at Vinmonopolet jobber for å fremme en heltidskultur, med flere hele og faste stillinger, og har bedt om at alle ansettelse i mindre enn 100 % stilling begrunnes skriftlig. Dette er beskrevet i oppdragsbrev til Vinmonopolet.

SPØRSMÅL NR. 1563

Innlevert 15. mars 2024 av stortingsrepresentant Erlend Svardal Bø

Besvart 22. mars 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Hva har endret seg i konkurransegrunnlaget når det gjelder levering av måltider og feltrasjoner til Forsvaret, hva er begrunnelsen for at prosessen med direkteanskaffelse fra Drytech til Forsvaret avlyses og går over i en anbudskonkurranse, og hvordan ivaretar Forsvaret sin beredskap i en situasjon uten en avtale om levering av måltider og feltrasjoner til Forsvaret?

BEGRUNNELSE:

Jeg er blitt gjort kjent med at Forsvaret har valgt å avlyse direkteforhandlingene med Drytech om en ny forsynings- og beredskapsavtale og at det skal lyses ut en anbudskonkurranse om levering av måltider og feltrasjoner til Forsvaret. I 2015 inngikk Forsvaret en forsynings- og beredskapsavtale med Drytech med en varighet på syv år. Dette ble gjort som en direkteanskaffelse basert på behovet for å ivareta nasjonal sikkerhet og begrunnet i forskrift om forsvars- og sikkerhetsanskaffelser § 5-3 C. Avtalen skulle opprinnelig gått ut høsten 2022, men ble forlenget med ett år til høsten 2023.

I 2023 startet også forhandlingene om en ny forsynings- og beredskapsavtale med Drytech. Utgangspunktet her var at dette også skulle gjøres som en direkteanskaffelse. Nå har Forsvaret altså gitt tilbakemelding til Drytech om at forhandlingene om en ny direkteanskaffelse avlyses og at det skal lyses ut en anbudskonkurranse. Denne tilbakemeldingen fra Forsvaret kommer etter flere måneder med forhandlinger, og der forhandlingene er kraftig på overtid. Drytech har også måtte permittere 19 ansatte og stoppe sine produksjonslinjer som følger av situasjonen som har oppstått.

Jeg synes ikke denne situasjonen er godt håndtert av Forsvaret, og det fremstår uryddig. Det gjør også at jeg stiller spørsmålstegn ved hvordan Forsvaret gjør sine anskaffelser og hvordan norsk forsvarsindustri ivaretas. Både Totalberedskapskommisjonen og Forsvarskommisjonen sine rapporter peker på behovet for å ivareta og bygge opp norsk forsvarsindustri. Dette er virkelig ikke tiden for å skape usikkerhet og uforutsigbarhet. Derfor mener jeg det er viktig at Forsvarsministeren redegjør for hvordan denne prosessen har foregått, hva som har endret seg i konkurransegrunnlaget om levering av måltider og feltrasjoner til Forsvaret og hvordan Forsvaret har tenkt til å ivareta beredskapen i en situasjon uten en forsynings- og beredskapsavtale om levering av måltider og feltrasjoner til Forsvaret.

Det vises også til tidligere spørsmål om denne saken: <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Sporsmal/Skriftlige-sporsmal-og-svar/Skriftlig-sporsmal/?qid=97849>

Svar:

Forsvaret innledet forhandlinger med Drytech om ny rammeavtale for stridsrasjoner høsten 2023. Forsvarets vurdering var da at Drytech var den eneste leverandøren som kunne levere stridsrasjoner i henhold til Forsvarets krav. Forsvaret har opplyst at de underveis i forhandlingene ble gjort kjent med at det også er andre aktører som kan være i stand til å levere i henhold til Forsvaret krav. I tillegg er det igangsatt en prosess med mulige endringer i Forsvarets forsyningskonsept, som kan få betydning for hvilke krav Forsvaret vil stille til leverandøren. Forsvaret har derfor konkludert med at det ikke er grunnlag for å opprettholde vurderingen av Drytech som eneleverandør

og forhandlingene med Drytech er avsluttet. Forsvaret er i gang med en prosess der flere aktører blir gitt anledning til å inngi tilbud på ny rammeavtale for stridsrasjoner, og Drytech vil på linje med andre aktuelle leverandører kunne gi tilbud på denne rammeavtalen.

I mellomtiden benytter Forsvaret eksisterende avtaler gjennom NSPA (NATO Support and Procurement

Agency) til å anskaffe stridsrasjoner. I påvente av ny rammeavtale er disse leveransene nødvendig for å dekke Forsvarets behov for forsyningsikkerhet. Jeg vil følge opp at Forsvarets nye rammeavtale om arktiske stridsrasjoner ivaretar nødvendige krav til forsyningsikkerhet og beredskap samtidig som den blir inngått i henhold til de rettslige rammer som gjelder offentlige anskaffelser.

SPØRSMÅL NR. 1564

Innlevert 15. mars 2024 av stortingsrepresentant Grete Wold

Besvart 22. mars 2024 av forsknings- og høyere utdanningsminister Oddmund Hoel

Spørsmål:

Stadig flere velger en fagskoleutdanning, og det er bra siden vi har mangel på kompetanse på mange områder. Men det er fortsatt noe som gjenstår for å likebehandle studentene våre. Noe av det fagskolestudentene etterlyser er et nasjonalt studentombud, noe man opplever det er politisk vilje til å få på plass. Det er derfor av interesse å vite hvor dette arbeidet står nå.

Når kan vi forvente at dette er på plass?

BEGRUNNELSE:

Alle studenter ved universitet og høyskoler har tilgang til et studentombud, noe fagskolestudentene ikke har i dag. Et studentombud er et lavterskeltilbud, som vil kunne stimulere til at flere velger fagskoleutdanning og yrkesfagsveien. Når dette også er politikk fra regjeringserklæringen, og de fleste partier ønsker et slikt ombud så er det bred politisk vilje til å få på plass en ordning. Men det skjer ikke noe synlig, men det er mulig å at det jobbes på saken fra statsrådets side, fint å få en status på arbeidet.

Svar:

Eg har store ambisjonar for høgare yrkesfagleg utdanning og forventar at fagskular følger regelverket som skal ivareta studentanes rettstryggleik. Stortinget har lovfesta at alle studentar ved universitetet, høyskolar og fagskolar har rett til tilgang til et studentombud, jf. behandlinga av Prop. 89 L (2018–2019).

I dagens studentombudsordning er det lovfesta at det er styret ved fagskulane som skal sørge for at alle fagskulestudentar har tilgang til eit studentombod.

Når det gjeld eit nasjonalt studentombod for fagskulestudentar, så har eg merka meg merknad frå Stortin-

gets behandling av Prop. 1 S (2023–2024) for Kunnskapsdepartementet og Innst. 12 S (2023-2024):

«Flertallet er positive til en opprettelse av et nasjonalt studentombud for fagskolestudenter, og mener det bør innføres så raskt det lar seg gjennomføre.»

Ei omlegging til eit nasjonalt studentombod gjer at fagskuleloven må endrast, ettersom ansvaret for at fagskulestudentar har tilgang til eit studentombod ikkje lenger skal liggje hos styret ved den einskilde fagskule. Etablering av eit nasjonalt studentombod vil òg kreve ei særskild løyving i budsjettet. Også lokalisering av ein ny statleg funksjon er eit spørsmål som må avklarast.

SPØRSMÅL NR. 1565**Innlevert 15. mars 2024 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund****Besvart 21. mars 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Er det etter norske myndigheters vurdering i tråd med Parisavtalens intensjon dersom en stat rapporterer på ekstraterritoriale klimatiltak til UNFCCC, uten at det gjøres gjennom kvotekjøp under Artikkel 6?

BEGRUNNELSE:

I 2024 skal statspartene i Parisavtalen melde oppdaterte tall for nasjonalt bestemte bidrag (NDC). I et svar fra daværende utenriksminister Huitfeldt 16. desember 2021 til undertegnede ble det påpekt av ministeren at Russland tidligere har inkludert Krym i sitt nasjonale utslippsregnskap, og at UNFCCC-sekretariatet selv ikke har mandat til å vurdere enkelte lands rapportering. Det er ikke kjent hvordan Norge forholder seg til en inklusjon av okku-

perte territorier i okkupasjonsmaktens klimaregnskap og nasjonalt bestemte bidrag.

Svar:

Regelverket for rapportering av utslippsregnskap tilsier at land skal rapportere på utslipp som finner sted innenfor landets grenser. Russlands inkludering av utslipp fra Krym er ikke i tråd med landets grenser i henhold til folkeretten.

Regelverket for utslippsregnskap er for øvrig separert fra regelverket under artikkel 6, som regulerer bokføring av utslippsreduksjoner fra frivillig samarbeid mellom to eller flere land.

For øvrig viser jeg til svar fra daværende utenriksminister Huitfeldt 16. desember 2021: Skriftlig spørsmål - stortinget.no

SPØRSMÅL NR. 1566**Innlevert 15. mars 2024 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 21. mars 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Regjeringen står på beslutningen om å flytte Luftforsvarets skolesenter Kjevik til Værnes for å spare penger, selv om flytteregningen har økt fra 260 til over 900 millioner før overskridelser. Tidligere i dag kom regjeringen med nyheten om at Befalsskolen skulle flyttes til Kjevik og militær tilstedeværelse opprettholdes, før meldingen minner senere ble trukket tilbake.

Kan forsvarsministeren avklare hva planen er for Kjevik, har man besluttet å opprettholde militær tilstedeværelse på Kjevik, eller er situasjonen uavklart enda?

BEGRUNNELSE:

Departementet skrev i meldingen som ble trukket at kapasiteten i Forsvarets utdanningssystem må bygges opp og utvides. Det er et stort behov for mer personell.

– Ved å flytte befalsskolen til Kjevik legger vi til rette for å øke utdanningskapasiteten de kommende årene, het det fra Gram. Og videre:

– Vi har store mangler på eiendom, bygg og anlegg i forsvarssektoren i dag og vi har ikke råd til å avhende en så god og velfungerende leir som Kjevik. For å styrke Norges forsvarsevne skal vi snarere utvide og bygge opp kapasiteten i Forsvarets utdanningssystem. Forsvarets befalsskole på Kjevik blir viktig i den nye satsingen, uttalte Gram i pressemeldingen. Ifølge Fædrelandsvennen.

Det er spesielt å observere regjeringen komme med meldinger som er så viktig, hvor militær tilstedeværelse omtales, for deretter å se det trekkes igjen og situasjonen forbli uavklart.

Statsråden bes derfor avklare Kjeviks videre skjebne.

Svar:

Regjeringen vil at Kjevik skal benyttes som ny lokasjon for befalsskolen. Befalsskolen flyttes dermed fra Sessvollmoen til Kjevik. Fasilitetene på Kjevik er gode og regjeringen mener det er viktig å utnytte eksisterende baser og leire på en best mulig måte når Forsvaret skal styrkes videre.

Videre vil regjeringen dele opp Agder og Rogaland Heimevernsdistrikt (HV-08) og det opprettes et nytt Heimevernsdistrikt (HV-07) for Agder med standkvarter på Kjevik. Til sammen vil dette sørge for fortsatt militær tilstedeværelse i Agder og bruk av Kjevik leir.

Flyttingen av befalsskolen og opprettelsen av HV-07 er noen av regjeringens anbefalinger i den nye langtidsplanen for forsvarssektoren, som legges frem for Stortinget 5. april.

SPØRSMÅL NR. 1567

Innlevert 16. mars 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 22. mars 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvor mye har staten brukt så langt på planlegging av E39 - Hordfast?

dene inngår derfor både i kommunedelplanfasen og i reguleringsplanfasen.

BEGRUNNELSE:

Dette viktige vegprosjektet har vært planlagt og prosjektert lenge. No gjenstår prioritering i NTP og oppstartsbevilgning fra Stortinget.

Svar:

Styringsmålet for prosjektet E39 Ådland–Svegatjørn inkl. Hordfast er fastsatt til 36 523 mill. 2019-kroner inkl. mva (48 424 mill. 2024-kroner). Statens vegvesen har per 31. desember 2023 brukt til sammen 2 001 mill. 2024-kroner inkl. mva til planarbeid på prosjektet. Av dette utgjør:

- Statlig kommunedelplan (vedtatt i 2019) 1 132 mill. 2024-kroner inkl. mva
- Statlig reguleringsplan (under utarbeiding) 869 mill. 2024-kroner inkl. mva

Kostnadene til reguleringsplan omfatter i tillegg til planlegging av vei, tunneler og bruer også registreringssarbeid innenfor naturmangfold, jordsmonnkartlegging, kulturarv/arkeologi, grunnforhold og skredfare. Reguleringsplanarbeidet har gitt en optimalisering av veilinja, samtidig som den tekniske usikkerheten i prosjektet har blitt redusert. I tillegg har det blitt arbeidet med løsninger og tiltak for de to bruløsningene over hhv. Bjørnafjorden og Langenuen, som igjen bidrar til å øke sikkerheten rundt kostnadsanslaget i prosjektet. Dette arbeidet har pågått over flere år, og kostnader knyttet til disse arbeider

SPØRSMÅL NR. 1568**Innlevert 16. mars 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 2. april 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande****Spørsmål:**

Meiner statsråden at å vera plassert i milde kategorier i retningslinjer skal bety meir lokalt sjølvstyre og mindre innblanding frå statsforvalter?

GRUNNGJEVING:

Det har i ulike sammenhenger blitt i statlige retningslinjer operert med ulike soner av landet der det skal vera strenge og mindre strengt. Strandsone er eit slikt døme. Eit nyare er framlegget som er på høyring. Fleire kommunar opplever at til tross for å bli plassert i mildare kategori er staten gjennom statsforvalteren like streng som før.

Svar:

Det korte svaret på representantens spørsmål er ja. Det skal vere meir lokalt handlingsrom for kommunane som er plassert i mildare kategoriar i statlege retningslinjer. Når regjeringa vel å utarbeide statlege retningslinjer med ulike kategoriar for ulike kommunar er det fordi Noreg er eit langstrakt land. Det er store skilnader på om det er press på dei omtala areala eller ikkje i dei ulike kommunane. Strandsone er eit godt eksempel på dette. Til dømes har det i områdene rundt Oslofjorden over tid vore høgt press på utbygging langs sjøen og vanskeleg å ivareta

folk sin tilgang til strandsona, mens det i mange distriktkommunar kan vere utfordringar med å få busetting og næringsutvikling i kommunen. Difor opnar strandsone-etningslinjene for ein differensiering av korleis regelverket blir handsama i dei ulike områda.

Eg har no nyleg lagt forslag til nye statlege planretningslinjer for arealbruk og mobilitet ut på offentleg høyring. Dei nye retningslinjene skil mellom pressområde og distriktsområde, og følger såleis opp regjeringas mål om at arealpolitikken må vere tilpassa dei lokale forholda, og leggje til rette for vekst og utvikling i distrikta våre. Utanfor pressområda skal kommunane få auka moglegheit til å kunne bestemme kor nye bustader kan bli bygd. Dei skal kunne planlegge meir ut frå dei lokale forholda. Områda og handlingsrommet har vi gjort tydeleg i eit eige kapittel retta mot mindre tettstadar og områder med spreidd busetnad.

Større differensiering og meir handlingsrom for arealplanlegginga i områder der presset er mindre er eit viktig grep for å utvikle heile landet. Det vil bli ein klar forbe-tring for kommunane samanlikna med det førre regimet som regjeringa bestående av Høgre og Framstegspartiet vedtok i 2014 der heile Noreg fekk eit sett med likelydande planretningslinjer for samordna bustad,- areal- og transportplanlegging.

SPØRSMÅL NR. 1569**Innlevert 17. mars 2024 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad****Besvart 21. mars 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Er det i lys av fosendommen gjort juridiske vurderinger av faren for nye menneskerettsbrot i samband med prosjektet «Krafttak for Finnmark», og er det utarbeida nye føresegner for NVE og Energidepartementet si konsesjonshandsaming for å unngå at det vert gjort vedtak som fører til nye alvorlege menneskerettsbrot?

GRUNNGJEVING:

I 2013 fekk Storheia og Roan Vindkraftverk konsesjon etter energilova §3-1, og samtidig vart det gitt løyve til ekspropriasjon «av nødvendig grunn og rettigheter» med heimel i oreigningslova. I 2014 kravde utbyggarane ekspropriasjonsskjønn og det vart gitt førehandsløyve til utbygging, sjølv om det var reist sak om grunnlaget for ekspropriasjonen. 11. oktober 2021 avsa Høgsterett dom der

ekspropriasjonen vart kjent ugyldig fordi denne var gitt i strid med SP artikkel 27.

Roan og Storheia vindkraftverk har til saman 151 turbiner og produserer ca. 1,9 Twh på eit planområde på 62,4 km². Det er bygt 134 km anleggsvegar. Etter lange forhandlinger er det som ei oppfylgjing av høgsterettsdommen gjort avtaler med Nord og Sør -Fosen siida om at alternative vinterbeiter skal stillast til disposisjon til erstatning for områda som er gjort ubrukelege på grunn av vindkraftverka. Det ein føresetnad for oppfylgjing av høgsterettsdommen, at slike områda finst. Regjeringa lanserte prosjektet «Krafttak for Finnmark» 8. august 2023. I det prosjektet er det eit mål at det skal byggast ut ny kraftproduksjon og ledningsnett i Finnmark for å dekke minst det kraftbehovet som elektrifisering av Melkøya vil kreve. Det vil seie ei kraftmengde på minst 3,5 TWh. NVE si oversikt over planlagde og omsøkte vindkraftverk i Finnmark pr. 17 november 2023 syner at det er planer for 24 vindkraftverk og at 5 av desse er til handsaming i NVE. Krafttak for Finnmark vil utan tvil krevje store arealinngrep i reinbeitområda.

I LMD sitt høyringssvar til bygging av 420 Kv kraftledning mellom Hammerfest og Skaidi, datert 12. januar 2023, viser LMD til at dei folkerettslige vurderingane gjort av NVE:

«vi mener at grensen er nær for hvor stor belastning reinbeitedistriktene som blir berørt av tiltaket for de ikke kan drive reindrift på samme måte som før».

LMD konkluderer med:

«Rettsutviklingen, jf. særlig Fosensaken, tilsier at man bør være varsomme med å gi tillatelse til tiltak dersom det foreligger usikkerhet knyttet til om tiltaket vil stride mot folkeretten.»

SPØRSMÅL NR. 1570

Innlevert 17. mars 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 21. mars 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Regjeringa har nyleg synt stor handlekraft i å øydelegge natur med høg verneverdi på kysten av Nordfjord i Vestland på tvers av faglege råd, jamfør KDD sitt vedtak i strid med KLD si tilråding om å godkjenne detaljreguleringssplan for Aksla steinbrot i Bremanger.

Vil regjeringa snart syne like stor handlekraft i å ta vare på natur med høg verneverdi på kysten av Nordfjord i tråd med både faglege råd og lokale ynskje, jamfør sak

12. mars 2024 gav Energidepartementet forhåndstiltredelse til Statnett av nødvendig grunn og rettar som fylgje av konsesjon og ekspropiasjonsløyvet gitt for bygging av 420 kv linje mellom Skaidi og Hammerfest i 2023.

Svar:

Det er gjennom de siste tiårene behandlet en rekke saker om energianlegg i samiske områder. I alle disse sakene er hensynet til reindrift, samiske interesser og folkeretten vurdert grundig, og historien viser at disse vurderingene stort sett står seg godt ved etterprøving. Fosen-saken er et unntak fra dette, og det må vi ta lærdom av.

Ved utbygging av strømmnett og ny kraftproduksjon i Finnmark, vil et helt sentralt tema i konsesjonsbehandlingen være forholdet til urfolks rettigheter, herunder at konsesjoner ikke skal være i strid med artikkel 27 i konvensjonen om sivile og politiske rettigheter (SP). Hensynet til samiske interesser vurderes konkret, og erfaringene man har opparbeidet seg gjennom lang tids behandling av slike spørsmål og gjennom Fosen-saken, inngår selvfølgelig i disse vurderingene.

Som en oppfølging av Fosen-saken, og det generelt høye konfliktnivået mellom reindrift og energi, la regjeringen før jul 2023 fram en bred tiltakspakke for å legge til rette for bedre ivaretagelse av reindriften ved planlegging og utbygging av energi. Pakken inneholder

materielle og prosessuelle grep som skal bidra til å legge til rette for videre utbygging av nødvendig kraft og nett i Midt- og Nord-Norge, samtidig som reindriften interesser skal ivaretas slik at de kan bygge videre på nærings sin i et generasjonsperspektiv.

som enno ligg til avgjerd i Klima- og miljødepartementet om oppretting av Stad Marine verneområde?

GRUNNGJEVING:

Miljødirektoratet sende i juni 2023 over til Klima- og miljødepartementet tilråding om å etablere Stad marine verneområde i kommunane Stad og Kinn i Vestland fylke i tråd med tilrådinga frå Statsforvaltaren. Verneforslaget

har brei støtte frå mellom anna berørte kommuner og bygder og frå fiskerinæringa i området. Verneprosessen har pågått i over seks år.

Det føreslegne marine verneområdet Stad er eitt av dei 36 områda som "Rådgivende utvalg for marin verneplan" allereie i 2003 og 2004 tilrådde tatt med i første fase av marin verneplan.

Noreg har slutta seg til globale avtaler og mål om at 30 prosent av verdas hav skal vernast eller bevarast. I dag er berre 4,5 prosent av det norske sjøarealet innanfor territorialgrensa verna.

Det føreslegne marine verneområdet Stad har naturverdiar som gjer at vern vil bidra til å oppfylle nasjonale og internasjonale mål om vern, og bidra til representativ bevaring av kystområde og territorialfarvatn.

Mykje av det særprega biologiske mangfaldet i havområda rundt Stad er knytt til havbotnen, mellom anna korallrev, spesielle kalkalgar og store areal med tareskog. Området er eit viktig oppvekst- og beiteområde for eit mangfald av marine artar. Det er registrert nasjonalt verdifull stortareskog og det er kartfesta raudlista artar som djupvasskorallen augekorall. Videre inneheld området blautbotnområde og ålegrasenger.

Underteikna purra på framdrifta av saka fyrste gong i desember 2023, utan å få noko fornuftig svar på når ei avgjerd ville kome. Sidan den gong har Kommunal- og distriktsdepartementet vedteke å overkøyre KLD og verneinteressene elles i ei anna viktig arealsak i same området: Godkjenning av reguleringsplan for Aksla steinbrot i Bremanger, som mellom anna vil øydelegge eit unikt område med kystregnskog.

Det er også vinteren 2024, i følgje Nordfjord Fiskarlag, på nytt sett i gong taretråling i det aktuelle området.

Eg syner til kva Nordfjord Fiskarlag skriv om saka i skriv til Stad kommune i mars 2024:

«Det er svært uheldig at vernet ikkje er trådt i kraft, og det kan foregå taretråling i for eksempel Hoddevika igjen. Naturen vil bruke mange nye år på å bygge opp igjen tareskogen, og den umiddelbare konsekvensen er at strendene blir forureina med unaturlig store mengder tarestillar.»

Svar:

Miljødirektoratets tilråding om å opprette «Stad» marine verneområde, i kommunene Stad og Kinn, i Vestland fylke, ble oversendt Klima- og miljødepartementet 29. juni 2023. Det foreslåtte marine verneområdet har viktige naturverdier og vil bidra til å oppfylle det nasjonale målet om å bevare et representativt utvalg av norsk natur, samt de internasjonale målene i bl.a. Naturavtalen.

Vern er vårt viktigste og sterkeste virkemiddel for å bevare viktige naturområder i et langsiktig perspektiv. Vernevedtak er derfor alltid også basert på grundige og inkluderende prosesser, der berørte interesser involveres gjennom flere trinn i prosessen. Jeg har merket meg at opprettelse av Stad marine verneområdet har bred lokal støtte, noe som ikke minst er viktig for den videre forvaltningen av naturverdiene i området.

Disse prosessene tar likevel ofte noe tid. Saken behandles nå i departementet. Endelig vedtak om vern blir gjort av Kongen i Statsråd.

Avslutningsvis vil jeg for øvrig også minne om mitt svar datert 14. desember 2023 til representanten Bjørlo der jeg redegjør for de samme momentene knyttet til denne saken.

SPØRSMÅL NR. 1571

Innlevert 17. mars 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 22. mars 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Kan statsråden legge fram oppdaterte tal på arbeidsledige fordelt på yrkesbakgrunn, og kan statsråden framskaffe ledighetstal for heile verdikjeda i byggenæringa inkludert byggevareindustri og -handel?

GRUNNGJEVING:

NAV presenterer månedsvise rapportar om arbeidsledige gjennom rapportserien "Arbeidsmarkedet nå". På grunn av feil i NAV sine IT-system har nye arbeidssøkarar blitt registrert med ukjend yrkesbakgrunn mellom 19. desember og 11. januar. NAV kunne difor ikkje publisere statistikk for januar 2024 for arbeidssøkarar fordelt på yrkesbakgrunn.

Då ny rapport for februar blei lagt ut 1. mars, var nok ein gang ikkje ledighetstala presentert med yrkesbakgrunn. Det er alvorleg for mellom anna byggenæringa, som no både opplever ein tøff marknadssituasjon og heller ikkje har oppdaterte ledighetstall så langt i 2024.

Det ligg heller ikkje, så langt eg er kjend med, føre ei oversikt over ledigheiten i heile verdikjeden i byggenæringa.

Venstre og underteikna meiner svært mykje tilseier at det bør settast inn forsterka tiltak for å betre marknadssituasjonen til byggenæringa. Då er eit nødvendig første steg at departementet får på plass nødvendig faktagrunnlag som no manglar om ledigheits-situasjonen i byggenæringa.

Svar:

Som det påpekes fra representanten Bjørlo, stemmer det at Nav ikke har publisert ledighetstall fordelt på yrkesbakgrunn for januar og februar. Det skyldes en feil i IT-systemer for registrering av nye arbeidssøkere. Nye arbeidssøkere

ble i denne perioden registrert med ukjent yrke. Dermed gikk andelen arbeidssøkere i andre yrkesgrupper ned tilsvarende. Feilen i statistikken vil vedvare så lenge de det gjelder er registrert ledig.

Nav har nå gjort en jobb med å beregne ledighetstall fordelt på yrker. Det er gjort ved å koble Navs register-tall med Arbeidsgiverarbeidstakerregister. De nye og beregnede tallene ble publisert på Navs nettsider 22. mars. Tallene vises også i tabellen nederst.

Representanten etterspør også en oversikt over utviklingen i ledigheten i hele byggenæringens verdikjede. Dette er ikke uproblematisk, og departementet kjenner ikke til statistikk eller analyser som kan besvare spørsmålet per i dag. Det ville blant annet kreve at man definerer hvilke kombinasjoner av yrke og næring som kan sies å tilhøre denne verdikjeden, med tilhørende store avgrensingsproblemer. En evt. analyse vil kreve et større beregningsopplegg basert på et egnet analyseapparat, for eksempel i Arbeids- og velferdsdirektoratet eller i SSB. Det vil kunne være tidkrevende.

Helt ledige etter yrke

Personer og prosent av arbeidsstyrken. Beregnede tall, korrigert for feil

	januar		februar		mars	
	personer	prosent	personer	prosent	personer	prosent
I alt	62 933	2,1	62 506	2,1	61 071	2,0
Ledere	2 388	2,2	2 445	2,3	2 399	2,2
Ingeniør- og ikt-fag	3 428	1,2	3 501	1,2	3 440	1,2
Undervisning	1 355	0,6	1 281	0,6	1 323	0,6
Akademiske yrker	1 155	0,7	1 167	0,7	1 138	0,7
Helse, pleie og omsorg	3 420	0,8	3 423	0,8	3 433	0,8
Barne- og ungdomsarbeid	1 835	1,7	1 787	1,6	1 791	1,6
Meglere og konsulenter	1 621	1,2	1 626	1,2	1 632	1,2
Kontorarbeid	4 837	2,4	4 943	2,4	4 885	2,4
Butikk- og salgsarbeid	5 733	2,0	5 795	2,1	5 697	2,0
Jordbruk, skogbruk og fiske	1 219	*	1 198	*	1 090	*
Bygg og anlegg	9 261	3,8	9 632	4,0	9 608	4,0
Industriarbeid	5 949	2,5	5 996	2,5	5 915	2,5
Reiseliv og transport	6 233	3,3	6 302	3,4	6 113	3,3
Serviceyrker og annet arbeid	6 120	2,7	6 048	2,7	5 936	2,6
Ingen yrkesbakgrunn eller uoppgitt	8 379	*	7 362	*	6 671	*

SPØRSMÅL NR. 1572**Innlevert 17. mars 2024 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik****Besvart 2. april 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Hvilket rettslig grunnlag ligger til grunn for å frata manuellterapeuter deres autorisasjon når de ikke er varslet om nye prosedyrer for godkjenning?

BEGRUNNELSE:

Det er vedtatt at Autorisasjonsordningen for helsepersonell blir utvidet slik at manuellterapeut blir en del av ordningen. Fra 1. januar 2023 kunne manuellterapeuter søke Helsedirektoratet om slik autorisasjon. Siste frist for å søke om autorisasjon som manuellterapeut var satt til 31.12.2023. Dersom man ikke har søkt innen fristen mistet man muligheten til å beholde retten til tittel som manuellterapeut og sykemelding-, rekvisisjon- henvisningsrett samt rett til å utløse takst for manuellterapi.

Etter det opplyste er informasjonen om behovet for å søke autorisasjon for å beholde retten til tittel som manuellterapeut med alt det innebærer ikke sendt ut digitalt eller per post til dem det berører, men opplyst om gjennom forbunds- og organisasjonskanaler, samt opplyst om på helsedirektoratet sine nettsider.

Dersom man ikke er organisert, i permisjon eller av andre grunner ikke har fått med seg denne fristen har det fått store konsekvenser både for behandler og pasienter.

Svar:

Ved behandlingen av Prop. 236 L (2020–2021) Endringer i helsepersonelloven (autorisasjon av naprapater, osteopater og paramedisinere) vedtok Stortinget at manuellterapeuter skal gis autorisasjon fra det tidspunktet Kongen bestemmer, jf. Innst. 170 L (2021–2022).

Stortinget vedtok videre at de som på det tidspunktet loven trådte i kraft, brukte titlene manuellterapeut, naprapat, osteopat eller paramedisiner, fortsatt kunne bruke titlene inntil de eventuelt fikk endelig avslag på søknad om autorisasjon som manuellterapeut, naprapat, osteopat eller paramedisiner. Retten til å bruke titlene falt likevel bort dersom det ikke ble søkt om autorisasjon som manuellterapeut, naprapat, osteopat eller paramedisiner innen 12 måneder etter at det ble åpnet for slik søknad.

Naprapater, osteopater og paramedisinere ble innlemmet i autorisasjonsordningen fra 1. mai 2022, og manuellterapeutene fra 1. januar 2023.

Dette innebærer at de som benyttet tittelen manuellterapeut per 1. januar 2023 har kunnet benytte tittelen fram til 1. januar 2024 selv om de ikke har søkt og

fått innvilget autorisasjon som manuellterapeut. De som ikke har søkt og fått innvilget autorisasjon før dette tidspunktet har mistet retten til å benytte tittelen, noe som innebærer at de ikke kan sykmelde, rekvirere radiologiske undersøkelser, henwise til spesialisthelsetjenesten eller utløse særskilte takster.

Endringen i helsepersonelloven om autorisasjon av både naprapater, osteopater, paramedisinere og manuellterapeuter må anses å være godt kjent blant de respektive gruppene. Helsedirektoratet la også ut god informasjon da lovendringen for manuellterapeutene trådte i kraft. Det må forventes at den enkelte yrkesutøver holder seg oppdatert om relevante regelverksendringer som angår dem.

De det gjelder står fortsatt fritt til å søke om autorisasjon, og de mister bare omtalte rettigheter fram til autorisasjonssøknaden blir godkjent. Jeg kan forstå at det kan skape utfordringer under saksbehandlingstiden for dem som ikke fikk med seg fristen, men det er ingen som fratras autorisasjon.

SPØRSMÅL NR. 1573**Innlevert 18. mars 2024 av stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland****Besvart 2. april 2024 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvordan kan stiftelser skifte ut styremedlemmer for å etterleve de nye reglene om kjønns sammensetning i styrer, innen 30.6.25?

BEGRUNNELSE:

Etter at Stortinget vedtok regler om kjønns sammensetning i styrer på slutten av fjoråret, ble det fastsatt en overgangsordning for virksomheter som skal etterleve loven.

Forskriften har satt frist til 30.6.25 for å sørge for riktig kjønns sammensetning i styrer i de stiftelsene som ikke hadde kjønnskrav fra før. Det betyr at det kan bli nødvendig å skifte ut styremedlemmer mens funksjonstiden deres løper.

Etter det jeg forstår er det ikke adgang til å forkorte styremedlemmers funksjonstid uten videre, siden funksjonstiden følger av loven eller av vedtektene. I så fall kan stiftelsene få problemer med å oppfylle de nye kravene.

Svar:

Med stiftelse forstås en formuesverdi som ved testament, gave eller annen rettslig disposisjon selvstendig er stilt til rådighet for et bestemt formål av ideell, humanitær, kulturell, sosial, utdanningsmessig, økonomisk eller annen art, jf. lov 15. juni 2001 nr. 59 om stiftelser (stiftelsesloven) § 2. En stiftelse skal ha et styre, jf. stiftelsesloven § 26

første ledd. Det er i utgangspunktet opp til stiftelsen selv å avgjøre hvordan styrets medlemmer skal oppnevnes. Prosedyren for oppnevning av styremedlemmer varierer, og vil normalt være regulert i stiftelsens vedtekter.

Stortinget har vedtatt nye krav til kjønns sammensetningen i styret i næringsdrivende stiftelser, stiftelser som etter vedtektene har utdeling til formål og stiftelser der staten, en fylkeskommune eller kommune skal oppnevne ett eller flere styremedlemmer, jf. stiftelsesloven § 27 a. Ettersom det ikke gjelder felles regler for oppnevning av styremedlemmer i stiftelser, vil det variere hvilke tiltak den enkelte stiftelse må iverksette for å oppfylle krav til kjønns sammensetning i styret. Endringer i styret vil kunne skje i henhold til ordinære prosedyrer i vedtektene, ved at et styremedlem trer tilbake eller ved at det oppnevnes flere styremedlemmer. Stiftelsestilsynet kan oppnevne styremedlem for en stiftelse når den er uten kompetent styre etter loven, jf. stiftelsesloven § 29 første ledd.

Jeg er glad for at det er bred enighet på Stortinget om at kjønns sammensetningen i styret i norske foretak ikke har holdt tritt med utviklingen i samfunnet for øvrig, og at det derfor er nødvendig å innføre nye lovkrav. Noen stiftelser må endre vedtektene i forbindelse med de nye reglene. Derfor har stiftelsene frist til neste år før styret skal være sammensatt i samsvar med stiftelsesloven § 27 a. Det gjelder egne frister for styremedlemmer som skal velges av og blant de ansatte etter stiftelsesloven § 27 b.

SPØRSMÅL NR. 1574**Innlevert 18. mars 2024 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug****Besvart 2. april 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Hvor lenge har det pågått dialog på politisk- og administrativt nivå mellom norske myndigheter og houthiene siden Støre-regjeringen tiltrådte, og hvor mye har Norge gitt i bistand til Jemen i samme periode?

BEGRUNNELSE:

Gjennom media ble det nylig kjent at norske politikere og diplomater har møtt representanter for houthiene i Jemen. Dette har skjedd på tross av at Houthi-militsen med jevne mellomrom har gjennomført flere terrorangrep mot den sivile skipstrafikken i Rødehavet de siste månedene, og er terrorlistet av blant andre USA. Til NRK

uttalte et medlem av houthienes forhandlingsdelegasjon at det er kontakt på høyt nivå mellom houthiene og norske myndigheter, og at Norges standpunkt der bistandsarbeidet ikke er stanset til tross for angrepene mot den sivile skipstrafikken er «fantastisk».

Svar:

Kontakten med houthiene begynte før Støre-regjeringen tiltrådte. Formålet med kontakten med houthiene har vært og er å støtte opp om FNs innsats for å finne en løsning på konflikten i Jemen. Etter at houthiene begynte sine angrep mot skipsfarten i Rødehavet – inkludert mot norske skip – har vi formidlet vår utvetydige fordømmelse av disse angrepene og vurdert muligheter for å avspenne situasjonen, i samråd med våre allierte. Vi har hatt enkelte samtaler på statssekretærnivå med houthiene for å forstå disse budskapene.

Norge gir støtte i form av nødhjelp til sivilbefolkningen i Jemen. Jemen er en av verdens største humanitære kriser. Etter ni år med borgerkrig har rundt 18 millioner mennesker i Jemen behov for grunnleggende nødhjelp. Støtten gis via FN og andre partnerorganisasjoner. Den årlige støtten har vært ganske stabil siden 2017, på mellom 200 og 300 millioner kroner i året.

Det ville vært urimelig å straffe sivilbefolkningen fordi en væpnet gruppe angriper skipsfarten. Den humanitære støtten Norge gir går via anerkjente organisasjoner og partnere. Den går altså ikke til myndighetene eller væpnede grupper. Det er utenkelig at angrepene med missiler og droner ville blitt stoppet om Norge sluttet å gi nødhjelp til sivilbefolkningen i Jemen, og det er naivt å tro at terrorlisting og bombing alene kan få slutt på angrepene.

Å hegne om norske interesser i utlandet er mitt ansvar, og det er et ansvar jeg tar på det største alvor.

SPØRSMÅL NR. 1575

Innlevert 18. mars 2024 av stortingsrepresentant Tage Pettersen

Besvart 27. mars 2024 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery

Spørsmål:

Hva har statsråden gjort, og hva vil statsråden konkret gjøre, for å stoppe ulovlig strømming av sport?

BEGRUNNELSE:

På Fotballtinget la TV2 nylig frem tall som viser at 300 000 nordmenn bruker ulovlige tjenester for å se premium live sport. Fotballpresident Lise Klaveness har sagt at inntektene ved direktesendt sport er deres «viktigste inntektskilde».

Dersom regjeringen får bidratt til å stoppe ulovlig strømming av sport, kan idretten få bedre økonomi.

Svar:

Tjenester som tilbyr ulovlig strømming av direktesendte sportsarrangementer har, i likhet med ulovlige IPTV-tjenester generelt, blitt et økende problem. Salg av markeds- og TV-rettigheter er svært viktige inntektskilder for idretten. Jeg har derfor forståelse for at idretten, og særlig fotballen, er bekymret for utviklingen der ulovlige tjenester tar en større del av markedet.

Jeg kan forsikre representanten om at dette er et problemområde Kultur- og likestillingsdepartementet følger tett.

Kringkastingssendinger er beskyttet etter åndsverkloven. I 2013 ble det innført særskilte tiltak i loven rettet mot krenkelser av opphavsrett på Internett. Blant annet ble det gitt egne bestemmelser som gir rettighetshaverne adgang til å kreve at domstolene pålegger internettilbydere blokkering av tilgang til nettstedet med ulovlig innhold. Dette er teknologinøytrale regler og kan også benyttes overfor ulovlige IPTV-tjenester.

I den nye åndsverkloven fra 2018 ble det også forbudt for sluttbrukere å strømme åndsverk fra slike ulovlige tjenester. Kravet er at innholdet åpenbart er lagt ut ulovlig og at bruk fra den ulovlige kilden er egnet til å skade rettighetshavernes økonomiske interesser i vesentlig grad. Typisk vil dette omfatte strømming fra tjenester hvor det tilbys store mengder attraktivt innhold som det ikke er tvil om er gjort tilgjengelig uten rettighetshavers samtykke. Selv om kringkastingssendinger som sådan ikke er omfattet av forbudet, antas det at sendingene i de fleste tilfeller vil inneholde vernede elementer som gjør at forbudet også her kommer til anvendelse.

Sivilrettslig håndheving av rettigheter er åndsverklovens hovedspor. Som hovedregel er det derfor rettighetshaverne selv som må forfølge eventuelle krenkelser og benytte de håndhevingsmulighetene som loven gir. Mitt inntrykk er at åndsverklovens regler i dag er tilstrekkelige for å kunne håndheve rettighetene, men jeg er åpen for innspill fra bransjeaktører dersom de skulle se behov for ytterligere regulering.

Kultur- og likestillingsdepartementet deltar også i myndighetsnettverket mot inngrep i immaterialret-

tigheter. Ulovlige IPTV-tjenester var tema på det siste møtet i nettverket 12. mars 2024, hvor også flere bransjeaktører var til stede, bl.a. Rettighetsalliansen og Nordic Content Protection. Som en oppfølging planlegges det i vår en spørreundersøkelse for å kartlegge omfanget av og årsakene til bruk av ulovlige tjenester. På bakgrunn av funnene vil det også bli vurdert ulike informasjonstiltak i regi av myndighetsnettverket og nettsiden velgekte.no rettet mot forbrukere. Slike informasjonstiltak er også et innspill fra flere bransjeaktører.

SPØRSMÅL NR. 1576

Innlevert 18. mars 2024 av stortingsrepresentant Erlend Larsen

Besvart 23. mars 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Har statsråden til hensikt å dele arbeids- og bomarkedet i Vestfold i to, slik JD legger opp til?

BEGRUNNELSE:

Det er brukt store ressurser på å bygge en ny og moderne jernbane gjennom Vestfold. Det er gjort store naturinngrep og det er brukt en vesentlig del av fellesskapets midler for å skape et godt togtilbud. Det er veldig bra at jernbanen som ble åpnet i 1881 er erstattet med fremtidsrettede løsninger.

I pressemelding nr. 88/22 står det bl.a.:

«På Østlandet er togtilbudet på de eksisterende InterCity-strekningene ryggraden i kollektivtransportsystemet mellom byområdene. Bedre togtilbud bidrar til å utvide bo- og arbeidsmarkedsregionene...»

Det står også at:

«Samferdselsdepartementet har i dag gitt Jernbanedirektoratet i oppdrag å utrede og foreslå tilbudsbaserte konsepter som tar utgangspunkt i å forbedre togtilbudet til de reisende på dagens tre InterCity-strekninger.»

Jernbanedirektoratet (JD) har varslet at de vil anbefale å dele Vestfold i to. Det er et alvorlig inngrep å dele et fylke, og vil ikke forbedre togtilbudet. Barn som bor i nordfylket og har fritidsaktiviteter i sørfylket blir avhengig av biltransport for å unngå togbytte og venting i Tønsberg. Det samme med arbeidspendling. Dersom målet med Intercity er å binde jobbmarkedet på Østlandet sammen, kan man ikke dele et fylke. JD foreslår å gjøre Vestfold mindre tilgjengelig for pendling. Dette bryter med

intensjonene i pressemeldingen. Forslaget fra JD vil flytte passasjerer i Vestfold fra tog til bil.

Ved å dele Vestfold i to kan reisetiden mellom Skien og Oslo reduseres med ca. ni minutter ved å hoppe over tre stasjoner. JD har antydnet at de vil spare 15 minutter, men dette antar jeg forutsetter at det bygges vekslingsspor mellom Stokke og Sandefjord langs dagens trase. Et nytt vekslingsspor langs dagens trase vil bety at traseen fra 1881 blir videreført de neste 150 årene. Da ender vi opp med et moderne dobbeltspor nord for Tønsberg og sør for Larvik, mens traseen mellom vil ha tilnærmet samme kurvatur som i 1881.

Nytt dobbeltspor mellom Larvik og Eidanger har ført til ca. 300 000 flere passasjerer på toget, noe som er gledelig, og noe som viser at utbygging av en moderne jernbane virker.

Vil 10-15 minutter kortere reisetid fra Grenland gi like mange passasjerer som jernbanen taper på å dele Vestfold i to? Jeg vil tro regnestykket går i minus.

Svar:

Sammenhengende dobbeltspor til Tønsberg legger til rette for betydelige forbedringer i togtilbudet til og fra Vestfold og Grenland. I dag går det kun én togavgang per time i grunnrute fra Oslo-området til Tønsberg, og videre til Skien. Med nytt dobbeltspor blir det mulig med fire avganger per time til Tønsberg i grunnrute – to raske avganger uten stopp mellom Tønsberg og Drammen, og to ordinære regiontogavganger. Reisende fra Sande, Holmestrand og Horten/Skoppum vil få en økning fra en til to avganger per time i grunnrute i jevnt halvtimesinter-

vall. I rush blir like mange avganger som i dag, men avgangene vil være jevnere fordelt over timen. Det er også forventet bedre punktlighet og mindre trengsel, ettersom avgangene vil starte i Tønsberg istedenfor Skien, og ikke allerede vil være fylt opp av reisende fra Tønsberg, Vestfoldbyene sør for Tønsberg, Porsgrunn og Skien. Reisende sør for Tønsberg vil ikke oppleve frekvensøkning, men betydelig kortere reisetid som følge av dobbeltspor, høyere hastighet og redusert stoppmønster mellom Tønsberg og Drammen.

Når togtilbudet utvikles, vurderes effektene for hele regionen. Tilbudsendringer medfører imidlertid ofte behov for prioriteringer, og i avveiningene mellom ulike behov, vurderes helheten og tilbudsforbedringer som gir størst nytte for flest reisende. 78 prosent av påstigningene langs Vestfoldbanen skjer fra Tønsberg stasjon og stasjonene sør for Tønsberg, og de klart største reisestrømmene går inn mot Drammen og Oslo-området. Horten/Skoppum, Holmestrand og Sande står for 22 prosent av påstigningene, og også her går de klart største reisestrøm-

mene inn mot Drammen og Oslo-området. Det er per i dag en svært liten andel av de reisende langs Vestfoldbanen (om lag to prosent) som reiser mellom stasjonene i nordre Vestfold og stasjonene sør for Tønsberg. Det er selvsagt forståelig at de som reiser på disse relasjonene ikke ønsker å bytte tog, men i det planlagte togtilbudet er store reisetidsgevinster for veldig mange reisende tillagt større vekt. I arbeidet med nye ruteplaner vil Jernbanedirektoratet gjøre det de kan for å få til sømløse bytter i Tønsberg med en ventetid på maks 11-12 minutter.

Storingsrepresentanten påpeker at nytt dobbeltspor mellom Larvik og Eidanger har ført til ca. 300 000 flere passasjerer på toget, tilsvarende en økning på mer enn 50 prosent. Dette er et godt eksempel på hvordan store reisetidbesparelser gjør at jernbanen blir mer konkurransedyktig og tiltrekker seg flere reisende. Jeg har derfor sterk tro på at store reisetidbesparelser for viktige knutepunkter som Tønsberg, Sandefjord, Larvik, Porsgrunn og Skien vil medføre at enda flere reisende i fremtiden vil velge toget fremfor bilen.

SPØRSMÅL NR. 1577

Innlevert 18. mars 2024 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth

Besvart 3. april 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Er statsråden tilfreds med at Helse Midt-Norge avvikler avtaler med private som fører til økt ventetid?

BEGRUNNELSE:

I Adresseavisen (18.03) kan vi lese reportasjen om Gunnlaug Bakken som mister sitt behandlingsløp som følge av at Helse Midt-Norge avvikler avtalene med private Unicare. Helse Midt-Norge peker på at dette vil kunne bidra til økt ventetid for disse pasientene. Ventetidene for psykisk helsevern i Helse Midt-Norge har økt med 8 dager fra 3. tertial 2021 til 3. tertial 2023. Da er det bekymringsfullt at ledig kapasitet ikke blir benyttet.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har bedt Helse Midt-Norge RHF kommentere det aktuelle forholdet som tas opp i spørsmålet.

Helse Midt-Norge RHF viser til den aktuelle saken fra Adresseavisen 18. mars i år, som også stortingsrepre-

sentant Holm Lønseth viser til i sitt spørsmål. I denne saken har Helse Midt-Norge RHF uttalt at en ikke kan utelukke økte ventetider i en overgangsperiode i forbindelse med avslutning av avtalene.

Helse Midt-Norge RHF har orientert om at de gjennom hele avtaleperioden med de private leverandørene har hatt jevnlig oppfølgingsmøter med både dem og helseforetakene i regionen. Dette for å bidra til likeverdige tjenester til regionens innbyggere, samarbeid og god flyt i pasientforløpene. Tilsvarende har helseregionen også hatt en dialog rundt forberedelse og gjennomføring av avslutningen av avtalene med de private.

Polikliniske pasientforløp i psykisk helsevern er preget av en viss variasjon, blant annet i lengde, på grunn av individuelle forhold knyttet til pasientene. Dette gjelder for eksempel kompleksitet i utredning og behandling, effekt av påbegynte behandlingstiltak og pasientenes egne ønsker knyttet til behandling. Dette gjør det vanskelig å presist beregne hvor mange pasienter som fortsatt står i et behandlingsforløp når avtalene med de private opphører. Dette er en usikkerhet som Helse Midt-Norge

RHF mener bidrar til at en ikke kan utelukke midlertidig økte ventetider.

Helse Midt-Norge RHF understreker at uansett tidspunkt for opphør av avtalene, så vil man komme i en situasjon der noen pasienter som har påbegynt utredning og behandling hos en privat leverandør må få sitt videre tilbud overflyttet til helseforetakene. Dette skyldes særlig at de private leverandørene av hensyn til egen drifts- og bemanningssituasjon må ha et visst pasientvolum for å opprettholde sin virksomhet. Tilsvarende må helseforetakene fra et gitt tidspunkt slutte å overføre pasienter til private leverandører, slik at man unngår at enkeltpasienter bare får en kort og uhensiktsmessig oppstart av behandling hos private før avtalene opphører - og at pasienten så blir overført til helseforetak. Det er ved disse vekslingene mellom de private leverandørene og helseforetak at det kan tenkes å oppstå midlertidig økte ventetider.

For å søke å unngå blant annet økte ventetider har Helse Midt-Norge RHF en aktiv samarbeidsdialog med de private leverandørene og helseforetakene omkring avslutningen av tjenesteavtalene. Dette er en gjensidig forpliktelse som følger av de opprinnelige avtalene som er inngått. Helse Midt-Norge RHF har opplyst at de til nå har inngått sluttavtaler med to av tre leverandører. Det er her gjort avtaler om at pasienter som står i et behandlingsforløp ved avtalenes utløp 30. juli i år, kan fortsette sin behandling ut oktober hos Unicare Coperio (virksomheten som omtales i spørsmålet og i artikler i Adresseavisen, og som har opptaksområde i søndre del av Trøndelag) og ut desember hos leverandør for opptaksområdet i nordre del av Trøndelag. For en tredje leverandør er dialogen om praktisk gjennomføring av avtalens opphør ennå ikke ferdig.

SPØRSMÅL NR. 1578

Innlevert 19. mars 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 5. april 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Synes statsråden det er fornuftig at det legges ned 5 årsverk i forebyggende avsnitt hos Indre Østfold politistasjon eller vil statsråden reversere det?

BEGRUNNELSE:

Vi har et stadig økende problem knyttet til ungdomsvold og annen kriminalitet. Skal det bekjempes er vi avhengig av å jobbe på flere felt, deriblant å gripe tidlig inn når vi ser uønsket aktivitet. Siden statsråden så langt ikke har ønsket å svare sin partifelle, Ordføreren i Indre Østfold på nedleggelsen av 5 årsverk i forebyggende avsnitt ber jeg statsråden svare meg via Stortinget som hun er forpliktet til.

Svar:

Regjeringen prioriterer politiet høyt og har derfor gjennomført flere store økninger av politiets budsjett. Samtidig har den endrede sikkerhetspolitiske situasjonen og høy prisvekst skapt utfordringer, også for politiet. Derfor varslet regjeringen nylig at vi vil foreslå en varig budsjettøkning på 635 mill. kroner i revidert nasjonalbudsjett i år til politiet, som blant annet skal gå til å opprettholde

politibemanningen. Dette for at politiet skal ha stabile rammevilkår for å løse sitt samfunnsoppdrag i hele landet.

SPØRSMÅL NR. 1579**Innlevert 19. mars 2024 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 5. april 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Dersom det lages et KI-generert bilde som fremstiller et avkledd barn vil selve produksjonen være ulovlig fordi det kan kategoriseres som seksuell fremstilling av et barn. Hvis det samme skjer med en voksen som ikke har samtykket til det, er lovverket mer uklart. Dersom bildet deles vil det kunne rammes av straffeloven paragraf 267a om deling av krenkende bilder.

Kan statsråden bekrefte om dette er riktig oppfattet og om det trengs mer presis lovgiving for å kunne straffeforfølge produksjon og/eller deling av KI-genererte bilder?

BEGRUNNELSE:

NRK publiserte den 19. mars en omfattende reportasje om det de omtaler som det skjulte nettverket for å kle av kvinner ved hjelp av kunstig intelligens (KI). I reportasjen har de kartlagt over 100 nettsider som kan knyttes til denne "avkleddningsindustrien". Nettsidene er fritt tilgjengelige på nettet, da de driftes av utenlandske aktører.

Det er avgjørende å ha et tydelig juridisk rammeverk for å håndtere denne nye og utfordrende teknologien. Jeg er interessert i en avklaring av relevant lovverk for å finne ut om vi må gjøre mer enn i dag for å beskytte folk, i verste fall barn, fra ubehagelige eller traumatiske opplevelser.

Svar:

Det er bekymringsfullt at politiet ser en økning i antall saker som omhandler deling av KI-genererte nakenbilder. Spredning av slikt materiale er en alvorlig krenkelse av privatlivet til den det gjelder, og det kan være like belastende for fornærmede som deling av ekte nakenbilder.

Både barn og voksne skal ha et strafferettslig vern mot å bli utsatt for slik kriminalitet. Regjeringen tar disse problemstillingene på største alvor.

I Norge er straffelovgivningen i stor utstrekning teknologinøytralt utformet. Formålet er nettopp å ta høyde for den teknologiske utviklingen, som fører med seg stadig nye måter å begå kriminalitet på. Straffeloven § 311 rammer blant annet produksjon og ulike former for spredning av fremstillinger av overgrep mot barn eller fremstilling som seksualiserer barn. Bestemmelsen omfatter også fiktive fremstillinger, herunder bilder som er manipulert eller på andre måter kunstig fremstilt, se blant annet Ot.prp. nr. 45 (2002–2003) punkt 7.8 side 55

og Innst. O. nr. 66 (2004–2005) punkt 2 side 3. Som representanten påpeker, kan derfor produksjon og spredning KI-genererte nakenbilder rammes av straffeloven § 311, forutsatt at den aktuelle fremstillingen viser seksuelle overgrep mot barn eller seksualiserer barn. Straffen for produksjon eller spredning av slike fremstillinger er bot eller fengsel inntil 3 år.

I 2021 ble det innført et nytt straffebud i straffeloven § 267 a rettet mot deling av bilder, filmer eller lydopptak av krenkende eller åpenbart privat karakter. Straffebudet kan blant annet ramme deling av intime eller seksualiserte bilder av voksne uten samtykke. Bakgrunnen for lovendringen var at deling av seksualiserte og andre krenkende bilder utgjør et økende samfunnsproblem og kan få alvorlige og langvarige konsekvenser for den som rammes. Innføringen av § 267 a var ment å sikre at all deling av krenkende bilder er straffbar, og at dette kommer tydelig til uttrykk i loven.

Under høringen av lovforslaget pekte blant annet Medietilsynet på at DeepFakes, Deep Video Portraits og lignende tjenester har forenklet bildemanipulasjon, og at dette kan medføre at spredning av manipulert materiale vil øke i tiden fremover. I forarbeidene til straffeloven § 267 a er det derfor uttrykkelig presisert at bestemmelsen ikke skal være begrenset til å gjelde deling av reelle bilder eller opptak, men at også manipulasjoner etter omstendighetene kan omfattes, se Prop. 159 L (2020–2021) punkt 8.2.1 side 26. Straffen for deling av krenkende bilder er bot eller fengsel inntil 1 år, men straffen forhøyes til fengsel inntil 2 år hvis overtredelsen er grov, jf. straffeloven § 267 b.

I lovarbeidet som ledet frem til straffeloven § 267 a, ble det vurdert om bestemmelsen også skulle ramme fremstilling av krenkende bilder, filmer og lydopptak. Selv om fremstilling av krenkende bilder er en forutsetning for, og skaper en risiko for, at bildene senere kan spres, mente departementet at straffebudet burde være begrenset til selve delingen. Begrunnelsen var særlig at det er delingen som direkte fører til negative konsekvenser for den avbildede, og som det derfor er særlig viktig å bekjempe gjennom en tydelig og dekkende straffebestemmelse. Det ble også lagt vekt på at sentrale høringsinstanser hadde vært kritiske til at fremstilling skulle rammes, blant annet fordi det vil skape en uklar grensedragning mot fotografering og filming som har gode grunner for seg, for eksempel av potensielle straffbare handlinger. I proposisjonen pekte departementet samtidig på at fremstilling av seksualisert materiale kan stå i en særstilling, blant annet fordi spred-

ningsfaren er særlig fremtredende i disse tilfellene. Departementet holdt det derfor åpent om det kan være grunn til å se nærmere på om også voksne bør gis et strafferettslig vern mot fremstilling av slikt materiale.

Det viktig at vi har bestemmelser i straffeloven som er teknologinøytrale. I lys av den teknologiske utviklingen

må vi fortløpende vurdere om det er utfordringer med bruk og utvikling av kunstig intelligens som ikke fanges opp av dagens regler. Regjeringen gjør slike vurderinger løpende.

SPØRSMÅL NR. 1580

Innlevert 19. mars 2024 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes

Besvart 3. april 2024 av forsknings- og høyere utdanningsminister Oddmund Hoel

Spørsmål:

For å få innpass på ABLU-ordningen må man ha minimum 40 % fast stilling. Det står skrevet i rammeplanen for barnehagelærerutdanningen at man skal ha 100 dagers praksis i løpet av studiet. Det er viktig at det er enkelt for studentene å avvikle praksis parallelt med fast ansettelse og uavhengig av livssituasjon.

Vil statsråden vurdere at ABLU-studenter kan avvikle praksisperiodene sine i den barnehagen de er ansatt i?

Svar:

Spørsmålet frå representanten blei sendt til kunnskapsministeren. Etersom praksis i lærarutdanningane er forskings- og høgare utdanningsministeren sitt ansvar, er det eg som vil svare på dette spørsmålet.

Som representanten viser til, slår forskrifta om rammeplan for barnehagelærerutdanninga fast at det skal inngå minst 100 dagar praksis i utdanninga. Vidare seier forskrifta at praksis skal vere rettleidd, variert og vurdert. Det er viktig at alle studentar møter rettleiarar som kan vurdere praksisen deira uhilda. Derfor må det meste av praksisen vere i ein annan barnehage enn den studenten er tilsett i sjølv. Det er òg viktig for at studenten skal få ei breiare barnehageerfaring.

Samstundes ligg det i saka at delar av ei arbeidsplassbasert utdanning må vere knytt til arbeidsplassen. Praksis på eigen arbeidsplass er eit viktig premiss som gjer det mogleg for studenten å ta utdanning og vere i jobb på same tid, nett som representanten er oppteken av.

Utdanningsdirektoratet har utarbeidd ein kravsspesifikasjon som er vedlegg til avtalene med universiteta og høgskulane som tilbyr ABLU, der dei skriv:

"(...) Det er et krav at studentene jobber i barnehage under studietiden. Barnehagen skal trekkes inn som en viktig læringssarena for studentene. Det forutsettes et tett samarbeid mellom utdanningsinstitusjon og praksisfelt. ABLU skal på denne måten også bidra til kompetanseutvikling for hele personalgruppen og styrke barnehagen som lærende organisasjon gjennom økt oppmerksomhet på faglige problemstillinger.(...)"

Det er ikkje forskriftsfesta i kva omfang studenten kan ha praksis på eigen arbeidsplass, men ein må legge til grunn at minst femti prosent av praksis skal vere i ein annan barnehage. Dette er i tråd med rammeplanane for praktisk-pedagogisk utdanning og lektorutdanning, som òg opnar for praksis på eigen arbeidsplass. Dei institusjonane som tilbyr ABLU i dag, praktiserer det på denne måten. Til dømes har OsloMet eit krav om at ni av tjue praksisveker kan vere på arbeidsplassen til studenten, og elleve veker skal vere i ein praksisbarnehage.

SPØRSMÅL NR. 1581**Innlevert 19. mars 2024 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug****Besvart 2. april 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Mener statsråden det er akseptabelt at innføringen av Helseplattformen medfører uvanlig høyt arbeidspress, mye overtid og ekstravakter, høy turnover, uheldige fysiske og psykiske belastninger og brudd på arbeidstidsbestemmelsene, hvis nei hvorfor griper ikke statsråden inn?

BEGRUNNELSE:

Arbeidstilsynet gjennomførte i januar tilsyn ved åtte avdelinger ved St. Olav, etter en bekymringsmelding fra hovedverneombud og foretakstillitsvalgte ved sykehuset. Hovedårsaken til varselet deres var innføringen av det nye journalsystemet Helseplattformen.

«Innføring av Helseplattformen skulle bidra til en enklere og bedre arbeidsflyt, samt bedre kvalitet og pasientsikkerhet. Som kjent har ikke dette skjedd. Tvert imot har dette systemet mange steder bidratt til frustrasjon og usikkerhet på grunn av en mer tungvint arbeidshverdag og utrygghet knyttet til de feil og mangler som avdekkes», skrev hovedverneombudene i brevet til Arbeidstilsynet.

De foreløpige rapportene fra tilsynene burde få varsel-lampene til å lyse for alle de som mener det er forsvarlig å innføre Helseplattformen ved flere sykehus og kommuner:

«Vi fikk beskrivelser av at arbeidstakerne ved sykehuset opplever høy arbeidsbelastning og at det er mange brudd på arbeidstidsbestemmelsene. Innføring av Helseplattformen har økt belastningene ytterligere og påfører arbeidstakerne uheldige fysiske og psykiske belastninger. Harald Gran, seksjonsleder i Arbeidstilsynet, uttalte til Adresseavisen at deres funn peker i retning av et uforsvarlig arbeidsmiljø.

Jeg vil minne statsråden om at det er hun som har det overordnede ansvaret for at Helseplattformen, som på tross av en rekke alvorlige feil og mangler, om kort tid skal innføres ved flere sykehus.

Svar:

Helse Midt-Norge RHF har informert departementet om at Helseplattformen er et journalsystem som endrer grunnleggende på arbeidsmåter i helsetjenesten. Et nytt journalsystem påvirker alle ansatte og skal innføres samtidig som helsetjenesten skal gi forsvarlige tjenester til befolkningen. Utfordringene ved St Olavs hospital HF er grundig belyst gjennom flere tilsyn, nå sist gjennom Arbeidstilsynets rapporter. Disse rapportene ble nylig lagt frem etter tilsyn ved 8 klinikker ved St. Olavs hospital HF.

Ifølge Helse Midt-Norge RHF har Arbeidstilsynet tatt for seg flere tema i sitt tilsyn, og tilsynet har i brev fra mars i år varslet St Olavs hospital HF om at det vil komme pålegg om å rette opp i flere forhold som ikke er i samsvar med regelverket. Påleggene som er varslet er grunnlagt i en rekke forhold som i sum har ført til at arbeidstakerne ved sykehuset opplever høy arbeidsbelastning og mange brudd på arbeidstidsbestemmelsene. Tilsynet viser til at innføringen av Helseplattformen har medført ytterligere belastning.

Ifølge Helse Midt-Norge RHF er det imidlertid ikke slik at alle avvikene som er påpekt fra Arbeidstilsynet er knyttet til innføringen av Helseplattformen.

Helse Midt-Norge RHF har nevnt spesielt tre forhold som har påvirket arbeidsmiljøet i spesialisthelsetjenesten etter pandemien. De trekker frem ventelister, rekruttering og turnover og sykefravær som faktorer som har effekt på arbeidshverdagen og arbeidsforholdene i sykehusene. I Nasjonal helse- og samhandlingsplan har regjeringen pekt tydelig retning for hvordan disse utfordringene skal løses.

I Helse Midt-Norge har ventetider vært økende de siste årene, fra et gjennomsnitt på 57 dager (alle fagområder) i 2019 til 71 dager i 2023. I 2023 lå Helse Midt-Norge på landsgjennom-snittet (72 dager). Pr. februar 2024 ligger Helse Midt-Norge nest lavest av regionene mtp. ventetider, og ventetiden er redusert fra høsten 2023. Situasjonen med lange ventetider og fristbrudd krever en rekke tiltak, som regjeringen har foreslått i Nasjonal helse- og samhandlingsplan.

Rekruttering og turnover er et økende problem for spesialisthelsetjenesten. Alle helseforetak i Helse Midt-Norge har hatt en økning i turnover fra et relativt lavt nivå på ca. 4 % i 2019, til litt over 5 % i 2023. St Olavs hospital HF lå litt under gjennomsnittet i regionen i 2023, se figur under:

Sykefraværet i spesialisthelsetjenesten har økt betydelig fra før pandemien og ser ut til å ha stabilisert seg på et varig høyere nivå enn årene før pandemien. Dette er en nasjonal trend som også gjenfinnes i andre bransjer enn helsetjenesten. Det høye sykefraværet bidrar til økt bruk av overtid, og med det brudd på arbeidstidsbestemmelsene. Ifølge Helse Midt-Norge RHF er dette en utvikling St Olavs hospital HF ikke er alene om og som gjenfinnes i andre helseforetak både i egen region og i de andre helseregionene. Dette må altså håndteres helt uavhengig av Helseplattformen.

Tiltak for å sikre innføringen i Helse Møre og Romsdal HF

Helseplattformen skal etter planen innføres i Helse Møre og Romsdal HF i slutten av april. Helse Midt-Norge RHF angir at det har vært et omfattende arbeid for å sikre læring fra innføringen ved St Olavs hospital HF. Siden innføringen ved St Olavs hospital HF i 2022, er det ifølge Helse Midt-Norge RHF gjennomført et stort arbeid både ved St Olavs hospital HF og i Helseplattformen AS knyttet til feilretting, optimalisering og forbedring av løsningen. Dette betyr at løsningen i dag har bedre kvalitet enn den løsningen som St Olavs hospital HF i sin tid innførte. Arbeidet har foregått i tett samarbeid med klinikken for å sikre at helsepersonell sine behov blir ivaretatt.

Endringene i Helseplattformen er spesielt innrettet mot de områdene som gir størst utfordringer i driften ved St Olav hospital HF, og som ifølge Helse Midt-Norge RHF

er vurdert å ha høyest risiko ved innføring i Helse Møre og Romsdal HF.

Videre har Helse Møre og Romsdal HF gjennomført en egen risikovurdering knyttet til innføringen. Denne har sammen med det regionale risikoarbeidet dannet grunnlaget for forbedringer av løsningen, optimalisering av innføringsprosjektet og hvordan driften skal håndteres i innføringsperioden. Helse Midt-Norge RHF's totale vurdering er at det arbeides med gode forberedelser i forbindelse med innføringen ved Helse Møre og Romsdal HF.

God opplæring er vesentlig for å sikre pasientsikkerhet og trygghet for ansatte i bruk av løsningen. Helse Midt-Norge RHF har orientert departementet om at læringspunkter fra innføringen ved St Olavs hospital HF er tatt inn i innføringsplanene i Helse Møre og Romsdal HF, blant annet er det utarbeidet et forbedret testregime og det er gjort forbedringer i opplæringen. Forbedringer i opplæringen handler om forsterket opplæring for leger, oppdatert opplæringsmateriell, og styrket post-live opplæring. Helse Midt-Norge RHF opplyser at under innføringsperioden vil Epic, Helseplattformen og fagekspertene fra St. Olavs hospital HF og Helse Nord-Trøndelag HF bistå med et stort antall ressurser.

I tillegg til at løsningen har vært i bruk ved St Olavs hospital HF i halvannet år, så er den også innført i 20 kommuner. I nedslagsfeltet til Helse Møre og Romsdal HF vil de fleste kommunene være på løsningen. Dette skal forbedre samhandlingen mellom sykehus og kommunene.

Regionalt samarbeid for å sikre kapasitet rundt Gollive.

Manglende kapasitet ved innføringen er ifølge Helse Midt-Norge RHF en risiko for arbeidsmiljøet. Helse Møre og Romsdal HF er med sine fire sykehus og små fagmiljøer sårbare for personellmangel, og da spesielt i innføringsperioden. Helse Midt-Norge RHF oppgir at det jobbes aktivt både lokalt og regionalt for å redusere risiko og sikre forsvarlig bemanning. Internt i Helse Møre og Romsdal HF er det etablert egne team for å gi bistand til alle klinikkene i arbeidet med å øke kapasiteten, med klinikkvise tiltaksplaner. På regionalt nivå er det i fagdirektørnettverket etablert en rigg for beredskap og koordinering av tiltak på ulike nivåer, for å redusere risiko knyttet til områder med særlige kliniske kapasitetsutfordringer under innføringen. Eksempler på regionale tiltak er kjøp

av private helse-tjenester, utnyttelse av kapasitet hos avtalespesialister, overflytting av pasienter til andre sykehus, og tilrettelegging av avtaler/arbeidsvilkår slik at personell fra St Olav hospital HF og Helse Nord-Trøndelag HF kan arbeide ved Helse Møre og Romsdal HF i innføringsperioden.

Avslutningsvis vil jeg vise til at Helse Midt-Norge RHF oppgir at det arbeides systematisk med erfaringsoverføring fra innføringen ved St Olav hospital HF til Helse Møre og Romsdal HF. Når det gjelder arbeidsbelastningen, så arbeides det mye med opplæring. På regionalt nivå er det som nevnt etablert et system for beredskap og koordinering av tiltak på ulike nivåer, for å redusere risiko knyttet til områder med særlige kliniske kapasitetsutfordringer under innføringen.

SPØRSMÅL NR. 1582

Innlevert 19. mars 2024 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 2. april 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hvordan vil regjeringen for å sørge for å ha et oppdatert og tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag om støy fra vindkraftverk før det gis nye konsesjoner, og hvordan vil regjeringen sørge for at ny kunnskap, for eksempel om konsekvensene av vindkraftverket på Tysvær, følges opp?

BEGRUNNELSE:

Det er velkjent at vindkraftverk fører til mye støy, og en støy som skiller seg fra andre kilder fordi den kan pågå når som helst på døgnet. Dette er også omtalt i NVEs oppdaterte kunnskapsgrunnlag for vindkraft fra 2022. Klima- og Miljødepartementet har satt grenseverdier for hvor mye støy som er tillatt.

Et vindkraftverk i Tysvær har flere ganger fått medieoppmerksomhet på grunn av all støyen det genererer, og har tidligere pådratt seg vedtak fra NVE om delvis stans. Nå har det kommet en ny rapport på bestilling fra kommunen, med helsekartlegging blant beboere i nærheten. Rapporten har flere interessante funn, og viser at nesten halvparten av de fastboende er plaget av støy fra turbinene.

Folkehelseinstituttet sier på sin side at vi vet for lite om hvilke konsekvenser støy fra vindkraftverk har på helsen vår.

Nå ønsker regjeringen at det skal bygges mye ny vindkraft i Norge. Eksempelet fra Tysvær tyder på at man har tatt for lett på støyproblematikk før, og FHI mener vi vet for lite om disse problemstillingene. I tillegg er det viktig å understreke behovet for at utredningene er gode, og utarbeidet uavhengig av utbyggers interesser, med en metode som tar hensyn til lokal geografi og lokale forhold som påvirker støyen.

Svar:

Regjeringen vil øke den fornybare kraftproduksjonen for å møte klimautfordringene og energibehovet til folk og næringsliv. Vindkraft er den fornybare energiformen med lavest gjennomsnittlig utbyggingskostnad nå, og er derfor viktig i denne sammenheng.

Vindturbiner genererer støy som kan være plagsom for naboer og andre som oppholder seg i nærheten av vindkraftverket.

Støy og eventuelle virkninger støyen vil ha, utredes og vurderes alltid som en del av konsesjonsbehandlingen. Konsesjonsmyndighetene vil fortsette dagens praksis med å stille krav om utredningsmetode og støynivå basert på de til enhver tid gjeldende anbefalinger i Klima- og miljødepartementets Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442, heretter «støyretningslinje»)

med tilhørende veileder utarbeidet av Miljødirektoratet. Formålet med støyretningslinjen er blant annet å forebygge helsekonsekvenser av støy, og å ivareta og utvikle gode lydmiljøer.

Dagens støyretningslinje med veileder anbefaler bestemte metoder for å beregne og måle støy, og fastsetter en grenseverdi for støy fra vindkraftverk på Lden 45 dB for støyfølsom bebyggelse. Kravet til maksimalt støynivå er strengere enn det som for eksempel gjelder for støy fra vei, jernbane og industri. Også Verdens helseorganisasjon (WHO) har siden 2018 anbefalt en støygrense fra vindturbiner på Lden 45 dB.

Flere nye studier om støy fra vindturbiner er publisert de siste årene. I 2022 oppsummerte Folkehelseinstituttet kunnskapsstatus for vindturbinestøy og virkninger på helse.

Konsesjonsmyndighetene legger til grunn de til enhver tid gjeldende anbefalinger om støy fra vindkraftverk. I tillegg følger konsesjonsmyndigheten nøye med på utviklingen av kunnskapsgrunnlaget for virkninger av støy ved konsesjonsbehandling av vindkraftverk.

Dersom det er mistanke om at støykrav eller andre vilkår i en konsesjon til et etablert vindkraftverk ikke overholdes, følges dette opp av NVEs tilsynsvirksomhet.

SPØRSMÅL NR. 1583

Innlevert 19. mars 2024 av stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson

Besvart 22. mars 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Vil regjeringen lovfeste at permitterte ansatte skal kunne fortsette som medlemmer av bedriftenes pensjonsordninger, vil regjeringen komme til Stortinget med lovforslag basert på denne høringen, og når vil saken eventuelt bli presentert?

BEGRUNNELSE:

I 2022 sendte regjeringen et forslag på høring om å lovfeste at permitterte ansatte skal kunne fortsette som medlemmer av bedriftenes pensjonsordninger.

Svar:

Finansdepartementet sendte i juni 2022 på høring et forslag om å lovfeste regler som åpner for at permitterte ansatte i privat sektor kan bli stående som medlemmer i pensjonsordningen uten at det blir for kostnadskrevenne for arbeidsgiver. Etter forslaget kan arbeidsgiver beslutte at arbeidstakere som ellers skulle vært meldt ut av pensjonsordningen ved permittering som følge av driftsinnskrenkninger mv., fortsatt skal være medlem i pensjonsordningen, men uten at arbeidsgiver plikter å betale innskudd og risikodekninger for arbeidstakeren. Slike regler er pr. i dag gitt i forskrift fastsatt av Finansdepartementet, slik at adgangen kan benyttes av bedrifter som ønsker det.

Regler som åpnet for at permitterte ansatte i privat sektor kunne bli stående som medlemmer i pensjonsord-

ningen uten at det ble for kostnadskrevenne for arbeidsgiver, ble opprinnelig gitt ved midlertidig lov som et av tiltakene for å håndtere permitteringer under koronautbruddet i 2020. Av tidshensyn ble lovforslaget den gangen ikke sendt på høring. Reglene ble fra februar 2022 videreført i forskrift.

Når Finansdepartementet i høringsnotatet fra juni 2022 foreslo at reglene burde følge av lov og ikke av forskrift, hadde det bakgrunn i at de øvrige reglene om medlemskap og arbeidstakers rettigheter ved permittering mv. følger av lov. Jeg vil derfor fremme lovforslag for Stortinget basert på høringen fra 2022. Jeg tar sikte på å fremme slikt lovforslag i løpet av sesjonen 2024-2025.

SPØRSMÅL NR. 1584**Innlevert 19. mars 2024 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad****Besvart 4. april 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

I det siste har jeg vært i kontakt med flere asylanter som hevder å ha fått arbeid koordinert av NAV for så å få dette arbeidet brukt mot dem når de har fått papirene sine på plass.

Kan statsråden redegjøre for om praksisen rundt å hjelpe papirløse personer inn i arbeid er konsistent, og om dette arbeidet skal kunne brukes imot dem ved en senere anledning?

BEGRUNNELSE:

Jeg har vært i kontakt med flere asylanter som forteller meg om å ha fått jobb koordinert av NAV. Ved senere anledninger hevder de at nettopp dette arbeidet har blitt brukt mot dem når de har fått papirene sine på plass. Det etterlatte inntrykket er at staten hjelper dem inn i noe de senere blir straffet for og at dette er en svært uheldig prak-

sis. Jeg er interessert i å få en oppklaring i departementets føringer her og om de opprettholdes i praksis.

Svar:

Verken jeg eller departementet for øvrig er involvert i behandlingen av enkeltsaker etter utlendingsloven, med mindre saken berører grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn. Jeg kjenner heller ikke til de konkrete sakene representanten refererer til og kan ikke kommentere håndteringen av disse.

På generelt grunnlag kan jeg opplyse at alle utlendinger som har oppholdstillatelse som gir rett til å ta arbeid i Norge, kan arbeide her. På visse vilkår gjelder dette også for asylsøkere – som har lovlig opphold i landet i påvente av at asylsøknaden blir behandlet. NAV kan bistå utlendinger som har rett til å arbeide i Norge med informasjon, veiledning og ulike tiltak for å komme i jobb.

SPØRSMÅL NR. 1585**Innlevert 19. mars 2024 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 5. april 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvorledes vurderer statsråden denne saken opp mot behovet for endringer i straffeloven, retten til bistandsadvokat og ressursituasjonen i politiet?

BEGRUNNELSE:

I Aftenposten 10.02.2024 sto en sak som har opprørt mange.

En kvinne mottok masse grove og seksualiserte meldinger fra en lang rekke menn fra ukjente numre. Private bilder hadde blitt brukt til å opprette en falsk profil på datingstedet C-date. På profilen sto det hvilket område hun bodde i. I meldinger med mennene var adressen hennes, et digitalt kart og telefonnummeret delt. Det var avtalt flere sexdater hjemme hos henne med ulike menn.

Det sto konkret hvor soverommet hennes var, og at hun fantaserte om voldtekt.

Da hun anmeldte ble saken henlagt etter kun tre dager. Hun klagde på henleggelsen, men fikk beskjed om at det var lite å gjøre med saken. Dette også når hun så at profilen fortsatt var aktiv. Det ble ikke gjennomført avhør av verken henne eller mulige mistenkte i denne fasen.

Med advokathjelp klagde hun til statsadvokaten i Hedmark og Oppland og begjærte nye etterforskningsskritt. Når saker kodes etter straffelovens bestemmelser om hensynsløs adferd, krenkelse av privatlivets fred, deling av krenkende bilder mv. utløser det ikke rett til bistandsadvokat. Hun fikk etter hvert imidlertid oppnevnt bistandsadvokat etter en snever unntaksbestemmelse i straffeprosessloven § 107 a 3. ledd etter at hennes advokat blant annet hadde påpekt at hun på grunn av saken ble ansett som forsøkt utsatt for voldtekt.

Saken ble til slutt henlagt på nytt. Effekten for henne er mistet tryggheten i eget hjem.

Mørketallene i slike saker er store. Det kan ha en negativ signaleffekt da det ikke får konsekvenser for gjerningspersoner som kan opptre anonymt på nettet, både av kjente og ukjente personer overfor en fornærmet.

Det kan stilles spørsmål ved om någjeldende straffelov fullt ut dekker slik kriminalitet. Strafferammene er lave og ofre for grove seksuelle krenkelser og potensielle voldtektsutsatte må selv betale advokat.

Politi og påtalemyndighet synes å ha lav kompetanse og lite ressurser til slike saker. Juristforbundet etterlyser en gjennomgang av hvordan straffelovens og straffeprosesslovens bestemmelser er tilpasset nye former for seksualisert vold.

Denne sak bør nyttes som del av oppfølgingen av opptrappingsplanen og voldtektsutvalgets rapport.

Svar:

Påtalemyndigheten er uavhengig ved behandlingen av den enkelte straffesak. Jeg kan derfor ikke kommentere en enkeltsak. Men jeg vil presisere at det er svært viktig å ha et godt strafferettslig vern for personer som utsettes for sjikane, trusler og hets.

Straffeloven § 266 om hensynsløs atferd rammer handlinger som krenker en annens fred ved skremmende eller plagsom opptreden eller annen hensynsløs atferd, straffes med bot eller fengsel inntil 2 år. En annen bestemmelse som kan tenkes å være aktuell, er straffeloven § 202 om identitetskrenkelse. Bestemmelsen rammer blant annet den som uberettiget opptrer med en annens identitet med forsett om å påføre en annen tap eller ulempe. Også etter denne bestemmelsen er straffen bot eller fengsel inntil 2 år. Enkelte handlinger kan også anses som forsøk på medvirkning til mer alvorlige handlinger, og dermed være straffbare etter straffebud med høyere strafferammer. Vurdering av subsumsjon gjøres av påtalemyndigheten og retten, basert på bevisene i saken.

Alvorlig IT-kriminalitet, herunder internettrelaterte seksuelle overgrep, er løftet frem som en prioritert sakstype i Riksadvokatens rundskriv om mål og prioriteringer for straffesaksbehandling i 2024. Det følger videre av departementets tildelingsbrev til Politidirektoratet for 2024 at overgrep som uføres via internett skal prioriteres høyt innenfor straffesaksbehandlingen og i det forebyggende politiarbeidet. Politiet har også fått i oppdrag å nyttiggjøre seg ny teknologi, samt prioritere kunnskapsgrunnlag knyttet til trusler og utviklingstrekk for kriminell aktivitet i det digitale rom.

Regjeringen vil gjennomføre et etterforsklingsløft og styrke påtalemyndigheten, og i statsbudsjettet for 2024 er det bevilget 80 millioner kroner til dette. Kvalitet og kompetanse i etterforskningen er helt nødvendig først og fremst av hensyn til rettsikkerheten, men også for å opp-

rettholde befolkningens tillit til politi og rettsvesen. Jeg forventer at dette gir resultater.

Det er avgjørende at fornærmede ivaretas på en god måte. For å ivareta personer som har blitt utsatt for kriminalitet på en mer helhetlig måte, er det etablert egne støttesentre i hvert politidistrikt. Støttesentrene legger til rette for at møtet med politiet og rettsapparatet blir en så god opplevelse som mulig i en vanskelig situasjon for den utsatte. Her sørges det også for at koblingen opp mot de øvrige tjenestene blir sømløs. Det er viktig at utsatte for kriminalitet har tillitt til at deres sak tas på alvor i politiet og i rettsapparatet. Støttesenteret er en tillitsbygger og sikrer at den utsatte får god informasjon og bistand gjennom hele prosessen.

Straffeprosessloven § 107 a første ledd regulerer i hvilke tilfeller fornærmede har krav på å få oppnevnt bistandsadvokat. Etter første ledd bokstav a har fornærmede krav på bistandsadvokat i saker om brudd på oppholds- og kontaktforbud, tvangsekteskap, menneskehandel, mishandling i nære relasjoner og ulike seksuallovbrudd. Bakgrunnen for at fornærmede er gitt ubetinget rett til bistandsadvokat i disse sakstypene, er særlig at etterforskning og hovedforhandling antas å være spesielt belastende for ofrene i slike saker. I tillegg antas sakens utfall å ha særlig stor betydning for ofrene for slike handlinger. Etter første ledd bokstav b har fornærmede videre rett til å få oppnevnt bistandsadvokat i saker hvor det er grunn til å tro at fornærmede som følge av handlingen får «betydelig skade på kropp eller helse». I tillegg er det i straffeprosessloven § 107 a tredje ledd en skjønnsmessig adgang for retten til å oppnevne bistandsadvokat for fornærmede utover de tilfellene som er nevnt i første ledd.

Domstolene er derfor gitt mulighet til å oppnevne bistandsadvokat, også utenfor de nærmere bestemte sakstypene. Jeg mener dette sikrer et forutsigbart system med nødvendige sikkerhetsventiler.

SPØRSMÅL NR. 1586**Innlevert 19. mars 2024 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle****Besvart 4. april 2024 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

I hvilket format og når vil statsråden sikre denne offentliggjøringen?

BEGRUNNELSE:

Tidligere har NielsenIQ offentliggjort tall for markedsandelen til de tre største dagligvareaktørene i Norge. Maktkonsentrasjonen er som kjent stor i dette leddet av verdikjeden, og det er derfor nyttig for Stortinget så vel som forbrukere å følge utviklingen i dette markedet. Fra i år offentliggjøres ikke disse tallene lenger, og Stortinget vedtok derfor enstemmig i mai 2023 gjennom vedtak 695 følgende:

"Stortinget ber regjeringen sikre at markedsdata som viser utviklingen i markedsandeler på kjedenivå i dagligvarehandelen, publiseres jevnlig."

Svar:

Fram til 2022 har NielsenIQ publisert en årlig rapport som blant annet gir oversikt over omsetningen i dagligvaremarkedet, kjedegrupperingenes markedsandeler og de ulike butikkjedenes markedsandeler. Informasjonen i de årlige rapportene fra NielsenIQ har vært viktig for å kunne følge med på utviklingen i parametere som har betydning for konkurransen i dagligvarebransjen. God markedsinformasjon danner grunnlag for en kunnskapsbasert debatt, og for å vurdere tiltak for å styrke konkurransen i verdikjeden for mat og dagligvare.

At NielsenIQ, fra og med 2023, ikke lenger offentliggjør årlige tall for markedsutviklingen på kjedenivå, svekker myndighetenes og offentlighetens tilgang på viktig informasjon om dagligvarebransjen. Det er derfor positivt at de største dagligvarekjedene nylig valgte å offentliggjøre data om sine markedsandeler.

Regjeringen er opptatt av å bidra til økt åpenhet om forholdene i dagligvarebransjen, og har tatt initiativ til flere utredninger som skal bidra til dette. Blant annet har Konkurransetilsynet, på oppdrag fra Nærings- og fiskeridepartementet, undersøkt praksisen hvor dagligvarekjedenes innkjøpspriser justeres på to faste tidspunkter i løpet av året. Konkurransetilsynet arbeider i tillegg med en undersøkelse av marginer og lønnsomhet i verdikjeden for mat og dagligvare.

På oppdrag fra departementet har Samfunnsøkonomisk Analyse AS kartlagt blant annet selskapsstrukturene og omfanget av egne merkevarer og vertikal integrasjon i dagligvarebransjen. På dagligvareseminaret 15. desember i fjor annonserte jeg at vi vil fortsette å overvåke utviklingen i både egne merkevarer, vertikal integrasjon og selskapsstrukturene hos de største dagligvarekjedene.

Jeg har derfor besluttet at Konkurransetilsynet vil få ansvar for å gjennomføre årlige kartlegginger av EMV og andre merkevarekategorier, selskapsstrukturer og markedsandeler i dagligvaremarkedet. Tiltaket vil bidra til at myndighetene og offentligheten tilgang på viktig informasjon om dagligvarebransjen, herunder informasjon om utviklingen i markedsandeler.

SPØRSMÅL NR. 1587**Innlevert 20. mars 2024 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 8. april 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Mener at statsråden at nedgangen i politiårsverk fra den 31.12.22 til den 31.12.23 i Troms politidistrikt ute-

lukkende skyldes at politimesteren har nedprioritert politibemannings?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mitt skriftlige spørsmål nr. 1393 av 29.02.24, og statsrådens besvarelse av spørsmålet den 05.03.24. Tematikken for spørsmålet er statsrådets gjentatte uttalelser om at etableringen av polititjenestested i Salangen ikke ville medføre redusert bemanning ved de øvrige tjenestestedene i Troms politidistrikt, og det vises herunder særlig til følgende setning fra statsrådets besvarelse:

«Etableringen av tjenestestedet i Salangen er ikke årsaken til en evt. redusert bemanning i politidistriktet.»

Som vist til i begrunnelsen for spørsmål nr. 1393, har det i Troms politidistrikt vært en reduksjon i antall politiårsverk fra 31.12.22 til 31.12.23 på 7,9 årsverk. Det bes derfor oppklart om statsrådets besvarelse skal oppfa-

ttes slik at hun mener at bemanningsnedgangen utelukkende skyldes politimesterens prioriteringer.

Svar:

Det er riktig at det er en liten nedgang i antall årsverk i Troms politidistrikt fra 31.12.2022 til 31.12.2023 dersom en utelukkende ser på antall politiårsverk. Dersom påtallstillingene og sivile stillinger inkluderes har det derimot vært en liten økning i antall årsverk i samme tidsperiode. Jeg legger til grunn at politimestrene gjør de prioriteringene som gir de mest mulig trygghet og best mulig tjenester for innbyggerne i sitt distrikt og i landet som helhet, herunder også prioritere stillinger der det anses som nødvendig.

SPØRSMÅL NR. 1588

Innlevert 20. mars 2024 av stortingsrepresentant Ine Eriksen Søreide

Besvart 10. april 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Hva er statsrådets vurdering av saken rundt offentlig tilgang til Barents Observers arkiver?

BEGRUNNELSE:

I 2015 søkte Barents Observer, som da var en del av Barentssekretariatet, om vern under redaktørplakaten. Dette for å sikre pressefrihet og uavhengighet i en stadig mer anstrengt situasjon i nord. Styret i Barentssekretariatet svarte med å si opp redaktøren i Barents Observer, som i sin tur opprettet det nye nettstedet Independent Barents Observer. Journalistene fulgte redaktøren over til det nye nettstedet.

Siden da har Independent Barents Observer blitt nektet opphavsrett til egne arkiver fra perioden 2008–2015, på tross av flere henvendelser til Barentssekretariatet. Journalistene har også måttet bruke midler på juridisk assistanse, samtidig som de har fortsatt sin virksomhet med å løfte journalistikken om Russlands endrede fremferd i nordområdene på den nasjonale og internasjonale arena.

Arkivet består av 6 000–8 000 nyhetssaker og er av uvurderlig verdi for forskningen og offentligheten. Treneringen av overføringen forringer arkivets kvalitet.

Svar:

Barents Observer var i perioden fram til 2015 en del av Barentssekretariatet IKS som eies av de tre nordnorske fylkeskommunene.

Innholdet som ble laget i forbindelse med arbeidet i Barents Observer i perioden fram til 2015 inneholder verdifull informasjon om utviklingen i nordområdene og samarbeidet i Barentsregionen i den aktuelle perioden.

Fra Utenriksdepartementets ståsted er det viktig at arkivet i Barentssekretariatet som også omfatter materiale i tilknytning til Barents Observer, tas vare på. Det er viktig at dette materialet fortsetter å være offentlig tilgjengelig slik det er i dag. Barentssekretariatet har opplyst Utenriksdepartementet at de allerede har startet en prosess med Riksarkivet for å ta vare på arkivet for ettertiden og potensielt gjenopprette kvaliteten, samt å sikre at innholdet forblir offentlig tilgjengelig.

SPØRSMÅL NR. 1589**Innlevert 20. mars 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 4. april 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Vil helse- og omsorgsministeren sørge for at behandlingen av alle kvikksølvforgiftede i Norge, også de med metylkvikksølvskader, blir løftet til et godt og forsvarlig nivå, gjennom eks. raskere godkjenning av medikamenter, forbedret samarbeid mellom ulike fagmiljøer og deling av kompetanse slik at denne kan komme alle rammede pasienter til gode?

BEGRUNNELSE:

Kvikksølv er en farlig gift, spesielt i flytende form, og kan ha alvorlige konsekvenser for de som blir forgiftet. Noen er forgiftet gjennom eksponering for kvikksølv i arbeidssituasjonen eksempelvis i laboratorier, industri og i tannbehandling, mens andre kan få det gjennom ulike typer forurensning og inntak av eks. skalldyr. Helseplagene er mange og sammensatte og krever ofte omfattende behandling.

Det finnes i dag ulike behandlingsmetoder for kvikksølvforgiftning, men ingen godkjente medisiner i Norge som gir gode resultater. En annen utfordring er at de som blir rammet ofte opplever å ikke bli tatt på alvor og avfeid. Kompetansen er noen ganger utilstrekkelig og kvaliteten på behandlingen er ikke alltid tilfredsstillende. Det finnes i dag noe kompetanse innen yrkesmedisinen, men det ser ut til at denne i liten grad blir delt med resten av helsevesenet. Mangel på samarbeide og deling av kompetanse mellom de ulike fagmiljøer fører ofte til forskjellsbehandling og lite tilfredsstillende behandling av pasienter. Dette er ikke akseptabelt.

Svar:

Jeg viser til mitt svar til representanten Hoksrud 20. november 2023 om kvikksølv fra amalgamfyllinger. Representanten tar i sitt spørsmål nr. 1589 opp behandlingssmuligheter og bedre samarbeid om kvikksølvskader i helsetjenesten og begrunner spørsmålet med at det er mangelfull kompetanse og at det ikke er god, tilgjengelig behandling i Norge. Diagnostisering og behandling av kvikksølvforgiftning ble også tatt opp av representanten Hoksrud i skriftlig spørsmål til helse- og omsorgsminister Strøm- Erichsen i 2011.

For å kunne besvare representantens spørsmål har departementet innhentet kunnskap fra Helsedirektoratet og Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI).

Tilbakemeldingene viser at både kronisk og akutt kvikksølvforgiftning kan ha alvorlige helsekonsekvenser, og at det, slik representanten er inne på, kan være komplisert å fastslå at kvikksølvforgiftning er årsaken til en persons helseplager.

Helsedirektoratets tilbakemelding er som følger:

«Akutte kvikksølvforgiftninger er sjelden i Norge. Kronisk kvikksølvforgiftning er også sjelden, men kan forekomme hos enkelte grupper.

Tannfyllingsmaterialet amalgam inneholder metallisk kvikksølv. Dette kan frisettes i små mengder og tas opp i blodbanen fra munnhulen i form av kvikksølv damp. Dersom man ikke er utsatt for andre kilder for uorganisk kvikksølv, for eksempel gjennom arbeidet, er i dag tannfyllingsmaterialet amalgam den viktigste kilden til uorganisk kvikksølv i kroppen. Bidraget fra innånding i forhold til totalinntaket av kvikksølv gjennom mat og vann, er vanligvis svært lavt i Norge.

Bruk av kvikksølv i dentale materialer ble i Norge forbudt fra januar 2008, men det var enkelte unntak i perioden 2008–2010 med bruk av sølvamalgam. På grunn av tidligere utstrakt bruk av amalgam er det fremdeles mange som har amalgamfyllinger i tennene.

Nesten all industriell bruk av kvikksølv er opphørt i Norge, men gjenvinning av særlig eldre elektrisk apparatur kan gi eksponering for metallisk kvikksølv.

Metylkvikksølv finnes bare i fisk og sjømatprodukt. Metylkvikksølv hopper seg ikke opp i kroppen over tid, men har en halveringstid på ca. 70 dager. Ved å legge om dietten kan man derfor redusere kvikksølvinnholdet i kroppen i løpet av noen måneder.

Det finnes ikke oppdaterte landsdekkende eksponeringsberegninger for kvikksølv, men beregninger i EU i 2012 viste at de fleste europeere ikke får i seg mer metylkvikksølv eller uorganisk kvikksølv enn det som anses som trygt. Unntaket er personer som spiser ofte og mye enkelte typer ferskvannsfisk. Disse kan stå i fare for å få i seg mer metylkvikksølv enn hva som er tilrådelig. Mattilsynet har publisert råd om hva som er anbefalt inntak av slik fisk. FHI har også utgitt en egen kunnskapsinformasjon om dette; Håndbok for fremmedstoffer i mat.

Svelging av metallisk kvikksølv er lite farlig på grunn av minimalt opptak fra tarmen. Det er ikke rapportert toksisitet etter svelging av kvikksølv mengden i ett febertermometer (ca. 1 g). Bare i spesielle tilfeller eller etter massive inntak er det mulighet for forgiftning. Inntak av store mengder (over 500 g) har gitt magesmerter, oppkast og diaré.

Mengden kvikksølv i et gammelt febertermometer er nok til å gi akutt forgiftning med dødelig utgang, men kun hvis det kommer i kontakt med varme flater (ovn, kokeplate eller lig-

nende). Uten sterk oppvarming er det liten fare for akutt forgiftning av den mengden kvikksølv som finnes i et febertermometer.

Forgiftning kan bekreftes ved analyse av kvikksølv i blod, urin eller eventuelt vev.

Ved akutt kvikksølvforgiftning gis det behandling med et legemiddel som øker utskillelsen av kvikksølv, såkalt chelatorbehandling. Andre legemidler er ikke aktuelle til slik bruk.

For høye nivå av kvikksølv gir ulike problemstillinger avhengig av hvilken kvikksølvforbindelse man blir utsatt for, på hvilken måte, i hvilken mengde og om eksponeringen er akutt eller kronisk. Kronisk forgiftning kan inntre gradvis og starte med nedsatt appetitt, vekttap og nervøsitet. Tremor er typisk, i starten som intensjonstremor. Psykogene reaksjoner er vanlig, som emosjonell labilitet, depresjon, utmattelse, psykosomatiske plager og konsentrasjonsvansker. Nyrepåvirkning kan være fremtredende. Kronisk kvikksølvforgiftning kan bli feildiagnostisert som Parkinsons sykdom, depresjon eller Alzheimer. Kvikksølvforgiftning bør vurderes ved uforklarlige nevrologiske tilstander, reaksjoner i munnen og nyrepåvirkning.

Giftinformasjonen har lagt ut råd på nettstedet Helsebiblioteket om forgiftning med kvikksølv.

Blant personer med sølvamalgamfyllinger i tennene er det enkelte som opplever helseplager som de relaterer til disse fyllingene. Det finnes imidlertid ingen validerte diagnostiske tester som bekrefter en slik sammenheng. Det er gjort mange undersøkelser for å studere mulige negative helseeffekter av amalgam. Til tross for at det ikke er entydige funn som kan bekrefte at amalgam som tannfyllingsmateriale er skadelig, kan det ikke utelukkes. Ved mistanke om bivirkninger fra odontologisk materiale gir nasjonal faglig retningslinje fra Helsedirektoratet veiledning om samhandling mellom tannhelsepersonell og fastlege, og ev. hudlege. Retningslinjen omhandler ikke kvikksølvforgiftning, men omtaler kvikksølveksponering.

Utredning og behandling av tilstander hvor det ikke er klare kriterier for å definere pasientgruppen og klare diagnostiske kriterier for påvise sykdom er krevende for helsepersonellet. Dette oppleves selvfølgelig også vanskelig for de det gjelder. At man ikke kan påvise en tilstand betyr ikke at problemene pasienten opplever ikke er reelle, men det betyr heller ikke at det må være tilstedeværelse av sykdom.

Utredning av mulig sykdom starter i de fleste tilfeller hos fastlegen. Det er derfor viktig at fastlegen i konsultasjonen med pasienten prøver å komme frem til et utredningsløp som imøtekommer de nødvendige avklaringer som må gjøres i forhold til de symptomer pasienten opplever. Her er det også viktig at de forventningene pasienten har underveis blir avstemt mot hva som er mulig å oppnå gjennom de ulike utredningstiltakene.

Når det er snakk om mulig eksponering for kvikksølvforbindelser i arbeidssituasjon eller der det er mistanke om helseplager relatert til kvikksølveksponering i jobb, har vi i Norge et etablert system og et veletablert helsetjenestetilbud for å ivareta ansatte. Dette omfatter bedriftshelsetjenesten, de arbeidsmedisinske sykehusavdelinger i hver helseregion og Statens arbeidsmiljøinstitutt (Stami). Stami er også en viktig

kunnskapsleverandør på fagområdet arbeidshelse, også når det gjelder kvikksølv og helserisiko og mulige helseeffekter.

Det arbeidsmedisinske fagmiljøet samarbeider med fastlegene i helseoppfølgingen av den enkelte. Kompetansen i de arbeidsmedisinske fagmiljøene og på STAMI deles med resten av helsevesenet på lik linje med rekke andre helsefagområder, igjennom kursvirksomhet, informasjon delt i epikriser, artikler mv. Det er et tett samarbeid mellom de ulike fagmiljøene og mellom de ulike nivåene i helsetjenesten. Det er også et samarbeid mellom helsetjenestene og de statlige myndighetene FHI, Arbeidstilsynet, Miljødirektoratet, Mattilsynet og Helsedirektoratet.»

Statens arbeidsmiljøinstitutt har gitt følgende tilbakemelding:

«Statens arbeidsmiljøinstitutt har forebygging av kjemisk helseskade og utredning av eksponering for toksiske stoffer relatert til arbeid og disse eksponeringenes virkning i kroppen som sektoransvar. I tråd med sektoransvaret har vi ikke en rolle i behandling av følgetilstandene av forgiftninger. Problemstillinger knyttet til behandling følges opp i helsevesenet.

Premisset i spørsmålet til representanten Hoksrud tas som utgangspunkt for våre innspill

«Helseplagene er mange og sammensatte og krever ofte omfattende behandling».

Dette viser til at utredning av pasienter som opplever at kvikksølv kan være årsaken til deres helseplager kan være svært kompleks.

Det kreves en grundig utredning ved slik mistanke, og etter STAMIs mening må denne utredningen foretas i regi av kompetent lege på feltet, da både diagnostikk og oppfølging kan medføre prosedyrer som kan ha uheldige sidevirkninger. De arbeids- og miljømedisinske sykehusavdelingene i hver av helseregionene og de nevrologiske sykehusavdelingene, samt STAMIs arbeidsmedisinske poliklinikk er aktuelle utførende ressurser i denne krevende utredningen som må gjennomføres for å identifisere dem som er kvikksølvforgiftet. Både arbeidseksponering og miljøeksponering kan bidra til kvikksølvopptak i kroppen. De giftige egenskapene og skadepotensialet for metallisk kvikksølv og organisk kvikksølv er også vesensforskjellige, og dette må hensyntas ved utredningen.

STAMI er tilgjengelig for rådgivning relatert til risikou vurdering og risikohåndtering av kvikksølveksponering, ut fra vårt arbeidshelseperspektiv på slike eksponeringer.

Jeg har tillit til at de kompetente fagmiljøene vi har i Norge følger opp og vurderer om det er behov for nye tiltak, f.eks. om det kan være aktuelt å innføre ny medisinsk behandling. Tilbakemeldingen fra Helsedirektoratet viser også at det er et utstrakt samarbeid mellom helsetjenestene og statlige myndigheter, og at det skjer kompetanseoverføring fra arbeidsmedisinske fagmiljøer til fastlegene.

SPØRSMÅL NR. 1590**Innlevert 20. mars 2024 av stortingsrepresentant Roy Steffensen****Besvart 8. april 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

I Dok. 15:1386 forsvarer statsråden at statlige etater reduserer antall tilbydere i en konkurranse, fordi flere tilbydere gjør det vanskeligere å vinne. En leverandør hadde nok foretrukket ingen konkurrenter, men det ville ikke vært bra for skattebetalerne.

Hvorfor aksepterer man etatenes svar, når flere entreprenører påpeker at dette trolig medfører høyere pris, og kan statsråden gi oversikt over de prosjekt hvor statlige etater de siste årene har ekskludert prekvalifiserte selskap fra å delta, selv når makstallet ikke er nådd?

Svar:

Jeg vil vise til at Statens vegvesen ønsker god konkurranse om sine oppdrag og inviterer alltid flere tilbydere når nye entreprisekontrakter lyses ut. For å sikre god konkurranse skal Statens vegvesens invitere minst tre kvalifiserte tilbydere til å delta i hver konkurranse, jf. anskaffelsesforskriften § 16-12 (3).

Normalt settes det et «deltakerspenn» mellom tre og fem. En øvre grense på fem bidrar til å sikre mer effektiv ressursbruk for alle parter. For Statens vegvesens største konkurranser pågår forhandlingene i flere måneder. Selv om det i noen konkurranser kompenseres for deltakelse, vil tilbyderne som ikke når opp ofte bruke mer ressurser på konkurransen enn den kompensasjonen som gis.

Statens vegvesen fører i utgangspunktet ikke statistikk for konkurranser der det er leverandører som kvalifiseres til å gi tilbud, men som ikke velges ut til videre forhandlinger. Det har derfor blitt undersøkt manuelt for konkurranser der kontrakt er inngått i 2022, 2023 eller 2024. Dette medfører at det kan være konkurranser som ikke er fanget opp.

I det aktuelle tidsrommet har Statens vegvesen funnet tre konkurranser der man har valgt å gå videre med færre tilbydere enn det maksimumsantallet det var åpnet for. Antallet tilbydere som ble invitert til å delta i videre forhandlinger lå innenfor leverandørspennet på 3-5. Det var ulike årsaker til dette, for eksempel at de som ble valgt ut hadde svært relevante referanseprosjekter. I samme periode inngikk Statens vegvesen 34 større utbyggingskontrakter der det var prekvalifisering og forhandlinger Bane Nor har dessverre ikke lett tilgjengelig statistikk på hvor mange kvalifiserte tilbydere som ikke inviteres til å inngi tilbud. Når det er sagt, og som nevnt i svaret 11.03.2024 (dokument nr. 15:1386 (2023-2024): Bane NOR følger anskaffelsesregelverket for hvordan anskaffelser gjen-

nomføres. I DFØs veiledning til anskaffelsesprosessen, nærmere bestemt «kvalifikasjonskrav ved utvelgelse av leverandører, også kalt prekvalifisering» heter det blant annet:

«Der du antar at du vil få inn tilbud fra mange leverandører og/eller det er arbeidskrevende både å skrive tilbudet og evaluere det, kan du vurdere å begrense konkurransen. Dette vil lette din arbeidsbyrde, men også gjøre det mer interessant for leverandørene å delta i konkurransen dersom de vet de er en av et mindre antall tilbudsgivere.»

Tilbakemeldinger Bane NOR får fra bransjen samsvarer med dette rådet. Det er mindre interessant å delta i konkurranser med for mange tilbydere, spesielt på kontrakter hvor det er ressurskrevende å utarbeide tilbud.

Foretakets praksis er altså i tråd med både regelverket og tilbakemeldingene fra leverandørsiden.

SPØRSMÅL NR. 1591**Innlevert 20. mars 2024 av stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen****Besvart 4. april 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Det er stor forskjell på de formelle og reelle skattesatsene på selskapsoverskudd.

Kan statsråden legge fram statistikk for utviklingen i de reelle skattesatsene på selskapsoverskudd for henholdsvis finansselskaper, petroleums- og kraftforetak og for øvrige selskaper?

BEGRUNNELSE:

I svar på spørsmål 161 fra Rødt til Statsbudsjettet 2021 oppgis det statistikk for effektive selskapsskattesatser for årene 2002-2018. Ber om en forlengelse av disse tidsseriene til siste tilgjengelige skatteår, og at det i tillegg oppgis en egen tabell for den effektive skattesatsen for finansskattepliktige selskaper, og hva den reelt sett har ligget på relativt til øvrige selskaper før og etter innføringen av finansskatt på overskudd i 2017.

Svar:

I Finansdepartements svar på spørsmål nr. 161 fra Rødts fraksjon i Stortingets finanskomité, stilt i forbindelse med Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2022, er det oppstilt tre tabeller. Tabell 1 viser skatt og selskapsoverskudd basert på regnskapsmessige størrelser, og disse tallene er hentet fra tallgrunnlaget til SSB-analysen Analyse 2020/13 Eierinntekter, skatt og inntektsulikheter i Norge. Departementet kjenner ikke til at dette tallgrunnlaget har blitt oppdatert med tall tom. siste tilgjengelige årgang for skattetall for selskaper. Å oppdatere en slik tallserie vil kreve analysearbeid utover det som lar seg gjøre innenfor svarfristen for spørsmål til skriftlig besvarelse.

Tabell 2 og 3 i svar på spørsmål nr. 161 inneholder utlignet skatt og positiv skattbar inntekt (alminnelig inntekt), og skatt som andel av denne inntekten, samt skattesats for alminnelig inntekt, henholdsvis for alle norske selskaper og alle norske selskaper ekskludert petroleums- og kraftforetak, basert på SSBs publiserte statistikk for skatt for selskaper. Tabell 2 og 3 ble inkludert i svaret for sammenligning med de beregnede, effektive skattesatsene basert på SSB Analyse 2020/13. I svaret på budsjettspørsmålet oppga departementet at det ikke hadde vurdert egnetheten til de ulike målene på effektive skattesatser. I svaret ble det opplyst at utlignet skatt som andel av positiv alminnelig inntekt for alle selskaper, som oppgitt i svarets Tabell 2, vil være preget av svingninger i grunnrentenæringene, og særlig petroleumsnæringen.

For kraftforetak ble grunnrenteskatten lagt om til en kontantstrømskatt fra og med 2021, og for petroleums-selskaper vil utlignet samlet skatt i årene 2020–2022 være påvirket av midlertidige petroleums-skatteregler, med umiddelbar utgiftsføring av investeringskostnader i tillegg til en friinntekt, samt innføring av kontantstrømskatt fra og med 2022. Dette vil kunne skape særlig store avvik mellom alminnelig inntekt og grunnlaget for grunnrenteskatt, noe som kan gjøre at samlet skatt som andel av alminnelig inntekt i enkeltår i liten grad vil reflektere selskapenes effektive beskatning over tid.

Som anmodet i spørsmålet, oppstilles nedenfor samlet skatt og positiv alminnelig inntekt årlig til og med 2022, sammen med den formelle selskapsskattesatsen. Tallene er basert på SSBs statistikk Skatt for selskaper. Her omfatter utlignet skatt ordinær selskapsskatt (skatt på alminnelig inntekt), særskatt for petroleumsvirksomhet, grunnrenteskatt for vannkraft og naturressursskatt, finansskatt på overskudd for finansskattepliktige selskaper, tonnasjeskatt for selskaper i rederiskatteordningen, samt formuesskatt for ikke-personlige skattytere.

Tabell 1 og 2 er en oppdatering av hhv. tabell 2 og 3 i svar på budsjettspørsmål nr. 161 fra Rødt. Tabell 3 viser tilsvarende tall for finansskattepliktige foretak, og skattesatsen som her er oppgitt, er den forhøyede satsen for finansskattepliktige foretak, som har vært 25 pst. siden 2017. Det foreligger ikke datagrunnlag for skatt og skattepliktig inntekt for selskaper som ville ha vært finansskattepliktige med dagens regler for finansskatt for årene før finansskatten ble innført. Tabell 3 viser derfor bare tall fra og med 2017.

At samlet utlignet skatt som andel av positiv alminnelig inntekt avviker fra skattesatsen for alminnelig inntekt, skyldes at samlet utlignet skatt består av flere skatter enn skatt på alminnelig inntekt, som særskatt på petroleum og grunnrenteskatt på vannkraft, samt direktefradrag i skatt, som Skattefunn-fradrag og kreditfradrag. For øvrig vises det til drøftelsene av måling av effektive skattesatser i Finansdepartements svar på budsjettspørsmål 161.

Tabell 1. Skattbar inntekt og utlignet skatt1 for alle norske selskaper. Mrd. kroner. Løpende.

År	Positiv alm. inntekt	Utlignet skatt	Utlignet skatt som andel av pos. alm. inntekt	Skattesats for alminnelig inntekt
2002	285,8	126,4	44,2 %	28 %
2003	287,5	128,9	44,9 %	28 %
2004	336,7	173,5	51,5 %	28 %
2005	427,6	230,1	53,8 %	28 %
2006	534,1	279,8	52,4 %	28 %
2007	538,1	255,7	47,5 %	28 %
2008	633,5	313,6	49,5 %	28 %
2009	508,5	218,2	42,9 %	28 %
2010	580,5	256,1	44,1 %	28 %
2011	643,8	300,6	46,7 %	28 %
2012	668,9	306,5	45,8 %	28 %
2013	510,0	254,3	49,9 %	28 %
2014	459,7	208,6	45,4 %	27 %
2015	383,7	139,3	36,3 %	25 %
2016	419,7	124,1	29,6 %	25 %
2017	467,8	159,1	34,0 %	24 %
2018	549,9	228,2	41,5 %	23 %
2019	577,2	209,7	36,3 %	22 %
2020	448,2	57,8	12,9 %	22 %
2021	949,7	420,8	44,3 %	22 %
2022	1759,9	1051,8	59,8 %	22 %

Kilde: SSBs statistikk Skatt for selskaper, Finansdepartementet.

¹Omfatter selskapsskatt (skatt på alminnelig inntekt), særskatt for petroleumsvirksomhet, grunnrenteskatt for vannkraft og naturressursskatt, finansskatt på overskudd for finansskattepliktige selskaper, tonnasjeskatt for selskaper i rederiskeordningen, samt formuesskatt for ikke-personlige skattytere

Tabell 2. Skattbar inntekt og utlignet skatt1 for norske selskaper ekskl. petroleums- og kraftforetak. Mrd. kroner. Løpende.

År	Positiv alm. inntekt	Utlignet skatt	Utlignet skatt som andel av pos. alm. inntekt	Skattesats for alminnelig inntekt
2002	148,5	31,7	21,4 %	28 %
2003	142,3	27,7	19,4 %	28 %
2004	150,4	37,8	25,1 %	28 %
2005	169,5	39,9	23,5 %	28 %
2006	222,2	52,2	23,5 %	28 %
2007	266,8	62,1	23,3 %	28 %
2008	282,0	57,4	20,4 %	28 %
2009	287,6	65,4	22,7 %	28 %
2010	311,8	70,0	22,4 %	28 %
2011	311,2	65,5	21,0 %	28 %
2012	333,4	68,9	20,7 %	28 %
2013	236,3	64,1	27,1 %	28 %
2014	239,5	62,3	26,0 %	27 %
2015	254,2	65,1	25,6 %	25 %

2016	324,4	76,9	23,7 %	25 %
2017	308,5	70,2	22,7 %	24 %
2018	311,6	68,3	21,9 %	23 %
2019	395,3	84,7	21,4 %	22 %
2020	357,4	74,9	21,0 %	22 %
2021	425,8	91,4	21,5 %	22 %
2022	452,1	100,8	22,3 %	22 %

Kilde: SSBs statistikk Skatt for selskaper; Finansdepartementet.

¹Omfatter selskapsskatt (skatt på alminnelig inntekt), finansskatt på overskudd for finansskattepliktige selskaper, tonnasjeskatt for selskaper i rederiskatteordningen, samt formuesskatt for ikke-personlige skattytere

Tabell 3. Skattbar inntekt og utlignet skatt¹ for finansskattepliktige selskaper. Mrd. kroner. Løpende.

År	Positiv alm. inntekt	Utlignet skatt	Utlignet skatt som andel av pos. alm. inntekt	Skattesats for alminnelig inntekt
2017	67,9	17,0	25,0 %	25 %
2018	62,5	15,7	25,2 %	25 %
2019	117,7	29,6	25,1 %	25 %
2020	77,2	19,4	25,1 %	25 %
2021	72,0	18,1	25,2 %	25 %
2022	67,6	17,1	25,3 %	25 %

Kilde: SSBs statistikk Skatt for selskaper; Finansdepartementet.

¹Omfatter selskapsskatt (skatt på alminnelig inntekt), finansskatt på overskudd for finansskattepliktige selskaper, tonnasjeskatt for selskaper i rederiskatteordningen, samt formuesskatt for ikke-personlige skattytere

SPØRSMÅL NR. 1592

Innlevert 20. mars 2024 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 5. april 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

Kva er handlingsrommet til kommunen som arealmyn- digheit når statsforvaltaren åpenbart har gjennomført grov saksbehandlingsfeil og direkte overkøyrer eit samla lokaldemokrati, og vil Kommunalministeren vise at han er handlingskraftig og tar lokaldemokratiet på alvor slik SP til vanleg hevdar på inn og utpust, og tar denne saka til behandling i departementet dersom kommunen sender dette inn?

GRUNNGJEVING:

I saka ang plassering av ladestasjon i Stranda sentrum for ny elektrisk ferje, har Statsforvaltaren i Møre og Romsdal åpenbart gjennomført grov saksbehandlingsfeil.

I saksbehandlinga blir det konkludert med at Fjord 1 har rett når dei hevdar at det ikkje er råd å plasserer denne ladestasjonen på utsida av sentrum, ca. 60-80 m frå ladetårnet på ferjekaia. Derfor godkjenner dei ein dispensasjon som bryt heilt vesentlege grunnlag i trafikktrygging midt i Stranda sentrum.

Realiteten er at på andre sida av på Liabygda ferjekai, skal det også byggjast same ladestasjonen, her skal brått det som er umogeleg i Stranda sentrum gjennom-

førast, der ladestasjonen skal stå 50-60 m frå ladetårnet på ferjekaia.

Det same ser vi ved mange andre ferjekaier i fylket der til dømes på Furneset i Vestnes kommune, står ladestasjonen minst 80 m frå ladetårnet på kaia, sannsynligvis kabling på nærmare 100 m pga. kabling i litt sikkakk.

I Sp sitt program står følgjande:

Et levende lokaldemokrati er en forutsetning for et velfungerende samfunn.

"Senterpartiet vil bygge samfunnet nedenfra og vil derfor desentralisere makt, bosetting, arbeidsplasser, kapital og kompetanse. Målet om desentralisering er ideologisk forankret i ideen om et deltakende folkestyre. Behovet for å dele makt og innflytelse mellom ulike deler av landet er grunnleggende for et aktivt folkestyre."

I denne saka kan Kommunalministeren vise at SP faktisk tar lokaldemokratiet på alvor, eller vise at dette berre er direkte spel for galeriet og gjelder ikkje i praksis.

Det er få saker som har opprørt meg meir enn denne, der vi opplever at i absolutt alle andre samanhengar i fylket, er det motsegn frå Statens vegvesen samt Statsforvaltaren i absolutt ALT ang. dispensasjon som gjelder bruk av gang sykkelareal, gjeldande trafikktryggleik, og arealbruk som ikkje er nødvendig.

I denne saka her er det slett ikkje nødvendig å dispensere frå noko som helst i Stranda sentrum, den mykje omtalte ladestasjonen kan lett plasserast i god avstand frå ferjekaia, og det einaste hensynet som her blir teke av Statsforvaltaren er kostnadar for utbyggjar, og ikkje lokaldemokratiet.

Svaret i spørjetimen frå ministeren den 20/3 er stekt beklageleg, og eg kan rett og slett ikkje forstå at lokaldemokratiet kan overkøyrast i denne saka.

Svar:

Innleiingsvis vil eg klargjere at kommunen har stort handlingsrom i arealplanlegginga. Kommunen kan starte opp eit arbeid med planlegging av sentrum, som også inkluderer flytting av ferjekai, uavhengig av dette vedtaket.

Eg forstår likevel spørsmålet slik at det i hovudsak dreier seg om moglegheita til å endre vedtaket til statsforvaltaren. Vedtaket til statsforvaltaren er endeleg. Det er ikkje høve til å gjere ei ny klagesaksvurdering av saka, så ein ny gjennomgang av saka vil avgrense seg til å sjå om vedtaket har slike feil som fører til at det er ugyldig. Eg ser at det blir peika på grove saksbehandlingsfeil, og i så tilfelle har forvaltningslova ein tryggingsventil som sikrar at vedtak kan opphevast eller gjerast om. Det er strenge vilkår til ei slik vurdering, jf. forvaltningslova § 35. Både statsforvaltaren og departementet kan vurdere omgjerung, likevel er det inga plikt til å vurdere saka etter forvaltningslova § 35.

Statsforvaltaren har kompetanse til å gjere om sitt eige vedtak, og det er ofte formålstenleg at statsforvaltaren sjølv vurderer merknader om feil rettsbruk, feil saksbehandling eller feil i vurderinga av fakta. Departementet sender derfor mottekne omgjeringskrav til statsforvaltaren for vurdering, dersom dei ikkje allereie er vurderte der. Dersom statsforvaltaren ikkje gjer om saka, og krav om omgjerung kjem til departementet, så tek departementet stilling til kravet. I dei tilfella der departementet har funne grunn til å sjå nærare på saka, er det svært sjeldan at departementet har gjort om eit endeleg vedtak.

Forvaltningslova § 35 er berre ein tryggingsventil som gir forvaltninga heimel til å gjere om ugyldige vedtak.

SPØRSMÅL NR. 1593

Innlevert 20. mars 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 3. april 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hvilke tiltak vil regjeringen iverksette for å sikre at disse viktige lavterskeltilbudene for rus- og psykiatri kan opprettholdes og fortsette å tilby nødvendige tjenester til de mange som er avhengige av dem, og/eller om regjeringen vil sørge for at kuttet reverseres?

BEGRUNNELSE:

Med bakgrunn i den nylige kunngjøringen fra Helsedirektoratet om reduksjon av finansiell støtte til Sammensenteret i Grimstad, Haugesund, Bergen og Kristiansand med 1,7 millioner kroner, samt nedgang i merverdiavgiftskompensasjon med 300 000 kroner. Undertegnede er bekym-

ret for nedskjæringen av finansieringen av Sammensenteret og dets innvirkning på lokalsamfunnene.

Det er tydelig at Sammensenteret spiller en kritisk rolle i mange menneskers liv, ikke minst rundt høytider som jul, hvor de også fungerer som et fellesskap og støtteapparat. Undertegnede stiller seg undrende til hvordan regjeringen vil håndtere de potensielt alvorlige konsekvensene som en nedleggelse av disse sentrene kan medføre for sårbare grupper i samfunnet.

Svar:

Sammensentrene driftes av IOGT i Norge, som mottar tilskudd over ordningen Aktivitets-tilskudd for personer med rusmiddelproblemer, psykiske helseproblemer og/eller erfaring fra salg og bytte av seksuelle tjenester (Aktivitetstilskuddet), som forvaltes av Helsedirektoratet.

Helse- og omsorgsdepartementet er klageinstans for tilskuddsordningen. Jeg kan derfor ikke kommentere denne saken konkret. IOGT i Norge kan benytte seg av sin klageadgang på lik linje som andre tilskuddssøkere.

Det følger av lov om kommunale helse- og omsorgstjenester at kommunen skal sikre at den enkelte har mulighet til å ha en aktiv og meningsfylt tilværelse i fellesskap med andre, og iverksette velferds- og aktivitetstiltak for barn, eldre og funksjonshemmede og andre som har behov for det. Å sikre gode og inkluderende aktivitetstilbud kan bidra til bedret livskvalitet, mestring og mulighet for en aktiv og meningsfull tilværelse. Det er viktig at virkem-

idler, som for eksempel tilskuddsordninger rettet mot ideell og frivillig sektor, bidrar til at det finnes et likeverdig og mangfoldig aktivitetstilbud til utsatte grupper. Derfor har vi en tilskuddsordning som Aktivitetstilskuddet, som retter seg mot nettopp denne målgruppen. Direktoratet har nylig tildelt kr 296 000 000 til dette formålet.

En viktig målsetting for regjeringen er at personer med psykiske vansker og rusmiddel-problemer skal oppleve verdige liv med god tilgang på behandling og oppfølging, samt deltakelse i arbeid, utdanning eller annen meningsfull aktivitet. Gjennom opptrappingsplanen for psykisk helse er det lagt vekt på å styrke oppmerksomheten og forståelsen for betydningen av arbeid, aktivitet og sosial inkludering i helse- og omsorgstjenesten. Dette får også mye oppmerksomhet i regjeringens kommende forebyggings- og behandlingsreform for rusfeltet.

I opptrappingsplanen for psykisk helse har vi et mål om at innbyggere i alle kommuner har tilgang til kunnskapsbaserte lavterskeltilbud innen psykisk helse og rusmiddelproblemer. I budsjettet for 2024 er det bevilget 150 mill. kroner i økt rammetilskudd til kommunene begrunnet med psykisk helse og rusmiddelproblemer. Vi vil også utrede fordeler og ulemper med ulike alternativer for å bidra til likeverdige kommunale lavterskeltilbud innen psykisk helse og rusmiddelproblemer for alle aldersgrupper. Lovfesting er blant alternativene som skal utredes. Helsedirektoratet har fått i oppdrag å gjennomføre denne utredningen.

SPØRSMÅL NR. 1594

Innlevert 20. mars 2024 av stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen

Besvart 5. april 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Ved innføringen av finansskatten i 2017 ble det samtidig innført unntak fra skatteplikt for enkelte typer virksomheter.

Kan statsråden gi et anslag på hvor mange selskaper og hvor stor andel av finansiell aktivitet som er unntatt fra finansskatteplikt, samt hva som er det tilhørende årlige provenytapet, og har det siden innføringen blitt vurdert om innretningen på disse unntakene er hensiktsmessige, eller om de bør revideres?

BEGRUNNELSE:

Da finansskatten med de ulike unntakene ble innført i Prop. 1 LS (2016-2017) ble det ikke gitt noe anslag på provenyeffekten, eller hvor stor del av virksomheten som ville få unntak fra skatten på grunn av disse unntakene.

Svar:

Det ble i 2017 innført en finansskatt for å bøte på at finansielle tjenester er unntatt fra merverdiavgift. Finansskatten består av en skatt på 5 pst. på lønninger (grunnlaget for arbeidsgiveravgift) og en skatt på alminnelig inntekt

(selskapsoverskudd) på 25 pst. for finansielle virksomheter, mot 22 pst. for øvrige virksomheter. Differansen mellom skattesatsen på alminnelig inntekt for finansskattepliktige foretak og skattesatsen for øvrige foretak, kan omtales som skattesatsen på finansskatt på overskudd, og er på 3 pst.

Avgrensningen av finansskatten fremgår av Stortingsvedtak om fastsetting av finansskatt på lønn for 2024. Hovedregelen er at arbeidsgivere som utøver aktiviteter omfattet av næringshovedområde K «Finansierings- og forsikringsvirksomhet» i Statistisk sentralbyrås standard for næringsgruppering, er omfattet av finansskatten, jf. skattevedtakets § 1. Av § 2 fremgår det at finansskatten likevel ikke omfatter foretak der andelen av lønnskostnadene knyttet til finansielle aktiviteter utgjør mindre enn 30 pst. av totale lønnskostnader, eller der merverdiavgiftspliktig aktivitet utgjør mer enn 70 pst. av foretakets aktivitet, når aktiviteten måles på grunnlag av lønnskost-

nader. Videre kan foretak med ikke-økonomisk aktivitet, og som har et klart regnskapsmessig skille mellom lønn mv. knyttet til henholdsvis ikke-økonomisk aktivitet og økonomisk aktivitet, beregne finansskatt på lønn bare for den delen av lønn mv. som knytter seg til virksomhetens økonomiske aktivitet.

Foretak omfattet av finansskatt på lønn, er også omfattet av finansskatt på overskudd, jf. Stortingsvedtak om skatt av inntekt og formue mv. for inntektsåret 2024 § 3-3.

Departementet har ikke anledning til å anslå hvor mange flere foretak som ville ha blitt omfattet av finansskatten uten de tre avgrensningene i skattens virkeområde angitt i Stortingets skattevedtak om finansskatt på lønn § 2, samt provenyvirkningene av disse avgrensningene. Slike anslag vil være krevende på grunn av mangel på egnet datagrunnlag. Departementet har ikke vurdert nærmere de ovenfor nevnte avgrensningene av finansskatten.

SPØRSMÅL NR. 1595

Innlevert 20. mars 2024 av stortingsrepresentant Morten Stordalen

Besvart 22. mars 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Er statsråden glad for at Arbeiderpartiet ikke fikk gehør for å kortslutte utbedringsstrekningen i Valdres?

BEGRUNNELSE:

Det vises til statsrådets svar på Dokument nr. 15:1219 (2023-2024), hvor statsråden gir inntrykk av at «Valdresmodellen» er et nytt konsept hos Statens Vegvesen. Det kan være at dette er nytt for statsråden, men ordningen ble lansert under Solberg regjeringen under betegnelsen utbedringsstrekninger. Da ble det pekt på at modellen var inspirert av arbeidet Statens Vegvesen gjorde på Rv9 i Setesdal. Kan statsråden bekrefte dette, og er statsråden glad for at Arbeiderpartiet ikke fikk gehør for å kortslutte utbedringsstrekningen i Valdres, da partiet i 2018 foreslo å ta strekningen ut av ordningen og gjøre det om det om til en mer kostbar utbyggingsløsning (hvor AP for øvrig ikke foreslo å øke bevilgningene).

Svar:

Strekningen på E16 mellom Fagernes og Øylo i Valdres ble i sin tid valgt som pilotprosjekt i Handlingsprogram for riksveger 2018-2023.

Her skulle man utvikle et nytt konsept – Valdresmodellen – en av våre første totalentrepriser med samspill i veisektoren, med tidlig involvering av entreprenøren og en fast kostnadsramme på 500 mill. 2018-kr.

Jeg er veldig glad for at jeg tidligere i vinter fikk gleden av å åpne dette prosjektet. Det er viktig å ta vare på infrastrukturen som allerede er bygd og utbedre der vi kan. Som statsråd vil jeg fokusere på å føre en ansvarlig samferdselspolitikk hvor vi tar mer hensyn til klima og miljø i veiutbyggingsprosjekter og samtidig får mest mulig så god som ny vei for pengene.

Nå ser jeg videre fram til at også strekningen E16 Lome – Hausåker skal oppgraderes, som Statens vegvesen har satt av penger til innenfor årets budsjett.

SPØRSMÅL NR. 1596

Innlevert 20. mars 2024 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 5. april 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselministeren leggje fram ei oversikt og status for tunellvedlikeholdsbehovet på riks og fylkesveg, samt status for gjennomføringa av tunnellsikkerhetsforskrifta fordelt pr fylke pr i dag?

BEGRUNNELSE:

Tunellvedlikehold står for ein større del av vedlikeholds- etterslepet på Norske vegar, og det er også ei eiga gjeldande tunnellsikkerhetsforskrift som stiller krav til når vedlikeholdsprogrammet for dette skal vere gjennomført i dei ulike fylka.

Svar:

I Noreg er 310 tunnelar på riksveg omfatta av krava i forskrift 15. mai 2007 nr. 517 om minimum sikkerhetskrav til visse vegtunnelar (tunnellsikkerhetsforskriften). Av desse er 97 opna etter skjeringspunktet i forskrifta 30. november 2006. Av riksvegtunnelane som var opna før forskrifta tredde i kraft er 107 oppgraderte i samsvar med forskrifta.

Tabellen viser fylkesfordeling.

Agder	13
Akershus	6
Buskerud	2
Møre og Romsdal	8
Nordland	11
Oslo	5
Rogaland	4
Telemark	7
Troms	4
Trøndelag	8
Vestfold	8
Vestland	31
Totalsum	107

Med dette står det per 1. april 2024 att 106 tunnelar på riksvegnettet, fordelte på følgjande fylke.

Akershus	6
Buskerud	1
Finnmark	4
Innlandet	1
Møre og Romsdal	2
Nordland	24

Rogaland	7
Telemark	1
Trøndelag	2
Vestland	58
Totalsum	106

Dei norske vegtunnelane som inngår i det transeuropeiske netverket for transport (TEN-T) er i tillegg omfatta av EU-direktiv om minstekrav til sikkerheit i tunnelar i det transeuropeiske vegnettet som er tatt inn i EØS-avtalen. Fristen som er sett i EU-direktivet (april 2019) er overskriden, og blir følgd opp med årleg rapportering til ESA. Tunnelane på TEN-T delen av riksvegnettet er prioritert høgast i tunnelutbetningsprogrammet av Statens vegvesen.

Det er lagt opp til at dei fleste av tunnelane som skal utbetrast på TEN-T-vegnettet blir fullført innan 2030, med unntak av to tunnelar i Bergen (E39 Fløyfjell-tunnelen og Eidsvågtunnelen) som er planlagt opna etter 2030.

Det er også 20 tunnelar som ikkje vil bli utbetra, men som i staden skal erstattast av nye strekningar:

- Åtte tunnelar i Vestland (seks på E16 Arna-Stanghelle, to på E16 Nærøydalen)
- Tolv tunnelar i Nordland (E6 Megården-Mørsvikbotn)

Staten vegvesen utarbeider òg planar for å gjennomføre tiltak i tunnelane på anna riksvegnett som står att å oppgradere i tråd med forskriften. Statens vegvesen jobbar systematisk med dei resterande tunnelane. Desse blir prioriterte etter ulike kriterium:

- alder og tilstand
- omkøyringsmoglegheit
- oppetid av tunnelane
- optimalisering av ressursbruk

I mellomtida blir det gjennomført nødvendig vedlikehald for å halde tunnelane i ein forsvarleg tryggingstilstand, og det blir sett i verk avbøtande tiltak til minimumskrav i forskrifta, hovudsakleg oppsetting av midlertidige evakueringslys og nødstasjonar.

Det er tatt inn ei orientering om tunnelutbetningsprogrammet i Meld. St. 14 (2023-2024) Nasjonal transportplan 2025-2036.

For tunnelar på fylkesvegnettet gjeld forskrift 10. desember 2014 nr. 1566 om minimum sikkerhetskrav til visse tunnelar på fylkesvegnettet og kommunalt vegnett i Oslo (tunnellsikkerhetsforskrift for fylkesveg m.m.). Staten fører ikkje løpande oversikt over status for gjennomføringa av tunnellsikkerhetsforskrift på fylkesveg m.m. Fylkeskommunane prioriterer sjølve tunnelprosjekt på sine

fylkesvegar innanfor sine budsjettrammer. Staten kompenserer fylkeskommunane for meirutgifter i tilknytning til oppfølginga av krav i tunnelsikkerhetsforskrifta for fylkesveg gjennom det statlege rammetilskottet. Oversikt over fordelinga av midlane går fram av tabell C-fk i Grønt hefte (berekningsteknisk vedlegg til Prop. 1 S for Kommunal- og distriktsdepartementet).

I samband med ei planlagt høyring våren 2024 av utsett frist for utbetring av tunnelar som er omfatta av tunnelsikkerhetsforskriftene, vil Samferdselsdepartementet be fylkeskommunane vurdere og gi tilbakemelding på om dei vil bli ferdige med utbetringane i sitt fylke innan den nye fristen.

SPØRSMÅL NR. 1597

Innlevert 20. mars 2024 av stortingsrepresentant Marian Hussein

Besvart 2. april 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hvilket ansvar har spesialisthelsetjenesten og kommunene for å gjøre sine rehabiliteringstilbud synlige og oversiktlige for så vel pasienter som helsepersonell, og dermed tilgjengelige for de som trenger dem?

BEGRUNNELSE:

I Riksrevisjonens undersøkelse av rehabilitering i helse- og omsorgstjenestene (Dokument 3:12 (2023–2024)) er to av konklusjonene at mange pasienter ikke får de rehabiliteringstjenestene de har behov for av kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten og at der det er svakheter i rehabiliteringstjenestene får dette store konsekvenser for pasientenes helse, arbeidsevne, familieliv og fritid.

Det heter på side 72 i rapporten:

"Flere aktører trekker fram at det mangler informasjon om rehabiliteringstjenester. Pasient- og brukerombudene har omtalt rehabilitering som «de hemmelige tjenestene». Det går fram av intervju med regional vurderingsenhet i Helse Sør-Øst at helseforetakene har liten interesse av å beskrive hvilke rehabiliteringstjenester de har, fordi de har mye å gjøre og ikke ser behovet for å øke etterspørselen. Mange rehabiliteringstilbud er derfor ikke synlige på nettsidene."

I både Riksrevisjonens rapport og i Nasjonal helse- og samhandlingsplan 2024–2027 (Meld. St. 9 (2023–2024)) kommer det fram at det er utfordringer knyttet til koordinering av tjenester. I helse- og samhandlingsplanen slås det fast at hvis koordineringen og samhandlingen svikter, vil ansvaret for oppfølgingen ofte havne hos pasienten eller brukeren selv, eller hos pårørende. LHL og andre pasientorganisasjoner opplever ofte at dette skjer i dag. For å få til god koordinering av tjenester er det en nødvendig forutsetning at tjenestene er kjent og oversiktlige.

Svar:

Jeg deler bekymringen for at manglende tilgang på rehabiliteringstjenester kan gi konsekvenser for pasientenes helse, arbeidsevne, familieliv og fritid. Rehabilitering er en tjeneste som kan skje parallelt med annen type medisinsk behandling, eller som kan iverksettes etter at annen behandling er avsluttet. Behovet for rehabiliteringstilbud kan oppstå som følge av mer alvorlig skade eller sykdom, som følge av mentale eller psykologiske helsetilstander, som følge av rusmiddelbruk, eller handle om å forebygge funksjonssvikt hos for eksempel eldre. En rekke steder i landet tilbys arbeidsrettet rehabilitering for personer som står i fare for eller som har falt ut av arbeidslivet. I sykehusene skjer mye av rehabiliteringen i forbindelse med en innleggelse, eller som poliklinisk oppfølging. Noen pasienter blir henvist til rehabilitering ved de private institusjonene som har avtale med helseregionen pasienten befinner seg i. Videre får mange pasienter ulike rehabiliteringstilbud i kommunene, noen ganger uavhengig av sykehus-innleggelser.

Gitt de svært ulike formene rehabiliteringstilbud har, kan det være krevende for sykehusleger, fastleger og pasienter og brukere å få oversikt over tilbudene som finnes. Derfor har Helse- og omsorgsdepartementet tildelt de regionale koordinerende enhetene (RKE)/ de regionale vurderingsenhetene (RVE) i helseregionene, ansvar for å formidle informasjon om tilbudene og vurdere henvisninger til rehabiliteringstjenester. På deres hjemmesider ligger mye informasjon om ulike tilbud. Det finnes også en landsdekkende telefonlinje, ReHabiliteringstelefonen, som gir informasjon og veiledning om tjenester og tilbud innen habilitering og rehabilitering i den helseregionen personer bor i. Telefonen er bemannet hverdager på dagtid. Videre har Helsedirektoratet ansvar for informasjon

om ulike rehabiliteringstilbud på nettsiden Velg behandlingssted som ligger på Helsenorge.no.

Det er opp til den enkelte kommune hvordan de vil gjøre sine rehabiliteringstjenester kjent. Alle kommuner er pålagt å ha egne koordinerende enheter, som vil kunne gi veiledning om ulike tilbud. Det er også de kommunale koordinerende enhetene som har ansvar for å utforme individuelle planer og utpeke en koordinator for brukere med komplekse og langvarige helsebehov, samt for barn og unge som har behov for et sammensatt tjenestetilbud med oppfølging som involverer flere aktører i velferdstjenestene, jamfør nasjonal veileder for rehabilitering, habilitering, individuell plan og koordinator, og nasjonal veileder for samarbeid om tjenester til barn, unge og deres familier.

Jeg tar Riksrevisjonens funn om manglende koordinering på alvor. I Nasjonal helse- og samhandlingsplan 2024-2027 er et av regjeringens viktigste hovedgrep nett-

opp at kommuner og sykehus skal prøve ut og innføre nye organiseringsformer og samhandlingsmodeller for å sikre sammenhengende tjenester og pasientforløp, og med god bruk og formidling av kompetanse i og mellom tjenestenivåene. Habilitering og rehabilitering skal også være en viktig del av videreutviklingen av helsefelleskapene. Regjeringen har vedtatt et økonomisk virkemiddel, rekrutterings- og samhandlingstilskuddet, som gjør det mulig å få fart på utvikling av samarbeidsformer og tjenesteutvikling. Videre vil regjeringen inkludere flere med helseutfordringer i arbeid, styrke arbeidsrettet rehabilitering og bidra til et bedre arbeidsmiljø gjennom et forsterket samarbeid mellom helsesektoren og arbeids- og velferdssektoren. Det er et mål for regjeringen at arbeidssinkludering i større grad inngår som behandlings- og/eller rehabiliteringsmål i helse- og omsorgstjenesten. For å få til dette vil regjeringen også styrke det strategiske samarbeidet mellom arbeidsmiljø- og helsemyndighetene.

SPØRSMÅL NR. 1598

Innlevert 20. mars 2024 av stortingsrepresentant Hilde Marie Gaebpie Danielsen

Besvart 2. april 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at i forbindelse med de pågående returene til Etiopia av lengeværende asylsøkere med endelig avslag ikke returneres i strid med UNHCR sine anbefalinger og våre internasjonale forpliktelser, og vil statsråden gjennomføre tiltak som sikrer at deres tilknytning til riket og særlige menneskelige hensyn blir tillagt tilstrekkelig vekt?

BEGRUNNELSE:

Flere medier og NOAS har meldt om at har blitt pågrepet etiopiske asylsøkere med endelig avslag for utsendelse til Etiopia. De fleste av dem har svært lang botid i Norge. Etter NOAS kjennskap alle over 10 år og enkelte 20 års botid i Norge. Og mange har etablert seg godt inn i samfunnet med arbeid, familie og blitt en del av samfunnet de bor og lever i. Norge er blitt deres hjemland.

På grunn av sikkerhetssituasjonen og borgerkrig i Etiopia så har utreiseplikten til Etiopia vært suspendert, senest fra november 2021 frem til mai 2022. Det har også kommet nye oppdaterte landspesifikke anbefalinger fra FNs Høykommissær for flyktninger (UNHCR). Uttalelser fra UNHCR skal veie tungt, dette er slått fast i forarbei-

dende til utlendingsloven i Ot. prp. nr. 75 (2006-2007) s.73 og 74 og senest gjentatt i Høyesterett sin avgjørelse av 12.12.2023 i HR-2023-2351-A avsnitt 47.

UNHCR sine anbefalinger slår fast i avsnitt 31 at personer som kommer fra konfliktområder i Etiopia bør gis beskyttelse. Etiopia står på listen over de 5 verste humanitære krisene i verden, på fjerde plass hos FNs nødhjelpskontor (OCHA Office for the Coordination of Humanitarian Affairs.) Det er 20 millioner menneske som trenger humanitær hjelp og 3,5 millioner internt fordrive på grunn av vald, konflikter og forfølgelse. Samtidig som 1 millioner flyktninger fra andre land har søkt vern i Etiopia, de kjem særlig fra Sør-Sudan og Somalia.

Svar:

Som representanten vil være kjent med, er det Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE) som behandler og avgjør asylsøknader. Verken jeg eller departementet har myndighet etter utlendingsloven til å gripe inn i eller påvirke utfallet i enkeltsaker, med mindre de berører grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn. Det har Stortinget bestemt.

Alle asylsøknader vurderes på individuelt grunnlag og ut fra oppdatert landinformasjon om hvordan den enkelte søkers situasjon vil være ved en ev. retur til hjemlandet. Uttalelser fra UNHCR veier tungt, men utlendingsmyndighetene ser også hen til andre landinformasjonskilder. Norge kan ikke returnere noen tilbake til land hvor de kan risikere forfølgelse, dødsstraff, tortur eller annen umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff.

Asylsøkerne du viser til skal ha fått endelig avslag på sine asylsøknader. Det betyr også at deres tilknytning til riket og hvorvidt det foreligger sterke menneskelige hensyn er blitt vurdert etter utlendingsloven § 38. Det er derfor ikke behov for ytterligere «tiltak» fra min side for å sikre at slike hensyn blir tillagt vekt.

Dersom det skulle oppstå nye forhold som ikke tidligere er vurdert, kan det bes om omgjøring av tidligere vedtak.

SPØRSMÅL NR. 1599

Innlevert 20. mars 2024 av stortingsrepresentant Hilde Marie Gaebpie Danielsen

Besvart 4. april 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Vil regjeringen bidra til å videreføre den elvesamiske kulturen i Tana ved å innhente tradisjonell kunnskap i forvaltningen av Tanavassdraget og åpne for tradisjonelt samisk laksefiske i et begrenset omfang i 2024, og er beslutningen om stans av elvefiske i tanaelva vurdert opp imot artikkel 27 i konvensjonen om sivile og politiske rettigheter?

BEGRUNNELSE:

Deatnu/Tanaelva, med sine sideelver, er det største laksevassdraget på Nordkalotten og inntil nylig et av verdens mest produktive. Laksefisket i elva er også avgjørende viktig for den urgamle elvesamiske kulturen. I følge Sannhets- og forsoningskommisjonen representerer laksefisket i Tanavassdraget, ved siden av reindriften, den samiske næringen som har «sterkest rettslig beskyttelse».

Regjeringens forvaltning har likevel ikke ivaretatt formålet med Tanaloven (2014), som er «å sikre de særskilte rettigheter lokalbefolkningen har til fiske i Tanavassdraget på grunnlag av lov, alders tids bruk og lokal sedvane». I sin nyttårstale konstaterte Sametingspresident Silje Karine Muotka at «vårt laksefiske er forbudt». På grunn av drastisk nedgang i fangstene har Klima- og miljødepartementet stengt alt laksefiske i Tanavassdraget siden 2021.

Norske myndigheter har unnlatt å lytte til tradisjonell kunnskap og innspill fra Sametinget og representanter for den elvesamiske kulturen, blant annet i spørsmålet om årsakene til bestandsnedgangen. Sametinget, som i begynnelsen av mars behandlet Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport, konkluderte blant annet at:

«Den elvesamiske kulturen og språket er under sterkt press og kan per i dag ikke praktiseres. SP art. 27 (FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter) slår fast at statene ikke kan nekte et folk sin kultur, så det er nærliggende å konstatere at det pågår enda et menneskerettsbrudd i Tanavassdraget.»

Ifølge avisa Sagat ble det fra fiskerorganisasjonen Bivdu vist til dette i møte med representanter fra FN's ekspertgruppe for urfolks rettigheter (EMRIP) i midten av mars.

Regjeringen kan på kort sikt åpne for tradisjonelt samisk fiske i begrenset omfang i Tanavassdraget i 2024, samt å sørge for at tradisjonell kunnskap tas inn og vektlegges i den videre forvaltningen.

Svar:

Tanavassdraget er, som representanten skriver, et av verdens største og viktigste vassdrag for atlantisk laks. De siste årene har status for laksebestandene vært på et kritisk lavt nivå. Det har derfor vært nødvendig å stenge laksefisket i vassdraget, av hensyn til laksebestandene. Den norsk-finske overvåkings- og forskningsgruppa for Tanavassdraget publiserer årlige vurderinger av status og utvikling for flere av laksebestandene. I rapporten for 2023 er 10 av de 12 vurderte bestandene på det røde, og mest kritiske, bestandsnivået. Dette er noe vi må ta på største alvor.

Selv om situasjonen er alvorlig, viser overvåkingen at stansen i laksefisket siden 2021 har hatt en positiv effekt. Den samlede mengden gytefisk i Tanavassdraget økte med 46 % fra perioden 2013-2020 til 2021-2023. I selve Tanaelva og de øvre sideelvene har gytebestandene også økt. Denne utviklingen er svært positiv, siden dette er områder hvor bestandene tidligere har vært høyt beskattet og

hvor gytebestandsmåloppnåelsen har vært veldig lav. Den positive utviklingen i de øvre sideelvene skyldes i all hovedsak fravær av fiske. Det vil derfor være stor risiko knyttet til å skulle tillate selv et begrenset laksefiske. Innsiget av laks er forventet å være lavt også i 2024, og til tross for positiv utvikling i de øvre sideelvene er bestandene i disse elvene fortsatt langt unna å oppnå gytebestandsmålet og å produsere et høstbart overskudd. Jeg opplever at det nå er stor enighet om at situasjonen for tanalaksen er alvorlig.

I desember 2023 undertegnet Norge og Finland nye fiskeregler for Tanavassdraget. Disse reglene er resultatet av en lang forhandlingsprosess, hvor både Sametinget og lokale rettighetshavere har deltatt aktivt. Fiskereglene skal tre i kraft 1. mai, og vil bli implementert gjennom norske fiskeforskrifter for de ulike delene av Tanavassdraget. De nye fiskereglene setter en terskel for når det kan åpnes for et begrenset laksefiske. Når mer enn 20 % av den fisken som til enhver tid befinner seg i vassdraget tilhører bestander i rød bestandskategori, kan det ikke åpnes for laksefiske. Når denne andelen er mindre enn 20 %, kan det åpnes for et begrenset laksefiske for lokale rettighetshavere. Fiskereglene ivaretar altså lokalbefolkningens rettigheter jf. Tanaloven § 1, innenfor biologisk forsvarlige rammer.

De siste årene har innsiget av laks til Tanavassdraget vært svært lavt. I 2023 fant bare 18 710 laks veien opp til vassdraget. I 2022 var tallet 19 943. Dette er langt under det som kreves for at bestandene skal produsere et overskudd. Selv om man skulle åpnet for et kulturelt fiske kun for rettighetshavere, og begrenset fisket til én laks hver, ville man likevel måtte ta høyde for at flere tusen laks ville fanges før de kom frem til gyteområdene. Man ville risikert at det allerede lave innsiget ble betydelig redusert og at man satte gjenoppbyggingen av laksebestandene i fare. Dette vil ikke være i tråd med naturmangfoldlovens krav til at det kun skal fiskes på det høstbare overskuddet laksebestandene produserer.

Tanavassdragets fiskeforvaltning (TF) representerer rettighetshaverne langs vassdraget, og deltar i alle prosesser rundt forvaltningen av laksebestandene i vassdraget. TF bringer lokal og tradisjonell kunnskap inn i forvaltningsarbeidet. I forhandlingene med Finland om nye fiskeregler for vassdraget, deltok TF på alle nivåer i prosessen og satt også i delegasjonsledelsen. Det er ikke riktig at myndighetene har unnlatt å lytte til TF og Sametingets innspill og tradisjonelle kunnskap i disse prosessene. Selv om vi ikke har kommet til enighet om stansen i laksefisket, er mye av innholdet i de nye fiskereglene foreslått av TF. Dette gjelder særlig utvidelsene i fisket etter andre arter.

Departementet har flere ganger vurdert stansen i laksefisket opp mot urfolks rett til kulturutøvelse i artikkel 27 i FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter, den liknende bestemmelsen i Grunnloven § 108, og retten til en natur der reproduksjonsevne og mangfold bevares

jf. Grunnloven § 112. Vurderingene er inntatt i de siste års høringsnotater til forslagene om å ikke åpne for laksefiske.

Etter Grunnloven § 108 og FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter art. 27 (SP 27), har myndighetene en plikt til å legge forholdene til rette for at den samiske folkegruppe kan sikre og utvikle sitt språk, sin kultur og sitt samfunnsliv. Det er ikke tvil om at fisket i Tanavassdraget er en sentral del av den lokale samiske kulturen. I dette tilfellet blir imidlertid retten til å utøve sin kultur stilt opp mot en annen grunnleggende menneskerettighet, nemlig retten til naturmangfold, jf. Grunnloven § 112. Det er nettopp for å sikre en «natur hvor produksjonsevne og mangfold bevares» at laksefisket i Tanavassdraget må reguleres strengere, og midlertidig stenges. Myndighetene har også en plikt til å sikre naturgrunnlaget til den elvesamiske kulturen, jf. naturmangfoldloven § 14 og lakse- og innlandsfiskloven § 3.

Laksebestandene i Tanavassdraget utgjør naturgrunnlaget for den elvesamiske kulturen i området. Dersom laksebestandene ikke styrkes, vil fiskekulturen uansett forsvinne. Både Grunnloven § 108 og SP 27 har et fremtidsrettet perspektiv, og skal ikke bare beskytte kulturutøvelsen for nålevende generasjoner. Fremtidige generasjoner har like stor rett til naturmangfold og tradisjonelt laksefiske som de som lever i dag, og fisket må dermed forvaltes på en måte som ikke setter gjenoppbyggingen av laksebestandene i fare.

SPØRSMÅL NR. 1600

Innlevert 21. mars 2024 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø

Besvart 4. april 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Viser til post 73 Tilskudd til reduserte bompenger utenfor byområdene. Jeg vil be om en historisk oversikt over prosjektene som har vært med i ordningen siden start, samt det totale årlige beløpet som har vært brukt på ordningen.

Hvilket beløp har hvert prosjekt fått årlig og samlet sett, hvor mange prosent har dette redusert taksten med, når er dagens prosjekter forventet nedbetalt og forventet å bli nedtrappet/utgå fra ordningen?

BEGRUNNELSE:

Vi må bygge sammen landet med god infrastruktur. Rogfast og Ryfast er to glitrende eksempler på det. Samtidig er det viktig at bompengbelastningen ikke blir så høy

at innbyggerne i praksis ikke har råd til å bruke veiene. Derfor innførte forrige regjering blant annet ordningen med tilskudd til reduserte bompenger utenfor byområdene.

Svar:

Jeg tolker spørsmålet til å omhandle hvilke prosjekter som har vært omfattet av post 73 Tilskudd til reduserte bompenger utenfor byområdene.

I tabell 1 under ser man beløpene som er utbetalt årlig og totalt til de 42 prosjektene som har fått tilsagn av den opprinnelige tilskuddsordningen for reduserte bompenger utenfor byområdene, som ble innført som en del av bompengereformen i 2017. Beløpene er i løpende kroner.

Tabell 1 viser også oppstartsår, status innkreving og forventet nedbetalingsår.

Status	Bompengeselskap	Prosjekt	Start bompeng- innkreving	Forventet nedbetalt	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Totalt
I drift	Bompengeselskap Nord AS	Bypakke Bodø	2015	2035	29,8	27,6	25,2	22,2	19,3	23,1	24,7	25,1	197,0
I drift	Bompengeselskap Nord AS	Vegpakke Harstad	2016	2036	16,4	15,2	13,9	12,2	10,6	12,7	13,6	13,8	108,4
I drift	Bompengeselskap Nord AS	E6 Korgen - Bolna (Helgeland nord)	2015	2033	6,0	5,5	5,0	4,5	3,8	4,6	4,9	5,0	39,3
I drift	Bompengeselskap Nord AS	E6 Nord-Trøndelag grense - Korgen (Helgeland sør)	2016	2030	9,0	8,4	7,7	6,6	5,8	7,0	7,5	7,5	59,5
I drift	Bompengeselskap Nord AS	E6 Hålogalandsbrua og E10 Trældal - Leirvik ³¹	2015	2030	11,9	11,1	10,1	8,9	7,7	9,3	9,9	10,1	79,0
I drift	Ferde AS	Fv 7/rv 13 Hardangerbrua ²¹	2006	2030	13,5	12,4	11,4	10,0	8,6	10,4	11,1	11,3	88,7
I drift	Ferde AS	Haugalandspakken	2008	2025	28,3	26,3	24,1	21,1	18,4	21,9	23,5	23,9	187,5
I drift	Ferde AS	Førdepakken	2016	2028	14,9	13,9	12,7	11,1	9,6	11,6	12,4	12,6	98,8
I drift	Ferde AS	E18 Tvedestrand - Arendal	2019	2034	0,0	0,0	22,7	20,0	19,1	20,8	22,3	22,6	127,5
I drift	Ferde AS	Rv13 Ryfast	2021	2043	0,0	0,0	-	-	44,6	48,5	52,0	52,8	197,9
I drift	Ferde AS	E39 Svevatjørn - Rådal	2022	2040	0,0	0,0	-	-	0	25,4	27,2	27,7	80,3
I drift	Vegfinans AS	E134 Damåsen - Saggrenda	2019	2035	0,0	0,0	-	26,7	25,5	27,7	29,6	30,2	139,7
I drift	Vegfinans AS	E16 Kongsvinger - Slomarka	2016	2029	16,4	15,2	13,9	12,2	10,6	12,7	13,6	13,8	108,4
I drift	Vegfinans AS	E16 Fønhus - Bagn	2014	2033	4,5	4,2	3,8	3,4	2,9	3,5	3,7	3,8	29,8
I drift	Vegfinans AS	E16 Bagn - Bjørge	2019	2033	0,0	0,0	6,3	5,6	5,3	5,8	6,1	6,3	35,4
I drift	Vegfinans AS	E18 Rugtvedt - Dørdal	2019	2037	0,0	0,0	20,2	17,8	17	18,5	19,8	20,1	113,4
I drift	Vegfinans AS	E18 Langåker-Bommestad	2009	2028	10,4	9,7	8,9	7,8	6,7	8,1	8,7	8,8	69,1
I drift	Vegfinans AS	E18 Sky-Langangen	2012	2031	10,4	9,7	8,9	7,8	6,7	8,1	8,7	8,8	69,1
I drift	Vegfinans AS	E18 Gullli - Langåker	2015	2034	37,3	34,6	31,6	27,8	24,1	28,9	30,8	31,4	246,5
I drift	Vegfinans AS	E18 Bommestad - Sky	2018	2037	0,0	45,6	41,7	36,7	35	38,1	40,8	41,5	279,4
I drift	Vegfinans AS	E6 Dal-Boksrud, Boksrud-Minnesund	2011	2025	25,4	23,6	21,5	18,9	16,3	19,6	21,0	21,4	167,7
I drift	Vegfinans AS	E6 Minnesund - Skaberud	2015	2029	22,4	20,8	18,9	16,7	14,4	17,3	18,5	18,9	147,9
I drift	Vegfinans AS	E6 Kolomoen - Moelv	2020	2032	0,0	0,0	10,6	44,5	42,4	46,2	49,4	50,3	243,4
I drift	Vegfinans AS	E6 Øyer-Tretten	2012	2024	9,0	8,4	7,7	6,6	5,8	7,0	7,5	7,5	59,5
I drift	Vegfinans AS	E6 Ringebu-Otta, strekningen Frya - Sjøa	2016	2032	38,8	36,0	32,9	29,1	25,1	30,0	32,2	32,7	256,8
I drift	Vegfinans AS	Rv7 Sokna - Ørgenika	2014	2025	11,9	11,1	10,1	8,9	7,7	9,2	9,9	10,1	78,9
I drift	Vegfinans AS	Rv 3/rv 25 Ommangsvollen – Grundset/Basthjørnet	2020	2040	0,0	0,0	-	20,0	19,1	20,8	22,3	22,6	104,8
I drift	Vegfinans AS	Rv 36 Slättetås - Årnes	2018	2027	0,0	4,2	3,8	3,4	3,2	3,5	3,7	3,8	25,6
I drift	Vegfinans AS	Rv 4 Lunner grense - Jaren og Lygna sør	2017	2034	20,9	19,4	17,7	15,6	13,5	16,2	17,3	17,6	138,2
Nedlagt	Bompengeselskap Nord AS	Rv 80 Røvika-Strømsnes	2011	2020	4,5	4,2	3,8	2,9	0				15,4
Nedlagt	Bompengeselskap Nord AS	Rv 80 Løding - Vikan (Tverlandsbrua)	2013	2020	7,5	6,9	6,2	4,8	0				25,4
Nedlagt	Ferde AS	Rv. 19 Kirkebakken - Re grense	2009	2018					0				-
Nedlagt	Ferde AS	Vossapakke ²¹	2010	2022	11,9	11,1	10,1	8,9	7,7	9,2			58,9
Nedlagt	Ferde AS	E134 Stordalstunnelen	2014	2021	3,0	2,8	2,6	2,2	0				10,6
Nedlagt	Vegamot AS	E6 Trondheim-Stjørdal	1995	2023	34,3	31,8	29,1	25,6	22,2	26,6	28,4		198,0
Nedlagt	Vegamot AS	E136 Tresfjordbrua	2015	2021	0,0	0,0	-	-	0				-
Nedlagt	Vegfinans AS	E6 Gardermoen-Dal, Skaberud-Kolomoen	2009	2023	35,8	33,2	30,3	26,7	23,2	27,7	29,6		206,5
Nedlagt	Vegfinans AS	E6/E18 Østfoldpakke	2001	2021	52,2	48,3	44,1	39,0	33,6				217,2
Nedlagt	Vegfinans AS	E18 Riksgrensen - Ørje og Knapstad - Retvet	2016	2021	16,4	15,2	13,9	12,2	10,6				68,3
Nedlagt		Listerpakken ¹¹	2003	2019	-	0,0	-	-	-				-
Ikke startet	Ferde AS	E39 Rogfast	2032	2051	-	0,0	-	-	-				-
Ikke startet	Vegfinans AS	E16 Bjørnum - Skaret	2025	2040	-	0,0	-	-	-				-
		Sum			502,8	516,4	531,4	548,4	526,1	580,0	610,5	562,0	4 377,6

Totalt har 40 prosjekter mottatt om lag 4,4 mrd. kr i perioden 2017-2024. Prosjekter som har mottatt tilskudd har satt ned gjennomsnittstaksten med 10 pst. E39 Rogfast og E16 Bjørnum – Skaret har fått tilsagn til å gjennomføre tilsvarende reduksjon av gjennomsnittstakst med 10 pst. når disse starter innkreving. Prosjektene rv. 19 Kirkebakken – Re grense og Listerpakken har ikke mottatt til-

skudd gjennom den opprinnelige tilskuddsordningen fra 2017, men har fått ekstraordinært tilskudd slik at det ble redusert innkrevingstid, jf. tabell 2.

Videre er det bevilget om lag 5,1 mrd. kr til følgende prosjekter og tiltak utover den opprinnelige tilskuddsordningen fra 2017, gjennom post 73 i perioden 2017-2024, se tabell 2. Beløpene er i løpende kroner:

Tabell 2

År	Prosjekt	Tilskudd (Mill. kr)	Formål	Status
2019	Fv. 544 Halsnøysambandet i Hordaland	119	Nedlegge	Nedlagt
2019	Listerpakken i Vest-Agder	15	Nedlegge	Nedlagt
2019	Fv. 17 Tverlandet – Godøystraumen	66	Nedlegge	Nedlagt
2020	E6 Hålogalandsbrua	190	Reduksjon 20 %	Gjennomført
2020	E18 Arendal - Tvedestrand	216,6	Reduksjon 20 %	Gjennomført
2020	E136 Vågstrandtunnelen	175	Nedlegge	Nedlagt
2020	Rv. 13 Hardangerbrua	270	Reduksjon 20 %	Gjennomført
2020	Rv. 80 Rørvika – Strømsnes (Fauske – Bodø, Nordland):	156	Nedlegge	Nedlagt
2020	Fv. 64 Atlanterhavstunnelen (Møre og Romsdal):	370	Nedlegge	Nedlagt
2020	Fv. 107 Jonsdalstunnelen (Vestland):	21,255	Nedlegge	Nedlagt
2020	Fv. 48 Årsnes Ferjekai (Vestland):	2	Nedlegge	Nedlagt
2020	Fv. 33 Skreifjella – Totenvika (Innlandet):	195	Nedlegge	Nedlagt
2020	Kvammapakken	138,5	Reduksjon 50 %	Gjennomført
2020	E6 Hålogalandsbrua og E10 Trældal - Leirvik	138,5	Reduksjon 50 %	Gjennomført
2021	E18 Arendal - Tvedestrand	163,5	Reduksjon 20 %	Gjennomført
2021	E6 Øyer - Tretten	7	Sidevegsbom	Gjennomført
2021	Rv. 3/25 Ommangsvollen - Grundset/ Basthjørnet	213	Reduksjon ikke spes	Gjennomført
2021	E16 Kongsvinger - Slomarka	140	Halv takst sideveg og fritak	Gjennomført
2021	E6 Kolomoen - Moelv	50	Sideveg 1 år	Gjennomført
2021	Rv. 3/25 Ommangsvollen - Grundset/ Basthjørnet	83	Sideveg 1 år	Gjennomført
2021	E134 Stordalstunnelen (Vestland)	90	Nedlegge	Nedlagt
2021	E136 Tresfjordbrua	400	Nedlegge	Nedlagt
2021	Fosenpakken (Trøndelag)	425	Reduksjon	Gjennomført
2021	E6/E18 Østfoldpakken	113	Nedlegge	Nedlagt
2021	Fv. 34 Grime - Vesleelva	68	Nedlegge	Nedlagt
2021	Fv. 311 Presterødbakken	183	Nedlegge	Nedlagt
2021	T-forbindelsen	190	Nedlegge	Nedlagt
2021	Finnfast	130	Nedlegge	Nedlagt
2021	Fv. 255 Jørstad–Segelstad bru	66	Nedlegge	Nedlagt
2022	Rv. 13 Hardangerbrua	180	Nedbetaling av gjeld	Gjennomført
2022	E6 Kolomoen - Moelv	50	Sidevegsbom	Gjennomført
2022	E6 Frya - Sjøa	231,5	Nedbetaling av gjeld	Gjennomført
2023	E6 Kolomoen - Moelv	50	Sidevegsbom	Gjennomført
2023	E6 Kolomoen - Moelv	1,068	Sidevegsbom	RNB indeksjustering
2024	E6 Kolomoen - Moelv	58	Sidevegsbom	Gjennomført
2024	Rv. 3/25 Ommangsvollen - Grundset/ Basthjørnet	120	Prøveordning m halv takst	Gjennomført
Totalt		5084,923		

Totalt er det i perioden 2017-2024 bevilget om lag 9,5 mrd. kr til reduserte bompenger utenfor byområdene gjennom Post 73 Tilskudd for reduserte bompenger utenfor byområdene.

SPØRSMÅL NR. 1601**Innlevert 21. mars 2024 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 26. mars 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen**

Spørsmål:

Esso har ikke dokumentert at biodrivstoff de solgte i 2022 var avansert biodrivstoff. Miljødirektoratet undersøker om flere har gjort samme feil.

Kan statsråden redegjøre for hvordan dette påvirker det norske utslippsregnskapet i perioden 2017-2022, samt redegjøre for om dette innebærer at stortingsvedtakene som i samme periode har stilt krav om en viss andel avansert biodrivstoff kan være brutt?

BEGRUNNELSE:

Esso har feilklassifisert biodrivstoff laget av dyrefett fra USA som avansert. Bruk av dyrefett som ikke er avansert kan gi økte globale utslipp og tap av natur. Kravene til omsetning av biodrivstoff har delkrav om salg av avansert biodrivstoff. Avansert biodrivstoff teller dobbelt. Aktørene må kunne dokumentere at biodrivstoffet er laget av avansert råstoff.

Svar:

I Norge har vi omsetningskrav som sier at en viss andel av alt drivstoff som selges skal være biodrivstoff, og omsettere av drivstoff skal hvert år rapportere på omsetningskravene. Det er innført egne omsetningskrav for veitransport, ikke-veigående transport, luftfart og i sjøfart. For veitransport er kravet i 2024 på 19 prosent, med et delkrav om at minst 12,5 prosent skal være avansert biodrivstoff. For å skape et ytterligere motiv for å bruke avansert biodrivstoff, åpner regelverket for å dobbelttelle avansert biodrivstoff ut over delkravet opp mot det samlede kravet. For de øvrige transportformene er det kun avansert biodrivstoff som kan benyttes til å oppfylle omsetningskravene. Miljødirektoratet følger opp og kontrollerer innrapporteringen fra omsetterne. I 2023 ble samtlige omsettere bedt om å dele ytterligere dokumentasjon for enkelte partier biodrivstoff som ble rapportert i omsetningskravet for veitrafikk for 2022.

Miljødirektoratets tilsyn av Esso avdekket manglende dokumentasjon på et innrapportert parti avansert biodrivstoff basert på animalsk fett fra USA. Dokumentasjonen som Esso la frem beskrev ikke hvordan produsenten og deres råstoffleverandører skiller mellom ulike typer animalsk fett, slik regelverket krever. Det aktuelle partiet biodrivstoff må dermed regnes som konvensjonelt biodrivstoff. Esso oppfylder fremdeles delkravet til avansert biodrivstoff i veitrafikken for 2022, men oppfyller ikke omsetningskravet for biodrivstoff i veitrafikk samme år

fordi de mister muligheten for å dobbelttelle partiet med drivstoff basert på slakteavfall fra USA. Endringer i hva som regnes som konvensjonelt og avansert biodrivstoff påvirker ikke det norske utslippsregnskapet så lenge samlet volum biodrivstoff er uendret. I denne saken er samlet volum biodrivstoff uendret. Jeg har likevel gitt Miljødirektoratet i oppdrag å vurdere regelverksendringer som kan redusere risikoen for brudd på bærekraftskriteriene og øke etterlevelsen av regelverket. Miljødirektoratets vurdering leveres i mai.

Jeg forventer at arbeidet med å stramme inn regelverk og krav til bærekraft og utslippsreduksjon vil redusere risikoen for brudd etter eventuell ikrafttredelse. Miljødirektoratet planlegger i tillegg å øke tilsynsaktiviteten, også for bruk av biodrivstoff i oppfyllelse av omsetningskrav bakover i tid. I 2023 ble det bestemt at biodrivstoffpolitikken skal vurderes ved faste kontrollpunkter. I klimastatus- og plan som legges frem i oktober 2024 presenteres den første helhetlige vurderingen av biodrivstoffpolitikken. Bærekraftsegenskapene til biodrivstoff, herunder global klimaeffekt fra ulike råstoff som brukes til produksjonen av biodrivstoff, vil inngå i vurderingen.

SPØRSMÅL NR. 1602**Innlevert 21. mars 2024 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg****Besvart 5. april 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Vil regjeringen innføre sanksjoner i forhold til ekstremistiske bosettere på Vestbredden?

BEGRUNNELSE:

EUs utenriksministre kom denne uka til en prinsipiell enighet om sanksjoner mot voldelige israelske bosettere på Vestbredden og mot medlemmer av Hamas. Det markerer første gang EUs 27 medlemsland går sammen om sanksjoner mot voldelige bosettere, etter at USA og Storbritannia og Frankrike har gjort det samme.

Sanksjonene er ennå ikke innført, men det er ventet at de vil være på plass om kort tid. Sanksjonene innebærer innreiseforbud og frysing av eventuelle verdier bosetterne på sanksjonslisten måtte ha i EU-land. EUs borgere vil også ha forbud mot å samhandle med personene på lista.

I tidligere dialog med Stortinget, har utenriksministeren sagt at regjeringen mener at det er multilaterale, globale og tvingende sanksjoner som har størst mulighet til å påvirke en stat til å endre adferd, og at eksempler på dette er sanksjoner EU har vedtatt. De 13 sanksjonsforskriftene Norge allerede har vedtatt, retter seg blant annet mot enkeltpersoner i et land, og er enten EU-sanksjoner eller sanksjoner vedtatt av FNs sikkerhetsråd. Hvis EU nå

vedtar sanksjoner mot israelske bosettere, så tilsier det at regjeringen mener dette kan være effektive sanksjoner også Norge burde slutte seg til.

Svar:

EUs høyrepresentant Josep Borrell annonserte 18. mars d.å. at medlemslandene har kommet til en prinsipiell enighet om å innføre restriktive tiltak mot Hamas og mot voldelige israelske bosettere. Disse sanksjonene har foreløpig ikke blitt formelt vedtatt. Vi vil vurdere å tilslutte oss sanksjonene først etter at de er vedtatt.

Som representanten helt korrekt påpeker, er regjeringens holdning at det er sanksjoner som er vedtatt av FNs sikkerhetsråd eller andre sanksjoner som det er bred internasjonal oppslutning om, herunder EU-sanksjoner, som har størst legitimitet og effekt når det gjelder å påvirke en stat til å endre atferd. Av den grunn har Norge ikke tradisjon for å innføre sanksjoner alene. Regjeringen har heller ikke fullmakt i sanksjonsloven til å treffe vedtak om slik alenegang.

Når EU vedtar nye listeføringer, blir norske myndigheter i henhold til standard praksis invitert til å vurdere norsk oppslutning i etterkant av EUs beslutning. Dette vil vi også gjøre når EU eventuelt vedtar sanksjoner mot israelske bosettere, Hamas eller andre.

SPØRSMÅL NR. 1603**Innlevert 21. mars 2024 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt****Besvart 9. april 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Vil ministeren hjemle statistikk for skolebibliotekene i kommende forskrift for Opplæringsloven og sikre bedre rapportering i Grunnskolens informasjonssystem?

BEGRUNNELSE:

Det har vært luftet stor skuffelse fra organisasjonene som jobber med skolebibliotek i etterkant av Opplæringslov-

en. I arbeidet med forskriften, har både Aksjon skolebibliotek og Norsk bibliotekforening etterlyst at statistikk for skolebibliotek i videregående opplæring også må hjemles i forskriften og tillegges Utdanningsdirektoratet. Da statistikk for skolebibliotek ble flyttet fra Nasjonalbiblioteket til Udir under den forrige regjeringen, falt statistikk for skolebibliotek i VGO mellom to stoler. I forslag til forskriften ser ikke Utdanningsdirektoratet bruksområder for statistikk. Statistikk for skolebibliotek er avgjørende

for at politikere og beslutningstakere har et kunnskapsbasert styringsgrunnlag.

Opplæringsloven sier at elever skal ha tilgang til skolebibliotek. Uten statistikk blir dette vanskeligere å kontrollere. For å ha et reelt bilde av skolebibliotekenes situasjon, utvikling og sikre at skolene oppfyller lovverket er det nødvendig med en nasjonal og kvalitetssikret oversikt. En nasjonal statistikk sikrer kvalitet, regelmessighet og forutsigbarhet. Statistikk hjelper også skoleeiere, rektorer og skolebibliotekarere i å planlegge og utvikle bibliotektilbudet til elevene.

Svar:

Skolebibliotekene har en viktig rolle i opplæringen. De er en arena som bidrar til at alle barn uavhengig av sosial bakgrunn, kan få tilgang til bøker og oppleve leseglede. Det er sentralt at elevene har tilgang til et skolebibliotek med variert litteratur og med god kompetanse. I Grunnskolenes informasjonssystem GSI innhentes det informasjon om skolene har skolebibliotek i egne lokaler, i kombinasjon med folkebibliotek eller om de ikke har skolebibliotek. Vi har også informasjon om antall timer i uka biblioteket er åpent. Vi har ikke tilsvarende statistikk fra videregående opplæring. Vi har imidlertid informasjon fra Spørsmål

til Skole-Norge høsten 2023 om tilgang til skolebibliotek både i grunnskolen og i videregående skoler, og om hvordan de ulike skoleslagene bruker skolebiblioteket i opplæringen.

I den nye opplæringsloven videreføres kravet om at elever skal ha tilgang til skolebibliotek. Forslag til ny forskrift til opplæringsloven har nylig vært på høring. I høringen ble det foreslått å videreføre dagens krav om at bibliotek som ikke ligger på skolen, skal være tilgjengelig for elevene i skoletiden og at biblioteket skal være særskilt tilrettelagt for skolen. Det er ikke foreslått en hjemmel for innhenting av statistikk for skolebibliotekene utover de rapporteringsbestemmelser som i dag følger av forskriften.

Utdanningsdirektoratet har en tilskuddsordning for personalressurser og kompetanseutvikling i skolebiblioteket, som kommunene kan søke på. Regjeringen har styrket denne tilskuddsordningen, som nå er på 30 millioner kroner. I tillegg kan skoler søke om å delta i Kulturrådets skolebibliotekordning. Formålet med ordningen er å gi barn og unge tilgang til et variert og aktuelt utvalg av bøker gjennom skolebiblioteket. Gjennom ordningen får skolebibliotek i grunnskolen bøker fra Kulturrådets innkjøpsordninger, som har barn og unge som målgruppe.

SPØRSMÅL NR. 1604

Innlevert 21. mars 2024 av stortingsrepresentant Irene Ojala

Besvart 4. april 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hvor mange byer/tettsteder med mer enn 20 000 innbyggere og mer enn 240 fødte barn per år har nær 2 timer eller mer i reisevei til fødeavdeling?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen slår i Nasjonal helse- og samhandlingsplan 2024-2027 fast at svangerskaps-, føde- og barselstilbudet skal gi den enkelte kvinne god oppfølging, en trygg fødsel og et godt fødetilbud. Regjeringen vil ifølge meldingen styrke det desentraliserte tilbudet gjennom samarbeid mellom kommuner og sykehus. Regjeringen vil føre en politikk som bidrar til et godt og trygt føde- og barselstilbud i hele Norge. Blant regjeringens tre mål for svangerskaps-, fødsels- og barselomsorgen er mål om at kvinner skal oppleve et sammenhengende, trygt og helhetlig til-

bud gjennom svangerskap, fødsel og barselstiden, og mål om god bruk av personell og kompetanse.

I 2023 ble 246 barn født i Altaregionen, 97 barn ble født i Hammerfestregionen. Kvinner i Alta føder altså 2,5 flere barn enn kvinner i Hammerfest.

Likevel har Alta bare fødestue, Hammerfest har fullverdig fødeavdeling.

Derfor må en stor andel av Altas kvinner føde i Hammerfest, 14 mil og 2,5 timers kjørevei unna, og der veier og flyplasser er stengt flere dager i året. Alta har 21 708 innbyggere i 2023, og selv om syv av ti barn som fødes i Vest-Finnmark, bor i Alta, er det ikke fødeavdeling i kommunen.

Ifølge Altaposten mangler fødeavdelingen i Hammerfest seks av 13 jordmødre. I Alta er alle stillingene besatt.

Driften av fødeavdelingen i Hammerfest må ha dyre vikarer fordi over halvparten av jordmorstillingene står ubesatt. I Alta rekrutteres det 100 prosent inn i faste jordmorstillinger.

Det er vanskelig å se at det er i tråd med regjeringens mål om godt og trygt fødetilbud og god bruk av personell at så mange kvinner fra Alta må reise til et sykehus med rekrutteringsproblemer når egen klinikk har god rekruttering av jordmødre til alle fødekvinner i Alta, og når Alta er den regionen i Finnmark som har aller fleste fødsler per år.

Det fører til at veldig mange kvinner får unødig lang og ofte risikofylt reise til fullverdig fødeavdeling.

Det er en belastning for kvinnen og familien, og det gir pasientreisekostnader.

Det fører til økte kostnader til vikarer og innleie av personell i Finnmarkssykehuset. Finnmarkssykehuset ligger an til å gå med store underskudd også i 2024. De negative resultatene forverres av innleie og vikarbruk.

Svar:

Klinikk Alta har i dag en fødestue som gir tilbud om svangerskapsomsorg, ultralyd-undersøkelse, fødsler, barselomsorg, følgetjeneste for fødende med lang reisevei og hjemmebesøk etter fødsel. Jeg vil innledningsvis understreke at fødetilbudet i Alta er et godt og trygt tilbud til friske gravide og som bidrar til en sammenhengende svangerskaps-, fødsels- og barselomsorg. Det er i tråd med våre føringer om svangerskaps-, fødsels- og barselomsorg i Nasjonal helse- og samhandlingsplan.

Representanten Ojala tar til orde for en fødeavdeling i Alta. Jeg viser til Helsedirektoratets retningslinje om fødselsomsorgen som angir kvalitetskrav til fødsels-

omsorgen og som ligger til grunn for nivåinndelingen av fødeinstitusjoner med henholdsvis fødestue, fødeavdeling og kvinneklinikk. Etter mitt skjønn vil det være svært utfordrende å etablere en fødeavdeling i Alta som er i tråd med kvalitetskravene i Helsedirektoratets retningslinje, deriblant kravene om bemanning, kompetanse og med behov for vaktordninger innen anestesi og for fødselsleger. Tilgang til kvalifisert personell er en betydelig utfordring flere steder, og det gjelder blant annet spesialister i fødselshjelp og kvinnesykdommer, i tillegg til jordmødre. I likhet med landet ellers, synker fødselstallene i Finnmark. Få fødsler fordelt på flere fødeavdelinger og dermed behov for flere fagfolk, vil gi utfordringer med å gi jordmødre og annet personell tilstrekkelig mengdetrening.

Representanten Ojala spør om hvor mange byer/tettsteder med mer enn 20 000 innbyggere og mer enn 240 fødte barn per år som har nær to timer eller mer i reisevei til fødeavdeling. Statistisk sentralbyrås oversikt over reisevei til fødeinstitusjon viser at det er mange befolkningsområder som har lang reisevei til sykehus. Alta skiller seg ut fra gjennomsnittet av større steder i Norge, men har da også et fødetilbud lokalt og luftambulans. Representanten Ojala har samtidig rett i at fødende som selekteres til å føde i Hammerfest, får lengre reisevei. Det forutsetter et godt samarbeid med prehospitale tjenester og en velfungerende følgetjeneste som skaper trygghet. Som det framgår av Nasjonal helse- og samhandlingsplan, har de regionale helseforetakene fått i oppdrag å sette i verk tiltak for å forbedre følgetjenesten.

Avslutningsvis vil jeg nevne at regjeringen vil legge fram en stortingsmelding om de akuttmedisinske tjenestene.

SPØRSMÅL NR. 1605

Innlevert 21. mars 2024 av stortingsrepresentant Marian Hussein

Besvart 5. april 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hvilke faglige standarder ligger til grunn når det planlegges arealer til sykehusskoler i forbindelse med nye sykehusprosjekter, og hvordan sikres det at disse følges i det enkelte prosjekt?

BEGRUNNELSE:

Jeg har blitt kjent med at ansatte på Sykehusskolen både ved OUS Radiumhospitalet og OUS Rikshospitalet er urolige for at det ikke planlegges dedikerte arealer til undervisning i nær tilknytning til barneavdelingene. Både fra helsefaglig og pedagogisk personell er det etter det jeg forstår en klar oppfatning om at det er nødvendig med

dedikerte arealer til undervisning i sykehuskolene for at barna skal kunne ha et undervisningsfelleskap, og at disse ligger i nær tilknytning til sengepostene. Jeg forstår det slik at det oppleves som viktig både for å unngå unødvendig ressursbruk knyttet til å følge barn til og fra undervisningen, og for å bidra til at undervisningen blir engasjerende og god. Barn som trenger sykehusbehandling over tid har allerede svakere forutsetninger for å få fullt utbytte av undervisningen, og for denne representanten synes det klart at undervisning på Teams eller krangler om hvem som skal følge til og fra sengeposten ikke vil være et positivt bidrag.

Svar:

Jeg har forelagt spørsmålet for Helse Sør-Øst RHF, som har gitt følgende tilbakemelding:

«Ved Nye Rikshospitalet samles regionale og nasjonale funksjoner. Samtidig vil sykehuset gi et lokalsykehusstilbud for rundt 200 000 innbyggere og til alle barn og unge under 18 år med somatisk sykdom i Oslo.

Det er i planleggingen av Nye Rikshospitalet lagt stor vekt på at sykehuset skal bli ett funksjonelt sykehus, og ikke to sykehus ved siden av hverandre. Dette medfører at nye bygg legges tett inntil eksisterende bygg for å få til en god sambruk mellom eksisterende og nye bygg. Når Nye Rikshospitalet står

ferdig i 2031, vil fortsatt de fleste pasientsenger, operasjonsstuer og poliklinikkrom være plassert i eksisterende bygg.

Barn og ungdom skal i minst mulig grad eksponeres for dramatiske og skremmende opplevelser forbundet med en sykehusinnleggelse. De skal ha tilbud om skole, lek og behandling i egnede lokaler, og de har rett til å ha en eller begge foresatte hos seg under hele behandlingsforløpet.

De aller fleste av funksjonsområdene til barn og ungdom er prioritert til nye arealer. Både barnemottak, døgnområder (158 enerom) og poliklinikk for barn og ungdom legges til nytt barne- og ungdomssenter i M- og N-byggene. Barneintensiv og nyfødintensiv legges til nye lokaler i J-bygget, mens operasjonsstuene for barn blir lagt til både nytt J-bygg og til eksisterende bygg.

Alle barn ved Nye Rikshospitalet vil få enerom der undervisning kan foregå i rolige omgivelser. I tillegg etableres arealer for stimulering og aktivisering som oppholdsrom, lekerom og treningsrom. Skolen beholder sin plassering i eksisterende bygg E. E-bygget ligger med en gangavstand på ca. 2 min fra barne- og ungdomssenteret. Dette mener vi er en fullgod løsning for både barn og ansatte.

Når det gjelder Radiumhospitalet, vil barn og unge være innlagt på Rikshospitalet, men få sin strålebehandling ved Radiumhospitalet. Fasiliteter til skole er derfor ivaretatt ved Rikshospitalet.»

SPØRSMÅL NR. 1606

Innlevert 22. mars 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 8. april 2024 av fiskeri- og havminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Synes statsråden det er akseptabelt at Østfoldbedriften Pronofa i Fredrikstad ikke har fått svar på sin søknad om oppdrett av tunikater på Hvaler selv om søknaden ble sendt i 2022, og hva vil statsråden foreta seg for å sikre rask behandling?

BEGRUNNELSE:

Det å ha et effektivt byråkrati som sørger for rask saksbehandling for innbyggere og næringsliv er viktig for å bidra til verdiskapning og innovasjon. Dessverre har dagens regjering valgt å stadig utvide byråkratiet og lagt andre hindringer for næringslivet vårt. Nylig kunne vi lese i Fredrikstad Blad at Østfoldbedriften Pronofa i 2022 send-

te en søknad om oppdrett av tunikater på Hvaler. Denne søknaden ble liggende ubehandlet i nærings- og fiskeridepartementet i ett år, før den ble sendt videre til Østfold fylkeskommune. Fremskrittspartiet synes det er uakseptabelt at en bedrift som ønsker å bidra til innovasjon og verdiskapning skal bli møtt på denne måten. Uavhengig forvaltningsledd har statsråden det overordnede ansvaret og jeg ber derfor statsråden ta grep her.

Svar:

Den 7. februar 2024 gjennomførte regjeringen endringer i forskrift om tillatelse til akvakultur av andre arter enn laks, ørret og regnbueørret. Forskriftsendringene hadde blant annet til hensikt å forenkle saksbehandlingen og å

bidra til at oppdrett av andre arter enn laks, ørret og regnbueørret blir mer lønnsomt og konkurransedyktig. Regjeringen benyttet denne anledningen til å ta grep for å desentralisere behandlingen av søknader for akvakultur av sekkdyr (tunikater), og delegerte ansvaret til de respektive fylkeskommunene. Ved å delegere ansvaret for behandling av flere arter til akvakultur ut til fylkeskommunene, ønsker regjeringen å bidra til å styrke fylkeskommunenes rolle i forvaltningen av lokale marine næringer. På denne måten bringes beslutningstakingen nærmere lokalsamfunnene som påvirkes.

Frem til denne forskriftsendringen var tunikater ikke omfattet av tildelingsforskriften for akvakultur av andre arter, slik at ansvaret for behandling av denne typen søknader lå hos Nærings- og fiskeridepartementet i første instans. I forbindelse med at forslaget om endring av forskriften ble sendt på høring, besluttet departementet 16. mai 2023 å delegere kompetansen til å behandle søknader om akvakultur med sekkdyr til Fiskeridirektoratet. Delegeringen til Fiskeridirektoratet gjaldt midlertidig inntil nytt regelverk ble fastsatt, og hadde til hensikt å sørge for

så effektiv saksbehandling som mulig i overgangsperioden. De søknadene som Fiskeridirektoratet ikke rakk å behandle innen forskriftsendringene ble fastsatt 7. februar 2024, deriblant søknaden til Pronofa i Hvaler kommune, ble videresendt til aktuelle fylkeskommuner.

Selv om fylkeskommunen har fått delegert kompetanse til å tildele tillatelser etter akvakulturloven, er ikke fylkeskommunene del av statsforvaltningen. Staten har dermed ikke alminnelig instruksjonsmyndighet overfor fylkeskommunen når det gjelder måten de velger å organisere seg på, for å utøve de oppgavene de får tildelt. Jeg kan ikke se bort fra at arbeidet med å gjennomføre disse forskriftsendringene har bidratt til å forsinke behandlingen av søknaden til Pronofa. Jeg mener likevel at det var viktig å få på plass disse forskriftsendringene, blant annet for å legge til rette for en smidigere og mer tilgjengelig prosess for aktørene fremover. For øvrig har jeg full tiltro til at Østfold fylkeskommune vil sørge for en god og effektiv behandling av søknaden til Pronofa, nå som de har fått den på sitt bord.

SPØRSMÅL NR. 1607

Innlevert 22. mars 2024 av stortingsrepresentant Seher Aydar

Besvart 4. april 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Dagsavisen har den siste tiden skrevet flere saker om at kostnaden for fristbrudd i det offentlige helsevesenet har skutt i været. Når det offentlige ikke klarer å tilby helsehjelp innenfor fristen blir pasienten henvist til det private på statens regning.

Mener statsråden det er riktig at private skal tjene seg rike på fristbrudd, eller burde disse millionene heller vært brukt på å styrke det offentlige tilbudet, og sikre et krafttak for bedre arbeidsvilkår?

BEGRUNNELSE:

De siste årene har det vært en kraftig økning av fristbruddspasienter som blir sendt fra det offentlige helsevesenet til det private markedet. Oversikten som Dagsavisen har fått fra Helfo viser at i 2020 betalte helseforetakene 63 millioner, i 2021 betalte de over 150 millioner, i 2022 betalte de 349 millioner og i 2023 hadde tallet steget til 527 millioner kroner. Private tjener enorme summer på å overta pasienter det offentlige ikke rekker å behandle. På en sol-

eklar førsteplass på lista over private som fakturerer det offentlige for fristbrudd står Aleris Helse, som driver kommersielle sykehustjenester over hele Norge. Bare i fjor fakturerte Aleris det offentlige for over 200 millioner kroner.

Svar:

Jeg mener det er viktig og riktig at pasienter følges opp innenfor de frister sykehusene selv har satt og at denne oppfølgingen skjer i offentlige sykehus eller i regi av offentlige sykehus. Bevilgningene til sykehusene bør benyttes i sykehusene eller i regi av disse. Samtidig må vi sikre pasienter helsehjelp også i de tilfeller der de offentlige sykehusene ikke er i stand til å levere helsehjelpen innen frister de selv har satt. Fristbruddordningen er ment å være en sikkerhet for at pasientene får oppfylt sine pasientrettigheter. En god og transparent fristbruddordning er viktig. Samtidig mener jeg det er nødvendig at sykehusene intensiverer arbeidet med å redusere ventetidene og antall fristbrudd, og derigjennom får ned kostnadene knyttet til

ordningen. De regionale helseforetakene rapporterer om konkret arbeid med dette.

I Meld. St. 9 (2023-2024) Nasjonal helse- og samhandlingsplan, foreslår regjeringen konkrete tiltak for å redusere ventetidene. Reduserte ventetider og god håndtering av potensielle fristbrudd vil være avgjørende for å redusere antallet fristbrudd og kostnader i fristbruddordningen. Samtidig mener jeg det er nødvendig å vurdere ev. endringer i fristbruddordningen slik at den er mer transparent med hensyn til kostnader og kvalitet på helsehjelpen. Jeg ga derfor Helsedirektoratet i 2023 i oppdrag å gjennomgå ordningen og vurdere endringer blant annet for å oppnå bedre kostnadskontroll. Utredningen avdekker en del svakheter ved dagens ordning. Utrednin-

gen ligger til vurdering i departementet, og jeg vil om kort tid komme tilbake til hvordan jeg vil følge opp svakheter som er avdekket.

Fagfolkene våre er selve kjernen i vår felles helsetjeneste. Regjeringen vil bidra til å rekruttere og beholde fagfolk med riktig kompetanse i den offentlige helse- og omsorgs-tjenesten gjennom oppgavedeling, effektiv organisering, rekruttering, kvalifisering og kompetanseutvikling. Arbeidet med et trygt arbeidsmiljø, heltidskultur, faste stillinger og gode arbeidsvilkår skal intensiveres, og sees i sammenheng med pasient- og brukersikkerhet. I Nasjonal helse- og samhandlingsplan foreslår regjeringen flere tiltak for å understøtte dette.

SPØRSMÅL NR. 1608

Innlevert 22. mars 2024 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa

Besvart 9. april 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Kan utanriksministeren svare på om Ukraina har sagt dei vil granska påstandane om at dei har brukt antipersonellminer, og vil regjeringa følgja opp dette spørsmålet overfor Ukraina i anten det neste intersesjonelle møtet eller tilsynskonferansen som finn stad seinare i år i Kambodsja?

GRUNNGJEVING:

Human Rights Watch (HRW) har rapportert at Ukraina har brukt antipersonellminer.

Eg viser til svaret frå utanriksministeren til Redd Barna av 13. mars 2023, der han skriv at Noreg er medlem av komiteen for overvaking av Minekonvensjonens etterleving, at denne komiteen hadde sett i gang ein prosess for oppfølging av rapporten frå Human Rights Watch overfor Ukraina, og at ein forventa at Ukraina rapporterte om saka til konvensjonens intersesjonelle møte i juni 2023.

Av rapporten frå Committee on Cooperative Compliance som blei lagt fram på statspartsmøtet i november 2023 kan me sjå at komiteen har hatt dialog med Ukraina om rapporten frå HRW, men det går ikkje fram av denne rapporten om Ukraina har sagt at dei vil granska påstandane frå HRW i tråd med forpliktingane deira etter konvensjonen.

Svar:

Human Rights Watch (HRW) har rapportert om angivelig ukrainsk bruk av anti-personellminer i sitt forsvar mot de russiske angrepsstyrkene i Ukraina. Ukraina er statspart til minekonvensjonen, og har dermed forpliktet seg til å ikke bruke slike våpen, og å destruere sine lagre av miner. Norge, representert ved vår delegasjon til FN i Genève, sitter i Komiteen for etterlevelse av Konvensjonen for anti-personellminer.

Norge tar på alvor de påstandene som fremlegges i HRWs rapport. Vi har derfor fulgt opp saken i formelle konvensjonsmøter, både i nasjonale innlegg og i kraft av vår rolle som medlem av Komiteen for etterlevelse av konvensjonen. Nevnte komité har hatt regelmessige møter med Ukraina der Norge og resten av komiteen har oppfordret dem til å gjennomføre nødvendige undersøkelser.

Ukraina har bekreftet at de undersøker saken, og mener å kunne motbevise påstandene. Det er forventet at de vil fremlegge dokumentasjon i god tid innen tilsynskonferansen i Kambodsja i november i år, slik at saken kan behandles videre der.

Norge er en betydelig bidragsyter til minerydding i Ukraina, både humanitært og militært. Gjennom Nansen-programmet for Ukraina vil regjeringen fortsette å styrke samarbeidet med mineryddingsorganisasjonene og relevante myndigheter i Ukraina.

SPØRSMÅL NR. 1609**Innlevert 22. mars 2024 av stortingsrepresentant Erlend Larsen****Besvart 10. april 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hvor mye er det beregnet at oppgradering av ERTMS og nødvendig vedlikehold koster på strekningen fra Tønsberg til Larvik?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har ikke prioritert videre planlegging eller utbygging av ny jernbane mellom Tønsberg og Larvik. Å legge denne delen av Vestfoldbanen på is skjer ikke uten kostnader. En løsning uten fortsatt planlegging og utbygging er ikke gratis, men har sin pris.

Det er nødvendig å fornye signalanleggene og innføre signalsystemet ERTMS på Vestfoldbanen. Enkelte skinner og andre deler av banen er også modne for modernisering.

I juli 2021 førte en kråke til en kortslutning og brann i et sikringsanlegg i Sandefjord, noe som førte til lengre stans og kostbare reparasjoner. Et nytt sikringsanlegg måtte bygges for Sandefjord stasjon. 15 km med kabelanlegg langs linjen sør til Lauve måtte byttes ut. Tre veisikringsanlegg måtte bygges opp igjen. Skadene ble beregnet til å koste 90 millioner kroner. Det tok halvannet år før banen forbi Sandefjord åpnet for trafikk igjen.

Risikoen for denne typen uhell er fortsatt stor på den delen av Vestfoldbanen som ikke er planlagt mod-

ernisert. Signalanlegget er fra 50-tallet. ERTMS er planlagt utbygd etter 2030.

Svar:**Om ERTMS**

Bane NORs foreløpige estimat viser at ERTMS på strekningen Stokke-Larvik vil koste om lag 560 millioner 2024-kroner. Tønsberg stasjon er ikke inkludert i denne summen, men inngår i utbyggingen av dobbeltspor på strekningen Nykirke/Barkåker til Tønsberg. ERTMS mellom Tønsberg og Skien skal etter gjeldende nasjonal signalplan være på plass i 2030.

Beløpet på 560 millioner kroner inkluderer ERTMS på hele strekningen og tiltak på Sandefjord stasjon og Larvik stasjon (med bl.a. planfri kryssing). Dette er en forutsetning for å kunne fjernstyre stasjonene, og dette igjen er en forutsetning for å kunne sette i drift strekningen med ERTMS.

Om vedlikehold

Vestfoldbanen driftes og vedlikeholdes som andre strekninger. Det utføres årlig vedlikehold for ca. 25-35 millioner kroner på strekningen. Samferdselsdepartementet har gitt Bane NOR i oppdrag å utarbeide en plan for fornyelser og vedlikehold for årene fremover som også vil omhandle Vestfoldbanen. Denne planen skal foreligge innen 1. juni i år.

SPØRSMÅL NR. 1610**Innlevert 22. mars 2024 av stortingsrepresentant Tuva Moflag****Besvart 9. april 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Hva er de anslåtte driftskostnadene ved et obligatorisk pliktår for norske ungdommer, og hvordan anslår man at inntektene fra skatt og øvrig verdiskapning vil bli påvirket av utsatt oppstart i arbeidslivet?

BEGRUNNELSE:

Det pågår en politisk diskusjon om innføring av et obligatorisk pliktår for norske ungdommer. Det er brukt ulike begrunnelser for forslaget, eksempelvis behovet for arbeidskraft i ulike sektorer, behovet for en styrket sivil beredskap.

De neste tiårene vil Norge og landene rundt oss oppleve en mangel på arbeidskraft. Et obligatorisk pliktår

kan føre til at man blir forsinket i sitt utdanningsløp og kommer senere ut i arbeidslivet.

Svar:

En tallfesting av kostnadene ved et obligatorisk pliktår for norske ungdommer krever nærmere utredning. Dette svaret bygger på noen enkle forutsetninger. Den samfunnsøkonomiske kostnaden av et obligatorisk pliktår for norske ungdommer består både av Forsvarets direkte kostnader og individets og samfunnets alternativkostnad. For den enkelte og for samfunnet består kostnadene i redusert verdiskaping, ettersom arbeidskraften kunne hatt en mer produktiv anvendelse. For staten innebærer det økte kostnader og reduserte skatteinntekter.

De direkte driftskostnadene for Forsvaret av å innføre et obligatorisk pliktår for norske ungdommer avhenger av innretningen av ordningen. Ifølge Forsvarsdepartementet er den gjennomsnittlig årlige personellkostnaden for vernepliktige inne til førstegangstjeneste om lag 230 000 kroner for soldater i Hæren. Kostnadene er knyttet til både drift og investeringer. Basert på befolkningsstatistikk ved inngangen til 2024, informasjon om antall vernepliktige i dag, samt informasjon om antall trygdemottakere i den aktuelle aldersgruppen anslås det på usikkert grunnlag at et pliktår for norske ungdommer gir en økning på 50 000 vernepliktige. Samlet sett kan kostnaden anslås til 11,5 mrd. kroner årlig, dersom det legges til grunn samme årlige personellkostnader som for vernepliktige i forsvarret.

Kostnaden i form av samlet tapt verdiskaping avhenger av hvilke oppgaver ungdommene vil utføre. I beregningene er det kun inkludert verdien av tapt verdiskaping i form av mindre arbeidskraft og verdiskaping i sivile næringer. Kostnaden i form av årlig tapt verdiskaping kan basert på grove beregninger anslås til 20 mrd. 2024-kroner det første året en ordning med pliktår innføres. Over tid kan tapet målt ved årlig effekt på verdiskapingen komme opp mot 28 mrd. 2024-kroner.

Anslaget tar utgangspunkt i at innføringen av obligatorisk pliktår umiddelbart reduserer sysselsettingen med 14 000 årsverk, som tilsvarer 0,5 pst. av alle årsverk. Det er forutsatt at ungdommene gjennomfører pliktåret i stedet for å jobbe i en anslått gjennomsnittlig stillingsbrøk på 40 pst. Beregningene er gjort med utgangspunkt i befolkningsstatistikk ved inngangen til 2024, samt anslag for arbeidsmarkedstilknytning med utgangspunkt i registerbasert sysselsettingsstatistikk for 4. kv. 2023. Innføringen av et pliktår vil også kunne bidra til senere avslutning av høyere utdanning. Effekten av å forsinke arbeidsmarkedstilknytningen for befolkningen i alderen 20 – 25 år kan, på usikkert grunnlag, anslås til 5 000 årsverk. Over tid kan pliktåret dermed bidra til å redusere sysselsettingen med 19 000 årsverk, som tilsvarer 0,7 pst. av alle årsverk.

Det samlede bortfallet av skatteinntekter ved innføring av et obligatorisk pliktår kan anslås til i overkant av 11 mrd. 2024-kroner. Samlet sett tilsier det at offentlige budsjetter svekkes med 22,5 mrd. kroner årlig. I forrige perspektivmelding ble inndekningsbehovet i offentlige finanser i 2060 anslått til 5,6 pst., målt som andel av BNP for Fastlands-Norge. Basert på anslaget for direkte kostnader og tapte skatteinntekter kan innføringen av pliktåret anslås å trekke opp inndekningsbehovet i 2060 med 0,6 prosentenheter. Et slikt tiltak vil dermed forsterke utfordringene med bærekraft i statsfinansene betydelig.

De stiliserte beregningene over tilsier at de direkte kostandene samt kostandene i form av tapt verdiskaping av å innføre et pliktår for alle norske ungdommer tilsvarer i underkant av 40 mrd. kroner. Det må tas forbehold om at beregningene bygger på enkle forutsetninger. I beregningene er det for eksempel ikke tatt hensyn til at plikttjenesten kan ha en verdi, dersom den for eksempel består i å jobbe på et sykehjem eller utføre andre samfunnsoppgaver som ellers ikke ville blitt utført. I så fall kan kostnaden for samfunnet anslås å være mindre. I tillegg er det ikke tatt hensyn til den verdien et pliktår kan ha for den enkeltes humankapital. Det er heller ikke gjort vurderinger av om behovet for kost og losji samsvarer med tilgangen på bygg og andre fasiliteter, og det er ikke gjort anslag på hvor mange ekstra sysselsatte som vil kreves for å ivareta opplæringsbehov og for å føre tilsyn med at plikttjenesten gjennomføres, eller behov for kontorplass mv. for disse.

SPØRSMÅL NR. 1611**Innlevert 22. mars 2024 av stortingsrepresentant Irene Heng Lauvsnes****Besvart 8. april 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hva er status med hensyn til EETS direktivet og implementering av dette i norsk rett, slik at det gis tilgang til kjøretøyopplysningene i Eucaris?

BEGRUNNELSE:

Det vises til eierrapport fra Ferde 2024-1:

"Det er framleis problem med å inndriva bompengar frå passeringar gjort av utanlandske kjøretøy utan autopassavtale. Dette problemet vert ikkje endeleg løyst før EETS direktivet vert implementert i norsk rett og ein får tilgang til kjøretøyopplysningane i Eucaris. I påvente av dette kan bilaterale avtalar fungera som eit avbøtande tiltak. Statens vegvesen har i lengre tid arbeidd med å få på plass bilaterale avtalar med Tyskland og Nederland. Nederland og Noreg har nyleg inngått avtale. Tyskland vil ikkje inngå avtale. SVV og ParkTrade testar no integrasjonen. Innkrevingsløysinga er kanskje klar til 2. kvartal 2024. Ferde har fra mai 2021 til og med desember 2023 berekna eit inntektsgrunnlag frå utenlandskregistrerte kjøretøy i bomstasjonar på land til ein verdi på om lag 186 millionar norske kroner. Totalt om lag 90 millionar norske kroner av passeringssinntekter på utenlandskregistrerte kjøretøy er ikkje utfakturerte som følge av manglande tilgang til kjøretøyopplysningar etter innføringa av nytt EETS-direktiv".

Forsinkelse i implementeringen kan gi tapte inntekter i norske bomprosjekter. Når forventer statsråden at dette er på plass.

Svar:

Europaparlamentets- og rådsdirektiv (EU) 2019/520 av 19. mars 2019 om interoperabilitet mellom elektroniske bompengesystemer og tilrettelegging for utveksling av opplysninger mellom medlemslandene om manglende bompengebetaling i EU (EETS-direktivet) ble vedtatt 19. mars 2019. Direktivet avløser tidligere EU-direktiv, som er tatt inn i EØS-avtalen og gjennomført i forskrift 14. desember 2018 nr. 1917 om utstedervirksomhet for bompenger og ferjebilletter (utstederforskriften).

EU-landenes frist for å gjennomføre EETS-direktivet nasjonalt var 19. oktober 2021. Som jeg informerte stortingsrepresentanten om i brev datert 23. mai i fjor forutsetter nasjonal gjennomføring at EØS-landene først enes om et utkast til EØS-komitebeslutning på direktivet og deretter med EU. Europakommisjonen har hatt, og har fortsatt, spørsmål knyttet til EØS-landenes utkast til komitébeslutning. Nylig ble det gjennomført et møte mellom representanter fra EØS-landene, EFTA-sekretariatet og Kommisjonen i håp om å enes om felles formuleringer i utkastet. Vi avventer nå et skriftlig løsningsforslag fra

Kommisjonen til vurdering. Håpet er at dette forslaget kan sikre en rask innlemmelse av direktivet i EØS-avtalen, noe også jeg er svært opptatt av.

Når det gjelder spørsmålet for når EETS-direktivet faktisk kan tjene som selvstendig hjemmel for tilgang til kjøretøysopplysninger i Eucaris, især overfor europeiske land som kun deler kjøretøyopplysninger med andre land som har gjennomført EETS-direktivet, har Liechtenstein dessverre nylig varslet et konstitusjonelt forbehold (art. 103 – forbehold) på direktivet, herunder informert om at de ikke ser for seg å kunne løfte dette forbeholdet før innen utgangen av år 2025. Et slikt forbehold vil innebære at EØS-komitebeslutningen til direktivet først kan tre i kraft for alle EØS-landene etter at Liechtensteins parlament har gitt sitt samtykke. Dette forbeholdet vil dermed også ha konsekvenser for når EETS-direktivet rettslig vil gjelde for Norge, selv om EETS-direktivet formelt er tatt inn i EØS-avtalen.

Denne saken er viktig for meg, og jeg vil derfor rette en henvendelse til min kollega i Liechtenstein med ansvar for transport. Der vil jeg informere om norske utfordringer knyttet til sen gjennomføring av direktivet, og oppfordre til en rask prosess på art. 103-forbeholdet.

Når det gjelder innkrevingsløsningen mellom Nederland og Norge, har jeg nå fått opplyst fra Statens vegvesen at denne er ferdig og at ParkTrade startet opp med å fakturere nederlandske kjøretøy for bompengeserlinger i Norge i 2024.

SPØRSMÅL NR. 1612**Innlevert 22. mars 2024 av stortingsrepresentant Henrik Asheim****Besvart 8. april 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Hva er status for de to modellene for systematisk tjenestesamhandling mellom arbeids- og helsesektoren?

BEGRUNNELSE:

Arbeids- og inkluderingsdepartementet skriver på side 17 i Prop. 1 S (2023-2024) at en av regjeringens viktigste tiltak i arbeids-, integrerings- og velferds politikken er:

Utprøving av modeller for samhandling mellom arbeids- og helsesektoren, ein modell der NAV-rettleiar inngår i Rask psykisk helsehjelp-team (RPH) og ein modell der NAV-rettleiar inngår i eit samarbeid på fastlegekontoret – 18,7 mill. kroner (inkl. 7 mill. kroner over Helse- og omsorgsdepartementets budsjett).

Svar:

Arbeids- og velferdsdirektoratet og Helsedirektoratet har på oppdrag fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet levert kartlegging og beskrivelse av barrierer som står i veien for tettere og mer systematisk tjenestesamhandling mellom arbeids- og helsesektoren, og identifisert og foreslått tiltak for tettere og mer systematisk tjenestesamhandling. I statsbudsjettet for 2024 er det bevilget 18,7 mill. kroner til å utvikle og gjennomføre utprøving av to modeller for systematisk tjenestesamhandling rettet mot brukere som har behov for tidlig, samtidige og koordinerte tjenester fra arbeids- og velferdsforvaltningen og kommunehelsetjenesten, jf. Prop. 1 S for 2024 for Arbeids- og inkluderingsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet.

Målet er å bidra til et helhetlig og godt koordinert tjenestetilbud. Videre er det et mål for den helhetlige innsatsen å bidra til bedret helsetilstand og mestringssevne, raskere retur til arbeid og redusert overgang til arbeidssavklaringspenger og uføretrygd. Målgruppen er personer med milde til moderate psykiske lidelser og/eller rusproblemer, ev. også muskel- og skjelettplager.

De to direktoratene arbeider nå med å utvikle de to modellene som skal piloteres, med mål om iverksettelse i løpet av høsten 2024. Gjennom pilotene skal det gjøres en vurdering av om modellene er egnet til å forebygge og redusere sykefravær og frafall fra arbeidslivet, samt vurdere muligheten for å videreutvikle og skalere opp samarbeidsmodellene. Pilotene skal følgeevalueres.

Modell 1 – Samarbeid mellom Arbeids- og velferds-etaten (Nav) og Rask psykisk helsehjelp (RPH)

Modell 1 innebærer at en Nav-veileder og en kognitiv terapeut fra RPH jobber sammen om oppfølging av felles brukere. Det er utarbeidet et rammeverk/konsept for en samhandlings-modell mellom RPH og Nav, med plan om pilotering i utvalgte kommuner fra 2024. Det er lagt opp til 5 piloter i denne modellen, og Nav-kontorene og kommunene skal involveres i hvordan de enkelte pilotene skal utformes.

Modell 2 – Nav og kognitiv terapeut inngår i et samarbeid med fastlege

Modell 2 innebærer at NAV-veileder, kognitiv terapeut og fastlege samarbeider om oppfølgingen av felles brukere. Det er utarbeidet et tilskuddsregelverk for denne modellen, og det vil om kort tid bli lyst ut tilskuddsmidler som kommuner kan søke om. Midlene skal gå til 3-5 tilskuddsmottakere (kommuner). Antallet fastlegekontor som inkluderes i den enkelte kommune kan variere.

SPØRSMÅL NR. 1613**Innlevert 22. mars 2024 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø****Besvart 8. april 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Det vises til svar på spørsmål 20 fra Finanskomiteen/Hs-fraksjon av 12.10.2023, og det bes om en oppdatert tabell som viser antall henvendelser til Navs økonomiråd-telefon de siste fem årene.

Føres det noen statistikk som kan si noe om demografien blant dem som søker økonomi- og gjeldsrådgivning hos Nav, og har det vært en endring de siste fem årene?

Svar:

Arbeids- og velferdsetatens landsdekkende økonomi- og gjeldsrådgivningstjeneste gir generelle råd og veiledning om økonomi- og gjeldsproblemer. De bistår den enkelte med å få en oversikt over egen økonomisk situasjon og svarer på konkrete spørsmål om temaer som for eksempel inkasso, tvangssalg av bolig, utleggstrekk og gjeldsordning.

Tabellen som representanten viser til fra Arbeids- og inkluderingsdepartementets svar på spørsmål nr. 20 fra Finanskomiteen/Hs fraksjon av 12. oktober 2023, er utvidet til omfatte hele 2023 og januar til mars 2024:

År	Totalt antall innkommende anrop
2024	17 806
2023	51 477
2022	57 891
2021	16 976
2020	17 686
2019	18 891
2018	16 637

Antall henvendelser har økt kraftig fra 2021 til 2022. Økningen inntraff etter at det i desember 2021 ble flere innganger for økonomi- og gjeldsrådgivningstjenesten i telefontjenesten i etaten. Dette gjorde tjenesten mer tilgjengelig. Tallene fra og med 2022 er derfor ikke direkte sammenlignbare med tallene for tidligere år.

Arbeids- og velferdsdirektoratet fører ikke statistikk som kan si noe om demografi knyttet til brukerne av økonomi- og gjeldsrådgivningstelefonen. Det gjøres oppmerksom på at svaret ovenfor er avgrenset til etatens landsdekkende økonomi- og gjeldsrådgivningstelefon. Økonomisk rådgivning som tilbys av NAV-kontorene er ikke omfattet av svaret.

SPØRSMÅL NR. 1614**Innlevert 22. mars 2024 av stortingsrepresentant Henrik Asheim****Besvart 8. april 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Det bes om en status på fremdrift av Prosjekt 4 i IKT-moderniseringen i Nav.

Er det ventet forsinkelser grunnet mangelen på arbeidskraft med riktig kompetanse?

BEGRUNNELSE:

I Prop 1 S skriver Arbeids- og inkluderingsdepartementet på side 137 at det var lavere aktivitet enn ventet i 2023 pga. mangel på ledig kapasitet og riktig kompetanse i

markedet mht. utviklere og jurister. Resultatet av dette var at aktiviteter ble skjøvet fra 2023 til 2024.

Svar:

Prosjekt 4 ble startet opp i 2021, jf. Stortingets vedtak om igangsetting av prosjektet i forbindelse med behandlingen av Prop. 195 S (2020–2021). Prosjektet planlegges gjennomført i perioden 2021–2025 og skal legge til rette for å ta kritisk funksjonalitet ut av Arena og fase ut Abetal. Disse systemene håndterer i dag blant annet vesentlige ytelsesområder som dagpenger og arbeidsavklarings-

penger (AAP). I prosjektet er det også planlagt å modernisere tjenesteyting og forvaltning av arbeidsmarkedstiltakene.

Som opplyst i Prop. 1 S (2023-2024) følger Prosjekt 4 prinsipper for smidig utvikling. Fremdriften og budsjettbehovet vil utvikle seg dynamisk underveis i prosjektperioden. Som representanten henviser til, ble det i budsjettet anslått et mindreforbruk i 2023 sammenlignet med totalbevilgningen (inkludert overført beløp fra 2022) på om lag 110 mill. kroner. Deler av beløpet består av en usikkerhetsavsetning i departementet.

Årsaken til mindreforbruket er knyttet til lavere aktivitet enn planlagt i prosjektet. I hovedsak skyldes dette mangel på ledig kapasitet og riktig kompetanse i markedet mht. utviklere og jurister. Mindreforbruket i 2023 innebærer en forskyvning av aktivitet fra 2023 til 2024.

Status på fremdrift i Prosjekt 4.

Fremdriften på flere av leveranseområdene er nå i henhold til opprinnelig plan. Det gjelder nye løsninger for Abetal, tilleggsstønader, tiltak og virkemidler, tiltakspenger og inkluderende arbeidsliv. Likevel er det også forsinkelser på flere vesentlige områder. Dette er særlig knyttet til utvikling av saksbehandlingsløsningene for dagpenger og AAP.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har imidlertid satt inn tiltak for å redusere risikoen for at prosjektet ikke skal

nå sine overordnede mål innenfor de rammer som er gitt. Det er blant annet gjennomført tiltak for å sikre bemanning og rett kompetanse, samt at det løpende vurderes behov for endringer i styring og organisering.

Direktoratet har orientert departementet om at deres ambisjon fortsatt er at nye saker for dagpenger og AAP skal kunne behandles i nye løsninger innen utgangen av 2025. For å sikre denne ambisjonen er det nå imidlertid besluttet at migrering av gamle saker først vil skje i 2026. Likeledes er det besluttet å forskyve enkelte leveranser innen prosjektperioden, for å sikre kvalitet og at løsningene kan forvaltes på en forsvarlig måte.

Prosjekt 4 er et stort og komplekst prosjekt med betydelig risiko i gjennomføringen, ikke minst når det gjelder å automatisere et komplisert regelverk. Arbeids- og velferdsdirektoratet vil derfor også fremover vurdere risikoreducerende tiltak for å sikre at høyest prioritert funksjonalitet er på plass innenfor kostnadsrammen og målene for prosjektet.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet følger prosjektet tett med hensyn til gjennomføring, risiko og nødvendige tiltak underveis for å nå målene som er fastsatt i styringsgrunnlaget og mandatet til Arbeids- og velferdsdirektoratet.

SPØRSMÅL NR. 1615

Innlevert 22. mars 2024 av stortingsrepresentant Anna Molberg

Besvart 8. april 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hvordan har faktisk saksbehandlingstid for søknader fra arbeidsgivere om refusjon for sykepenger dag 1-16 utviklet seg de siste 10 årene, hva er årsaken til utviklingen de siste par årene, og hvordan forventer statsråden at forventet saksbehandlingstid for refusjon dag 1-16 vil utvikle seg i 2024 og 2025?

BEGRUNNELSE:

Refusjon for sykepenger dag 1-16 har i dag forventet saksbehandlingstid på 11 måneder. Det er en bekymring at arbeidsgivere som legger ut store beløp kan få likviditetsproblemer.

Svar:

Arbeids- og velferdsetaten kan dekke sykepenger i arbeidsgiverperioden (dag 1-16) for arbeidstakere med en helsetilstand som medfører økt risiko for særlig høyt sykefravær. I ordningen legger arbeidsgiver ut for arbeidsgiverperioden og får en refusjon fra Arbeids- og velferdsetaten. Formålet med denne ordningen er å motvirke at arbeidsgiveransvaret for sykepenger skal gi økte problemer på arbeidsmarkedet for personer som av ulike årsaker har større risiko for sykefravær enn det som er vanlig for arbeidstakere for øvrig.

Representanten viser til at Arbeids- og velferdsetaten har lang saksbehandlingstid på søknader om refusjon for sykepenger i arbeidsgiverperioden. Disse sakene utgjør rundt 3 til 4 prosent av sykepengesøknadene, og jeg

har forståelse for at lang saksbehandlingstid kan være utfordrende for bedriftene som blir berørt.

Sykepenger behandles både i gamle og nye fagsystemer. Arbeids- og velferdsetaten har informert meg om at de ikke har statistikken som representanten etterspør. Dette skyldes manglende funksjonalitet i gammelt fagsystem, og at funksjonaliteten i nytt fagsystem fremdeles er under arbeid.

Årsakene til lang saksbehandlingstid er etterslepet etter koronapandemien og forsinkelsene i utviklingen av nytt fagsystem. Inngangen av søknader har også vært høyere på sykepengeområdet fra desember 2023 sammenlignet med samme periode året før. Arbeids- og velferdsetaten har vært nødt til å prioritere utbetalinger til personbrukere og klager for å sikre livsopphold. I 2023 har etaten også prioritert ordinære refusjoner til arbeidsgivere ut over arbeidsgiverperioden. Disse sakene utgjør lengre perioder og er derfor viktigere for virksomhetene.

Det siste året har etaten nærmere halvert antall ubehandlede saker som gjelder refusjoner innenfor ar-

beidsgiverperioden. I overkant av 60 prosent av disse sakene behandles nå av en robot, noe som innebærer at mange virksomheter opplever mye kortere saksbehandlingstid enn elleve måneder. Disse sakene behandles på under en uke. Dessverre har Arbeids- og velferdsetaten fortsatt ikke klart å få ned saksbehandlingstidene for de manuelle sakene. Arbeids- og velferdsetaten har hatt dialog med NHO om hvordan søknadene bør utformes for at de skal kunne behandles av roboten, og etaten har mulighet for å prioritere saker hvor det er ekstra kritisk for virksomheten.

Kortere saksbehandlingstid for de manuelle sakene vil antakelig ikke være på plass før etaten får funksjonalitet for disse sakene i det nye fagsystemet. Dette er forventet å komme i løpet av 2025. Arbeids- og velferdsetaten har informert meg om at de for 2024 dessverre ikke forventer forbedring i saksbehandlingstiden, men at det er forventet forbedringer mot slutten av 2025.

SPØRSMÅL NR. 1616

Innlevert 22. mars 2024 av stortingsrepresentant Ove Trellevik

Besvart 9. april 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Statsråden skriver at FFI, med forsvarssektorens beste kompetanse på tilstandsanalyse og risiko av krigsammunisjon, har deltatt i ekspertutvalget. Faktum er at NATOs utvikling og standardisering innen ammunisjonssikkerhet i en årrekke har vært ledet av fag eksperter i FMA. FMA har ikke fått i oppdrag å lage ny risikoanalyse eller å gi høringssvar.

Vil regjeringen gi FMA oppdrag om ny risikoanalyse slik at Stortinget har trygget for alle relevante fakta er vurdert før endelig beslutning fattes?

BEGRUNNELSE:

For å opplyse saken så godt som mulig, slik forvaltningssloven krever, er det viktig at den faktiske risikoen ved håndtering av torpedoer og annen ammunisjon fra 2.verdenskrig i vrakdelene beregnes på nytt.

Forsvarsministeren svarer at siden FFI var med i ekspertutvalget, har forsvarssektoren deltatt med sin beste kompetanse på fagfeltet. Verken FD eller Forsvaret

har hatt merknader, og derfor ikke gitt innspill til høringen.

Forsvarsministeren svarer ikke på mitt spørsmål om hvorfor Norges og NATOs fremste ekspertise innen ammunisjonssikkerhet og Sjøforsvarets ekspertise på å rydde/fjerne ammunisjon fra 2.verdenskrig ikke er benyttet i høringen. Forsvarets eksperter på EOD og fjerning av gammel krigsammunisjon under vann ble ikke involvert i høringen fordi Forsvaret selv har valgt kun å håndtere saken i et miljø og bærekraftperspektiv, ikke EOD- og ammunisjonssikkerhetsperspektiv. Jeg har selv 20 års erfaring fra Sjøforsvaret og Minedykkerkommandoen fjerner rutinemessig gamle sjøminer, torpedoer og annen krigsammunisjon, og de fremstår som landets fremste eksperter på fagområdet.

Ekspertutvalget peker på at risikoen for heving av U-864 vil være på et uakseptabelt nivå grunnet risikoen ved håndtering av ammunisjonen. Utvalget baserer dette på en forenklet operasjonell vurdering fra FMA i 2019, som støtter seg på ikke oppdaterte risikovurderinger fra 2008.

Kunnskapen er styrket om hva som faktisk befinner seg av ammunisjon i vrakdelene etter funn av andre sammenlignbare senkede ubåter. Denne nye kunnskapen og nye beregningsmetoder vil gi regjeringen langt sikrere prognoser om detonasjons- og eksplosjonsfare og operasjonell risiko ved heving av U-864 enn hva ekspertutvalget presenterer.

Nye risikoberegninger basert på ny kunnskap om U-864 og godkjente metoder etter NATO-standarder må gjennomføres for å opplyse saken slik forvaltningsloven krever. Etter så mange år med utredninger så er dette det

minste Stortinget må få trygghet om for å få tillit til beslutningsgrunnlaget og regjeringen sin konklusjon.

Svar:

Risikoen ved gjenværende ammunisjon i U-864 ble vurdert av eksperter i Forsvaret i 2008. På bakgrunn av tidligere vurderinger samt nye innspill vurderte Forsvarsmateriell risikoen ved gjenværende ammunisjon på nytt i 2019. Jeg mener derfor at saken er godt opplyst.

SPØRSMÅL NR. 1617

Innlevert 23. mars 2024 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 10. april 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Russland rekrutterer mennesker fra fattige land i Asia og Afrika og til å krige i Ukraina med lovnader om statsborgerskap og godt lønnet arbeid. Dette bidrar til at Russland kan opprettholde krigføringen selv med store tap.

Har regjeringen dialog med landene dette gjelder og er regjeringen villige til å ta initiativ til tiltak som kan informere og advare borgere i disse landene samt bruke diplomatiske virkemidler overfor myndighetene for å få en slutt på rekrutteringen av egne borgere?

Svar:

Det er bekymringsfullt at mennesker rekrutteres til Russlands folkerettsstridige aggresjonskrig mot Ukraina uansett hvor de kommer fra. Antall fremmedkrigere er høyst usikkert, også antall drepte.

Regjeringen tar jevnlig opp Russlands aggresjonskrig i Ukraina i samtaler med andre lands myndigheter. Myndigheter i afrikanske og asiatiske land er ofte like bekymret som vi er i Norge og advarer selv sine lands borgere mot å delta i krigen mot Ukraina. Det er likefullt krevende å stoppe rekrutteringen, som det også er for europeiske land å hindre deres borgere fra å delta på russisk side i krigen. Krig og konflikt har historisk tiltrukket seg enkeltmennesker fra en rekke land på alle sider av en konfliktlinje. Det så vi under begge verdenskrigene, slik vi også så at fremmedkrigere fra en rekke land, inkludert fra Norge, sluttet seg til IS i Syria.

For en del mennesker fra andre kontinenter, der kunnskapen om krigen i Ukraina kan være lavere enn i Europa og fattigdom gir få alternative arbeidsmuligheter, kan det å være fremmedkriger tilsynelatende framstå som attraktivt. De beste tiltakene for å motvirke dette er bedre levekår og økonomisk utvikling, som Norge bidrar til gjennom utviklingssamarbeid og politisk dialog. Motstandsdyktighet mot russisk desinformasjon kan blant annet styrkes gjennom støtte til sivilsamfunn og frie og uavhengige medier. Vi har de siste årene styrket samarbeidet med land i Afrika og Asia om sikkerhetsspørsmål og globale utfordringer. Dette vil vi fortsette å prioritere.

SPØRSMÅL NR. 1618**Innlevert 24. mars 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 6. april 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Kva frist har Noreg for å ta ei avgjerd om korvidt vi vil delta fullt ut i EU sitt sosiale klimafond frå starten av i 2026, eit fond der Noreg allereie har forplikta seg til å betale inn 5,5 milliardar kroner, og kor raskt tar Klima- og miljøministeren sikte på å avklare saka?

GRUNNGJEVING:

EU skal fram til 2032 gjennomføre ei kjempesatsing på energiøkonomisering og det grønne skiftet for små bedrifter og husstandar med svak økonomi. Verktøyet er eit sosialt klimafond på meir enn 650 milliardar kroner. Noreg har allereie forplikta seg til å betale inn 5,5 mrd. kroner i dette fondet.

Eg spurde nyleg energiministeren om Noreg vil delta fullt ut i dette fondet, slik at små bedrifter og husstandar med svak økonomi kan søke støtte frå gigantfondet på 650 milliardar kroner for å gjennomføre tiltak for energiøkonomisering.

Energiministeren syntte då til at det sosiale klimafondet sorterer under klima- og miljøministeren, og at det ikkje er endeleg avklart om, og eventuelt på kva vilkår, Noreg skal delta i Det sosiale klimafondet.

EU skriv at medlemsstatane skal sende inn planar for korleis dei ønskjer å bruke midlane i det sosiale klimafondet innan juni 2025:

"All these measures and investments will be compiled in national Social Climate Plans following a public consultation. Member States will submit these plans to the European Commission by June 2025."

EU skriv vidare at fondet skal vere på minst 86,7 milliardar EURO som med dagens valutakurs tilsvarer om lag 1000 milliardar kroner.

Svar:

EU-kommisjonen har som ein del av «Klar for 55»-pakken etablert Det sosiale klimafondet. Målet med fondet er å bidra til å jamne ut eventuelle negative fordelingsmessige effektar av karbonprising frå kvotehandelssystemet ETS2 for bygningar, vegtransport og andre sektorar for sårbare hushald, småskalaføretak og transportbrukarar gjennom investeringar for redusert energibehov.

Finansieringa av Det sosiale klimafondet vert regulert gjennom det forsterka kvotedirektivet, og Noreg er gjennom deltakinga i EUs kvotedirektiv derfor pliktige til å bidra til finansieringa av fondet. Den norske andelen

av kvotar som vert overført til fondet er verd om lag 485 mill. 2020-euro over perioden 2025–2032. Det vil seia at Noreg sine inntekter frå auksjonering av klimakvotar vil bli redusert med om lag 5,5 mrd. kroner over perioden, til inntekt for Det sosiale klimafondet.

Spørsmålet om deltaking i fondet er regulert i ei eiga forordning, som ikkje er rekna som EØS-relevant da forordninga blant anna gjeld budsjettspørsmål. Dette fell utanfor virkeområdet til EØS-avtalen. EU-kommisjonen har likevel invitert Noreg og dei andre EFTA-statene til å delta i fondet dersom vi ønsker det.

Fondet er administrert slik at kvart medlemsland kan få utbetalt ein sum midlar med tilhøyrande krav til korleis midlane skal brukast. Størrelsen på summen avheng av ei rekke variabler, mellom anna talet på låginntekts-hushald i grisgrendte strøk, kjøpekraftsjustert BNI per innbyggjar og andel auksjonsinntekter frå ETS2, og vil derfor variera mellom medlemslanda. Det er ikkje slik at sårbare hushald, småskalaføretak og transportbrukarar direkte kan søke om støtte frå Det sosiale klimafondet. For at eit medlemsland skal få utbetalt midlar er det krav om å levera ein nasjonal sosial klimaplan for perioden 2026–2032 innan 30. juni 2025. Planen må godkjennast av Kommisjonen (i norsk tilfelle ESA) før utbetaling i 2026. I tillegg legg forordninga føringar på korleis den sosiale klimaplanen skal finansierast ut over bidraget frå Det sosiale klimafondet ved at 25 pst. av kostnadene må finansieres av medlemsstaten.

Det er ikkje endeleg avklart om, og eventuelt på kva vilkår, Noreg skal delta i Det sosiale klimafondet. Regjeringa tar sikte på å endeleg avklara dette i tide til at Noreg eventuelt kan vera med frå opptreden i 2026.

For øvrig viser eg til svar frå energiminister Terje Aasland 8. mars 2024: [Skriftlig spørsmål - stortinget.no](https://www.stortinget.no/Sporsmal/Skriftlig-sporsmal-2024-03-08).

SPØRSMÅL NR. 1619**Innlevert 24. mars 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 12. april 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Energiministeren sa i Stortinget 11/1-23 at han er veldig opptatt av lokale ringverknader knytt til havvindutbygging, og at den viktigaste dimensjonen ved utbygginga er at den gir «en ny industriell æra» i Noreg.

Kan statsråden gjere greie for det konkrete innhaldet av denne «nye industrielle æraen» i tildelt kontrakt for Sørlege Nordsjø II når det gjeld produksjonsoppdrag, kompetanseoverføring, involvering av små og mellomstore bedrifter, utvikling av leverandørindustri og forsyningar, drift og vedlikehald frå baser i Noreg?

GRUNNGJEVING:

I Stortingets spørjetime 11. januar 2023 stilte underteikna energiministeren (då olje- og energiministeren) følgende spørsmål om kva krav det vil bli stilt om lokale ringverknader, spesielt for mindre og mellomstore leverandørbedrifter langs kysten, knytt til komande utlysingsrundar av havvindkonsesjonar.

Statsråden svarte då mellom anna at

«de investeringer som skal gjøres i havvind, kommer til å bety mye for norsk leverandørindustri og for utvikling av norske små og mellomstore bedrifter.»

og at

«I prekvalifiseringskriteriene for Sørlege Nordsjø og de kvalitative kriteriene for Utsira Nord har vi foreslått at lokale ringvirkninger skal måles på tre kriterier: Det er kompetanseutvikling gjennom prosjektet, involvering av små og mellomstore bedrifter i prosjektet samt utvikling av leverandørindustrien.»

Statsråden sa vidare at:

«Jeg bare understreker at også jeg er veldig opptatt av at vi skal ha lokale ringvirkninger knyttet til havvindutbyggingen. Jeg vektlegger egentlig tre dimensjoner med havvindutbyggingen: Det ene er at vi får mye mer fornybar energi tilgjengelig, som vi kan fase inn i Norge, ut fra det vi trenger selv. Det kan hjelpe oss med å kutte klimagassutslipp. Det viktigste er likevel at det gir en ny industriell æra, og jeg opplever at veldig mange industribedrifter, veldig mange SMB-er, rundt omkring langs kysten, allerede er godt i gang med å posisjonere seg for disse prosjektene.»

Når regjeringa no i mars 2024 har tildelt det første store havvindutbyggingsprosjektet, Sørlege Nordsjø II, er det svært interessant å vite korleis det statsråden sa i dette svaret i januar 2023, og også har gitt uttrykk for ved mange andre høve både før og etterpå, er følgd opp i samband med tildelinga av kontrakten.

Svar:

Regjeringen har store ambisjoner for utviklingen av havvind på norsk kontinentalsokkel. Satsingen skal gi økt utslippsfri kraftproduksjon i Norge, bidra til industriutvikling og legge til rette for innovasjon og teknologiutvikling. 18.-20. mars gjennomførte Energidepartementet en vellykket auksjon av første fase av Sørlege Nordsjø II. Konsortiet Ventyr som består av Parkwind og Ingka vant auksjonen. Ventyr har et strategisk samarbeid med Nor-Sea Group, som har nær 60 års historie i norsk offshoreindustri, om prosjektet i Sørlege Nordsjø II.

Jeg er opptatt av at havvindutbyggingen i Norge bidrar til positive ringvirkninger og en ny industriell æra i Norge. Det vil minimumskravene knyttet til positive ringvirkninger i prekvalifiseringen for å delta i auksjonen om å bygge ut havvind på første fase av Sørlege Nordsjø II sørge for. Kravene til positive ringvirkninger er satt for å bidra til industriutvikling gjennom å bygge erfaring og kompetanseutvikling i leverandørkjedene ved utbyggingen av første fase av Sørlege Nordsjø II.

Vi har stilt krav om at aktørene har en plan for arbeid i prosjektet som bidrar til kompetanseheving i leverandørindustrien og som gir insentiver til bruk av fagarbeidere og lærlinger, en plan for hvordan prosjektet skal bidra til at små og mellomstore bedrifter får erfaring med leveranser eller tjenester i tilknytning til havvind og en plan for hvordan prosjektet skal bidra til å utvikle leverandørindustrien på en økonomisk bærekraftig måte som bidrar til at Europa og Norge når ambisjonene sine for vindkraft til havs. Gjennom differansekontrakten vil Ventyr være pålagt å prosjektere, utvikle og drive havvindparken i henhold til disse planene. Enhver endring eller avvik fra planene krever statens samtykke.

For Utsira Nord, hvor det kun er aktuelt med flytende havvind, har vi lagt opp til en modell hvor areal og statsstøtte tildeles gjennom to faser. Denne modellen, og de kriteriene som er satt for tildeling av areal, skal bidra til en god utvikling av flytende havvind. Modellen legger til rette for innovasjon og teknologiutvikling, og norske leverandører vil på grunn av nærhet til markedet, erfaring fra norsk sokkel og kunnskap ha gode muligheter til å delta.

SPØRSMÅL NR. 1620

Innlevert 24. mars 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 10. april 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvor mange politiansatte er det i dag og på tidspunktet regjeringen Støre tiltrådte. (Det er ønskelig med oversikt både totalt men også skilt mellom distriktene og direktoratet)?

BEGRUNNELSE:

Statsråden har svart Stortinget tidligere dette. Regjeringen jobber for at det skal bli flere, ikke færre politifolk. Det er mulig regjeringen jobber, men ikke lykkes med jobbingen i så fall all den tid utviklingen går i feil retning.

Svar:

Tabellen under viser utviklingen i antall årsverk totalt i politiet fra utgangen av oktober 2021 til utgangen av februar i år, fordelt på politidistriktene og øvrige enheter i politiet, inklusiv PST. Kilde: Politiet.no.

	Endring totalt (politi, påtale og sivile)
Oslo politidistrikt	-48,5
Øst politidistrikt	-168,5
Innlandet politidistrikt	-73,7
Sør-Øst politidistrikt	4,8
Agder politidistrikt	33,2
Sør-Vest politidistrikt	-48,4
Vest politidistrikt	-40,4
Møre og Romsdal politidistrikt	-3,0
Trøndelag politidistrikt	-55,6
Nordland politidistrikt	-16,9
Troms politidistrikt	18,2
Finmark politidistrikt	31,0
Sum politidistrikt	-367,8
Grensekommisariatet	2,0
Nasjonalt ID-senter	1,0
KRIPOS	32,9
Politihøgskolen	-1,6
Økokrim	3,7
Utrykningspolitiet	8,3
Politiets fellestjenester (PFT)	66,7
Politiets IT-enhet (PIT)	131,4
Politiets utlendingsenhet	119,4
Politidirektoratet	0,1
Sum særorgan og andre enheter	363,8
Totalt ekskl. PST	-4,0
PST	152,9
Totalt inkl. PST	148,9

Tabellen viser at bemanningen i politiet inklusiv PST har økt med 148,9 årsverk. Selv om det har blitt flere

ansatte i politiet, har det blitt færre ansatte i politistillinger i samme periode.

Nedgangen i antall ansatte i politistillinger skyldes blant annet at det i 2021 og 2022 var en stor økning i ansatte i politidistriktene som følge av håndtering av pandemien (grenseoppdraget) i 2021 og håndtering av migrasjonsstrømmen fra Ukraina i 2022. Dette er midlertidige oppdrag som både er avviklet (grenseoppdraget) og som til dels er redusert i omfang (håndtering av migrasjonsstrømmen).

Politiet står i en krevende tid. Krigen i Ukraina brakte med seg store, nye oppgaver med flyktninger og en høyere trussel fra blant annet spionasje. Samtidig påvirker prisveksten politibudsjettene og har ført til at politidistriktene har holdt stillinger ledige.

Regjeringen fortsetter arbeidet med å prioritere politiet. I statsbudsjettet for 2024 har regjeringen økt budsjettet til politi og påtalemyndigheten med 500 millioner kroner, inkludert PST, og 198 millioner kroner av styrkingen går blant annet til å opprettholde et høyt bemannings- og aktivitetsnivå.

Jeg viser også til mine svar på skriftlige spørsmål fra representant Amundsen, jf. Dokument 15:1393 (2023-2024) og 15:1479 (2023-2024), hvor jeg orienterte om at regjeringen tar sikte på å fremme et forslag om å øke bevilgningen til politiet med om lag 635 mill. kroner som en varig bevilgning i revidert nasjonalbudsjett for 2024. Dette for blant annet å opprettholde det nasjonale bemanningsnivået på ansatte i politistillinger per 31. desember 2023.

SPØRSMÅL NR. 1621

Innlevert 24. mars 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 11. april 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Kan statsråden gi en oversikt over antall årsverk per lensmannskontor/politistasjon/tjenestested/tjenesteenhet, per år per fra 2013 og til dagens dato?

BEGRUNNELSE:

Spørsmålet ber om en oversikt over ansatte/årsverk som hadde sitt faste arbeidssted ved de ulike politistasjonene/tjenestestedene.

Svar:

Politiet ble omorganisert i 2016–2017 i forbindelse med gjennomføring av nærpolitireformen. Bl.a. er det lagt ned en rekke tjenestesteder og politidistriktene har fått ny organisasjonsstruktur. Det vil være en omfattende jobb å utarbeide en oversikt over bemanning per tjenestested som også dekker tiden før omorganiseringen. Det har ikke vært anledning til å utarbeide en slik oversikt innenfor tilgjengelige tidsrammer. For perioden 2013–2017 viser jeg derfor til politiets bemanningsstatistikk på politiet.no, som inkluderer bemanningsutviklingen per politidistrikt.

Oversikten under, innhentet fra Politidirektoratet, viser antall stillinger per tjenestested ved utgangen av året fra 2018 til 2023.

Politidistrikt	Tjenestested	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Kommentar
Oslo	Sentrum politistasjon	272	356	387	408	445	464	
	Bærum politistasjon	263	257	247	230	282	269	
	Asker politistasjon	47	51	72	66	73	61	Kommunene Røyken og Hurum ble slått sammen med Asker kommune og bemanning overført fra Sør-Øst PD til Oslo PD fra 01.01.2020.
	Grønland politistasjon	1 533	1 520	1 553	1 638	1 680	1 617	
	Majorstua politistasjon	264	240	253	213	129	123	Nedgang skyldes bl.a. overføring av Den kongelige politieskorte til PST samt overføring av HR til Politihus Oslo. Det har vært en navneendring i perioden.
	Manglerud politistasjon	143	140	190	198	205	199	
	Stovner politistasjon	262	250	281	243	237	242	
Øst	Halden politistasjon	48	51	53	65	59	46	
	Sarpsborg politistasjon	150	113	108	135	109	91	
	Indre Østfold politistasjon	49	51	53	66	60	56	
	Fredrikstad politistasjon	101	107	110	116	103	107	
	Moss politistasjon	73	76	79	89	65	55	
	Follo politistasjon	400	403	385	427	454	425	
	Lillestrøm politistasjon	365	364	378	389	421	442	

	Aurskog-Høland politistasjon	31	26	17	16	16	12	Nedgang skyldes bl.a. at Fet og Sørum ble slått sammen med Skedsmo kommune til Lillestrøm f.o.m. 01.01.2020. Aurskog ble da et tjenestested under Lillestrøm politistasjonsdistrikt.
	Lørenskog politistasjon	24	15	28	38	39		
	Nittedal politistasjon	8	10	7	7	7		
	Ullensaker politistasjon	53	55	55	65	58	53	
	Nes politistasjon	1	1	1	1	1	1	
	Eidsvoll og Hurdal politistasjon	51	45	44	54	53	41	
	Gardermoen politistasjon	222	240	246	264	263	269	
Innlandet	Magnormoen politistasjon					6	5	
	Otta politistasjon	29	18	14	15	16	15	
	Gjøvik politistasjon	138	144	135	139	148	143	
	Hamar politistasjon	310	309	309	321	335	316	
	Brumunddal politistasjon	29	32	34	30	35	38	
	Stange politistasjon	2	3	2	1	1		
	Kongsvinger politistasjon	83	81	82	121	90	88	
	Flisa politistasjon	17	15	20	24	14	15	
	Elverum politistasjon	65	67	64	85	71	70	
	Trysil politistasjon	15	14	16	19	14	16	
	Rena politistasjon	1		2	2	1	3	
	Koppang politistasjon	3	2	4	3	4	3	
	Tynset politistasjon	18	18	18	21	20	20	
	Lillehammer politistasjon	96	93	97	95	110	98	
	Dombås politistasjon		6	6	7	7	6	
	Vinstra politistasjon	15	15	15	15	17	13	
	Gran politistasjon	26	28	31	32	33	37	
	Dokka politistasjon	10	8	13	13	13	11	
	Fagernes politistasjon	33	30	30	29	30	24	
Sør-Øst	Kongsberg politistasjon	53	50	45	45	54	60	
	Nore og Uvdal politistasjon	3	3	4	3	2	3	
	Modum politistasjon	21	18	16	12	5	14	
	Kragerø politistasjon	24	25	24	24	23	22	
	Drammen politistasjon	273	255	257	276	303	303	
	Nedre Eiker politistasjon	30	31	24	28	26	28	

	Lier politistasjon	16	14	18	9	4		
	Røyken og Hurum politistasjon	16	19					Kommunene Røyken og Hurum ble slått sammen med Asker kommune og bemanning overført fra Sør-Øst PD til Oslo PD fra 01.01.2020.
	Hønefoss politistasjon	104	108	100	106	107	110	
	Nes og Flå politistasjon	3	2	2	0	0		
	Midtre Hallingdal politistasjon	24	25	21	25	25	27	
	Hol politistasjon	9	7	7	7	5	5	
	Horten politistasjon	75	61	56	50	42	41	
	Tønsberg politistasjon	356	396	440	454	463	421	
	Sandefjord politistasjon	129	132	134	171	151	203	
	Larvik politistasjon	57	60	57	56	50	49	
	Bamle politistasjon	10	9	8	7	8	4	
	Kviteseid politistasjon	4	2	1	1	1		
	Nissedal politistasjon	3	2	2	2	2	2	
	Grenland politistasjon	241	231	244	236	278	266	
	Notodden politistasjon	31	27	26	27	32	32	
	Midt-Telemark politistasjon	21	22	24	24	25	23	
	Seljord politistasjon	6	5	5	4	2	2	
	Drangedal politistasjon	1	0	1	1	1		
	Rjukan politistasjon	12	12	12	13	12	10	
	Vinje politistasjon	16	17	18	18	19	20	
	Øvre Eiker politistasjon	17	17	15	16	20	15	
Agder	Arendal og Froland politistasjon	90	97	95	99	110	107	
	Byremo politistasjon		5	4	3	5	4	
	Grimstad politistasjon	26	27	27	30	29	28	
	Risør og Gjerstad politistasjon	15	17	21	21	20	20	
	Tvedestrand og Vegårshei politistasjon	9	5	2	2	2	3	
	Lillesand og Birkenes politistasjon	13	14	18	14	13	19	
	Åmli politistasjon	1	1	1	1	2	2	
	Kristiansand politistasjon	385	407	418	439	468	454	
	Vennesla og Iveland politistasjon	15	20	21	18	18	17	
	Søgne og Songdalen politistasjon	16	17	17	15	14	17	
	Bygland, Evje og Hornnes politistasjon	11	10	11	13	11	11	

	Valle og Bykle politistasjon	8	9	9	6	9	7	
	Mandal politistasjon	44	38	43	43	43	40	
	Farsund og Lyngdal politistasjon	19	17	20	17	20	23	
	Flekkefjord og Kvinesdal politistasjon	20	20	19	22	23	22	
Sør-Vest	Stavanger lufthavn politistasjon		32	29	48	40	35	
	Sirdal politistasjon	1						
	Sandnes politistasjon	133	141	135	125	138	158	
	Egersund politistasjon	37	34	34	36	31	29	
	Lund politistasjon	1						
	Jæren politistasjon	57	51	50	51	46	57	
	Stavanger politistasjon	651	609	625	607	615	556	
	Randaberg politistasjon	2						
	Søre Ryfylke politistasjon	18	15	13	15	17	16	
	Haugesund politistasjon	198	204	210	208	203	192	
	Sauda politistasjon	10	11	15	15	13	14	
	Karmøy politistasjon	38	31	36	35	36	32	
	Bømlo politistasjon	1						
	Stord politistasjon	43	44	45	49	46	44	
	Etne og Vindafjord politistasjon	16	18	13	16	18	18	
Vest	Øygarden politistasjon	14	11	4	4	4	18	Navnebytte i forbindelse med kommunesammenslåing 01.01.2020 - Fjell, Sund og Øygarden
	Nordhordland politistasjon	30	38	41	40	39	38	
	Bergen lufthavn Flesland politistasjon			36	36	36	69	
	Bergen sentrum politistasjon	785	737	764	765	803	719	
	Bergen Sør politistasjon	35	63	32	31	29	29	
	Bergen Nord politistasjon	42	44	45	43	39	34	
	Askøy politistasjon	29	41	38	44	42	20	
	Austevoll politistasjon	4	2	2	2	1	6	
	Fusa politistasjon	6	4	5	4	3	4	
	Kvinnherad politistasjon	14	17	19	17	18	21	
	Bjørnafjorden politistasjon	24	31	33	36	31	28	
	Osterøy politistasjon	2	1	1			5	
	Tysnes politistasjon		2	2	0	1	3	
	Voss politistasjon	27	31	36	34	34	27	

	Hardanger politistasjon	18	21	22	19	21	22	
	Kvam politistasjon	16	15	13	14	14	13	
	Florø politistasjon	19	49	43	48	49	53	Navnebytte i forbindelse med kommunesammenslåing 01.01.2020 - Flora og Vågsøy ble slått sammen med Kinn kommune.
	Fjaler politistasjon	7	9	9	7	11	10	
	Førde politistasjon	27	29	39	39	47	44	
	Bremanger politistasjon	4	4	3	4	4	3	
	Måløy politistasjon	10	8	10	9	11	12	
	Stad politistasjon			16	15	15	15	Navnebytte i forbindelse med kommunesammenslåing 01.01.2020. Selje og Eid ble slått sammen med Stad kommune.
	Gloppen politistasjon	8	9	8	11	9	10	
	Stryn politistasjon	10	9	9	9	8	10	
	Masfjorden politistasjon	2	1	1	1	1	2	
	Høyanger politistasjon	10	9	10	8	7	6	
	Vik politistasjon	6	7	7	5	6	6	
	Sogndal politistasjon	24	25	22	24	23	24	
	Aurland politistasjon	3	3	2	1	1	1	
	Lærdal politistasjon	3	3	2	5	6	7	
	Årdal politistasjon	5	4	6	5	3	2	
	Bergen Vest politistasjon	34	41	41	38	43	56	
Møre og Romsdal	Smøla politistasjon	1	1	1	1	1	1	
	Vanylven politistasjon	3	3	2	2	1	2	
	Hustadvika politistasjon	7	9	10	10	8	11	
	Molde politistasjon	83	81	93	93	95	96	
	Kristiansund politistasjon	100	101	113	115	111	114	
	Tingvoll politistasjon	3	3	4	4	4	4	
	Sunndal politistasjon	11	11	11	9	7	11	
	Aure politistasjon	6	7	6	7	7	7	
	Surnadal politistasjon	10	11	10	9	10	9	
	Ålesund politistasjon	218	230	252	258	293	285	
	Herøy og Sande politistasjon	3	5	3	5	3	5	
	Ulstein og Hareid politistasjon	16	23	21	26	24	23	
	Volda og Ørsta politistasjon	27	24	32	26	31	34	
	Stranda politistasjon	0	0					
	Sykkylven politistasjon	11	11	12	11	12	12	

	Haram politistasjon	8	8	8	9	8	5	
	Vestnes politistasjon	4	6	3	4	6	3	
	Rauma politistasjon	7	8	9	7	7	8	
Trøndelag	Oppdal politistasjon	12	11	12	12	11	12	
	Midtre Gauldal politi- stasjon	8	5	4	4	3	4	
	Steinkjer politistasjon	112	98	106	108	116	114	
	Heimdal politistasjon	68	68	86	84	91	81	
	Åfjord politistasjon		2	2	3	5	4	
	Rissa politistasjon	1	9	8	8	5	6	
	Trondheim sentrum politistasjon	576	566	586	624	627	595	
	Hemne politistasjon	3	3	3	2	2	5	
	Hitra politistasjon	10	10	10	15	12	11	
	Ørland politistasjon	30	20	23	22	21	16	
	Orkdal politistasjon	40	43	48	47	53	49	
	Røros politistasjon	9	8	8	14	9	9	
	Stjørdal politistasjon	72	75	79	85	86	80	
	Levanger og Verdal politistasjon				1	1		
	Levanger og Verdal politistasjon	19	24	25	25	23	17	
	Lierne politistasjon	2	2	1	2	2	1	
	Grong politistasjon	3	4	4	10	7	2	
	Namsos politistasjon	42	38	41	36	38	41	
	Nærøy politistasjon	18	14	17	15	16	17	
Nordland	Brønnøysund politi- stasjon	16	17	15	16	19	17	
	Alstahaug og Leirfjord politistasjon	17	18	16	15	20	18	
	Værøy politistasjon	1	1	1		1	1	
	Harstad politistasjon	3	3	2	1	2	2	
	Evenes politistasjon	1						
	Røst politistasjon		1	1		1		
	Mo i Rana politistasjon	55	63	66	75	71	68	
	Hemnes politistasjon	1	1	2	1	2	2	
	Nesna politistasjon	1	1	1	1	1	1	
	Lurøy og Træna politi- stasjon	2	2	2	2	3	2	
	Narvik politistasjon	61	56	59	71	65	61	
	Innhavet politistasjon	3	4	9	7	9	7	
	Tysfjord politistasjon	1	1	1		1		
	Mosjøen politistasjon	81	74	80	82	77	71	
	Herøy og Dønna politi- stasjon	1	2	1	1	1	1	
	Svolvær politistasjon	26	29	26	29	32	27	
	Vest-Lofoten politi- stasjon	22	20	19	20	24	22	
	Øksnes politistasjon	1	2	1	1	1	1	
	Sortland politistasjon	41	48	60	56	54	58	
	Andøy politistasjon	7	6	3	4	4	3	

	Bodø politistasjon	240	259	281	313	314	322	
	Ørnes politistasjon	12	12	12	10	13	10	
	Fauske politistasjon	26	26	26	34	29	29	
	Steigen politistasjon	3	4				4	
Troms	Harstad politistasjon	73	69	69	71	68	71	
	Ibestad politistasjon	1	1	2				
	Tromsø politistasjon	306	306	321	336	371	368	
	Balsfjord politistasjon	4	5	3	5	6	5	
	Nordreisa og Kvænangen politistasjon	24	27	26	26	26	25	
	Bardu politistasjon	16	16	19	8	10	11	
	Målselv politistasjon	22	17	15	25	22	24	
	Finnsnes politistasjon	41	39	35	38	40	44	
	Lyngen politistasjon	9	9	8	19	9	7	
Finnmark	Hammerfest politistasjon	66	63	58	69	71	72	
	Porsanger politistasjon	14	17	16	16	16	21	
	Gamvik politistasjon	3	3	3	3	3	4	
	Kautokeino politistasjon	8	7	6	10	6	8	
	Alta politistasjon	52	66	75	80	84	103	
	Loppa politistasjon	1	1				1	
	Hasvik politistasjon	3	2	2	2	1	2	
	Måsøy politistasjon	3	2	2	2	3	3	
	Nordkapp politistasjon	5	5	5	4	6	5	
	Vardø politistasjon	37	32	32	34	34	42	
	Vadsø politistasjon	28	27	29	27	28	26	
	Tana politistasjon	14	14	13	20	15	17	
	Lebesby politistasjon	6	4	4	4	4	4	
	Karasjok politistasjon	10	9	8	13	9	8	
	Kirkenes politistasjon	115	138	168	183	184	180	
	Berlevåg politistasjon	3	3	2	3	3	3	
	Båtsfjord politistasjon	8	5	5	6	7	6	

SPØRSMÅL NR. 1622

Innlevert 24. mars 2024 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 8. april 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Har Norge vært i kontakt med Spania, Irland, Malta og Slovenia om deres planlagte kollektive anerkjennelse av Palestina som selvstendig stat, og er dette et initiativ som regjeringen ønsker at Norge skal slutte seg til?

BEGRUNNELSE:

Den humanitære situasjonen i Gaza blir stadig verre. Det er tragisk at forsøk på våpenhvile – som er høyst nødvendig – blir blokkert i Sikkerhetsrådet grunnet politisk polarisering. På Gazastripen er over 1,1 millioner mennesker

nå rammet av sult på nivå fem på den såkalte IPC-skalaen, der fem er det mest kritiske nivået, ifølge FN. Dette innebærer ekstrem matmangel og betydelig risiko for å dø. Over 850 000 andre er rammet av sult på nivå fire og er også helt avhengige av umiddelbar nødhjelp utenfra om ikke liv skal gå tapt.

138 av FNs 193 medlemsland har allerede anerkjent Palestina som selvstendig stat, blant dem Sverige. Norge er ikke blant dem. I november 2023 fikk regjeringen Stortingets flertalls tilslutning til å «være forberedt på å anerkjenne Palestina som en egen stat på et tidspunkt der en anerkjennelse kan ha positiv innvirkning på en fredsprosess og uten forbehold om en endelig fredsavtale.» For Venstre er det klart at målet for norsk midtøstenpolitikk fortsatt må være en tostatsløsning – der både Palestina og Israel er frie, trygge og selvstendige stater, og der Israel stanser sine ulovlige bosetninger på Vestbredden. En tostatsløsning har sjeldent virket fjernere. Men det har sjeldent vært viktigere å bevare tostatsløsningen som siktemål.

Denne helga ble det kjent at Spania, Irland, Malta og Slovenia er enige om å ta de første skrittene mot en anerkjennelse av en palestinsk stat. Undertegnede ønsker derfor å spørre om regjeringen har vært i kontakt med disse landene, og om hvilke vurderinger regjeringen har gjort av hvorvidt Norge skal slutte seg til den koordinerte anerkjennelsen.

SPØRSMÅL NR. 1623

Innlevert 24. mars 2024 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 8. april 2024 av utviklingsminister Anne Beathe Kristiansen Tvinning

Spørsmål:

Hva gjør Norge nå politisk og humanitært for å bidra til å hindre sultkatastrofe i Sudan?

BEGRUNNELSE:

I et brev som AFP og Reuters skal ha fått tilgang til, skal FNs nødhjelpskoordinator denne måneden ha advart FNs sikkerhetsråd om at rundt 5 millioner mennesker kan oppleve akutt matmangel de neste månedene i Sudan. Det er kjent at sult har vært et problem i lang tid i Sudan, som er rammet av borgerkrig og vold, men det skal ifølge brevet aldri før ha vært slik sult under innhøstingen. Ifølge brevet skyldes matmangelen borgerkrigens store

Svar:

Jeg deler representantens sterke bekymring for sivilbefolkningen i Gaza. Krigen har forverret det betydelige presset tostatsløsningen ligger under. Samtidig er det flere land som offentlig tar til orde for viktigheten av nettopp en tostatsløsning som et svar på den nåværende situasjonen. Noen vestlige land har den siste tiden kommet med uttalelser om å anerkjenne Palestina som stat.

Regjeringen ønsker å anerkjenne Palestina som stat, og å støtte deres medlemskap i FN. Målet om en to-statsløsning har ligget til grunn for Norges engasjement i Midtøsten gjennom alle år. Jeg er samtidig oppmerksom på at et anerkjennelsesvedtak kun kan gjøres én gang. Med dette som bakgrunn er regjeringen opptatt av at en norsk anerkjennelse av Palestina som stat ikke kun skal ha en symbolsk effekt. Snarere bør et slikt vedtak finne sted på et tidspunkt og i en kontekst der man kan påvirke situasjonen i positiv retning og bidra konstruktiv i en politisk prosess frem mot en reell tostatsløsning, slik stortingsvedtaket fra 2023 viser til.

Det er ikke gitt når det beste tidspunktet er for å anerkjenne Palestina som stat. For å dele vurderinger og koordinere er norske myndigheter i nær dialog med andre land om dette spørsmålet, inkludert flere av landene representanten nevner. Jeg har selv diskutert saken med mine kollegaer fra en rekke av disse og andre land i løpet av de siste ukene.

påvirkning på produksjonen i landbruket, skader på infrastruktur og økonomien, forstyrrelser i handelskjedene, store prisøkninger, forhindringer for den humanitære tilgangen og det enorme antallet som blir fordrevet. Unicef har også denne måneden advart om sultfare og risiko for massedød.

Svar:

Den humanitære situasjonen i Sudan er helt prekær. Jeg er svært bekymret for den økende sulten i landet. 15. april markerer vi ettårsdagen for krigsutbruddet. Siden da har om lag ti millioner mennesker blitt drevet på flukt fra hjemmene sine og så mange som 18 millioner mennesker

får ikke tak i nok mat Av disse er fem millioner på randen av hungersnød. FN advarer om at Sudan kan bli verdens verste sultkatastrofe innen kort tid.

Den eneste løsningen på den enorme humanitære katastrofen i Sudan er en umiddelbar stans i kamphandlingene. Det haster også med å sikre uhindret og trygg humanitær tilgang. Norge har en spesiell rolle i Sudan gjennom vårt langvarige engasjement og som del av den såkalte troikaen, sammen med USA og Storbritannia. Regjeringen har siden krigens utbrudd gjentatte ganger bedt om en umiddelbar stans i krigshandlingene og fordømt partene for vold mot sivile og for å hindre humanitær tilgang. Vi har også vært pådriver internasjonalt for å få på plass en FN-ledet undersøkelse, som skal dokumentere eventuelle brudd på krigens regler, menneskerettighetene og forbrytelser mot menneskeheten begått av partene.

Regjeringen har økt den humanitære støtten betraktelig som følge av krigen. Samlet norsk humanitær støtte til Sudan i 2023 var på om lag 345 millioner kroner, som ble gitt gjennom FN og internasjonale, norske og lokale organisasjoner. Så sent som i desember i fjor bevilget vi ytterligere 25 millioner kroner i ekstraordinær støtte til Verdens matvarefond (WFP) sitt arbeid i Sudan. Gjennom FNs organisasjon for mat og jordbruk (FAO) støttet vi lokal produksjon av mat, gjennom distribusjon av såkorn, samt støtte til husdyrhold for krigsrammede småbønder.

Gjennom norske samarbeidspartnere, som Flyktninghjelpen, har vi støttet lokale bakerier, suppekjøkken og andre selvhjelpsgrupper, som har vært sentrale i å levere livsnødvendige tjenester i områder der internasjonale aktører ikke har tilgang.

Norge var initiativtaker og en av de viktigste bidragsyterne til en internasjonal humanitær konferanse i Kairo i november i fjor. Den samlet et stort antall sudanske humanitære aktører. 15. april i år deltar vi på en humanitær konferanse i Paris, som blant annet bygger på resultater fra konferansen i Kairo.

Sudan er dessverre et av flere eksempler på en urovekkende trend der sult er en direkte konsekvens av at partene i krigen hindrer humanitære aktører å levere livreddende nødhjelp til en kriserammet befolkning. Dette er helt uakseptabelt og et brudd på internasjonal humanitær rett. Derfor vil Norge, sammen med resten av det internasjonale samfunnet, fortsette å legge press på partene for å sikre etterlevelse av humanitærretten, herunder folkeretten. På sikt er det bare en bred og inkluderende politisk prosess som kan løse Sudans utfordringer. Det er den sudanske befolkningen som må avgjøre hvem som er legitime aktører i en slik prosess, men Norge bidrar til å samle demokratiske og sivile krefter, og til å sikre deltagelse fra kvinner og ungdom.

SPØRSMÅL NR. 1624

Innlevert 24. mars 2024 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik

Besvart 9. april 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for om, og i så fall når, regjeringen vil følge opp Tvangslovutvalget, og om statsråden planlegger å iverksette tiltak for å sikre at all tvungen helsehjelp i eldreomsorgen utøves i tråd med de ramme- og menneskerettighetene setter?

BEGRUNNELSE:

I rapporten «Eldres menneskerettigheter. På stedet hvil» fra juni 2023 påpeker NIM at eldre har de samme menneskerettighetene som alle andre. I praksis er det likevel mange eldre som opplever at de ikke får rettighetene sine innfridd. Dette var også et gjennomgående funn i NIMs rapport fra 2019 om samme tema.

I NIMs rapport fra 2019 pekes det på at eksisterende praksis med tvungen helsehjelp på sykehjem ofte ikke tilfredsstiller krav til forståelse av samtykkekompetanse, kunnskap om når det foreligger et gyldig samtykke, hvilke situasjoner som kan karakteriseres som motstand og at kravene til dokumentasjon og klageadgang ikke oppfylles. I NIMs rapport fra 2023 viser NIMs gjennomgang at praktiseringen av tvungen helsehjelp overfor eldre i mange tilfeller fortsatt ikke er i tråd med menneskerettslige krav. Dette gjelder særlig for de kravene som stilles etter EMK artikkel 8.

I rapporten fra 2023 skriver NIM at det er mye som tyder på at situasjonen fortsatt er alvorlig. Rapporten tar for seg tre temaer: vold og overgrep mot eldre, tvungen helsehjelp, samt underernæring og uheldig legemiddelbruk. Da regjeringen i 2023 la frem sin nye eldrereform,

ble to av disse temaene adressert. Men det manglet tiltak rettet mot ulovlig tvangsbruk i eldreomsorgen.

I NIMs årsrapport for 2023 anbefaler NIM Stortinget å be regjeringen om å iverksette tiltak for å sikre at all tvungen helsehjelp i eldreomsorgen utøves i tråd med de rammene menneskerettighetene setter. NIM anbefaler også at Stortinget ber regjeringen vurdere behovet for midlertidige endringer i eksisterende regelverk, og om å fremskynde arbeidet med tvangsbegrensningslovgivningen. Det er også viktig at helsepersonell får økt kunnskap om menneskerettslige krav, og tilstrekkelige ressurser og kompetanse til å ivareta sentrale rettssikkerhetsgarantier.

Tvangslovutvalget kom i 2019 med anbefalinger til hvordan lovverket kan styrkes. Utvalget peker blant annet på at det per i dag er store forskjeller på hvilke rettssikkerhetsgarantier som gjelder når en pasient som ikke er samtykkekompetent viser motstand og når samme pasient ikke viser motstand. Regjeringen Solberg sendte forslagene på høring før sommeren 2021, med høringsfrist november samme år. Saken er fortsatt til behandling i Helse- og omsorgsdepartementet.

Svar:

Jeg vil takke representanten Wetrhus Thorsvik som belyser et viktig tema i sitt spørsmål. Regjeringen har som mål at flest mulig eldre skal oppleve mestring og kunne leve gode og selvstendige liv. Ivaretagelse av Eldres menneskerettigheter er en grunnleggende forutsetning for det.

Det går fram av Meld. St. 9 (2023–2024) Nasjonal helse- og samhandlingsplan 2024–2027 – Vår felles helsetjeneste, at regjeringen vil fremme lovforslag om oppfølging av forslag fra Samtykkeutvalget og enkelte av forslagene fra Tvangslovutvalget.

Det er et kommunalt ansvar å sørge for forsvarlige og gode helse- og omsorgstjenester til personer som har behov for det. Da må vi sørge for at kommunene har gode

rammer og en forutsigbar økonomi til å løse sine oppgaver. Derfor har denne regjeringens fremste prioritet vært å styrke kommuneøkonomien.

Som representanten påpeker viser NIMs gjennomgang at det er behov for økt forståelse, kompetanse og kunnskap om praktiseringen av tvungen helsehjelp i helse- og omsorgstjenestene. Dette tar regjeringen på alvor. God og riktig kompetanse ute i tjenestene er nødvendig og krever kontinuitet og systematisk arbeid med kvalitetsforbedring og pasient-sikkerhet.

Tilstrekkelig bemanning og tid er viktig for god omsorg og trygg helsehjelp. Regjeringen har lagt fram en opptrappingsplan for heltid og god bemanning i omsorgstjenesten. Vi ønsker med denne planen å bistå kommunene i deres arbeid med å skape kontinuitet og kvalitet i tjenestene.

I Meld. St. 9 (2023–2024) Nasjonal helse- og samhandlingsplan 2024–2027 – Vår felles helsetjeneste, presenterer regjeringen rammeverk for pasient- og brukersikkerhet. Vi går fra handlingsplan til konkrete tiltak. Vi legger til rette for at helse- og omsorgstjeneste skal være kunnskapsbaserte, være godt ledet, ha god kvalitet og ivareta pasient- og brukersikkerhet.

Regjeringen er opptatt av at eldre skal ha en trygg og god alderdom. I vår eldrereform, Bo trygt hjemme-reformen, har vi lagt rammene for en helhetlig politikk fra økt forebygging til planlegging og bedre helse- og omsorgstjenester. Gjennom reformen vil vi stimulere kommunene til å mobilisere og utvikle gode og likeverdige tilbud til sine innbyggere.

Ivaretagelse av menneskerettigheter er en grunnleggende forutsetning for en god og verdig eldreomsorg. Gjennom en hel rekke tiltak videreutvikler regjeringen vår felles helse- og omsorgstjeneste for både dagens og fremtidens eldre.

SPØRSMÅL NR. 1625

Innlevert 24. mars 2024 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik

Besvart 9. april 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for om det stemmer at mennesker ikke får psykiatrisk behandling fordi de må være rusfrie i seks måneder, og hvis det stemmer: mener statsråden

at det er riktig og formålstjenlig at pasienter med samtidige rusproblemer og psykiske lidelser nektes behandling?

BEGRUNNELSE:

Å gå ubehandlet når man er syk (uansett sykdom) bidrar til at pasienter blir sykere og sykere. I debattinnlegget «Åpent brev til helseministeren», publisert i Fædrelandsvennen 13. mars, stiller en anonym innsender spørsmål om hvor syk en pasient må være for å få døgnplass for sin ruslidelse.

I debattinnlegget forteller innsenderen om at hen er pårørende til en ung mann i slutten av tredveårene, som er alvorlig syk. Fastlegen er alvorlig bekymret, pårørende er alvorlig bekymret, og pasienten selv er alvorlig bekymret, og trygler om hjelp.

Siden høsten 2022 har det flere ganger blitt søkt om døgnbehandling, men SSHF, ved avdeling for rus og psykiatri, avslår søknadene. Han blir i stedet tilbudt poliklinisk behandling, som ikke virker.

Innsender forteller om at det gjennom flere år har vært søkt om poliklinisk time ved psykiatrisk poliklinikk for å kartlegge en psykiatrisk lidelse. Dette har ført til gjentatte avslag, fordi pasienten må være rusfri i seks måneder før slik time innvilges, slik at man ikke gir pasienten diagnose på feil grunnlag. Innsender reiser derfor spørsmålet om når pasienter med dobbeltdiagnoser skal få en forsvarlig behandling.

Svar:

Representanten spør konkret om man må være rusfri i seks måneder for å få psykiatrisk behandling. De nasjonale faglige retningslinjene for utredning, behandling og oppfølging av

personer med samtidig ruslidelse og psykisk lidelse er klare på at utredning, behandling og oppfølging bør foregå integrert og etter en samlet plan. Ifølge prioriteringsveilederen for psykisk helsevern vil rusmisbruk være en viktig faktor ved vurdering av alvorlighet, og psykisk helsevern har ikke anledning til å avslå henvisninger prinsipielt på bakgrunn av rusbruk. Hvorvidt utredning og behandling skal skje samtidig eller i ulike faser og stadier må derfor vurderes individuelt, men tjenestene skal samordnes på en oversiktlig måte og pasienten skal ha nødvendig helsehjelp selv om man har samtidige lidelser. Dersom man ikke opplever å få den behandlingen man har behov for, kan man sende en klage. Pasient- og brukerombudet kan være behjelpelig med råd og veiledning.

Mennesker med alvorlige eller omfattende psykiske lidelser og rusmiddelproblemer skal ha god og sammenhengende hjelp. Det er over lang tid jobbet med å styrke tilbudet til pasienter med langvarige og sammensatte behov, men det trengs likevel ytterligere innsats.

Vi vet at mange med langvarige og omfattende behov for hjelp opplever en fragmentert helse- og omsorgstjeneste. Mange med alvorlige psykiske lidelser eller rusmiddelbidelser har også dårligere fysisk helse og lever som gruppe kortere enn befolkningen for øvrig. Psykisk helse, rusmiddelbruk og somatisk helse må ses i sammenheng og det er behov for en økt innsats for de med størst behov.

Derfor vil regjeringen styrke hele behandlingsskjeden for mennesker med langvarige og sammensatte behov og øke både livskvalitet og levealder hos disse gruppene, slik det fremgår av Opptappingsplan psykisk helse og Nasjonal helse- og samhandlingsplan.

SPØRSMÅL NR. 1626

Innlevert 25. mars 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 9. april 2024 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

Nytt regelverk for innleige gir i praksis «næringsforbod» for tusenvis av sjølvstendige IT-konsulentar, og tvinger dei enten til å legge ned si eiga bedrift eller gå over på ei avtaleform (oppdragsavtaler) som er ueigna for moderne og komplekse IT-prosjekt, ikkje minst i staten.

Korleis vurderer digitaliserings- og forvaltningsministeren at ei slik regelverksendring vil påverke offentleg forvaltning si evne til rask og smidig digitalisering og forny-

ing, og er departementet konsultert i arbeidet med å rydde opp i dei nye reglane?

GRUNNGJEVING:

Frå 1. januar 2024 må alle bemanningsforetak som driv med utleige av arbeidskraft, søke om å bli godkjent av Arbeidstilsynet for å kunne drive lovleg.

I praksis gjer det at tusenvis av konsulentar i IT-bransjen organisert som enkeltmannsforetak eller

AS med berre ein tilsett får «næringsforbod», fordi desse bedriftene i følge Arbeidstilsynet ikkje kan søke om godkjenning som bemanningsforetak.

I eit svar til underteikna om denne saka nylig, Dokument nr. 15:1468 (2023-2024), presiserte Arbeids- og inkluderingsministeren at det i teorien framleis er mulig for ein arbeidsgivar å kjøpe inn tenester frå sjølvstendige konsulentar - men at det i så tilfelle må skje gjennom eit definert «oppdrag», der konsulenten har eit sjølvstendig leveranseansvar og ikkje arbeider med løpande oppgåver som del av eit samhandlande team (SSA-O kontrakter i statleg terminologi).

Denne type «bokstenking», der kvar enkelt prosjektmedarbeidar arbeider med eit strengt avgrensa oppdrag med sjølvstendig resultatansvar, er ein gammaldags måte å arbeide på som for lengst har gått ut på dato i IT-bransjen, og som etter underteikna sitt syn vil setje arbeidet med digitalisering og fornying av offentleg sektor langt tilbake i tid.

Dei aller fleste større statlege og private bedrifter med omfattande IKT-behov, har no eigne interne utviklar-team som jobbar smidig og kontinuerlig med IT-system. Treng dei mer kapasitet, vil dei gjere det ved å leige inn konsulentar som jobbar side om side med interne utviklarar, leia av kunden. Dette er ei arbeidsform som alle partar er nøgde med og trivst med, og som gir meir fridom og fleksibilitet for alle (SSA-B kontrakter i statleg terminologi).

Det kan umulig vere regjeringa sin intensjon å skru klokka tilbake til fortidas måte å arbeide med IT-utvikling i offentleg sektor på. Eg håpar difor Digitaliserings- og forvaltingsministeren vil engasjere seg i å rydde opp i denne saka, til dømes ved rett og slett å sørge for at enkelmannsforetak og AS med ein ansatt kan registrere seg som bemanningsforetak.

Svar:

Innstrammingene i adgangen til innleie er begrunnet i regjeringens mål om å sikre hele og faste stillinger, som bygger opp under topartsforholdet mellom arbeidstaker og arbeidsgiver. Faste ansettelser gir den enkelte arbeidstaker trygghet og forutsigbarhet med hensyn til fremtidig arbeidssituasjon og inntekt. Det er klart at også offentlig sektor må være med for at disse målene skal oppnås. Og det er fremdeles adgang til innleie. Det kan både leies inn fra bemanningsforetak der hvor arbeidsgiver kunne ha valgt å ansette vikar, og i tillegg kan man inngå avtale med de tillitsvalgte i de enkelte virksomhetene om slik innleie uten begrensingen til vikartilfellene. Dette vil støtte opp under det lokale partssamarbeidet. Jeg er kjent med at man i enkelte statlige etater har inngått slike avtaler, og at dette noen ganger har vært gjort for å dekke behov knyttet til IT.

Det er ikke slik at det nye regelverket medfører noe «næringsforbud» for selvstendige IT-konsulenter som er organisert som enkeltmannsforetak. Jeg viser til svaret av 7. mars i år fra arbeids- og inkluderingsministeren på spørsmål fra stortingsrepresentanten om det samme saksforholdet. Hun gjør det der klart at enkeltpersonsforetak og aksjeselskap der eier er eneste ansatt, ikke er omfattet av innleiereglene og dermed heller ikke av godkjenningssplikten for bemanningsforetak.

Spørsmålet er om regelverket praktiseres på en måte som i praksis gjør det vanskelig for enkeltmannsforetak å konkurrere om offentlige oppdrag. Det har vært trukket fram at disse virksomhetene opplever å bli ekskludert fra både private og offentlige anbud fordi det stilles krav om at oppdragstaker må være godkjent bemanningsforetak, og at enkeltmannsforetak ikke kan få slik godkjenning.

Det er mitt klare inntrykk at offentlig sektor på IT-området mer eller mindre har sluttet med oppdragsavtaler og hovedsakelig benytter seg av bistandsavtaler. I større virksomheter er det vanlig at det etableres ett eller flere utviklingsteam, som kan suppleres med innleide konsulenter, dersom det er behov for spisskompetanse eller midlertidig styrking av tempoet i arbeidet. Ofte har større offentlige virksomheter rammeavtaler, der enkeltmannsforetak kan inngå, eventuelt som en del av et større selskap.

Jeg er enig i at tilbudet fra enkeltmannsforetak er en naturlig del av dette økosystemet. Det er derfor viktig at det offentlige har et bevisst forhold til valg av kontraktstype og at konkurransegrunnlaget ikke utformes på en måte som i praksis utelukker enkeltmannsforetak. Jeg viser til retningslinjer for bruk av konsulenttenester i staten fra juli 2023, som blant annet omtaler at et kompetansebehov kan dekkes gjennom fast eller midlertidig ansettelse, innleie av arbeidstakere (eksempelvis av vikartjenester) eller kjøp av konsulenttenester.

Jeg vil snart sende ut et rundskriv til fellesføringen i 2024 om redusert konsulentbruk i staten. Formålet med rundskrivet er å gi departementene en nærmere orientering om fellesføringen. Det vil da være aktuelt å klargjøre nærmere hva virksomhetene bør tenke på ved valg av kontraktstype (bistands- eller oppdragskontrakt), herunder også konkurransemessige virkninger.

SPØRSMÅL NR. 1627**Innlevert 25. mars 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 9. april 2024 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Meiner næringsministeren at den nye «exit-skatten» på både realiserte og urealiserte verdier slik han nylig er skissert fra regjeringa, i kombinasjon med betydeleg skjerp på særnorsk formuesskatt på arbeidande kapital dei siste tre åra, vil styrke, svekke eller virke nøytralt på næringsministeren sine annonserte mål om «flere norske enhjørninger og oppstartsbedrifter med ambisjoner om å bli størst i verden på det de driver med», og at Norge «skal bli verdens beste land å starte og drive bedrift i»?

Svar:

Takk for spørsmålet om eit tema som står meg nær. Det har nok vorte tydeleg for dei fleste at eg er oppteken av rammevilkåra for næringslivet generelt, og for oppstartsbedrifter spesielt. La meg derfor seia det viktigaste først: ambisjonane mine ligg heilt fast. Me skal leggja til rette for størst mogleg samla verdiskaping, og me heiar på verdiskaparar både i små og store bedrifter, etablerte og nyoppstarta.

Utflyttingsskatten som no er på høyring er ikkje ein ny skatt, men ein måte å sikre at eksisterande skatt faktisk blir betalt. Endringane skal sørgja for at verdier som blir opparbeidd av eigarar som er busette i Noreg, også blir skattlagde i Noreg. Forslaget er ei fleksibel løysing som ikkje hindrar at nordmenn kan bu periodar i utlandet, og så flytta tilbake igjen utan å måtta betala utflyttingsskatt. Dei nye reglane skal altså gjera skattemotivasjonen for å flytta, mindre. Det er rettferdig og viktig for både tilliten til skattesystemet og fellesskapet. At alle bidreg til fellesskapet gjer det også lettare å kunna halda skattesatsane låge for alle som bur i Noreg.

Noreg har eit velfungerande og godt regulert kapitalmarknad med god tilgang på risikokapital, noko som mellom anna er påpeika av fleire offentlege utval. For oppstartsbedrifter som treng finansiering er dette viktig. Me forventar ikkje at dei foreslåtte endringane i utflyttingsskatten vil påverke investeringar, så lenge kapitalmarknadene er velfungerande. God kapitaltilgang gjer også at det er lite som tyder på at formuesskatten vesentleg svekkjer moglegheita for lønnsame investeringar. Formuesskatten gjer det heller ikkje mindre lønnsamt å investera i Noreg enn i andre land.

All informasjon tyder på at det er gode vilkår for å etablere ny næringsverksemd i Noreg. Det etablerast om lag 6 000 nye bedrifter i månaden, det er rekordmange i arbeid og det setjast stadig nye investerings- og eksport-

trekordar. Det er en utvikling vi alle kan glede oss over og takke norske vekstskaparar i næringslivet for. I 2023 var investeringsnivået 20 pst. høgare enn i 2019 – korrigert for prisvekst. Den gunstige utviklinga har bidrege til at mange blir rike i Noreg og til at formuane har vakse kraftig det siste tiåret. Då bør det heller ikkje vera mogleg å emigrera permanent frå Noreg og ta med seg gevinstane som er opparbeidd her utan skattlegging. Ein viktig del av den norske samfunnsmodellen er å skape og dele. Det har gjort Norge til eit av verdens beste land. For å bevare denne modellen og tilliten mellom menneskjer, er det viktig at forskjellane ikkje får vokse seg for store.

Korleis me innrettar skattesystemet avheng av kva verdier me er opptekne av. Formuesskatten skal primært sørgja for å redusera forskjellar, gjennom omfordeling frå dei som har mykje til dei som har mindre. Vidare sørgjer utflyttingsskatten for rettferd i den forstand at verdiane som blir opparbeidd av eigarar som er busette i Noreg, også bidreg til finansieringa av velferdsstaten. Velferdsstaten kjem nemleg også bedriftseigarane og gründerane til gode, mellom anna gjennom tilgang på kompetent arbeidskraft, eit offentleg helsevesen, velfungerande infrastruktur og eit sosialt og økonomisk sikringsnett ved behov. Summen av rammevilkåra bidreg til å skapa verdiane. Då bør noko av verdiane som blir skapte, også gå tilbake til fellesskapet i form av skatt.

No er forslaget på høyring og me håpar at både folk og bedrifter gir innspel og tilbakemeldingar i høyringsrunden. Me er som alltid opptekne av å lytta til dei som blir ramma av politikken vår og ser fram til å lesa innspela.

SPØRSMÅL NR. 1628**Innlevert 25. mars 2024 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 11. april 2024 av forsknings- og høyere utdanningsminister Oddmund Hoel****Spørsmål:**

Vil statsråden bidra til at vi som nasjon forvalter og tar vare på orgel- og kirkemusikken, og yrket, gjennom at vi tilbyr relevant utdanning for denne gruppen studenter?

BEGRUNNELSE:

Vårt Land omtalte nylig de sterke reaksjonene og frykten for nedlegging etter at NTNU frøs opptak av førsteårsstudenter til høstens studier i orgel- og kirkemusikk. Søkerne reagerer på håndteringen.

Søkerne til bachelorstudiet i kirkemusikk ved NTNU fikk sist uke i en og samme e-post godkjent opptakspørve, og avslag på studieplass. Beskjeden var:

«Du kvalifiserte deg for et slikt studium ved NTNU gjennom opptaksprøven, og dette er ikke en underkjenning av dine prestasjoner i denne. Du vil få et avslagsbrev, siden studietilbudet ikke lenger tilbys ved NTNU.»

Samtidig skriver instituttleder ved institutt for musikk ved NTNU følgende i Midtnorsk debatt:

«Nå risikerer vi at det snart ikke fins kirkemusikere mer. I Norge utdanner vi dem knapt. Det er for kostbart, for eksklusivt. Vi bortprioriterer det, ganske enkelt. For mange beslutningstakere med penger skjønner ikke hva en kirkemusiker egentlig er, og hvor mye denne personen har å si for hele vår kultur.»

Og det er ingen rik onkel som slår ring om kirkemusikkutdanningen.

Så mens jazzlinja hos meg for tiden mottar velfortjent hyllest i NRK-serien «Jazzeventyret», fryses samtidig opptaket til vår fireårige kirkemusikkutdanning. Husleia for å ha undervisnings- og øvelokaler for denne type utdanning har blitt for kostbart. NTNU er inne i en krevende økonomisk periode, og flere studier legges ned og fryses. Vi er altså ikke de eneste, og alle ber som kjent for sin syke mor. Men dette handler om mer. Forstår vi hva kirkemusikeren egentlig representerer? Eller er det en lett ting å bortprioritere fordi vi ikke har kunnskap om hvem kirkemusikeren egentlig er?»

Settes vi som samfunn ikke pris på kirkemusikere? En kirkemusiker er nok mer enn de fleste tror. En kirkemusiker er ikke bare en som sitter bortgjemt på et orgelgalleri og spiller til gravferder og høymesser, men en kirkemusiker er også en kulturbærer. En kirkemusiker leder gjerne kor, og i mange tilfeller flere enn bare ett. Kirkemusikeren arrangerer og komponerer gjerne all slags musikk, og tilpasser musikken til ensemblet. Hvem spiller norske folketonar, 1600-tallsmelodier, populærmusikk, Bach og Messiaen? Jo det gjør kirkemusikeren.

Svar:

Eg er glad for at representanten viser interesse for musikkutdanninga og for kyrkjemusikken. Kulturfeltet er eit viktig område i det norske samfunnet, og som kulturnasjon skal vi sjølvsagt utdanne dyktige musikarar, også til kyrkjene.

Demografien og andre samfunnsendringar gjer at Noreg i åra framover vil få mangel på folk med høg kompetanse. Regjeringa har difor i Meld. St. 14 (2022–2023)

Utsyn over kompetansebehovet i Norge peika ut tre område med underdekning som må prioriterast særskilt: helse, IKT og kompetanse for det grøne skiftet. Universiteta og høgskulane har fått føringar om å følgje opp desse prioriteringane, og det er dei no i gang med.

Men det inneber sjølvsagt ikkje at alt anna må fare. Vi skal framleis utdanne folk innan ei lang rekkje fag, som også har viktige funksjonar i samfunnet. Diskusjonane om prioritering og dimensjonering handlar ikkje om at nokon fag er nyttige og andre ikkje. Det handlar om at det varierer mellom fagområda kor mange kandidatar det er bruk for, og at kapasiteten må tilpassast behova.

Når det gjeldt orgel- og kyrkjemusikk spesifikt, oppfattar eg at det er behov for kandidatar i kyrkjene, men at det har vore låg søking til bachelorprogrammet ved NTNU. Samstundes skal me hugse at det finst utdanningstilbod innan orgel- og kyrkjemusikk fleire andre stedar i landet. Norges musikkhøgskole har både bachelor- og masterutdanning på dette feltet, og dessutan eit eittårig vidareutdanningskurs for studentar med anna musikkutdanning. Slik vidareutdanning finst også andre stader i landet, mellom anna i Stavanger og Tromsø. Hovudprinsippet i dimensjonering av høgare utdanning er at universiteta og høgskulane har ansvar for å innrette studietilboda og studiekapasiteten i tråd med behova til både studiesøkjarane og arbeidsmarknaden. Samstundes må det takast omsyn til at fagmiljøa og studentgruppene må ha ein storleik som gjer dei berekraftige over tid. Eg har tillit til at NTNU og andre institusjonar med musikkutdanning gjer dei naudsynte vurderingane slik at me samla sett kan vareta samfunnsbehova, mellom anna innan orgel- og kyrkjemusikk.

SPØRSMÅL NR. 1629**Innlevert 25. mars 2024 av stortingsrepresentant Margret Hagerup****Besvart 10. april 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Vil statsråden sikre at WorldSkills får tilskudd, slik at de kan arrangere skole-NM i 2024?

BEGRUNNELSE:

Skole-NM i yrkesfag for elever i den videregående skolen trues med nedleggelse på grunn av manglende statlig finansiering, og Bjørnar Valstad, i WorldSkills, advarer i en pressemelding om at et viktig rekrutteringstiltak for yrkesfagene står i fare for å forsvinne.

Valstad viser videre til en tidligere uttalelse fra kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun i oktober 2023, hvor hun uttalte at Skole-NM er viktige bidrag til motivasjon og mestringsglede i fag- og yrkesopplæringen, og skriver følgende: «Vi føler det er stor støtte, både i regjeringen og på Stortinget, til at nasjonale yrkeskonkurranser er viktige for å fremme yrkesfagene. Men vi er nå kommet til et punkt hvor den politiske støtten er nødt til å gjenspeile seg i finansieringen, sier Valstad.»

Norge har et stort behov for fagarbeidere i årene som kommer, og regjeringen Solberg gjorde flere viktige grep for yrkesfagene. Det førte til at flere søkte seg til yrkesfag, flere fikk lærlingplass og at flere fullførte med fag- og svennebrev. Det er resultater av Høyres politikk som statsråden nå kan sole seg i glansen av, når stadig flere elever velger å søke yrkesfag.

Kunnskapsministeren har utvist stor begeistring over søkerallene til yrkesfag, samtidig som hun gjør lite annet enn å stikke kjepper i hjulene for videre utvikling. Opplæringskontorene har lenge levd i uvisshet om de får bidra i arbeidet med å utdanne flere fagarbeidere, og nå står også skole-NM i fare.

Det er på tide at kunnskapsministeren viser handling. Begeistring og fine ord hjelper dessverre ikke aktører som WorldSkills. Det er det faktisk politikk og prioriteringer som gjør. Det er viktig at regjeringen fortsetter å løfte yrkesfagene, gjennom konkrete tiltak som fremmer fagstolthet, motivasjon og mestringsglede hos yrkesfagelever.

Svar:

Regjeringen er svært opptatt av yrkesfagene, og styrker dem gjennom flere konkrete tiltak. Det viser seg i statsbudsjettet for 2024. Tilskuddet til fylkeskommunene for å bidra til flere læreplasser gjennom bedre formidling og kvalifisering er videreført med 485 mill. kroner. Tilskuddet

til økt bruk av ordningen Fagbrev på jobb er styrket med 23 mill. kroner til 83 mill. kroner i 2024. I tillegg har regjeringen finansiert retten til å ta et fagbrev for personer som allerede har studie- eller yrkeskompetanse (yrkesfaglig rekvalifisering) med 189 mill. kroner over rammetilskuddet til fylkeskommunene. I tillegg har vi gjennomført en historisk styrking av utstyrsstipendet der elevene på yrkesfag har fått størst økning.

Grunntilskuddet til frivillige organisasjoner innenfor grunnopplæringen (kap. 225, post 75) er lagt om til en søknadsbasert ordning fra høsten 2024. Målet med ordningen skal fremdeles være å sikre langsiktige og stabile rammevilkår for nasjonale ressursmiljøer. Det er viktig at offentlige tilskudd fordeles på en måte som er åpen, mulig å etterprøve og som sikrer likebehandling. Ordningen er ment å styrke forutsigbarheten for mottakerne ved at støtten innvilges for tre år av gangen. Den samlede bevilgningen til ordningen er videreført på samme nivå som de samlede øremerkede tilskuddene i 2023. For å bidra til en forutsigbar overgang til den søknadsbaserte ordningen er øremerkede tilskudd til dagens tilskuddsmottakere videreført for våren 2024. For WorldSkills Norway utgjør dette 2,1 mill. kroner.

Forskriften for ordningen ble fastsatt i desember 2023. Et av områdene som ordningen retter seg mot er å:

«styrke praktisk læring og øke interesse og motivasjon for yrkesfag.»

Utdanningsdirektoratet avsluttet behandlingen av søknader om tilskudd i mars i år. WorldSkills Norway er tildelt et tilskudd på 2,1 mill. kroner for høsten 2024 og totalt 12,9 mill. kroner for en treårsperiode (høsten 2024 til våren 2027). Kunnskapsdepartementet er klageinstans for ordningen.

Et flertall i utdannings- og forskningskomiteen på Stortinget gjorde ved behandlingen av statsbudsjettet for 2024 et vedtak om å be regjeringen sikre et statlig bidrag for å gi WorldSkills Norway stabile rammevilkår slike at de kan arrangere skole-NM og andre yrkeskonkurranser, jf. Innst. 12 S (2023–2024). Regjeringen vil følge opp vedtaket og sikre et statlig bidrag. Vi vil komme tilbake til Stortinget på en god måte.

SPØRSMÅL NR. 1630**Innlevert 25. mars 2024 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 9. april 2024 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery****Spørsmål:**

Mener statsråden at rapporten «En utredning bestående av en kartlegging av DKS og en evaluering av Kulturtanken» fra Oxford Research er benyttet for å få til en mest mulig optimal forvaltning av ressursene staten bruker på barne- og ungdomskultur i skolen?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med behandlingen av Meld. St. 18 (2020–2021) Oppleve, skape, dele – kunst og kultur for, med og av barn og unge ble det fra flere partier gitt uttrykk for skepsis knyttet til utviklingen av Kulturtanken.

Noen av bekymringene i innstillingen var:

«Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti hadde en klar forventning til at meldingen skulle inneholde en evaluering av Kulturtanken, og viser til den kraftige ekspansjonen etaten har hatt de senere årene. Kulturtankens mandat utvides stadig, og det går ikke ubemerket hen i kulturlivet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser blant annet til komiteens høringsrunde hvor dette ble fremhevet som problematisk av en rekke høringsinstanser. Kulturaktører er bekymret for utviklingen til Kulturtanken og mener at «dette setter hele Den Kulturelle Skolesekken ut av balanse». Flertallet mener en evaluering av Kulturtanken er viktig og nødvendig.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti er kritiske til at regjeringen tross politiske signaler og signaler fra kulturfeltet selv, velger å ikke ta noen vurdering av Kulturtankens rolle, men i stedet tillegger etaten enda flere oppgaver.»

Ved etableringen av Kulturtanken i 2016 ble det gitt et politisk mandat: Forvalte økonomien på en god måte, bedre den kunstneriske kvaliteten på produksjonene og bedre samarbeidet mellom kultur og skole.

I mars 2023 kom Oxford Research med rapporten «En utredning bestående av en kartlegging av DKS og en evaluering av Kulturtanken» - bestilt av Kultur- og likestillingsdepartementet. Rapporten tar opp i seg mye, men om Kultur-Norge trenger to direktorat er ikke vurdert. Heller ikke om en plassering av Kulturtanken under Kulturdirektoratet kunne være et aktuelt alternativ.

NTO var en av flere organisasjoner som var skeptiske til deler av rapporten. De skrev blant annet følgende på sine nettsider:

«Vi oppfordrer til å se med et kritisk blikk på hvilke premisser som er lagt til grunn i arbeidet med utredningen, hvilke spørsmål som er stilt og hvilke stemmer som er hørt og trukket frem».

Svar:

Rapporten representanten viser til ble levert før jeg tiltrådte som kultur- og likestillingsminister. Jeg har imidlertid fulgt opp flere av anbefalingene i rapporten, og jeg deler representantens underliggende poeng om at ressursene mitt departement bruker på barne- og ungdomskultur i skolen skal forvaltes på en god måte. Rapporten representanten viser til konkluderer med at Kulturtankens måloppnåelse er høy, at virksomheten har funnet sin form og at den fungerer som en relevant statlig fagetat for barne- og ungdomskulturområdet.

En viktig del av oppdraget som ble gitt til Oxford Research av Kunnskapsdepartementet og Kultur- og likestillingsdepartementet i 2022 var å etablere et kunnskapsgrunnlag som viser utviklingen i kunst- og kulturtilbudet til barn og unge gjennom Den kulturelle skolesekken (DKS) over tid. Oppdraget skulle særlig belyse konsekvensene av omleggingene som ble gjort på nasjonalt nivå i 2016, og gi en analyse av hvordan disse endringene eventuelt har påvirket tilbudet til barn og unge i videregående skole, grunnskole og barnehager. Oppdragsbeskrivelsen pekte også på behov for kunnskap om hvilke muligheter og utfordringer ulike aktører peker på med tanke på kvalitet og videre utvikling av DKS og kunst- og kulturtilbudet til barn og unge. Del 2 i oppdraget var en evaluering av Kulturtanken, hvor følgende spørsmål ble stilt:

«Innfirir Kulturtanken nasjonale mål, og i hvilken grad er Kulturtankens organisering og funksjon relevant for skole- og barnehagesektoren og involverte aktører?».

Kritikken representanten viser til i begrunnelsen for sitt spørsmål var et viktig bakteppe for å gjennomføre en ekstern evaluering, som kunne gi en nøytral vurdering av om statens ressurser blir brukt på en effektiv måte.

Evalueringen av Kulturtanken konkluderer med at den nasjonale fagetaten er en nødvendig del av en i all hovedsak velfungerende DKS-ordning. Den anbefaler imidlertid å revidere målene som ligger til grunn for Kulturtanken, fordi de er «lite egnet til å gjøre noe med forbedringspunktene som blir avdekket i kartleggingen». Dette har departementet fulgt opp gjennom revidering av mål og styringsparametere som ligger til grunn for styring av virksomheten. Departementet har også revidert

Kulturtankens formålsbeskrivelse for å tydeliggjøre virksomhetens oppdrag som fagetat på barne- og ungdomskulturområdet. Endringene er nærmere beskrevet i KUDs Prop. 1S (2023-2024) og i tildelingsbrevet til Kulturtanken for 2024. Departementet har også bedt Kulturtanken om å gjøre en vurdering av hvilke øvrige anbefalinger som bør og kan følges opp av virksomheten i 2024. Dette vil bli fulgt opp av departementet gjennom styringsdialogen.

Representanten påpeker at utredningen fra Oxford Research ikke har vurdert om Kultur-Norge trenger to direktorater, og at den ikke vurderer om en plassering av Kulturtanken under Kulturdirektoratet kunne vært et aktuelt alternativ. Dette stemmer i noen grad, ettersom en slik vurdering ikke inngikk eksplisitt i evalueringsoppdraget. Samtidig blir spørsmålet i noen grad belyst i rapporten. Rapporten viser blant annet til at spørsmålet om hvorvidt det er behov for Kulturtanken som et eget direktorat ble reist av informanter fra musikk- og scenekunstheltet. Rapporten viser også til at et gjennomgående funn i datainnsamlingen er at de aller fleste informantene mener at barne- og ungdomskulturfeltet løftes ved at en statlig fagetat har nasjonalt ansvar. Sitat fra rapporten:

«Det fører til høyere status, mer synlighet og klarere ambisjoner, hevdes det, men også høyere forventninger til at ambisjonene realiseres gjennom konkret politikk. Særlig framheves det at dagens organisering, der den statlige fagetaten har et oppdrag for arbeidet med DKS som er fastsatt av Kultur- og likestillingsdepartementet og Kunnskapsdepartementet i fellesskap, er viktig for samarbeidet med utdanningssektoren. Flere advarer i den forbindelse mot en løsning der Kulturtanken legges inn under Kulturdirektoratet.»

Representanten viser i begrunnelsen for spørsmålet til at Kulturtanken har hatt en kraftig ekspansjon de senere årene, og at mandatet stadig utvides. Denne påstanden ser jeg behov for å nyansere. Kulturtanken oppstod etter omlegging av den statlige virksomheten Rikskonserterne i 2016. Antallet statlige årsverk og administrasjonsskostnader har etter omleggingen blitt betydelig redusert. I Meld. St. 18 (2020-2021) vises det til at nærmere 60 mill. kroner ble omdisponert fra den tidligere bevilgningen til Rikskonsertene i 2017 til en tilsvarende økning i spillemidler til DKS, som ble overført til fylkeskommunene og kommunene for å skape aktivitet i DKS-ordningen.

Evalueringen viser til at omleggingen fra Rikskonserterne til Kulturtanken var omfattende og krevende. Flere informanter i rapporten fra Oxford Research pekte på at det i Kulturtankens første periode var uklart hva virksomheten skulle være og hvilke oppgaver den skulle løse. Rapporten viser til at Kulturtankens rolle ble vesentlig endret etter 2020 ved at oppgaver og ansvarsområder som oppleves relevante av regionale og lokale aktører i DKS-systemet ble prioritert i den nasjonale fagetaten. Jeg vil i denne sammenheng bemerke at nye oppgaver fra departementet har blitt lagt til Kulturtankens mandat uten at antall årsverk i virksomheten har økt. Dette kan etter mitt skjønn tyde på at vi per i dag benytter kompetansen i virksomheten på en hensiktsmessig og effektiv måte, til det beste for videre utvikling av barne- og ungdomskulturområdet.

SPØRSMÅL NR. 1631

Innlevert 25. mars 2024 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 9. april 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

I forbindelse med Stortingets behandling av Revidert Nasjonalbudsjett 2023 ble det vedtatt at regjeringen i løpet av 2023 skal komme tilbake til Stortinget med forslag til kriterier for å etablere automatisk trafikk kontroll for fart også der fartsgrensen er satt ned av hensyn til luft- eller støyforurensing. Parallelt med dette skulle det settes i gang et arbeid med å utforme nødvendig hjemmelsgrunnlag.

Hva er status i dette arbeidet og hvordan har regjeringen fulgt opp Stortingets vedtak?

Svar:

Kriterier for etablering av ATK fremgår av Retningslinjer for valg av steder og strekninger for Automatisk trafikk kontroll (ATK). Det er i dag to kriterier som begge skal være oppfylt for ordinær opprettelse av ATK: 1) at det har skjedd ulykker med personskaade, og 2) at farten er høy (eget fartskriterium). I retningslinjenes punkt 3 fremgår unntak fra disse kriteriene.

Jeg har tidligere bedt Statens vegvesen, i samråd med politiet, om å vurdere mulige endringer i kriteriene som kan ivareta Stortingets vedtak, samt å vurdere behov for nødvendige endringer i hjemmelsgrunnlaget.

Statens vegvesen viser i sin tilbakemelding til at kriteriene i dag åpner for at ATK unntaksvis kan etableres uavhengig av ulykkessituasjonen. Statens vegvesen foreslår derfor å utvide punkt 3 med et punkt som gir unntak for strekninger hvor fartsgrensen er redusert og hvor fartskriteriet er oppfylt. Jeg legger til grunn at slike unntak kan være der fartsgrensen er redusert av hensyn til eksempelvis luft- eller støyforurensning.

Som ved øvrig etablering av ATK, skal alternative fartsreduserende tiltak vurderes før eventuell etablering.

Samferdselsdepartementet deler Statens vegvesens vurdering av at en utvidet bruk av unntaksadgangen i retningslinjene for å imøtekomme anmodningsvedtaket vil være innenfor hjemmelsgrunnlaget for ATK.

Samferdselsdepartementet har nå gitt Statens vegvesen i oppdrag å endre retningslinjenes punkt 3. Den endelige teksten i retningslinjene utformes i samråd med politiet.

SPØRSMÅL NR. 1632

Innlevert 25. mars 2024 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 8. april 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

I november kom endelig anbefaling fra samarbeidsprosjektet mellom Statens vegvesen og Oslo kommune, bestilt av Samferdselsdepartementet etter vedtak i Stortinget, om Trondheimsveien, rv. 4. I rapporten er en lang rekke anbefalinger på både kort og lang sikt for å utvikle rv. 4 mot en mer bymessig utforming og redusere belastning fra støy og luftforurensningen for de tusenvis av beboerne på strekningen. Men anbefalingene er ikke fulgt opp i regjeringens nasjonale transportplan.

Hvorfor ikke, og skal rapporten nå legges i en skuff?

Svar:

Samferdselsdepartementet mottok rapporten fra samarbeidsprosjektet mellom Oslo kommune og Statens vegvesen om rv. 4 i januar 2024. I rapporten anbefales en stegvis utvikling med mindre og relativt rimelige tiltak først, og mer kostnadskrevende på lengre sikt. Det er ikke vanlig at mindre lokale tiltak omtales i Nasjonal transportplan.

Byvekstavtalene er regjeringens viktigste overordnede virkemiddel for å utvikle byer med god mobilitet og fremkommelighet, og med mindre lokal forurensning, støy og klimagassutslipp. Nullvekstmålet for personbiltrafikken er styrende for byvekstavtaler. Regjeringen legger til grunn at avtalepartene skal ha stor frihet til å vurdere hvilke virkemidler og tiltak som er nødvendige for å nå nullvekstmålet i det enkelte byområdet. Oslopakke 3 (den bompengefinansierte bypakken) sammen med Byvekstavtalen for Oslo-området, gir et handlingsrom for

at avtalepartene selv kan velge å prioritere tiltak, for eksempel i rv. 4 Trondheimsveien.

Kompleksiteten knyttet til utvikling av riksvei i et byområde tilsier at arbeidet med rv. 4 Trondheimsveien bør skje stegvis og i et nært samarbeid mellom Oslo kommune og Statens vegvesen. Statens vegvesen opplyser at det i 2024 prioriteres å gjennomføre en utredning om framtidig funksjon og standard på ulike delstrekninger av rv. 4 med tilliggende veisystem i Oslo og gjennom Nitedal som grunnlag for en prinsippavklaring. Dette utredningsarbeidet må gjennomføres før videre prosesser etter plan- og bygningsloven kan igangsettes. Statens vegvesen regner med at arbeidet med en slik prinsippavklaring vil kunne ferdigstilles i god tid før neste rullering av Nasjonal transportplan.

SPØRSMÅL NR. 1633**Innlevert 26. mars 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 9. april 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Hvordan vil regjeringen håndtere rekrutteringsutfordringene og økende frustrasjon blant helsepersonell, som kreftlegens oppsigelse representerer, spesielt med tanke på bemanningskrise og økt søkning utenfor den offentlige helsetjenesten?

BEGRUNNELSE:

Aftenposten skrev nylig en sak om en erfaren kreftlege ved Oslo universitetssykehus (OUS), har nylig sagt opp sin stilling på grunn av bekymringer knyttet til omstillingsplanene ved sykehuset. Legen argumenterer for at planene om å flytte sengeposten allerede neste år skjer for fort og at omstillingen mangler tilstrekkelig planlegging og ressurser. Kreftlegen har uttrykt bekymring for konsekvensene av dette både for ansatte og pasienter, da omstillingsprosessene kan føre til økt arbeidsbelastning, redusert kvalitet i pasientbehandlingen og svekket arbeidsmiljø.

I tillegg til kreftlegens oppsigelse reflekterer en nylig undersøkelse fra Legeforeningen en bredere bekymring blant helsepersonell, hvor nesten 5 000 leger ikke er sikre på om de vil fortsette i sine jobber om to år. Dette indikerer en generell uro i helsevesenet, med bemanningsskrise og økende rekrutteringsproblemer på flere fagområder.

Svar:

I vår felles helsetjeneste er fagfolkene den viktigste ressursen. Hurdalsplattformen slår fast at de som arbeider nærmest pasienter og brukere skal få mer tillit og ansvar. Det må legges til rette for at fagfolkene bruker tiden på pasienter og brukere, at de får tilgang til oppdatert teknologi og mulighet til kompetanseutvikling. Innsatsen for gode arbeidsvilkår, samt arbeidet med å beholde, utvikle og kvalifisere i tillegg til å rekruttere fagfolk, må prioriteres i alle deler av helse- og omsorgstjenestene.

Regjeringen nedsatte Helsepersonellkommissjonen høsten 2021 med formål å etablere et kunnskapsgrunnlag for situasjonen og foreslå tiltak for å utdanne, rekruttere og beholde kvalifisert helsepersonell over hele landet. Helsepersonellkommissjonens utredning NOU 2023: 4 Tid for handling. Personellet i en bærekraftig helse- og omsorgstjeneste viser at mangel på personell er den største utfordringen helse- og omsorgstjenesten står overfor. Det er i dag stor konkurranse om arbeidskraft mellom spesialisthelsetjenesten, de kommunale helse- og

omsorgstjenestene og privatfinansierte leverandører av helse- og omsorgstjenester. Utfordringene med mangel på personell vil bli størst i den kommunale omsorgstjenesten. Regjeringen deler Helsepersonellkommissjonens analyse av at vi vil få et stramt arbeidsmarked for alle sektorer framover, og at helse- og omsorgstjenestenes andel av samfunnets totale arbeidsstyrke ikke vil kunne fortsette å øke vesentlig.

Det stramme arbeidsmarkedet vil gi konsekvenser for tjenesten som helhet, både i sykehus og i kommuner. For at hele befolkningen også i framtiden skal ha tilgang til likeverdige helse- og omsorgstjenester, står tjenesten foran et viktig omstillingsarbeid som ikke kan løses ved økning i tilgang på personell alene. Fra statens side er det nødvendig med bred virkemiddelbruk for å støtte opp om sykehusenes og kommunenes evne til slik omstilling. Meld. St. 9 (2023-2024) Nasjonal helse- og samhandlingsplan presenterer regjeringens helhetlige politikk for å ruste vår felles helsetjeneste for framtiden. Det tas sikte på at meldingen skal behandles i Stortinget før sommeren. I meldingen fremmer regjeringen fem overordnede mål for helse- og omsorgspolitikken hvorav ett er at «Helse- og omsorgstjenesten er et attraktivt arbeidssted i et livslangt karriereløp».

Regjeringen vil fortsette sitt pågående arbeid for å sikre nok fagfolk til den offentlige helse- og omsorgstjenesten gjennom et helhetlig arbeid. Det helhetlige arbeidet skal gjøres innen tre innsatsområder:

- Understøtte arbeidet med å fremme godt arbeidsmiljø og gode arbeidsvilkår
- Hensiktsmessig oppgavedeling og kompetanseutvikling for å fremme en effektiv organisering av arbeidsprosesser
- Understøtte arbeidet med å sikre tilgang til riktig kompetanse gjennom rekruttering, kvalifisering og kompetanseheving

Et strukturert arbeid innen disse tre innsatsområdene: i) arbeidsmiljø og arbeidsvilkår; ii) oppgavedeling og effektiv organisering; og iii) rekruttering, kvalifisering og kompetanseutvikling – er gjensidig avhengig av hverandre for å lykkes med en helhetlig tilnærming til utfordringene med mangel på personell.

Når det gjelder arbeidet for å fremme gode arbeidsvilkår, som representanten Hoksrud spesielt tar opp, vil regjeringen blant annet understøtte det pågående arbeidet i sykehus og kommuner fra arbeidsgivere, arbeidstakere og gjennom partssamarbeidet. Hovedvekten av innsatsen vil rettes inn mot å rekruttere, utvikle og beholde

personellet i helse- og omsorgstjenestene. Regjeringen vil blant annet oppfordre partene til å fortsette arbeidet for gode arbeidsvilkår for ansatte i hele yrkeslivet gjennom innsatsen for heltidsstillinger, i arbeidet mot sykefravær og livsløpstilpasninger.

Representanten Hoksrud tar særskilt opp Oslo universitetssykehus HF. Oslo universitetssykehus HF skal gjennom store omstillinger framover. Målet er fremtids-

rettede, funksjonsdyktige og pasientvennlige løsninger som understøtter god pasientbehandling, et godt forsknings- og undervisningsmiljø, et godt arbeidsmiljø og en god driftsøkonomi i Nye Oslo universitetssykehus. Jeg forutsetter at Oslo universitetssykehus HF sikrer involvering og medvirkning av medarbeidere, tillitsvalgte, vernetjeneste og brukerorganisasjoner i dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 1634

Innlevert 27. mars 2024 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug

Besvart 8. april 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Kan utenriksministeren forklare hvorfor Norge tilsynelatende har en annen holdning, og hva som eventuelt skal til for at regjeringen stanser overføringene?

BEGRUNNELSE:

UD fremholder at palestinsk skolepensum har blitt bedre, og at det er en pågående dialog om dette med palestinske selvstyremyndigheter. Samtidig viser uttalelser fra EU-or-ganer at dette er en særnorsk holdning.

Den tyske rapporten om skolebøkene (fra Georg Eckert Institute) bekreftet at det er antisemittisme, dehumanisering av israelere og voldsforherligelse i de palestinske skolebøkene. Rapporten sier at det ser ut til å være forbedringer i nytt pensum. Dette mener organisasjonen Impact-SE, som jevnlig ser gjennom det palestinske undervisningsmateriellet, ikke stemmer.

Det norske utenriksdepartementet ser ut til å mene at pensum har blitt forbedret, og tidligere Utenriksminister Huitfeldt skriver i svar på skriftlig spørsmål (24. mai 2023) at "vi fortsetter dialogen med Den palestinske selvstyremyndigheten for å bidra til ytterligere fremgang og utvikling av palestinsk skolepensum." Hun sier også i svaret sitt at holdninger hos palestinske skolebarn også formes av den pågående okkupasjonen.

Imidlertid ser det ut til at EU har kommet til en noe annen konklusjon enn norsk UD. En uttalelse fra Europaparlamentet 4. mai 2022 "beklager dypt at det problematiske og hatefulle materialet i palestinske skoletekstbøker fremdeles ikke har blitt fjernet, og er bekymret for at det fremdeles ikke har lyktes å handle effektivt mot hatprat og vold i skolebøker og særlig i de nypubliserte studiekor-tene." En resolusjon fra Europaparlamentet 14. desember

2022 "fordømmer sterkt hatprat, vold og antisemittisme som fortsatt finnes i utdanningspensumet til den palestinske selvstyremyndigheten."

I følge en tweet datert 14. juni 2022 fra Oliver Varhelyi, EU-kommissær som er ansvarlig for forbindelser til EUs naboland, vil Kommisjonen finansiere en studie til om palestinske skolebøker. Varhelyi understreker at EU har ingen toleranse for antisemittisme, oppfordringer til hat og vold, og at tekstbøker som ikke er i full overensstemmelse med UNESCOs standarder undergraver fred og sameksistens, og har ikke noe i et klasserom å gjøre.

I en skarp kontrast til dette synes Utenriksdepartementets linje å være at det ikke er så farlig med hat i skolebøkene så lenge palestinske skolebarn opplever vold utenfor skolen, og at så lenge det er en dialog rundt dette kan finanseringen holde frem.

Svar:

Retten til undervisning er nedfelt i artikkel 26 i FNs verdenserklæring om menneskerettigheter fra 1948. At barn får utdanning og ferdigheter er helt avgjørende for at de skal kunne forsørge seg selv og ha framtidstro. Utdanning er også viktig for å forebygge radikaliserings.

Norge har gjennom skiftende regjeringer gitt høy prioritet til å støtte den palestinske utdanningssektoren, blant annet ved å bygge og renovere skoler. Norge finansierer ikke palestinske skolebøker eller utformingen av skolepensum.

UNRWA må forholde seg til vertslandenes skolepensum i de skolene de driver. Vi vurderer UNRWAs regler og rutiner rundt undervisningen som tilfredsstillende, og får jevnlig oppdateringer om deres utdanningsprogram. UNRWA gjør en viktig jobb i å sikre utdanning til flere

hundretusen palestinske barn årlig, både i Libanon, Syria, Jordan og Palestina.

Vi noterer oss synspunktene til den israelske organisasjonen Impact SE. Solberg-regjeringen fastslo i 2021 at gjennomgangen, som ble utført av det uavhengige Georg Eckert Institut (GEI) på oppdrag fra EU, viste at det ble gjort tydelige forbedringer i det palestinske skolepensumet i perioden fra 2017 til 2021. Omfanget av problematisk innhold i bøkene var redusert, og det var lagt større vekt på blant annet demokrati, menneskerettigheter og likestilling. Regjeringen deler denne vurderingen.

Det gjenstår allikevel arbeid. Den palestinske selvstyremyndigheten jobber kontinuerlig med forbedringer i pensum, og Norge fortsetter sammen med andre å gi dialogen med dem for å bidra til ytterligere fremgang.

Det er ikke først og fremst det palestinske skolepensumet som skaper negative holdninger til Israel. blant palestinske barn og unge. Palestinerne har levd under okkupasjon gjennom flere generasjoner. Situasjonen for barn i Gaza er nå katastrofal. Mer enn 12 000 barn er drept. Barn i Gaza mangler alt, de er dypt traumatiserte og får ikke lenger utdanning. Også situasjonen på Vestbredden er forverret. På vei til skolen blir mange palestinske barn og unge utsatt for trakassering og vold utført av israelske bosettere og soldater og det er veisperringer på skoleveiene deres. Altfor mange barn blir også arrestert, noen mens de er på skolen. Dette er den daglige realiteten for barna som vokser opp under den israelske okkupasjonen.

Det eneste som vil gjøre slutt på denne langvarige konflikten er en politisk løsning. Regjeringen følger aktivt opp innsatsen for en to-statsløsning der israelere og palæstinere kan leve side om side i fred.

SPØRSMÅL NR. 1635

Innlevert 28. mars 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 9. april 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Vil statsråden legge til rette for en døgnåpen telefontjeneste der nybakte mødre kan få hjelp fra ammekyndig personell?

BEGRUNNELSE:

Mange nybakte mødre opplever utfordringer knyttet til amming. Dette kan føre til mye usikkerhet, redsel og smerter. I dag kan man få hjelp fra helsestasjoner og fastlege, men ofte dukker det opp spørsmål en har på kveld/natt, helligdager etc. Det å kunne få gode faglige råd og hjelp til alle døgnets tider ville vært til stor hjelp for mange nybakte mødre.

Svar:

Jeg vil takke representant Wiborg for et viktig spørsmål. Amming er viktig for å fremme helse og forebygge sykdom hos både barn og mor, og er et av de første forebyggende tiltaket i livsløpet. Jeg er derfor glad for at det er så mange mødre som er motiverte for å amme.

Barselomsorgen er et samarbeid mellom spesialisthelsetjenesten og den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Både sykehus, helsestasjon og fastlege kan bistå

nybakte mødre som opplever utfordringer med amming. Vi har også Ammehjelpen som er et supplement til den offentlige helse- og omsorgstjenesten.

Regjeringen ønsker en god og sammenhengende barselomsorg, og har gjennomført en rekke tiltak for å oppnå dette.

For å lykkes med amming er det viktig at nybakte mødre får den hjelpen de trenger. Den første uken er spesielt viktig da ammingen skal etableres. Noen kvinner reiser hjem før ammingen er kommet i gang, og kan derfor fortsatt ha behov for oppfølging etter utskrivning fra sykehus. Jeg har derfor gitt de regionale helseforetakene i oppdrag å etablere rutiner for at mor kan henvende seg til barselavdelingen uten henvisning, den første uken etter utskrivning.

I kommunene er helsestasjonen helt sentral i barselomsorgen. Både rammetilskudd og øre-merket tilskudd til helsestasjons- og skolehelsetjenesten er styrket av denne regjeringen. Det er også lagt til rette for at kommuner med jordmødre i delte stillinger mellom helsestasjon og sykehus kan prioriteres innenfor det øremerkede tilskuddet til helsestasjons- og skolehelse-tjenesten.

Ammehjelpen gir mødre gratis informasjon, veiledning og støtte ved spørsmål om amming og morsmelk, med utgangspunkt i kunnskapsbasert praksis. De hjelper

også mødre via telefon, e-post og sosiale medier og drift-er amnehjelpen.no som er en nettside med informasjon om amming og morsmelk. Amnehjelpen underviser på fødselsforberedende kurs, arrangerer ammekaféer og holder kurs om amming for mødre og helsepersonell. Helse-direktoratet har også utarbeidet praktisk informasjon om amming som kan finnes på helsenorge.no og zanzu.no.

Ved behov utenfor ordinær åpningstid må foreldre kontakte legevakt eller utskrivende sykehus. Fastlegeord-

ningen og helsestasjonene er ikke dimensjonert for å tilby tjenester kveld, natt og helg. Å skalere opp disse tjenestene ville innebære et betydelig økt behov for helsepersonell og store økonomiske merkostnader for kommunene. Jeg mener at dagens tilbud er faglig forsvarlig, og jeg mener vi må videreutvikle barselomsorgen innenfor dagens organisering slik jeg har beskrevet over.

SPØRSMÅL NR. 1636

Innlevert 28. mars 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 5. april 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Har vi tilfeller der norske borgere eller andre med oppholdstillatelse i Norge har reist til Afrika for å tilslutte seg til IS eller lignende terrororganisasjoner der, og hva gjør regjeringen for å hindre dette og også straffeforfølge de som allikevel drar?

BEGRUNNELSE:

Svenske Säkerhetspolisen meldte nylig at de ser en økt interesse fra personer i Sverige til å reise til Afrika for å tilslutte seg terrororganisasjoner som f.eks. IS. Jeg ber derfor statsråden redegjøre for om vi ser det samme i Norge, hvor stort omfang og hva regjeringen gjør for å hindre dette og straffeforfølge de som allikevel drar.

Svar:

PST opplyser at tjenesten ikke er kjent med økt interesse i Norge for å reise til Afrika for å tilslutte seg terrororganisasjoner, og det er ingen nyere informasjon om reiser med en slik hensikt. Historisk har interessen for terrororganisasjoner i Afrika vært lavere enn for tilsvarende organisasjoner i Midtøsten. PST er kjent med et fåtall norske borgere som de siste årene har reist til Afrika for å slutte seg til terrororganisasjoner.

Straffeloven har flere straffebestemmelser som kan være aktuelle i slike tilfeller som beskrives i spørsmålet. Deltakelse i en terrororganisasjon er straffbart etter straffeloven § 136 a. Bestemmelsen rammer også forsøk, og straffen er fengsel inntil 6 år. I straffeloven § 136 b er det en egen bestemmelse om reiser med terrorformål. Bestemmelsen rammer den som reiser til utlandet med

forsett om å begå terrorhandlinger mv. Forsøk på slike reiser er også straffbart, og straffen er fengsel inntil 6 år. Etter mitt syn gir disse bestemmelsene – sammen med de øvrige bestemmelsene om terrorhandlinger mv. i straffeloven kapittel 18 – et dekkende strafferettslig vern mot at personer reiser til utlandet for å slutte seg til og delta i terrororganisasjoner.

PST har etterforsket og irettført flere saker mot norske borgere som gjelder overtredelse av straffeloven § 136 a.

Kampen mot voldelig ekstremisme og terror er et løpende arbeid som må følges opp og utvikles kontinuerlig. Regjeringen mottok nylig Ekstremismekommisjonens utredning og tar sikte på å fremme en stortingsmelding om ekstremisme våren 2025. Jeg vil også vise til den nasjonale kontraterrorstrategien som danner grunnlaget for en samlet innsats på tvers av alle relevante sektorer, for å forebygge radikaliserings og hindre terror.

SPØRSMÅL NR. 1637**Innlevert 28. mars 2024 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg****Besvart 8. april 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Sør-Afrika har klaget inn Israel for brudd på konvensjonen om folkemord, og den internasjonale domstolen (ICJ) har åpnet sak. Den 28.3 meldes det at Irland slutter seg til Sør-Afrikas sak mot Israel.

Vil Norge også slutte seg til Sør-Afrikas sak mot Israel, og hvis ikke, bes det om begrunnelse?

BEGRUNNELSE:

Siden saken mot Israel ble anlagt, har Israels krigføring på Gazastripen og blokaden av nødhjelp, medisiner og mat medført en betydelig forverret situasjon. Nylig kom FN også med en ny rapport som sier det er rimelig grunn til å tro at Israel har begått handlinger som regnes som folkemord i Gaza. Sikkerhetsrådets vedtak og ICJ sin kjennelse forplikter Norge til å gjøre alt vi kan for å forhindre at et folkemord får utspille seg. Sett i lys av situasjonen bør Norge også slutte seg til Sør-Afrikas sak.

Svar:

Sør-Afrika anla 29. desember 2023 sak mot Israel ved Den internasjonale domstol (ICJ) for brudd på folkemordskonvensjonen. I saksanlegget hevder Sør-Afrika at staten Israel gjennom handlinger og unnlatelse begår folkemord i Gaza. Sør-Afrika har også bedt ICJ utstede midlertidige tiltak for å få slutt på krigshandlingene. ICJs kjennelse om midlertidige tiltak ble avsagt 26. januar og deretter utvidet ved kjennelse 28. mars.

ICJ behandler i hovedsak to typer saker: 1) anmodninger om rådgivende uttalelser om folkerettslige spørsmål, og 2) tvistesaker mellom stater. Norge har flere ganger bidratt med innlegg i ICJs behandling av anmodninger om rådgivende uttalelser, inkludert om Kosovos uavhengighetserklæring, om muren i Palestina, og nå sist om de folkerettslige konsekvensene av Israels okkupasjon.

I tvistesaker mellom stater ved ICJ kan en stat som ikke er part i saken intervensere dersom saken gjelder fortolkningen av en konvensjon som staten er part i. En intervensjon skal i henhold til domstolens vedtekter handle om fortolkningen av traktaten, ikke sakens faktiske sider. Denne adgangen benyttes sjelden. Den eneste gangen Norge har intervenert i en tvistesak mellom to stater ved ICJ, er i Ukrainas sak mot Russland for brudd på folkemordskonvensjonen. Da intervenerte vi blant annet om spørsmålet om domstolen kan behandle en sak der den saksøkende part er den som blir anklaget for

folkemord. Dette gjaldt altså tolkningen av konvensjonen sett opp mot domstolens vedtekter, og handlet ikke om sakens faktiske sider.

Norge følger domstolens behandling av Sør-Afrikas klage tett. Det kan ikke utelukkes at det kan oppstå rettslige spørsmål underveis som Norge kan ha en interesse av å intervensere om, men det er foreløpig for tidlig å si.

Hittil er det kun Nicaragua som har søkt domstolen om å intervensere, mens blant andre Tyskland og Irland har uttalt at de har til hensikt å intervensere.

På generelt grunnlag er vi positive til at stater bruker ICJ til å løse tvister på en fredelig måte, slik FN-pakten krever. Det er positivt at Israel har deltatt i de første høringene i saken. Det er viktig at partene respekterer domstolens avgjørelser i saken.

SPØRSMÅL NR. 1638**Innlevert 29. mars 2024 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 10. april 2024 av landbruks- og matminister Geir Pollestad****Spørsmål:**

Mye norsk korn som kan være god mat for folk går til dyrefôr på grunn av mølle- og bakeindustriens krav til blant annet proteininnhold.

Hva gjør statsråden for at mer fullt spiselig norsk-produsert korn skal gå til mat for folk?

BEGRUNNELSE:

Selvforsyningsgraden i Norge er i dag 39 prosent, korrigert for förimport til husdyr. Hurdalsplattformen slår fast at Norge skal være 50 prosent selvforsynt med mat. Regjeringen har nettopp lagt fram en strategi for å øke norsk selvforsyning.

Flere undersøkelser konkluderer med at Norge kan øke selvforsyningsgraden blant annet ved å øke produksjon og bruk av matvekster. Det vil samtidig bidra til å redusere landbrukets klimagassutslipp i samsvar med Klimaavtalen for jordbruket og bidra til et kosthold mer i samsvar med offentlige kostholdsråd, hvis det fører til redusert produksjon og konsum av kjøtt.

Et av de mest konservative anslagene tilsier at en dobling av matvekstproduksjon er fullt mulig ("Overgang fra kjøtt til vegetabilsk og fisk" NIBIO 2020). I tillegg finnes mulige grep som kan øke tilgangen på vegetabilsk mat også innenfor dagens rammer. I dag produseres mye matkorn i Norge som er fullt brukbart til mange produkter som er fullgod mat for folk, men som likevel brukes til dyrefôr. Det skyldes blant annet at kornet ikke helt oppfyller bakeindustriens krav til proteininnhold, falltall og classesammensetning.

Rapporten "Underutnyttede matressurser på menyen" (Green House, 2022) dokumenterer store muligheter for å utnytte mer norskprodusert korn av alle slag til mat til folk. Teoretisk kan dagens norske kornproduksjon dekke årsbehovet til 4,2 millioner mennesker. Det er m.a.o. i det minste stort potensial for å utnytte mer av kornet vi produserer til mat til folk.

Svar:

Regjeringa har nett lagt fram ei eiga melding til Stortinget med strategi for auka sjølvforsyning av jordbruksvarer. Hovudstrategien regjeringa legg til grunn for auka sjølvforsyning er å forbetre og auke produksjonen av planteprodukt, både til mat og fôr, på en måte som styrkar jordbruket si konkurransekraft mot import, slik at etterspurnaden etter norske jordbruksvarer aukar.

Eg meiner strategien peikar ut den vegen vi må gå for å auke sjølvforsyninga. Skal vi auke sjølvforsyninga må vi lykkast med å produsere norske matvarer som folk vil ha. Da nyttar det ikkje å redusere krava til kvalitet. Det beste ein kan gjere for å auke sjølvforsyninga er tvert om å produsere eit mangfaldig tilfang av matvarer av ein kvalitet og ein pris som forbrukarane etterspør. Bonden må få seld varene hen produserer. Da krevst det god samhandling gjennom verdikjeda frå bonden, vidare til matindustrien og handelsleddet til forbrukaren. Forutsetninga for å lykkast er at bonden får dei rette signala frå forbrukaren, og ikkje at politikarar skal gripe inn og styre krava til kvalitet i ein bransje.

Fram til for om lag 50 år sidan var tett på alt brød vi åt her til lands baka med mjøl frå importert korn. Etter ei bevisst satsing på forskning, sortsutvikling og dyrkingsteknikk for å få fram sortar med både gode bake- og dyrkingsegenskapar, har vi i gode år opp mot 80 prosent norske råvarer i norsk kveitemjøl. Ein samla korn-, mjøl- og bakeribransje har gjennom «Partnerskapet for norsk matkorn og planteprotein» samla seg om å ta dette eit steg vidare, og har sett ein ambisjon om at målet bør vere på 90 prosent. Eg har hatt møte med representantar for Partnerskapet, og dei er svært tydelege på at vegen å gå for å auke bruken av norsk matkorn er å gjerne norsk matkorn dyrking meir marknadsretta. Eg meiner at vi heller skal bygge opp under strategiane og stimulere dei offensive tankane deira, heller enn å leggje på dei krav om å nytte råvare av kvalitet som ikkje vert etterspurd.

Husdyrproduksjon er ein svært viktig del av norsk matproduksjon, sjølvforsyning og beredskap. At korn vert nytta til fôr er verken mindreveldig eller svinn. Regjeringa har i strategien for auka sjølvforsyning sett høge mål for å auke delen norskproduserte råvarer i kraftfôret. Skal ein lykkast med dette må kornproduksjonen aukast og det må produserast kvalitetar som kan nyttast i fôret. Særleg vil det vere trong for meir kveite. Fordi matkornavlingane varierer sterkt mellom år på grunn av ver- og veksttilhøve, vil det faktisk vere slik at ein viss overproduksjon av matkorn i eit normalår vil vere eit godt bidrag for å oppretthalde tilgangen på norsk matkorn i sesongar med dårlege avlingar. Høg norsk kveiteproduksjon er dermed eit kinderegg for auka norsk sjølvforsyning. Da meiner eg at det må akseptast at ein i år med god avling for matkveite nyttar noko kveite av matkvalitet til fôr. Høg norsk sjølvforsyning av husdyrprodukt og høg norsk sjølvforsyning av fôr gjev i tillegg eit potensial for å leggje om kosthaldet

i ein krisesituasjon. Saman med stor tilgang av fisk og sjømat er derfor norsk sjølvforsyningsevne stor.

SPØRSMÅL NR. 1639

Innlevert 1. april 2024 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 7. april 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Europower rapporterte at britene hadde gratis strøm nærmest halve døgnet lørdag 23. mars, men de fikk i liten grad solgt den billige strømmen til Norge, da Statnett hadde strupt kraftimporten fra England, igjen. Dette samtidig som fyllingsgraden i både NO2 og hele Norge er vesentlig lavere enn mediannivå.

Kan statsråden forklare rasjonalet bak måten Statnett operer englandskabelen på, når man ikke benytter perioder med overskuddskraft i England til å importere mye rimelig kraft til Norge, når det er lav fyllingsgrad i Norge?

BEGRUNNELSE:

Ifølge Europower begrunner Statnett strupingen av import med at Statnetts viktigste oppgave er å sørge for trygg forsyning av strøm.

"Det er selvfølgelig beklagelig at vi i enkelte situasjoner er nødt til å begrense kapasitet på forbindelser i nettet, men hensynet til forsyningssikkerheten kommer først. Vi har god dialog med National Grid om driften av NSL. Hensynet til forsyningssikkerhet i hvert lands strømnnett kommer før ønsket om maksimal utnyttelse av kapasiteten på forbindelsen."

All den tid Statnett vanligvis ikke har noen problemer med å kjøre full eksport via Englandskabelen, så er det nærliggende å tro at problemet vedrørende forsyningssikkerhet er på den Britiske siden. Det ville vært oppsiktsvekkende hvis det viser seg at mellomlandsforbindelsen mellom Norge og England i alle praktiske henseender kun kan benyttes til eksport, ikke import når muligheten byr seg, som lørdag 23 mars.

Den samme observasjonen gjelder også Nederlandskabelen som hadde tilsvarende priser, hvor også importen var beskjedent.

Europowers artikkel: https://www.europower.no/kraftmarkedet/bunnen-faller-ut-av-spotmarkedet-lordag/2-1-1616743?fbclid=IwAR2nd4gh0orqDXi4N1LcLY-eoeg6KVSPT_OJBdpzxVo6f-FTRpxEk0OdiACY

Svar:

Statnett har som systemansvarlig ansvaret for driften av transmisjonsnettet i Norge. Systemansvaret inkluderer å fastsette tilgjengelige handelskapasiteter på linjene i transmisjonsnettet i Norge og på kablene til utlandet.

I løpet av vinteren har det i perioder vært utfordringer knyttet til kraftflyten på Vestlandet. utfordringene har oppstått som en følge av høyt forbruk og høye vannverdier på Vestlandet sammenlignet med resten av det sørlige Norge, samt høy import. Sammen har disse faktorene bidratt til at kraftflyten nordover på Vestlandet har blitt svært høy.

Når alle de overnevnte faktorene har inntruffet samtidig, eller prognoser og annen data har indikert at faktorene kunne opptre samtidig, har Statnett vurdert at det har vært behov for å iverksette tiltak for å hindre overlast og/eller redusert forsyningssikkerhet. Tiltakene som tidvis har vært benyttet er endrede kapasiteter inn mot Vest-Norge (NO2 til NO5 og NO1 til NO5), spesialreguleringer, endrede koblingsbilder (f.eks. oppdeling av nettet), systemvern og redusert importmulighet på North Sea Link (NSL).

Ifølge Statnett er redusert importkapasitet på NSL i mange tilfeller en bedre løsning enn spesialreguleringer, oppdelinger av nettet og bruk av systemvern. Statnett har vurdert at redusert importkapasitet i mindre grad enn andre aktuelle tiltak vil medføre redusert reservetilgang, redusert forsyningssikkerhet og/eller mer uoversiktlig drift av kraftsystemet i Norge. Til tross for periodevis redusert importkapasitet over NSL har det vært god tilgang på importmuligheter til Norge. Jeg legger til grunn at Statnett benytter de virkemidlene som er best for driften av transmisjonsnettet.

Fyllingsgraden for Norge som helhet har så langt i år vært noe under median, men godt over historisk minimumsnivå. I de tre sørlige prisområdene, NO1, NO2 og NO5, har fyllingsgraden vært tettere opp mot median enn i Midt- og Nord-Norge, hvor den så langt i år har vært en god del lavere enn medianen. Samtidig er det mer snø i

fjellet enn historisk gjennomsnitt i sørlige Norge. NVE

vurderer sannsynligheten for energiknapphet som lav for alle de norske prisområdene.

SPØRSMÅL NR. 1640

Innlevert 1. april 2024 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle

Besvart 9. april 2024 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Når kan Stortinget vente fremleggelse av tidslinje og forslag til tiltak for å sikre at rabatter i større grad skal følge varen (Dersom statsråden vurderer det slik at ytterligere utredninger eller studier er nødvendig før et forslag presenteres for Stortinget, ber undertegnede likevel om en tidslinje for arbeidet så langt det lar seg gjøre)?

BEGRUNNELSE:

I dagligvarebransjen gjennomføres det tøffe forhandlinger mellom leverandørene og kjedene, hvor ulike typer rabattordninger spiller en sentral rolle. Disse forhandlingene omfatter både rabatter på leverandørens produkter og direkte betalinger til kjedenes hovedkontor, ofte referert til som "samarbeidsbonus". Det kan beskrives som en form for kjøp av rettighet til å tilby sine produkter i markedet. Kjedene kan selv bestemme om de viderefører de oppnådde rabattene til forbrukerne.

I Stortingsmelding 27 (2019-2020), med tittelen "Daglegvare og konkurranse – kampen om kundene", vedtok Stortinget at rabattene som kjedene forhandler frem fra leverandørene i større grad skal komme forbrukerne til gode, gjennom at de følger varen. Til tross for dette vedtaket i februar 2021, har det så langt ikke vært noen påviselig fremdrift fra næringsministerens side. I august 2023 informerte næringsministeren om at oppfølgingen av Stortingets vedtak ennå ikke var påbegynt, grunnet pågående utredninger. Over et halvt år senere er det fortsatt uklart for Stortinget om departementet har tatt initiativ til å følge opp Stortingets anmodning som nå er tre år gammel.

Svar:

Regjeringen jobber med en rekke tiltak knyttet til konkurranseforholdene i dagligvarebransjen. Flere av tiltakene som allerede er iverksatt bidrar til å oppnå formålet med

anmodningsvedtaket representanten viser til. Dette vil jeg gå igjennom i det følgende.

Mer konkurranse i detaljistleddet bidrar til at rabatter kommer forbrukere til gode

En sentral måte å bidra til at rabatter kommer forbrukere til gode, er å legge til rette for virksom konkurranse. I et marked med virksom konkurranse, kan detaljistkjeder som ikke viderefører rabattene til forbrukere tape i konkurransen om kundene. Mangel på konkurranse kan på sin side medføre at bedriftene blir mindre effektive og innovative, og at forbrukerne opplever høyere priser og dårligere utvalg.

Konkurransesituasjonen i dagligvarebransjen er utfordrende, med få og store aktører i verdikjeden og høye etableringshindringer. Få nye aktører etablerer seg og enda færre lykkes. Norske forbrukere møter fremdeles høyere priser og mindre utvalg i butikkhyllene enn forbrukere i våre naboland. Regjeringen har derfor iverksatt historisk mange tiltak for å bedre konkurranseforholdene, noe som kommer til uttrykk i regjeringens tipunktsplan¹ for bedre konkurranse i dagligvarebransjen. Dette arbeidet er høyt prioritert.

Tiltak som senker etableringshindringer i detaljistmarkedet gjør det lettere for nye aktører å konkurrere effektivt med de etablerte aktørene, og vil trolig bidra mest til at rabatter kommer forbrukerne til gode. Forbudet mot negative servitutter er et eksempel på et slikt tiltak. Gode butikklokaler er viktig for å kunne konkurrere i dagligvaremarkedet, og negative servitutter forhindrer eller vanskeliggjør bruk av eiendommer til dagligvarevirksomhet. Forbudet mot negative servitutter kan derfor bidra til at aktører får lettere tilgang til lokaler. Forskriften om forbud mot negative servitutter trådte i kraft 1.1.2024. Regjeringen har iverksatt flere tiltak som vil gi mer informasjon om prisfastsettelsen i verdikjeden. Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) har bedt Konkurransetilsynet om å gjennomføre en undersøkelse av lønnsomhet og marginer for aktører på leverandør-, grossist- og detaljist-

¹ <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/nye-dagligvaregrep-folger-opp-arbeidet-for-bedre-konkurranse-i-dagligvarebransjen/id3018820/>

nivå i verdikjeden for mat og dagligvarer. Undersøkelsen skal gjennomføres som to separate deler, herunder en undersøkelse av lønnsomhet på virksomhetsnivå og en undersøkelse av marginer på produktnivå. Resultatene fra undersøkelsen vil kunne belyse ytterligere om konkurransen mellom detaljistene i dagligvarebransjen er begrenset eller ikke. Mer innsikt i utviklingen i dagligvarekjedenes marginer vil også kunne si noe om i hvor stor grad kjedene viderefører rabatter de forhandler frem med leverandører til forbrukerne. Konkurransetilsynet har også undersøkt den særnorske praksisen for to faste tidspunkter i året for prisjusteringer. Før jul leverte tilsynet en rapport som konkluderte med at dette trolig har bidratt til dårligere konkurranse, og at det er positivt for konkurransen om faste prisjusteringsvinduer opphører. Basert på uttalelser i media fra enkelte av markedsaktørene og prismønsteret i dagligvaremarkedet den siste tiden² kan det synes som om aktørene når har gått bort i fra denne praksisen.

I tillegg har regjeringen sendt forslag til en ny forskrift om prisdiskriminering på høring, som også vil kunne bidra til å senke etableringshindringer³ Høringsfristen var 9. februar 2024, og regjeringen vurderer nå videre oppfølging. Forslaget går ut på å forby konkurranseskadelig prisdiskriminering i forhandlinger der det er en betydelig ubalanse i forhandlingsmakt til fordel for leverandøren eller grossisten. Forskriften vil kunne gjøre det lettere for nye dagligvarekjeder å etablere seg, ved å hindre at små og nyetablerte kjeder utsettes for konkurranseskadelig prisdiskriminering.

Flere verktøy til Konkurransetilsynet er også en del av regjeringens tipunksplan for bedre konkurranse i dagligvarebransjen. Regjeringen har derfor foreslått å gi tilsynet et markedsetterforskningsverktøy. Markedsetterforskningsverktøyet vil gjøre det mulig å ta tak i utfordringer og strukturelle problemer som hindrer effektiv konkurranse, og som ikke lar seg løse gjennom håndheving av konkurranseloven slik den er i dag. Tilsvarende verktøy er allerede innført i Storbritannia, Island og Tyskland og vurderes innført i en rekke andre land. Det foreslåtte verktøyet vil også kunne gjøre tilsynet i stand til å undersøke eventuelle konkurranseutfordringer knyttet til rabatter som detaljister fremforhandler med leverandører.

Mulig regulering av hvilke typer rabatter dagligvareaktørene kan avtale seg imellom Som representanten er inne på i sin begrunnelse, spiller rabattordninger en sentral rolle i dagligvareaktørenes forhandlinger. Rabatter kan ta mange forskjellige former, som for eksempel varelinjerabatter (prosentavslag på

listepriisen) og volumrabatter, som er direkte knyttet til leverandørens varer. Rabatter som har en mer indirekte tilknytning til leverandørens varer kan være faste betalinger, som for eksempel ulike former for hylleplassbetaling, eller volumuavhengige rabatter. Et eksempel på en betaling for hylleplass er at leverandøren betaler dagligvarekjeden «for mye» for felles markedsføring (joint marketing). Det vil si at leverandøren betaler mer enn de faktiske kostnadene, slik at det er inkludert et element av ren profittoverføring⁴ En annen form for hylleplassbetaling kan være at en leverandør kjøper en rettighet fra dagligvarekjedenes hovedkontor/sentralledd til å tilby sine produkter i markedet. Dette refereres til som «samarbeidsbonus», slik representanten beskriver NFD har mottatt en rapport om egne merkevarer og vertikal integrasjon fra Samfunnsøkonomisk analyse AS (SØA), som problematiserer effektene av faste betalinger mellom leverandører og detaljister. SØA peker på at volumuavhengige betalinger fra leverandør til detaljist, med andre ord rabatter i form av faste betalinger, kan brukes for å oppnå høyere profitt på bekostning av sluttbrukere.⁵ SØA anbefaler at det vurderes om det skal reguleres hvilke krav aktørene kan stille til hverandre i forhandlinger. Som en oppfølging av rapporten annonserte jeg på dagligvareseminaret før jul at vi vil vurdere behov for endringer i lov om god handelsskikk.⁶ Dette arbeidet er vi i gang med, i dialog med Dagligvaretilsynet og Konkurransetilsynet. En regulering i tråd med SØAs anbefaling kan gi insentiver til å bruke andre, mer forbrukervennlige typer rabatter som vil følge varen i større grad. Jeg vurderer derfor at en oppfølging av anbefalingen fra SØA også ville oppfylle anmodningsvedtak 574.

Det er en kompleks oppgave å regulere rabatter i forhandlinger mellom leverandør og detaljist. Rabatter og faste betalinger kan ha både positive og negative samfunnsøkonomiske virkninger, avhengig av hvordan rabattene er utformet, motivasjonen bak og konkurranse-situasjonen de benyttes i. I Konkurransetilsynets rapport «Betaling for hylleplass - Virkninger for konkurransen i dagligvaremarkedet i Norge» fremgår det at fast betaling fra leverandør til detaljist i form av hylleplassbetaling kan være samfunnsøkonomisk lønnsomt fordi det kan bidra til en effektiv fordeling av knapp hylleplass og risikooverføring fra detaljist til leverandør. På den annen side kan det ha negative virkninger hvis det for eksempel er strategisk motivert av konkurransedemping og utestenging av konkurrenter. Funnene i rapporten er overførbare til andre former for rabatter fra leverandører til detaljister.

2 [Matvareprisene demper veksten i KPI – SSB](#)

3 <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/dagligvare-nytt-forslag-om-prisdiskriminering/id3018811/?expand=factbox3018903>

4 Rapport fra Konkurransetilsynet av 2005, «Betaling for hylleplass - Virkninger for konkurransen i dagligvaremarkedet i Norge», side 42.

5 Rapport fra Samfunnsøkonomisk analyse AS av 29. september 2023, «Virkninger av EMV og vertikal integrasjon på konkurransen i dagligvaremarkedet – delrapport 2», skrevet på oppdrag av Nærings- og fiskeridepartementet, side 24.

6 <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/priv-naringsministeren-inviterer-til-dagligvareseminar/id3016990/>

Gitt de forskjellige virkningene av ulike rabatter, er det viktig at en mulig regulering er treffsikker. Regulering av hvilke typer rabatter som kan avtales mellom uavhengige leverandører og detaljister, kan også ha utilsiktede konsekvenser ved at det fører til økte etableringshindringer eller fører til høyere kostnader i dagligvarebransjen som veltes over på forbrukere. En regulering kan også føre til ulike tilpasninger hos detaljistene. Et eksempel er at detaljistene i større grad går over til egne merkevarer, hvis reguleringen påvirker deres utsikter til fortjeneste på varer fra uavhengige leverandører. Regulering kan da få motsatt effekt av det som er formålet med anmodningsvedtaket fra Stortinget og SØAs anbefaling.

En regulering i tråd med anbefalingen til SØA vil dessuten gripe inn i avtalefriheten til aktørene, noe det bør være tungtveiende grunner for. En eventuell regulering av hvilke typer rabatter leverandører kan gi til detaljister må derfor utredes grundig og kun innføres dersom det er forholdsmessig og nødvendig. Det er også viktig at reguleringen ikke fjerner de samfunnsøkonomisk lønnsomme effektene av enkelte typer rabatter. Det er også

naturlig å vurdere alternative tiltak eller andre endringer som kan gjøre lov om god handelsskikk mer effektiv, til fordel for forbrukerne.

Det er et mål at vurderingen av eventuelle endringer i lov om god handelsskikk skal være klar i løpet av 2024. Dersom arbeidet viser at det er grunnlag for å foreslå nye bestemmelser i lov eller forskrift, vil eventuelle forslag til reguleringer på vanlig måte sendes på høring. Eventuelle forslag til lovendringer behandles av Stortinget på vanlig måte.

Avsluttende kommentarer

Som omfanget og bredden av tiltakene i tipunktplanen viser, er konkurranseutfordringene i dagligvarebransjen komplekse og sammensatte. Alle tiltakene vi vurderer, omfatter kompliserte problemstillinger og krevende vurderinger. Jeg er opptatt av å gjøre et grundig arbeid, slik at vi kommer frem til gode tiltak som bidrar til tøff konkurranse, til det beste for forbrukeren. I sum mener jeg tiltakene over tid vil kunne bidra til mer konkurranse, lavere priser og bedre utvalg i dagligvarebransjen.

SPØRSMÅL NR. 1641

Innlevert 2. april 2024 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland

Besvart 10. april 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvorfor mener statsråden at Forsvarergruppen i Advokatforeningen sin aksjon er ulovlig?

BEGRUNNELSE:

For en måned siden vedtok Forsvarergruppen i Advokatforeningen å streike for å sette press på regjeringen til å heve den offentlige rettshjelpssatsen.

Fra 4. mars ble skyggeadvokater som oppnevnes i saker hvor PST og E-tjenesten begjærer bruk av skjulte tvangsmidler mot mistenkte personer, tatt ut, samt advokater som påtar seg KK-saker i Oslo, Bergen og Stavanger.

Etter en uke ble streiken utvidet til å gjelde KK-saker også i Buskerud, Vestfold og Sogn og Fjordane, og denne uka ble det kjent at bistandsadvokater ved barnehuset i Tromsø tas ut i streik fra 2. april.

Til Advokatbladet sier justisministeren at:

"Dette er en ulovlig aksjon, og de har ansvar for å avslutte den."

Videre sa ministeren:

"En ulovlig aksjon er selvfølgelig noe som bekymrer oss, men det er advokatbransjen som har satt dette i gang og det er de som må bære ansvaret for at advokater ikke går på jobb".

De advokatene som nå aksjonerer har ikke et fast ansettelsesforhold med staten og takker nei til forespørsler om å oppnevnes som advokat etter straffeprosesslovens paragraf 100a, etterretningstjenesteloven paragraf 8-5 eller straffeprosesslovens paragraf 107a. derfor bestrider foreningen det at deres handlinger er ulovlige.

At advokater nekter å påta seg oppdrag på dagens vilkår har undertegnede vanskelig for å se at skal være et lovbrudd. Derfor er det behov for at ministeren begrunner sin påstand om at disse aksjonene er ulovlig.

Svar:

Advokatforeningen omtaler gjennomgående aksjonen sin som en «streik». Jeg ønsker innledningsvis å understreke at advokatene som aksjonerer ikke er statlig an-

satte og at aksjonen som pågår derfor ikke er en streik. Streikeinstituttet er et virkemiddel som er forbeholdt arbeidstakere og som er regulert og rammet inn i arbeidstvistloven og tjenestetvistloven. Jeg viser også til at flere eksperter innen arbeidsrett er helt tydelige på at aksjonen ikke er en streik.

Advokater er selvstendig næringsdrivende som får betalt av staten for offentlige oppdrag. Det er frivillig for advokatene å ta offentlige oppdrag, og det er frivillig å søke seg til verv som for eksempel fast forsvarer der man stiller seg til disposisjon for å ta disse oppdragene.

Advokatforeningen har igangsatt en organisert aksjon der den oppfordrer sine medlemmer til å avstå fra å ta bestemte oppdrag. Formålet med aksjonen og kravet er

ifølge Advokatforeningens hjemmeside «at regjeringen hever rettshjelpssatsen i revidert nasjonalbudsjett».

For Advokatforeningen og advokatene er det næringslivets regler som gjelder. Blant annet er de næringsdrivendes handlefrihet rammet inn av konkurranserettslig og kontraktsrettslig regelverk. Videre regulerer lov 5. desember 1947 nr. 1 om boikott (boikottloven) hva som utgjør en boikott og når en boikott er rettsstridig.

Det er flere grunnlag for at en boikott kan være ulovlig. Dette vil blant annet bero på en nærmere vurdering av de skadevirkningene den har. De sakstypene det er offentlig kjent at er rammet av aksjonen har blant annet betydning for virket til våre hemmelige tjenester og muligheten tjenestene har til å få gjennomført overvåkingstiltak med videre. Dette er noe jeg følger løpende med på.

SPØRSMÅL NR. 1642

Innlevert 2. april 2024 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen

Besvart 9. april 2024 av fiskeri- og havminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Det er ingen dokumentasjon som tilsier at det skal bli mer feilrapportering om dispensasjon gis en skipper som ikke er majoritetseier i fartøyet.

Vil statsråden instruere Fiskeridirektoratet til å endre praktiseringen av dispensasjonsadgangen fra Elektronisk Fangstrapportering (ERS) for fiskere med dysleksi, slik at dispensasjon gis alle som er medisinsk berettiget, og ikke i tillegg ha satt som diskriminerende intern instruks at dispensasjon kun kan gis til majoritetseiere av fiskefartøyet det rapporteres fra?

BEGRUNNELSE:

Digitaliseringen av samfunnet har ført til store endringer i hvordan oppgaver løses. I utøvelsen av fiske er det innført krav om elektronisk fangstrapportering (ERS).

For mange med dysleksi er de rapporteringskrav ERS-forskriften stiller uhåndterbare. Dette er anerkjent av fiskerimyndighetene og dysleksi er et akseptert grunnlag for dispensasjon fra ERS-forskriften.

I et oppslag i avisen «Kyst og Fjord» beskrives hvordan Fiskeridirektoratet i håndteringen av dysleksi medisinsk berettiget dispensasjonsadgang fra forskriften om Elektronisk Fangstrapportering (ERS) diskriminerer i favør av majoritetseiere og avslår å gi slik dispensasjon for leieskipper, minoritetseiere o.l.

Det kan synes som om direktoratet er av den mening at minoritetseiere, leieskipper o.l. er mer tilbøyelige til å feilrapportere enn om rapporteringen foretas av majoritetseier.

Regjeringens politiske plattform "Hurdalsplattformen" har et kapittel om arbeid; der skrives bl.a.

"Arbeid til alle i et inkluderende arbeidsliv"

Alle som kan og vil jobbe, skal få mulighet til det. Regjeringen legger arbeidslinja til grunn i arbeids- og velferdspolitikken. Derfor må fellesskapet stille mer opp med aktive tiltak for å hjelpe folk i arbeid. Folk med nedsett funksjonsevne og helsemessige utfordringer skal møte et arbeidsliv som er åpent og inkluderende.

Denne saken handler om usaklig forskjellsbehandling hvor fiskere med dysleksi, som ikke er den lykkelige majoritetseier av en fiskebåt, ikke har muligheten til å jobbe som skipper/høvedsmann som minoritetseier eller hyrt inn som mannskap/skipper.

Fiskeridirektoratet praktisering av dispensasjonsadgangen er i sterk strid med Hurdalsplattformen og årtiers arbeidsmarkedspolitikken ført av skiftende regjeringer. Fiskeridirektoratets praktisering av dispensasjonsadgangen gir privilegier til de privilegerte og ekskluderer og stenger en gruppe arbeidsføre ute.

Elektronisk fangstrapportering erstatter et veletablert papirbasert rapporteringsregelverk som har sikret

en meget god norsk ressurskontroll. Det innebærer at formålet med ERS-forskriften vil oppfylles selv om det gis dispensasjon til fiskere/høvedsmenn med dysleksi. Uavhengig av eierandel i båtselskapet.

Svar:

Fiskeridirektoratet er opptatt av å begrense antallet dispensasjoner fra gjeldende regelverk, fordi dispensasjoner

uthuler regelverket og svekker formålet med reguleringen. Jeg deler dette synet, og støtter at det stilles strenge kriterier for å få dispensasjon. Kriteriene for å få dispensasjon fra et regelverk må imidlertid være like for alle som regelverket gjelder for. Jeg vil med bakgrunn i stortingsrepresentantens spørsmål be Fiskeridirektoratet se nærmere på egen praksis knyttet til dispensasjoner, for å sikre likebehandling.

SPØRSMÅL NR. 1643

Innlevert 2. april 2024 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa

Besvart 8. april 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Vil utanriksministeren be Den internasjonale straffedomstolen (ICC) om å etterforske Israels angrep på Shifa-sjukehuset i Gaza, og stilla pengar og personell til disposisjon?

GRUNNGJEVING:

Den israelske hæren erklærte denne veka angrepet på Shifa-sjukehuset som ein «vellukka operasjon», etter to vekers intense angrep. Shifa-sjukehuset var det største sjukehuset i Gaza og ein av dei få stadene der det framleis var tilgang på straum og vatn. Alvorleg skadde pasientar fekk behandling der då dei israelske styrkane tok seg inn. No ligg sjukehuset i ruinar.

Israel hevdar at dei gjekk målretta etter Hamas-soldatar, medan legane på sjukehuset nektar for at det var væpna soldatar der. Leiar for Verdas helseorganisasjon WHO fortel at minst 21 pasientar døydde under angrepet. Det kjem også rapportar om at 400 palestinarar i og rundt sjukehuset vart drepne av dei israelske styrkane, inkludert helsepersonell, og at israelske bulldosarar pløgde opp ei massegrav slik at mange lik vart blottlagde. Hundrevis at palestinarar er tatt til fange.

Israel har nekta Den internasjonale straffedomstolen (ICC) tilgang til dei okkuperte palestinske områda, og Gaza er langt på veg isolert frå omverda. ICC har signalisert at dei ønskjer å etterforska moglege krigsbrottsverk i den pågåande krigen, men så langt har dette ikkje blitt gjort. For å finna ut kva som faktisk har skjedd og kunna straffefølgja dei ansvarlege, er det avgjerande å få på plass ei uavhengig etterforskning snarast. Då trengst det initiativ og internasjonalt press.

Svar:

Eg fordømmer øydelegginga av Shifa-sjukehuset. Shifa har vore det viktigaste sjukehuset i Gaza, og øydeleggingane er enorme. Ifølgje rapportar har hundrevis av menneske døydd som eit resultat av øydeleggingane, og dei materielle skadane er enorme.

Vern av såra, sjuke og helsetenester er ei grunnleggjande forplikting i humanitærretten. Shifa-sjukehuset er lagt i ruinar og er ifølgje Leger uten grenser heilt ute av drift. Store delar av befolkninga har vore avhengige av behandling på sjukehuset. Rapportane om at tolv pasientar ved sjukehuset har døydd som følgje av underernæring og manglande behandling i løpet av militæroperasjonen er opprørande.

Noreg har i kontakten vår med partane i konflikten vore tydeleg på at folkeretten må respekterast. Me ser svært alvorleg på internasjonale brotsverk, og haldninga vår er at desse alltid skal straffefølgjast. Me understrekar også at det først og fremst er partane som har hovudansvar for å etterforska og straffefølgja eventuelle krigsbrottsverk gjort av eigne styrkar.

Den internasjonale straffedomstolen (ICC) opna i 2021 etterforskning av moglege internasjonale brotsverk gjort i Gaza og på Vestbreidda, inkludert Aust-Jerusalem, og av palestinske borgarar. Hovudansvarlege for påtale hjå ICC har uttalt at han også vil etterforska moglege brotsverk gjort sidan 7. oktober 2023. Me har oppmoda til at hovudansvarlege for påtale hjå ICC får tilgang for å utføra etterforskning i samsvar med mandatet sitt.

For Noreg er det svært viktig at me varetek dei grunnleggjande prinsippa ICC byggjer på, slik som den frie stillinga til domstolen og påtalemakta. I tråd med fast og

langsigtig norsk utanrikspolitikk arbeider regjeringa for ein sterk, effektiv og uavhengig domstol. Regjeringa uttaler seg derfor på generelt grunnlag ikkje om avgjerdene til hovudansvarlege for påtale, t.d. om omfanget eller iverksetjing av ei etterforsking. Det er opp til hovudansvarlege for påtale å vurdere kva brotsverk som kan vera gjort, og som skal etterforskast. Det er derfor ikkje aktuelt å slutta seg til eit initiativ som legg føringar for dette.

Noreg oppmodar alle statar og aktørar til å jobba saman i kampen mot straffritak for dei mest alvorlege internasjonale brotsverka. Noreg har vore ein sterk støttespelar for ICC sidan skipinga. Noregs konsistente linje har vore å arbeida for at domstolen til kvar tid har tilstrekkelege ressursar og støtte til å utføra dei oppgåvene som er tillagde han i samsvar med Roma-vedtektene.

SPØRSMÅL NR. 1644

Innlevert 2. april 2024 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 8. april 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Jeg viser til statsrådets svar på spørsmål nr. 15:1473 der det uttales at «For øvrig vil jeg benytte anledningen til å minne om at kommuner og regioner som planlegger for betydelig økt kraftforbruk må være seg sitt ansvar bevisst og inkludere muligheter for ny kraftproduksjon i planleggingen.». Her bruker statsråden ordet "må" mtp. kommunens ansvar.

Kan statsråden utdype hva han mener med dette og bekrefte eller avkrefte at det foreligger et slikt krav?

BEGRUNNELSE:

Sitatet oppleves som en allmenn kommentar, og ikke avgrenset til digital infrastruktur. Bruken av ordet «må» gir henvisning til at det er en plikt for kommunen å "inkludere muligheter for ny kraftproduksjon i planleggingen". Jeg er imidlertid ikke kjent med at kommuner og regioner har en slik plikt til å inkludere muligheter for ny kraftproduksjon i planleggingen av prosjekter som krever betydelig økt kraftforbruk.

Svar:

I forslaget til revidering av statlige planretningslinjer for klima og energi som nå er på høring, er det tatt inn følgende formulering: Kommunene bør legge til rette for mer fornybar energiproduksjon og avklare behovet for areal til vindkraft og solkraft.

Representanten har rett i at det ikke foreligger et formelt krav om at kommunene skal inkludere mulighetene for ny kraftproduksjon i arealplanleggingen. Til tross for dette vedkjenner jeg meg likevel bruken av «må» i en politisk kontekst. Vi er i en situasjon med et sterkt øken-

de behov for ny fornybar energi. Kommunene er lokal planmyndighet og har stor innflytelse på utviklingen av nytt forbruk gjennom den planmessige tilretteleggingen for dette. Kommunen har også betydelig innflytelse over utviklingen av småskala lokal energiproduksjon, og har også fått økt myndighet ved utviklingen av konsesjonspliktige vindkraftprosjekter.

Jeg mener derfor at kommuner som ønsker nytt forbruk også bør ta et ansvar for å tilrettelegge for ny produksjon. Jeg er selvsagt oppmerksom på at forutsetningene for å gjøre dette, med tanke på hvilke produksjonsmuligheter som faktisk foreligger, varierer fra kommune til kommune.

SPØRSMÅL NR. 1645**Innlevert 2. april 2024 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 10. april 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Ble norske våpen, våpenkomponenter eller drivstoff brukt i Israels angrep på World Central Kitchens hjelpekonvoi, et angrep som kostet 7 hjelpearbeidere livet?

BEGRUNNELSE:

Flere land krever at israelske myndigheter etterforsker og redegjør for et luftangrep mot en tydelig merket hjelpekonvoi fra World Central Kitchen (WCK), et angrep som drepte 7 hjelpearbeidere. Ifølge organisasjonen var konvoiens bevegelser koordinert med israelske styrker.

Norske selskaper leverer flere våpen og våpenkomponenter som brukes av israelske styrker, herunder luftstyrker. Lockheed Martin bekrefter til Fri fagbevegelse at det finnes skrogdeler fra Kongsberg Gruppen på alle Israels F-35 kampfly, og Chemring Nobel på Hurum leverer drivstoff til Hellfire-missiler, et våpensystem som bla. blir brukt av israelske angrepshelikoptere på Gazastripen. Til VG 20. november kunne ikke administrerende direktør i Chemring Nobel utelukke at norske komponenter blir brukt av Israel på Gazastripen, pga. at «flere av Norges nærmeste allierte» tillater videresalg av våpen til Israel.

WCK var ifølge det israelske forsvarsdepartementet ansvarlig for 60 % av de ikke-statlige nødhjelpsforsyningene på Gaza. Organisasjonen har umiddelbart stanset sin levering av livsviktige matforsyninger på grunn av angrepet. Australia krever at de skyldige stilles til ansvar,

mens Storbritannia krever umiddelbar etterforskning og en full redegjørelse fra Israel.

Spørsmålsstiller vil ha svar på om Norge krever en tilsvarende redegjørelse fra israelske myndigheter, blant annet for å komme til bunns i om våpen, våpenkomponenter eller drivstoff fra norske selskaper ble brukt i angrepet.

Svar:

Vi har ingen grunn til å anta at norske våpen, våpenkomponenter eller drivstoff ble brukt i angrepet på hjelpekonvoien. Norge fører en streng eksportkontroll. Regjeringen tillater ikke eksport til Israel av verken våpen, ammunisjon eller flerbruksvarer til militær sluttbruk. Jeg viser her til skriftlige svar til Stortinget datert 31. oktober 2023, 10. november 2023, og 26. februar 2024 der jeg redegjør nærmere for Norges strenge praksis.

Jeg fordømmer alle angrep på hjelpearbeidere, inkludert angrepet som rammet en nødhjelpkolonne fra organisasjonen World Central Kitchen. Hjelpearbeidere skal kunne utføre det livsviktige arbeidet sitt, uten å risikere egne liv. Beskyttelse av sårede, syke og helsetjenester er en grunnleggende forpliktelse i humanitærretten.

Jeg har gjentatte ganger understreket partenes plikt til å etterleve humanitærrettens regler og beskytte sivilbefolkningen som er rammet av denne konflikten. Alle hendelser som kan utgjøre brudd på humanitærretten må granskes, og de som står bak brudd på reglene må stilles til ansvar.

SPØRSMÅL NR. 1646**Innlevert 2. april 2024 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund****Besvart 8. april 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Et forslag til Nasjonal Transportplan ble nylig lagt frem av regjeringen, helt uten mål om jernbaneutbygging sør for Tønsberg.

Kan samferdselsministeren redegjøre for regjeringens holdning til den såkalte genistreken, altså sammenkobling mellom Sørlandsbanen og Vestfoldbanen, spesielt om regjeringen ser på det som realistisk at den blir bygget og i så fall når?

BEGRUNNELSE:

Forskere og eksperter har flere ganger advart mot Sørlandsbanens død, i alle fall hva gjelder persontrafikk. Den storstilte satsningen på motorveitbygging under forrige regjering, i kombinasjon med manglende satsning på jernbane, gjør at Sørlandsbanen ikke lenger er konkurransedyktig på reisetid for mange reisende.

I mer enn 30 år har den såkalte genistreken, også kalt Grenlandsbanen, vært planlagt. En sammenkobling av Sørlands- og Vestfoldbanen vil vesentlig korte ned reisetid med jernbane i denne delen av landet. Store arealer i Agder og Telemark er til og med båndlagt med tanke på en slik utbygging. Den har flere ganger blitt lovet, men uten at noe skjer.

I forslaget til Nasjonal Transportplan, som regjeringen nylig la frem, var den derimot tatt helt ut. Da er det på sin plass å spørre hva regjeringens syn på dette prosjektet egentlig er.

I et klimaperspektiv er det nødvendig, frem mot 2030 og videre mot 2040, å vesentlig redusere innenriks flytrafikk mellom de største byene i Sør-Norge. Den mest nærliggende måten å få til det, er med jernbanen. Men da må reisetiden mellom de største byene ned. Forslaget til NTP inneholder imidlertid omtrent ingen slike tanker. I stedet legger NTP opp til en ensidig satsning på Stor-Oslo og det sentrale østlandsområdet, siden befolkningsgrunlaget her er størst. Å strategisk bruke jernbane for å fase ut flytrafikk, slik Rødt ønsker, virker fremmed for regjeringen.

SPØRSMÅL NR. 1647

Innlevert 2. april 2024 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 5. april 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvorfor er ikke landets antagelig dyreste veiprojekt pr. meter, den nye tunnelen under regjeringskvartalet i Oslo, omtalt i forslaget til ny Nasjonal Transportplan?

BEGRUNNELSE:

Et forslag til Nasjonal Transportplan ble nylig lagt frem av regjeringen. En lang rekke infrastrukturprosjekter over hele landet er vurdert opp mot hverandre i prosessen i

Svar:

Transportsystemet vil utfordres på en rekke områder i årene fremover. Mobilitets- og transportbehovet blir større, samtidig som kravene til areal- og energieffektivitet og klima- og miljøvennlig transport øker. Et viktig premiss for utviklingen av togtilbudet i planen i tråd med jernbanestrategien som presenteres i NTP 2025-2036 er derfor at jernbanen skal utvikles der den er det beste svaret på disse utfordringene.

Jernbanens viktigste rolle, er å sørge for miljøvennlig og kapasitetssterk transport inne og ut av de store byene og som klimavennlig transport av gods på lange strekninger. Her er det fremdeles store behov som må ivaretas først. Prioriteringene i NTP reflekterer denne strategien og styrker jernbanen og togtilbudet rundt Bergen, Trondheim og på Østlandet, i tillegg til kombitransporten. Et villere og våtere vær og stor slitasje på gammel infrastruktur har også medført at det er behov for å bruke betydelige midler på vedlikehold og fornyelse i denne NTPen.

Et annet viktig hensyn for prioriteringen som er gjort i NTPen, er at vi skal ferdigstille indre InterCity-satsingen på Østlandet til Fredrikstad. Regjeringen har samtidig varslet i NTP at den vil vurdere den videre utviklingen av intercity og fjerntogtilbudet fram mot neste NTP gjennom å raskt sette i gang en fjerntogstudie. En ev. realisering av Grenlandsbanen krever store investeringer i infrastruktur sør for Tønsberg mot Porsgrunn. Grenlandsbanen er ikke prioritert i Nasjonal transportplan 2025-2036, og må på lik linje med utviklingen av ytre IC, vurderes som del av fjerntogstudien.

forkant. Noen er siden forrige plan forsvunnet helt ut, andre er foreslått utsatt, andre igjen er tatt inn i planen. En modell som beregner samfunnsøkonomisk lønnsomhet, eventuelt ulønnsomhet, står sentralt i disse vurderingene.

Men ett samferdselsprosjekt er ikke en gang omtalt i planen: Byggingen av ny Hammersborgtunnel på Ring 1 (Riksvei 162) i Oslo.

Målt pr meter tunnel det erstatter, og også målt pr. meter tunnel som skal bygges, er dette landets antagelig dyreste riksveiprojekt pr. meter. Totalt skal det brukes et

sted mellom 4 og 5 mrd. kroner på godt under en kilometer riksvei, hvis prosjekteringskostnader og kostnader til kjøp av Oslos gamle hovedbrannstasjon også regnes inn.

Oslo ba i fjor om at dette riksveiprojektet ikke skulle bygges. Men regjeringen, med støtte fra Høyre og Frp, insisterte på at det var nødvendig. Heller ikke forslaget om å prøvestenge dagens tunnel, for å se om den egentlig trengs, fikk støtte av regjeringen. Dette riksveiprojektet er aldri blitt vurdert etter de ordinære samfunnsøkonomiske vurderingskriteriene til SVV. Behovet for og nytten av utbyggingen er aldri blitt vurdert opp mot andre prosjekter, i konkurransen om å få en plass i NTP.

Både forrige og nåværende regjering har rett og slett latt dette prestisjeprosjektet snike i investeringskøen. At det ikke en gang omtaltes i forslaget til ny NTP, selv om både planen for utbygging og kostnadsvurderingen

er klar, forsterker inntrykket av at dette veiprojektet får særbehandling.

Svar:

Hovedformålet med prosjektet Ombygging av Ring 1; Hammersborgtunnelen og deler av Vaterlandstunnelen, er å tilfredsstille sikkerhetskravene ved byggingen av Nytt regjeringskvartal. Ring 1-prosjektet finansieres over Digitaliserings- og forvaltningsdepartementets budsjett, og gjennomføres av Statens vegvesen i nært samarbeid med Statsbygg.

Prosjektet inngår ikke i porteføljen av prosjekter og tiltak som prioriteres innenfor de økonomiske rammene i Nasjonal transportplan og over Samferdselsdepartementets budsjett, og er derfor heller ikke omtalt i stortingsmeldingen om Nasjonal transportplan 2025-2036.

SPØRSMÅL NR. 1648

Innlevert 3. april 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 10. april 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

Finansministeren seier om hyttebygging til VG 31/3:

«Jeg mener det er bra at det bygges flere hytter (...) Nesten ingenting av norsk natur er berørt av hyttefelt. Noen av de viktigste ressursene til norske bygder er areal».

Klima- og miljøministeren seier om hyttebygging til Byggeindustrien 21/3:

«Vi må bygge ut betydelig mindre hytter framover. (...) For det er klart at den mengden planer for hytter som ligger der nå, det er ikke bærekraftig for naturen sin del.

Kven av dei gjer greie for regjeringa sitt syn på saka?

Svar:

Som kommunal- og distriktsminister har eg ansvar for plan- og bygningslova og for at landet har ein heilskapleg og berekraftig arealpolitikk. Eg svarer difor på vegne av regjeringa.

Omsyn til natur og klima er viktig i arealforvaltninga. I Noreg lever vi godt av dei rike naturressursane våre, men også desse ressursane er avgrensa. Å ta vare på naturen er avgjerande for verdiskaping, arbeidsplassar og

busetting over heile landet. Difor må vår forvaltning av naturen og naturressursane vere berekraftig.

Regjeringa har i Nasjonale forventningar til regional og kommunal planlegging 2023-2027 oppfordra kommunane til å sette seg mål for å redusere nedbygginga av areal. Ved revisjon av arealdelen i kommuneplanen bør kommunane vurdere om tidlegare godkjend arealbruk skal endrast mellom anna av omsyn til klima, naturmangfald, kulturmiljø, jordvern og reindrift. I forventningsdokumentet står det at det er viktig å unngå ny, omfattande fritidsbusetnad i viktige landbruks-, natur-, friluft- og reindriftsområde og utbygging på myr. Dette viser at vi tar klima og natur på alvor.

Regjeringa har nyleg sendt forslag til nye statlege planretningslinjer for arealbruk og mobilitet og for klima og energi på høyring. Dei nye retningslinjene omfattar no også fritidsbusetnad. Retningslinjene skal bidra til berekraftige, kompakte og attraktive byar og tettstadar, effektiv arealbruk og at vi reduserer nedbygging av sårbare areal. Retningslinjene vil gjelde for all arealdisponering i kommunane, og skal bidra til å balansere bruk og vern av areal og ressursar. Dei er tydelege på at potensialet for fortetting skal kartleggast og bør utnyttast før det blir lagt til rette for utviding av eksisterande fritidsbustadområde og utbygging av nye område. Nye fritidsbustadområde

eller utviding av eksisterande område bør i fjellområda ikkje leggst i og over skoggrensa, eller på myr.

I tillegg vil eg også nemne at regjeringa har lagt fram ei stortingsmelding om villrein, der kommunane ved revidering av kommuneplanen sin arealdel blir oppfordra til å ta omsyn til ny kunnskap om villreinen sin arealbruk og oppdaterte regionale planar. Regjeringa vil vidare kome tilbake til Stortinget med konkret oppfølging av den globale naturavtalen i ei ny melding om naturmangfald seinare i år. Vi arbeider også med å leggja fram den heilskaplege tilnærminga vår til klimapolitikken i ei eiga klimamelding.

Fritidsbustader er viktig for hytteeigarar og bidreg også til oppretthalde busetting og aktivitet i mange distriktskommunar. Hyttene bidreg til livskvalitet, friluftsliv og ofte kortreiste naturopplevingar gjennom heile året.

For mange er det å ein gong kunne eige sin eigen fritidsbustad ein viktig framtidsdraum. Vi skal ikkje slutte å bygge nye fritidsbustader, men må framover sjå til at vi planlegg og byggjer på ein måte som sparer viktig natur og andre verdifulle areal og reduserer utsleppa av klimagasar. Kommunane må i dialog med grunneigarar, hytteeigarar, eigne innbyggjarar og regionale og statlege styresmakter, finne løysingar som legg grunnlag for utvikling, samstundes som omsynet til natur og andre arealbruksinteresser blir ivareteke. Eg er glad for at mange kommunar allereie har teke signala om å vurdere tidlegare godkjende hytteområde når dei reviderer kommuneplanens arealdel, og ta ut hytteområde som ikkje er aktuelle for utbygging. Dette er naudsynt for at vi skal kunne redusere det samla arealet som er sett av til fritidsbustader i norske kommunar.

SPØRSMÅL NR. 1649

Innlevert 3. april 2024 av stortingsrepresentant Morten Stordalen

Besvart 8. april 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Gjelder fortsatt kravet om at Buskerudbyen som minimum må utrede minst ett alternativ med en bompengefinansiert bypakke som grunnlag for en framtidig byvekstavtale, for å komme til forhandlinger med staten om byvekstavtale?

BEGRUNNELSE:

I forslaget til NTP skriver regjeringen følgende:

«Utover i planperioden vil det være aktuelt å invitere Buskerudbyen og Grenland til forhandlinger om byvekstavtaler. De to byområdene har i dag belønningsavtaler, og inntil videre legger regjeringen opp til å videreføre disse.»

Tidligere har statsråden i brev informert Buskerudbyen om at de må utrede bompenger, før det blir aktuelt med forhandlinger.

Svar:

Det er ikke tidligere eksempler på at et byområde har inngått byvekstavtale med staten uten av det ligger en bompengepakke til grunn for avtalen. Samferdselsdepartementet har i ulike sammenhenger gitt uttrykk for at det i prinsippet er mulig å inngå en byvekstavtale uten bom-

pengepakke, men at det i praksis vil kunne bli krevende å nå målet for en slik avtale knyttet til nullvekst i persontransporten med bil. Innføring av bompenger i et byområde vil ha en trafikkregulerende effekt og vil i tillegg generere inntekter som kan brukes til prosjekter og tiltak.

Departementet mener i utgangspunktet at en ev. framtidig byvekstavtale bør bygge på en bypakke/bompengepakke. For at det skal være aktuelt for staten å gå videre med en prosess som grunnlag for en mulig framtidig byvekstavtale, mener departementet som tidligere uttalt at Buskerudbyen (i samråd med Statens vegvesen) som minimum bør utrede et alternativ med en form for bompengefinansiert bypakke som underlag. Virkemiddelbruk og måloppnåelse med og uten bompenger kan på denne måten vurderes opp mot hverandre før det tas stilling til hvilken tiltakspakke og virkemiddelbruk som bør legges til grunn for en ev. framtidig byvekstavtale.

SPØRSMÅL NR. 1650**Innlevert 3. april 2024 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland****Besvart 10. april 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Justisministeren vil, iflg. TV2, ikke vurdere innstramminger i våpenloven. Mehl mener det ikke er våpenet, men personen det kommer an på, når i ser økningen i drap med våpen. I behandlingen av Innst. 171 S (2022-2023) vedtok stortinget: "Stortinget ber regjeringen utrede ansvarsfordelingen mellom justissektoren, helsesektoren og kommunesektoren i saker med en kombinasjon av kriminalitet og behov for psykisk helsehjelp."

Ettersom statsråden mener våpenet ikke er problemet, hva har hun gjort for å følge opp dette vedtaket?

BEGRUNNELSE:

Fjorårets statistikk over drap gir et dystert bilde av våpenbruk. Det ble brukt skytevåpen i ti drapssaker med elleve ofre, mens gjennomsnittet de siste ti årene er i underkant av fire. Andelen ofre drept med skytevåpen i 2023 utgjør 29 prosent av alle drap.

Det var registrert 1,4 millioner lovlige våpen i Norge i juli 2022, opplyser Politidirektoratet. En utfordring er at det er krevende for politiet å hente inn våpen fra personer i ubalanse, det er ikke hjemmel for dette.

I Norge er det i dag ingen krav til legeerklæring for å få våpentillatelse. I tillegg har leger, psykologer og annet helsepersonell ingen plikt til å melde fra dersom pasienter de behandler gir grunn til bekymring fordi de har våpentillatelse, med mindre det er en akutt fare for liv og helse.

Politiet kan ifølge våpenloven § 16 nekte våpentillatelse dersom de mener søkeren ikke er skikket, men det forutsetter at politiet selv sitter på denne kunnskapen.

Utvalget foreslo blant annet at det skulle innføres krav om legeerklæring ved søknad om våpentillatelse og at voksenpersoner som bor sammen med en som søker om våpentillatelse skal bli varslet ved søknaden.

Våpenlovutvalget foreslo i 2011 flere tiltak direkte rettet mot å skjerpe reglene og kravene til å få og ha våpentillatelse. I tillegg foreslo flertallet i utvalget at helsepersonell skulle ilegges meldeplikt dersom de oppdaget «helsemessige forhold som må anses uforenlig med å inneha skytevåpen».

Et av problemene her er jo nettopp at ansvarsfordelingen mellom psykisk helsevern og justissektoren ikke er avklart, noe som avstedkom vedtaket jeg tar opp i mitt spørsmål.

Svar:

Jeg kan ikke se at Stortinget har fattet vedtaket som representanten beskriver. Helse- og omsorgskomiteen avga Innst. 171 S (2022-2023) til representantforslag 8:15 S (2022-2023). Komiteen tilrådet Stortinget å fatte et vedtak om å be regjeringen om å utrede ansvarsfordelingen mellom justissektoren, helsesektoren og kommunesektoren i saker med en kombinasjon av kriminalitet og behov for psykisk helsehjelp. Komiteens tilrådning fikk imidlertid ikke flertall ved Stortingets votering 16. februar 2023.

Jeg bemerker likevel at regjeringen arbeider aktivt for at psykisk syke med voldsrisiko skal bli ivaretatt og håndtert bedre, for på den måten å forebygge at psykisk uhelse fører til alvorlige voldshandlinger. Det er imidlertid for tidlig å si om de alvorlige sakene som har skjedd den siste tiden, gir grunn til å vurdere endringer i våpenregelverket. Sakene er fortsatt under etterforskning, så vi må komme tilbake til spørsmålet om behovet for eventuelle regelverksendringer på et senere tidspunkt.

